

M. Nikolaishvili

N. Bagration-Davitashvili

Georgian Language

(Intensive Course)

Tbilisi

2012

УДК 809.463.1

N67

The present work represents the English version of **M.Nikolaishvili's book «Грузинский Язык» («Georgian Language»)** published in 1999. which is recognised by the Ministry of Education of Georgia as a sound basic course text book of the Georgian Language for the non-Georgian students.

The course includes all topics needed for everyday relations and also gives an idea of the basic grammatical peculiarities of the Georgian language. The book can be used as a self study course as well.

Editor Doctor of Philological Sciences, Professor **E. Babunashvili,**
K. Gelashvili

Reviewers: Doctor of Philological Sciences, Professor **F. Uturgaidze,**
Professor **T. Injia**

Proof Reader: **Lydia West.**

Technical Editor: P. Korkia

All rights reserved.

© *M. Nikolaishvili, N. Bagration-Davitashvili*

ISBN 978-9941-0-4539-4

BY THE AUTHOR

The present book represents a basic course of the Georgian language, with a preface stating the general characteristics of the grammar of this language.

The book begins with the study of writing and reading. Then follow texts, that encompass all the main topics of the language spoken in everyday life and are intended for an exact knowledge of the spoken Georgian language.

There are ten topics in the book and each of them is divided into sections short texts, composed of the most frequently used words, grammatical explanations, the need of which may arise from the text. The explanations concern other forms of individual words marked with an asterisk. Ibidem are exercises, lexical groups connected with a topic, and at the end, a text that includes represented dialogues on certain subjects. At the end of the book there are lexical-grammatical exercises for each parts. All this as a whole comprises more than 2000 words.

A literal translation (l.t. abbreviation) is given in some cases in order to comprehend better certain Georgian phrases.

You should familiarize yourself with the form of the word, understand the grammar, repeat the text many times (at least 12) until you are able to repeat it at the same tempo (speed) as the speaker.

Studies on one topic should last for two to three weeks.

CD should be heard every day. The lessons are recorded with musical effects to give rise to cause certain emotional reaction.

GENERAL CHARACTERISTICS OF THE GEORGIAN LANGUAGE

There are 33 sounds in the modern Georgian language: five vowels that in pronunciation are exactly the same as their English equivalents and 28 consonants, with some that are characteristic of only the Georgian language. According to the method of formation they are divided into three groups:

sonorous solitaires;
fricatives pairs;
occlusives triples.

There are also specific consonant complexes, so called harmonious complexes that are pronounced smoothly in the Georgian language. In the initial lessons, consonants and harmonious complexes are emphasized to attract your attention and to enable you to master them easily.

Georgian is a so called agglutinative language: grammatical (morphological) categories are expressed by means of appropriate affixes (prefixes and suffixes) and each affix has its function. Of course there are exceptions, such as, when two grammatical categories are expressed by one affix.

There is no category of gender. There are seven cases: Nominative, Ergative, Dative, Genitive, Ablative, Adverbial and Vocative. Case inflections are the same in both the singular and plural forms, but in the plural suffixes forming the plural are added to the stem, because a number of phonetical changes (reduction and clipping) depend on them. Special attention should be paid to the so called Ergative case, which has no equivalent in English or in any Indo-European language. This case is used only for the expression of the subject in the construction of active verbs in the past perfect tense and in its subjunctive.

In English there is no Adverbial case either, that is used for the expression of secondary parts of a sentence.

As in all languages, pronouns have an original declension. Their forms should be memorized.

The most difficult part of speech in Georgian is the verb in that it may be mono-personal, bi-personal and tri-personal. Bipersonal and tripersonal verbs are those with which two or three persons are connected by sense, but in contrast to English, these persons may be marked in the verb by means of subjective and objective person markers. Very often personal markers in verbs are lost because of certain reasons. We have tried to outline and explain such cases. Thus, the verb in the Georgian language is conjugated according to both the subjective and objective person markers. When a verb changes according to a subjective person marker, it belongs to the subjective version. When a verb changes

according to an objective person markers, it belongs to the objective version. The difficulty of the Georgian verb arises out of the fact, that many morphological categories are simultaneously expressed in it by means of affixes. Because of the difficulty of formation and also because of the function of tenses and moods of the Georgian verb, there are only 6 tenses and moods: present, past imperfect or past continuous, future, past perfect or past non-continuous, II subjunctive and the I resulting are all represented in this book.

Georgian syntax is also distinguished by a number of peculiarities, namely: the cases of a subject are the Nominative, the Ergative and the Dative. Direct and indirect objects are similarly the main parts of a sentence as subject and predicate. The direct object may occur in two cases the Nominative and the Dative.

It should be mentioned, that some peculiarities of the Georgian language that represent certain difficulties are interpreted by us with a slight difference than is usual in traditional grammars. This is done in order to present as simply as possible quite difficult Georgian grammar and ease the learning of the spoken language for the non-Georgian representatives of different professions. If we achieve this goal, we shall regard that we have achieved our objective with success. But if some have a wish to learn the grammatical structure of the Georgian language more deeply for such cases, there are many investigations and manuals, the authors of which are well-known Georgian linguists. We shall mention here only one of these books «Basics of Georgian language Grammar», the author of which is the outstanding Georgian linguist, academician Akaki Shanidze.

When somebody begins the study of a foreign language, he becomes certainly interested in the people, speaking this language and also in its culture. We have tried to satisfy this interest although not in depth.

Georgia

ABOUT GEORGIA

Georgia is a country with an ancient history. It lies in the Caucasus. In the east it borders upon Azerbaijan, in the west upon the Black Sea, in the north Caucasian ridge and in the south Armenia and Turkey.

Archeological finds and written sources found in almost all corners of the land clearly testify to the ancient origin of the Georgian people. The earliest find is a mandible of a primitive man (2,5 mln 700 thousand years) found under the medieval site of the ancient settlement of Dmanisi.

The burial grounds and remains of settlements of the VI millennium B.C. and almost all the following ages are to be found on the territory of Georgia.

From an archeological point of view Georgia is especially rich in materials of the Hellenistic – late ancient period (IV century B.C. IV century A.D.) .It was a time when the Georgian states were forming. Two Georgian states Kolkheti (West Georgia) and Iberia or Kartli (East and South Georgia) had already existed for 2600 years. The founder of the latter was a native of Mtskheta, King Parnavaz liberator. In the VII century B.C. Mtskheta became the capital of the state of Kartli.

The Georgian alphabet also has an ancient history. It belongs to one of the 14 ancient alphabets of the world and is distinguished by its originality. The chronicler and historian of the XI century, Leonti Mroveli, connects the creation of the Georgian alphabet with the name of King Parnavaz.

An ancient Georgian inscription was found in Palestine. The well-known Italian archeologist, Virgilio Korbo, found in 1952-53 in Palestine, in the Judaic desert near Bethlehem the ruins of a Georgian monastery with three preserved Georgian inscriptions. The most ancient of them dates from 432-452.

On the territory of Georgia an ancient Georgian inscription (493-494) can be seen in the church of Bolnisi Sion.

The first literary writing «The Martyrdom of the St Queen Shushanik», was by Jakob Tsurtaveli and was written in 476483.

According to legend the first time Christianity was preached in West Georgia in the first century A.D., during the reign of Aderk by Saint Andrew and Simon the Canaanite, but the king did not adopt the new religion and Christianity did not spread. In the IV century, in 337, King Mirian declared Christianity to be the state religion. The enlightener was a young lady from Capadoccia, St. Nino, who brought with her a cross made from vine branches bound with her own hair.

After that king Mirian built in Mtskheta the first wooden church «SvetiTskhoveli».

In the second half of the V century King Vakhtang Gorgasali announced that Tbilisi would be the new capital of Georgia. According to a popular legend, while hunting in the environs of present day Tbilisi the king shot a pheasant, which fell into a hot spring and was boiled. There was an unusual odour. The king ordered a city to be built on the site and himself gave it the name «Tpili» (warm).

In the course of history the name underwent changes and now the capital of Georgia is called «Tbilisi». From ancient times, travellers were delighted with the sulphur baths of Tbilisi. According to a Persian document there were «65 bath-houses» in Tbilisi in the XIII century. The sulphur waters of Tbilisi have important therapeutic properties.

Because of its geopolitical position and beautiful scenery Georgia has always appeared to be a tasty morsel for foreign invaders. That is why the history of Georgia is written in blood. The Georgian always had in his hand a sword ready for the defence of his native land.

In the beginning of the XII century appeared the greatest statesman, politician and cultural figure – David Bagrationi (1089-1125) whom people named David the Builder. The king was a far-sighted and wise ruler. He managed to restore the power of the country to foreign invaders and united his country. He liberated Tbilisi from the Arab yoke that had lasted for seven centuries and declared it as the permanent capital of Georgia. King David joined to his possessions land on both sides of the Caucasus from sea to sea, «from Nikopsia to Darubandi» and created a united Caucasian state. This educated sovereign laid the foundation for «the golden era» of the Georgian state, that achieved its highest point at the end of the XII and beginning of the XIII centuries during the reign of Queen Tamar (1184-1213).

Majestic churches and monasteries: Ikorta, Kvatakhevi, Ikalto, Gelati, Geguti, Bertubani, Kintsvisi, Betania, Ubisi and others were built in the XII century. Shota Rustaveli the author of the immortal poem «Knight in the Tiger's Skin», and also the outstanding philosophers: Ephrem Mtsire, Ioane Petrici, Arsen Ikaltoeli, Goldengravers Beka and Beshken Opisari all created their masterpieces in the same period.

In the 1230s Georgia fell under the yoke of new conquerers – the Mongols. After a hundred years fight the Georgians managed to restore a united independent country.

But new wars and disasters followed at the end of the XVIII century a treaty was concluded between Russia and Georgia (KartlKakheti), according to which Georgia became an ally of Russia. But in 1801 the Russian Emperor Alexandr I issued a manifest due to which KartlKakheti state was abolished and joined to Russia. Georgia no longer existed as an independent country. In 1918 the Georgian democratic republic was created. In 1921 its independence was again lost but was restored in 1991. Today Georgia is an independent country, with a President and Parliament at the head.

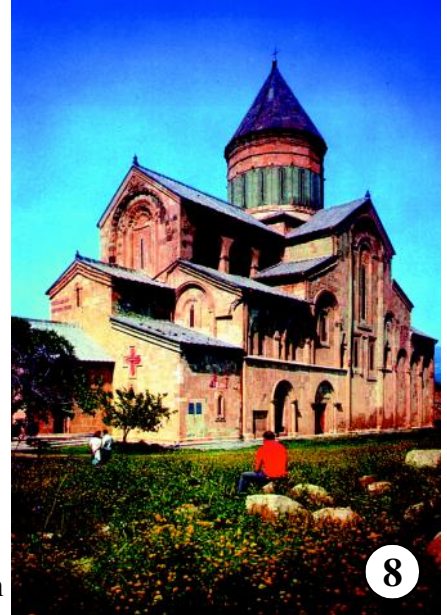
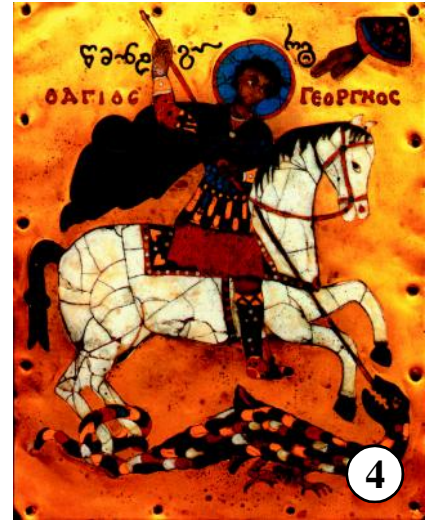
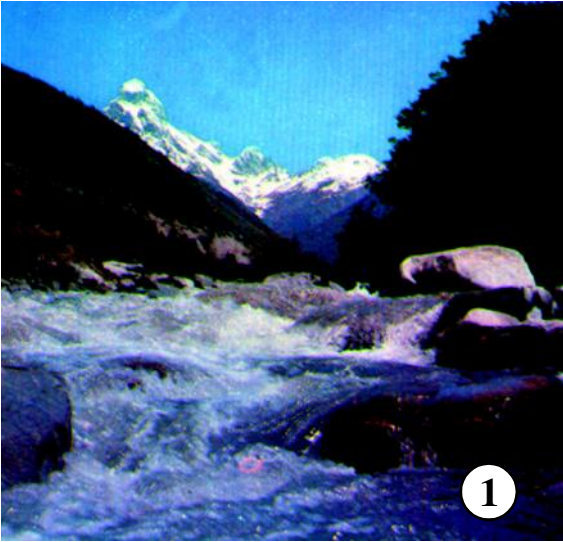

Shota Rustaveli
«Knight in the tiger's skin»
The first printed book. 1712

Portrait of Shota Rustaveli
Fresco from a Jerusalem monastery, XIIIc.

Folk Song «Urmuli» («Bullockchart»)
Performed by A. Gonashvili and «Rustavi»
ensemble, Art supervisor A. Erkomashvili

- 1. Mount Kazbegi (5055m)
- 2. Pitsunda, a resort on the Black Sea coast
- 3. Jvari, church near the city of Mtskheta, Vlc, situated on a mountain near the merging of the Mtkvari and Aragvi Rivers.
- 4. Plate of St. George – fighting a dragon, XV Georgian cloisonne enamel work.
- 5,6,7 Georgian fruit
- 8. Svetitskhoveli Cathedral in the city of Mtskheta, built 1010-1023 by the Georgian architect Arsakisdze

Part I

Reading and Writing

Georgian alphabet
ქართული ანბანი

	Georgian letters	Names of letters	Transcription		Georgian letters	Names of letters	Transcription
1	ა	[an]	[a]	17	რ	[rae]	[r]
2	ბ	[ban]	[b]	18	ს	[san]	[s]
3	გ	[gan]	[g]	19	ტ	[tar]	[t]
4	დ	[dɔn]	[d]	20	უ	[un]	[u]
5	ე	[en]	[e]	21	ფ	[par]	[p]
6	ვ	[vin]	[v]	22	ქ	[kan]	[k]
7	ზ	[zen]	[z]	23	ღ	[ɣan] (ǰan)	[ɣ] (ǰ)
8	თ	[tan]	[t]	24	ყ	[qar]	[q]
9	ი	[in]	[i]	25	შ	[šin] (shin)	[š] (sh)
10	კ	[kan]	[k]	26	ჩ	[čin] (chin)	[č] (ch)
11	ლ	[las]	[l]	27	ც	[can]	[c]
12	მ	[man]	[m]	28	ძ	[ɟil]	[ɟ]
13	ნ	[nar]	[n]	29	წ	[ɕil]	[ɕ]
14	ო	[ɔn]	[ɔ]	30	ჭ	[çar]	[ç]
15	პ	[par]	[p]	31	ხ	[xan]	[x]
16	ჭ	[žan]	[ž]	32	ჯ	[ɟʌn]	[ɟʌ]
				33	ჰ	[hae]	[h]

In the modern Georgian language there are 33 sounds that have their written signs, i.e. letters. Each letter of the Georgian alphabet represents a sound, which is pronounced almost always the same. Cursive letters insignificantly differ from printed ones. There are also no capital letters. Only one symbol is used to designate one sound. In consequence of these peculiarities Georgian orthography is simple as compared with English that of many and other languages. If you pronounce the word correctly, you will always write it correctly. That is why we give special attention to the pronunciation of sounds that are not in English, but characterize Georgian.

There are 5 vowels in Georgian and all of them are pronounced as in English.

As for consonants the matter is more difficult.

Some of them are like English ones, others differ.

Consonants, which are pronounced as in English:

ბ b, გ g, დ d, ვ v, ზ z, ი i, მ m, ნ n, რ r, ს s,
 შ š(sh), ჩ č(ch), ჯ ო(j), ხ h, თ t, პ p, კ k

The different consonants:

ჰ	ჭ	ჯ	voiceless glottalized consonants which we mark with stops.
პ	ტ	კ	

ძ ც წ ჳ they are compound consonants. ჯ ბ we have correspondence pronounce in English. As for others: ძ – ჯ, ც – ც, წ – ც, ჳ – ჳ.

ღ	ბ	the place of articulation is a long the back of the tongue and the soft pate.
ყ	ხ	

ღ voiced, ბ voiceless

ყ [q] voiceless glottalized. The root of the tongue is pressed against the back wall of the pharynx.

ქ [č] voiced pronounced as in the English word [measure], ჰ guttural aspirated fricative h.

The cassettes will help you to pronounce each of them clearly.

WRITING OF GEORGIAN LETTERS

Georgian letters are written in a fourlined net as in English, but the letters have no slope. Some of the Georgian letters exceed the line upwards or downwards. Two letters exceed both up and down. The letters are shown not in alphabetical order, but according to the similarity of their outlines.

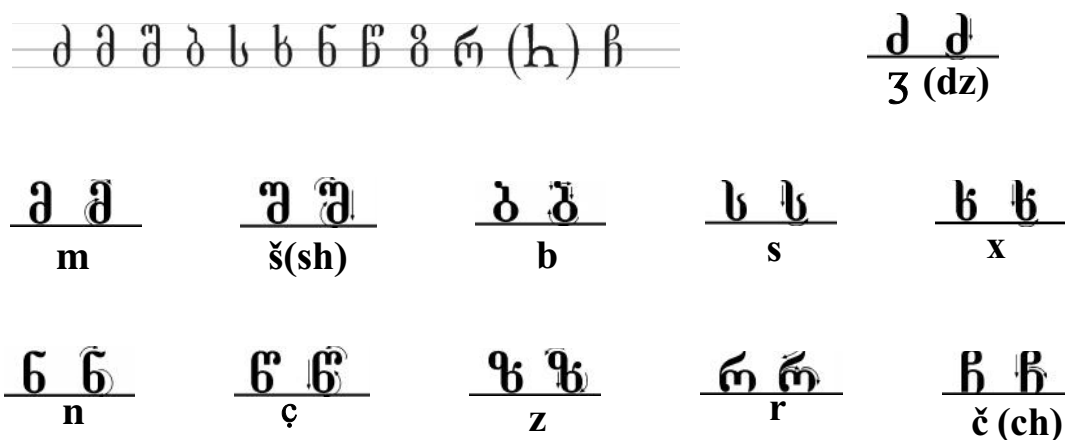
On the line are written:

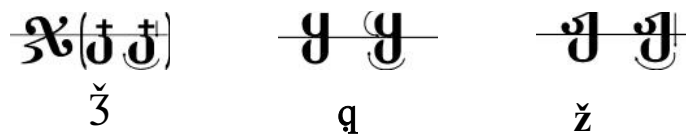
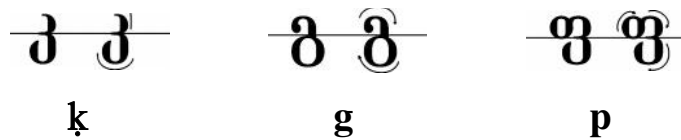
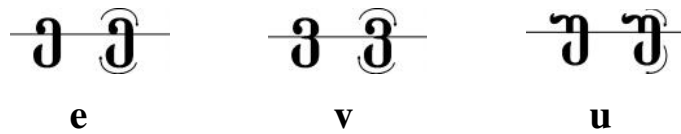
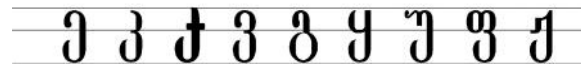
One is located on the line, two exceed it upwards:

Are on the line and exceed it upwards:

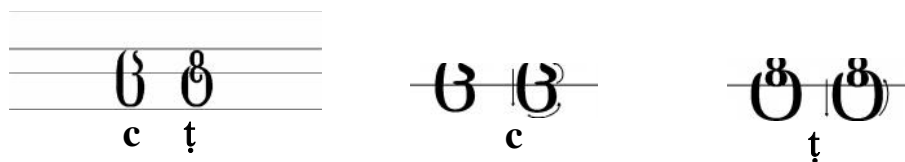
Begin on the line and go downwards:

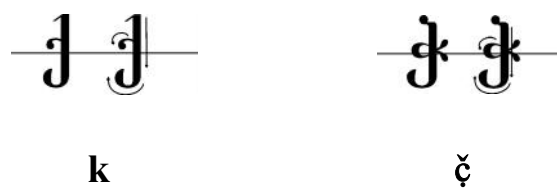
Begin below the line and exceed upwards onto the line:

Begin on the line and go down:

Exceed the line upwards and downwards:

READ ALOUD BY SYLLABLE BY SYLLABLE!

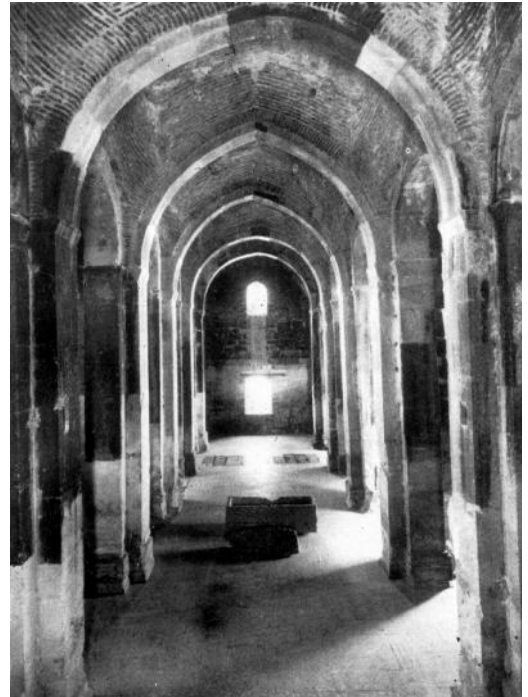

Proper names composed from sounds that are also in English are given below.

¹ ია, მაია, მარი, ემა, მერი, მოსე, მზია, მანანა, ანა, ნანა, ნინო, ნონა, ნუნუ, ნანული, საბა, ღია, ღალი, ღილი, ღელა, ღეილა, ღამარა, ღაშა, მამია, მარინე, ელენე, გაგა, ზაზა, ზინა, ზაირა, იამზე, რამაზ, რომან, მურმან, სოსო, სესე, სალომე, სოლომონ, ვანო, ვაჟა, შიო, მადონა, ჟუჟუნა, ბეჟან, რევაზ, შორენა, შალვა, ხორეშან, მიხეილ, ხვიჩა, ბაბაღე, ბელა, ბენო, ზააღ, იასე, ივანე, მერაბ, დოდო, დალი, დიანა, დემნა, მიხო, ბადრი, ბახვა, ლევან, ცაცა, ციცო, რუსუდან, ცისანა, ანი, მარიამ, ანზორ, უჩა, არჩილ, გიგა, გოგი, გიორგი, გურამ, არსენ, ასლან, გივი, ონისე, ვარლამ, ლუიზა, რეზო, გაბრიელ, მინდია, ელიზბარ.

Among the earliest monuments of Christian Georgia, Bolnisi Sioni (478-493) occupies one of the first places as regards both historical and artistic value.

Inner appearance of the church.

1. Proper names are given in the Vocative case, which is used for addressing someone. Proper nouns have no case inflection in the Vocative case but are represented by a nounstem.

Exercises for the correct pronunciation of sounds that characterize Georgian.
Listen attentively. Try to imitate them well. Then repeat with the speaker:

გღ

გაგა, ლალა, გიგი, ლილი, გალა, ლულუ, ალა, ილო, ლილილო.

პფ

პაპა, ფაფა, პაპო, ფაფო, აფა, იფა, ფიფა, ფაფუ, პიპო, (ოფოფი).

ტთ

ტატა, თათა, ტიტა, თითი, ტიტო, თითო, თიტა, თუთა, (თუთუნი).

კქ

კაკა, ქაქა, კიკი, იქა, აქა, ქოქო, ქუქუ, კაკუ.

ცწ

ცაცა, წაწა, ციცი, წიწი, ცაწო, წუწუ, წოწო, აწა, აცა.

ჩჭ

ჩაჩა, ჭაჭა, ჩიჩი, ჭიჭი, ჩოჩო, ჭოჭო, ჭიჩო, ჭო, აჭა, აჩა, ჩა, იჭა.

ყ

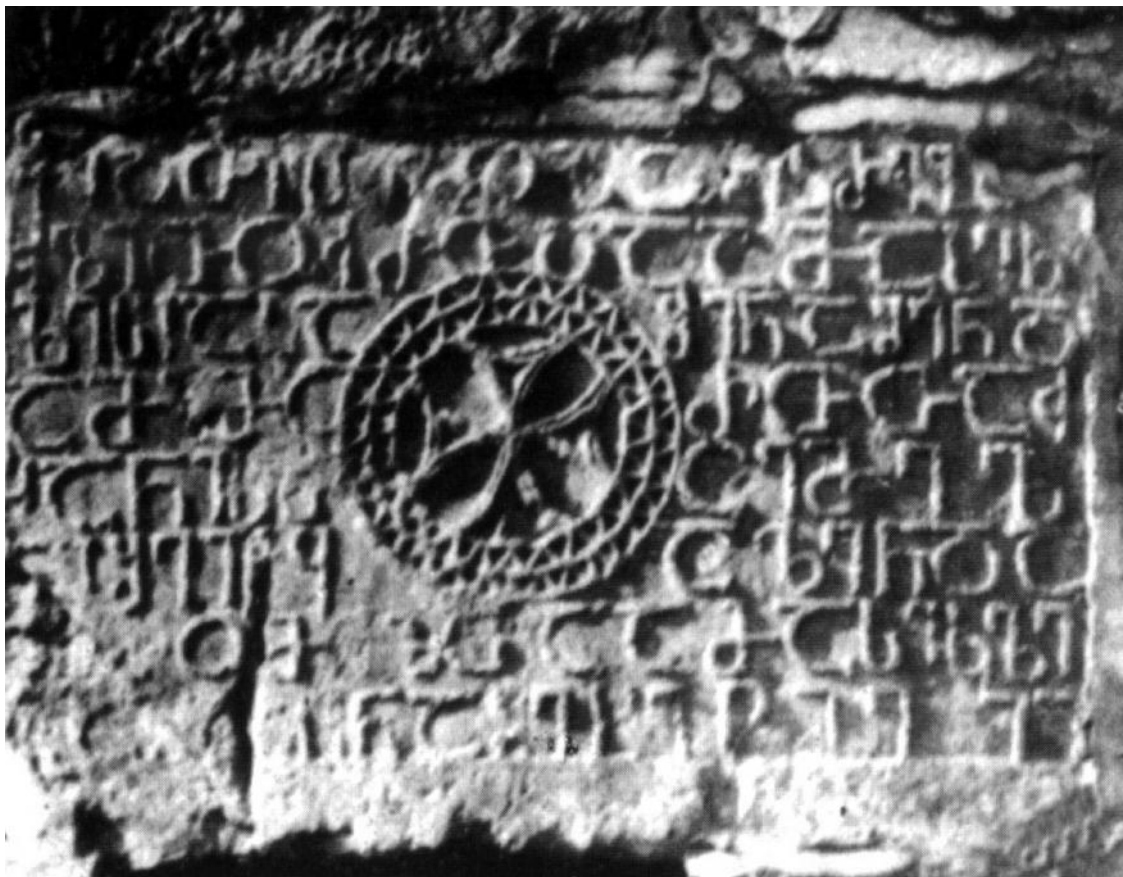
ყა, ყე, ყი, ყო, იყო, ყაყაო, ბაყაყი.

EXAMPLES OF SOUNDS
THAT CHARACTERIZE THE GEORGIAN LANGUAGE:

პავლე, პეპია, ტიტე, ტატო, კოტე, კიტა, ტარიელ, ფატი, ფილიპე, ფილიმონ, ფრიდონ, თინა, თათა, თეა, თომა, თედო, თამარ, ძიძია, შოთა, ქეთო, ქსენია, ჯაბა, ჯიმი, ჯემალ, ჯუმბერ, ჯიმშერ, ჭოლა, ჭიჭიკო, ჭაბუა, ხათუნა, ნათელა, ჭაბუკა, ყარამან, ყაფლან, მაყვალა, ლულუნა, შუქია, ასმათ, გვანცა, გულქან, დესპინე, ფეფიკო, ეფროსინე, გალაქტიონ, თეკლე, თინათინ, თებროლე, კესანე, მართა, მზალო, მზექალა, მთვარისა, სოფიკო, სოფო, ფატიმან, ფაცა, ფიქრია, ქრისტინე, ქეთევან, ქეთი, ათანასე, აპოლონ, არჯევან, ბაგრატ, ბაქარ, ბახვა, ბესიკ, ბექა, ბიძინა, გორა, დავით, დათო, ელგუჯა, ერეკლე, ეფრემ, ვეფხია, ვიქტორ, ზაქარია, ზაქრო, თამაზ, თედორე, თორნიკე, მაქსიმე, მაკა, ქაიხოსრო, ქრისტეფორე, ცოტნე, ჯურხა, ჭიაბერ, ყვარყვარე, რაფიელ, ირაკლი, ნიკოლოზ.

The walls of Bolnisi Sioni retain ancient samples of the Georgian written language of (493-494)

READ ALOUD

COUNTRIES OF THE WORLD – მსოფლიოს ქვეყნები

ალჟირი,¹ ირანი, ლიბანი, ისრაელი, ინგლისი, სალვადორი, კვიპროსი, კუბა, კონგო, კანადა, კოლუმბია, მექსიკა, საქართველო, მაროკო, მონაკო, ამერიკა, ყაზახეთი, ყირგიზეთი, პერუ, პანამა, პარაგვაი, ნეპალი, პოლონეთი, ესპანეთი, იაპონია, ფინეთი, ფილიპინები, საფრანგეთი, ეთიოპია, ჩილე, შვეცია, შვეიცარია, იტალია, არგენტინა, ავსტრია, ავსტრალია, დანია, ზამბია, სირია, უგანდა, გერმანია, ბელგია, ისლანდია, ნორვეგია, ინდონეზია, ბელორუსია, უკრაინა, იუგოსლავია, აზერბაიჯანი, რუსეთი, ალბანეთი, სომხეთი, ბულგარეთი, საბერძნეთი, ინდოეთი, ჩინეთი, რუმინეთი, ტაჯიკეთი, ტუნისი, ესტონეთი, თურქმენეთი, უზბეკეთი, ავღანეთი.

CITIES OF THE WORLD – მსოფლიოს ქალაქები

Write in Georgian and don't forget the inflection of the Nominative case.

London, Oslo, Berlin, Belgrad, Milan, Sophia, Barcelona, Saragosa, Derbi, Liverpool, Sidney, Delhi, Bombay

ქალაქები და კონტინენტები *Read aloud:*

პარიზი, ბაქო, მოსკოვი, ჰავანა, სტოკჰოლმი, ვაშინგტონი, თბილისი, ბუფალო, კაირო, პრაღა, რესიფი, კორბი, ლოძი, მანჩესტერი, ოდესა.

კონტინენტები: ევროპა, აზია, ამერიკა, აფრიკა, ავსტრალია, ანტარქტიდა.

1. In Georgian nouns are said to be in the Nominative case i.e. the Nominative case is the lexical form of the noun, the inflection of the Nominative case is the lexical form of the noun. The Inflection of the Nominative case «o» is added to consonant-stem nouns. Vowel-stem nouns lose the mentioned inflection in the Nominative case. That is why in the examples in Georgian o is added to nouns, that in English end with a consonant, and others, that end with a vowel in Georgian, are the same. For example: Iran ირანი, America ამერიკა – ∅.

READ ALOUD AND REMEMBER!

CITIES AND RESORTS OF GEORGIA

საქართველოს ქალაქები და კურორტები

თბილისი, ქუთაისი, ბათუმი, სოხუმი, მცხეთა, ცხინვალი, ფოთი, თელავი, ყვარელი, ოზურგეთი, ზუგდიდი, ახალქალაქი, ტყვარჩელი, ჭიათურა, ბორჯომი, წყალტუბო, ქობულეთი, ქარელი, ქსანი, წინანდალი, წალკა, წალვერი, წნორი, წყნეთი, წავკისი, ფასანაური, სიღნაღი, წალენჯიხა, ამბროლაური, დუშეთი, ყაზბეგი, თიანეთი, გულრიფში, ბიჭვინთა, გულაუთა.

Write in Georgian

Gori, Zugdidi, Shovi, Surami, Gudauri, Oni, Gagra, Ochamchire, Gali, Dmanisi, Bolnisi, Marneuli, Gardabani

REGIONS OF GEORGIA - საქართველოს კუთხეები

აფხაზეთი, სამეგრელო, იმერეთი, გურია, აჭარა, რაჭა, ლეჩხუმი, სვანეთი, ქართლი, კახეთი, თუშეთი, ფშავი, ხევი, მთიულეთი, ხევსურეთი, მესხეთი, სამცხე-ჯავახეთი.

RIVERS OF GEORGIA - საქართველოს მდინარეები

მტკვარი, თერგი, რიონი, ენგური, ჭოროხი, არაგვი, ბზიფი, ლიახვი, იორი, ყვირილა, ძირულა, სუფსა, ალგეთი, ხრამი, კოდორი, ფრონე, ქსანი, ტეხურა, ბორჯომულა, ცხენისწყალი, აჭარისწყალი...

შავი ზღვა - THE BLACK SEA

In Georgian words with a different meaning are formed from one stem by means of prefixes and suffixes. In these examples you can convince your-self:

Nationality	ქართველი	ბერძენი	ფრანგი	
Language	ქართული	ბერძნული	ფრანგული	
Country	საქართველო	საბერძნეთი	საფრანგეთი	
Nationality	სომეხი	თურქი	რუსი	
Language	სომხური	თურქული	რუსული	
Country	სომხეთი	თურქეთი	რუსეთი	
Nationality	ესპანელი	სპარსელი	ინდოელი	ჩინელი
Language	ესპანური	სპარსული	ინდური	ჩინური
Country	ესპანეთი	სპარსეთი	ინდოეთი	ჩინეთი
Nationality	ინგლისელი	იტალიელი	იაპონელი	გერმანელი
Language	ინგლისური	იტალიური	იაპონური	გერმანული
Country	ინგლისი	იტალია	იაპონია	გერმანია

ქართული გვარები – Georgian Surnames

ბაგრატიონი, ავალიანი, ამირეჯიბი, ანდრონიკაშვილი, ბიბილური, გედევანიშვილი, გელოვანი, გურგენიძე, დადიანი, დავითაშვილი, დიასამიძე, ერისთავი, თუმანიშვილი, იაშვილი, მაჩაბელი, მელიქიშვილი, ნაკაშიძე, ნიჟარაძე, ფალავანდიშვილი, შალიკაშვილი, შერვაშიძე, ჩიჩუა, ჩიჯავაძე, ჩოლოყაშვილი, ჩხეიძე, ციციშვილი, წულუკიძე, ჭყონია, ხერხეულიძე, ჯანდიერი, ჯაფარიძე, ჯორჯაძე...

გამოჩენილი ქართველი პოეტები და მწერლები Outstanding Georgian Writers and Poets

იაკობ ცურტაველი, გიორგი მერჩულე, შოთა რუსთაველი, სულხანსაბა ორბელიანი, დავით გურამიშვილი, ალექსანდრე ჭავჭავაძე, გრიგოლ ორბელიანი, ნიკოლოზ ბარათაშვილი, ილია ჭავჭავაძე, აკაკი წერეთელი, იაკობ გოგებაშვილი, ვაჟა-ფშაველა, ალექსანდრე ყაზბეგი, დავით კლდიაშვილი, ნიკო ლორთქიფანიძე, კონსტანტინე გამსახურდია, გრიგოლ რობაქიძე, გალაქტიონ ტაბიძე, მიხეილ ჯავახიშვილი, ტიცვიან ტაბიძე, გოგლა ლეონიძე, პაოლო იაშვილი, სიმონ ჩიქოვანი, ირაკლი აბაშიძე...

Part II

Acquaintances

T-1

გამარჯობა!

Good afternoon/morning. (Hello)

გაგიმარჯოს!

Good afternoon/morning. (Hello)

როგორა ხარ? **

How are you?

გმადლობთ, კარგად!

Well, thank you.

შენ* როგორა ხარ? **

How are you?

მეც¹ არა მიშავს.

So so (I feel so so l.t.)

ის* როგორ არის**?

How is he (she)?

ცუდად არის.

He feels bad.

თქვენ როგორ

ხართ**?

How are you?

ჩვენ* ძალიან კარ

გად ვართ**.

(We feel very well l.t.) Very well.

თქვენ² როგორა

ხართ?

How are you?

მე* ავად ვარ**.

I'm sick.

ისინი* როგორ არიან**?

How are they?

ისინი კარგად არიან.

They feel well

**მე, შენ, ის, ჩვენ, თქვენ, ისინი
– Personal Pronouns

Personal Pronouns

Singular.	მხ.რ		Plural	მრ.რ
I	მე	I	ჩვენ	we
II	შენ	you	თქვენ	you
III	ის	he, she, it	ისინი	they

Declension of Personal Pronouns

Nom.	სახ.	მე	შენ	ის	ჩვენ	თქვენ	ისინი
Erg.	მოთ.	მე	შენ	მან	ჩვენ	თქვენ	მათ
Dat.	მიც.	მე	შენ	მას	ჩვენ	თქვენ	მათ
Gen.	ნათ.	ჩემ	შენ	მის	ჩვენ	თქვენ	მათ

From the forms of the Genitive Case of personal pronouns are formed possessive pronouns

Declension of Possessive Pronouns

Sg.	მხ.რ.			
Nom.	სახ.	ჩემი	შენი	(ი)მისი
Pl.	მრ.რ.			
Nom.	სახ.	ჩვენი	თქვენი	(ი)მათი

**The verb არის (is) is given in all its forms. The verb არის is mono-personal and conjugates according to the personal character of the subject

1. მეც (I too). მე - I ც (too) particle. 2. Polite phrase, pronoun of II person, plural.. 3. Nominative – სახელობითი, Ergative – მოთხრობითი, Dative – მიცემითი, Genitive ნათესაობითი.

Table of Subjective Person Markers

Sg.	მბ.	რ.	Pl.	მრ.	რ.		
I	ფ	∅ ¹	_____	ფ	∅	_____	ფ
II	ხ	∅	_____	ხ	∅	_____	ფ
III	_____	ს, ა, ო,	_____	_____	ენ, ან, ნ, ნენ, ეს	_____	_____

ხ is subjective II person marker in both numbers (sing, and pl.). This marker was used in ancient Georgian, but in modern language it is found only in two verbs: one of them - არის regarding the other see p57. In separate cases II subjective person has no number.

ფ marker of plural.

ენ, ეს, ან, ნენ, ნ III person marker, plural, indicates the person and number at the same time.

Remember!

Conjugation of verb **ყოფნა** in the Present tense

მე	ვარ	ჩვენ	ვართ
შენ	ხარ	თქვენ	ხართ
ის	არის	ისინი	არიან

The verb არის is often presented in a shortened form ა, which is attached to the previous word. For example:

ადამიანი (Men) არის (is) = ადამიანია

ქალაქი (town) არის (is) = ქალაქია etc

As in Georgian subjective personal markers of the verb are organically connected with personal pronouns.

The latter are often not used. They are implied. For example

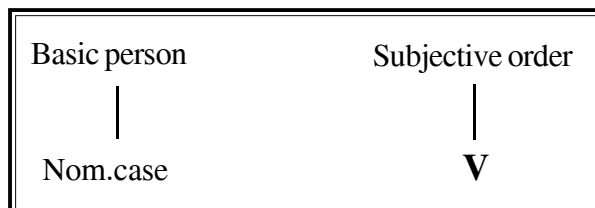
შენ როგორ ხარ? = როგორ ხარ?

The form of the verb ხარ requires the pronoun შენ and vice versa. შენ requires the verbal form ხარ, so they are interconditional. If a verb changes form according to subjective personal markers it is a verb of the subjective order. Thus არის is a verb of the subjective order.

Remember!

The person according to which the verb is conjugated we call the BASIC person of the verb. In monopersonal verbs of the subjective version in the Present tense the noun (pronoun) that expresses a basic person is presented in the Nominative. The construction of monopersonal verbs will look like the following:

bas.p. – basic person
V – symbol of the verb
subj.o. – subjective order

For example:

ის

არის

1. ∅ means that there is no marker, it is lost for certain reasons (see p.33,57,104)

2. Pronoun or noun connected with verb are implied.

Vocabulary.

ადამიანი (კაცი)	human being (man)	მამიდა	aunt (father's sister)
ქალი (დედაკაცი)	woman	ბიძა	uncle
კაცი (მამაკაცი)	man	ბიცოლა	aunt (uncle's wife)
გოგონა (გოგო)	girl	დეიდაშვილი	} cousin
ბიჭი (ყმანვილი)	boy	მამიდაშვილი	
ოჯახი	family	სიძე, დის ქმარი	son-in-law (brother-in-law)
დედა	mother, mam	რძალი	daughter-in-law (sister-in-law)
მამა	father, dad	მული	sister-in-law (husband's sister)
ბავშვი	child, kid	მზლი	brother-in-law (husband's brother)
შვილი	child	ცოლის და	sister-in-law (wife's sister)
ქალიშვილი (ასული)	daughter	ცოლის ძმა	brother-in-law (wife's brother)
ვაჟიშვილი	son	ქვისლი	brother-in-law (husband of wife's sister)
დედინაცვალი	stepmother	მულიშვილი	nephew (son or daughter of husband's sister)
მამინაცვალი	stepfather	მზლიშვილი	niece (son or daughter of husband's brother daughter of husband's sister)
გერი	} stepson stepdaughter	დედამთილი	mother-in-law (husband's mother)
ცოლი		wife	მამამთილი
ქმარი	husband	სიდედრი	mother-in-law (wife's mother)
მეუღლე	spouse	სიმამრი	father-in-law (husband's father)
და	sister	ნათლია	godfather, godmother
ძმა	brother	მეგობარი	friend
ბებია (დიდედა)	grandmother	ამხანაგი	comrade
ბაბუა (პაპა)	grandfather	ნაცნობი	acquaintance
შვილიშვილი	} grandson, granddaughter	კი	(yes)affirmative particle (simple form)
დისშვილი (დისწული)		nephew	დიახ
ძმისშვილი (ძმისწული)	niece	არა	(no) negative particle
ნათესავი	relative	და	(and) conjunction
ახლო ნათესავი	close-relative	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>Describe the picture on page 27. For example: ის არის დედა ის არის შვილი</p> </div>	
დეიდა	aunt (mother's sister)		

Phrases.

მე ვარ დედა
 მე ვარ მამა
 მე ვარ შვილი
 მე ვარ ბებია
 მე ვარ ბაბუა
 მე ვარ შვილიშვილი

შენ ხარ დედა
 შენ ხარ მამა
 შენ ხარ შვილი
 შენ ხარ ბებია
 შენ ხარ ბაბუა
 შენ ხარ შვილიშვილი

ის არის დედა
 ის არის მამა
 ის არის შვილი
 ის არის ბებია
 ის არის ბაბუა
 ის არის შვილიშვილი

ნანა ცოლია
 თემო ქმარია
 ქეთი შვილია
 ნუნუ შვილიშვილია
 მერაბი ძმია
 მერი დაა
 ქეთევანი რძალია

ნანა ჩემი ცოლია
 თემო ჩემი ქმარია
 ვახტანგი იმისი ქმარია
 ვახტანგი იმისი ქმარია?¹
 დიას, ვახტანგი იმისი ქმარია.
 თინა შენი შვილია?
 თინა ჩემი შვილია.
 ნინო იმისი შვილიშვილია?
 დიას, ნინო იმისი შვილიშვილია.
 მერი თქვენი დაა?
 დიას, მერი ჩემი დაა.

¹ An interrogative sentence without an interrogative word is pronounced with rising intonation at the end of the phrase.

T2

გაიცანით**** ეს**

ჩემი* ქმარია
I'd like you to meet my husband.

სიამოვნებით!
Pleased to meet you.

გაიცანით, ეს ჩემი ცო-
ლია!
This is my wife.

ძალიან სასიამოვნოა
თქვენი გაცნობა!
I'm very pleased to meet you.

ის** ვაჟი შენი* შვი-
ლია?
Is this boy your son?

დიახ, ჩემი შვილია,
გაიცანით.
Yes, it's my son, I'd like you to meet

ვინ*** არის ეს** გო-
გონა?
Who is this girl?

ეს გოგონა ჩემი ქა-
ლიშვილია, ნინო!
This girl is my daughter, Nino.

შენ იცნობ**** ნინოს?
Are you acquainted with (have you met)
Nino?

დიახ, მე ვიცნობ ნი-
ნოს.
Yes, I've met Nino.

გაიცანით, ეს ჩემი ძმას!
This is my brother..

მე მას ვიცნობ****!
I've met him.

შეიძლება თქვენი გაც-
ნობა****?
May I become acquainted with you?

სიამოვნებით!
With pleasure.

თუ შეიძლება გამაცა-
ნით**** თქვენი მეგობარი!
Please introduce me to your friend.

სიამოვნებით!
With pleasure.

*ჩემი, შენი, მისი possessive pronouns, usually are used together with a noun as attributive (qualifying) words

Declension of Possessive Pronoun with Noun

Sg.		
Nom.	ჩემი	შვილი
Erg.	ჩემმა	შვილმა
Dat.	ჩემს	შვილს
Gen.	ჩემი(ს)	შვილის

- ი: Nominative case marker
- მა: Ergative case marker
- ს: Dative case marker
- ის: Genitive case marker

In the Genitive case the consonant sound of the case inflection is lost and remains as – ი

For example:

შენის ქმრის → შენი ქმრის

If a possessive pronoun stands after a noun დედა, მამა, ბიძა, ბაბუა, მამიდა, დეიდა ნათლია, it is written together.

For example:

ჩემი	დედა =	დედაჩემი
ჩემი	მამა =	მამაჩემი
ჩემი	ბიძა =	ბიძაჩემი

** If the pronoun of the III person ის is used with a verb it represents a personal pronoun. For example ის არის (he is). But if ის is used in partnership with a noun it is a Demonstrative pronoun. For example: ის ქალი (that woman)

Remember, demonstrative pronoun ეს shows nearness to the first person. For example: ეს ქალი (this woman).

a demonstrative pronoun ეგ shows nearness to the second person.

For example: ეგ ქალი (The woman near you). A demonstrative pronoun ის shows nearness to the third person. For example ის ქალი (that woman).

*** ** : There are often special interrogative words in interrogative sentences. These words usually appear at the beginning of the sentence. For example ვინ (who)? რა (what)?

ვინ – interrogative pronoun that is used only for people

For example: **ვინ? ქალი, კაცი, ბავშვი, დედა, შვილი, ნათესავი**

ვინ არის ეს კაცი?
Who is this man?

რა interrogative pronoun that is used for all other animated and inanimate things.

For example: **რა? ქვეყანა, ქალაქი, მდინარე, ძაღლი, სოფელი**
(country), (town), (river), (dog), (village).
რა სოფელია? what village (is)?

**** **გაიცანით¹** meet (become acquainted with) somebody
გაცნობა acquaintance
გამაცანით introduce me to somebody.

Conjugation of the verb «ვიცნობ» (I'm acquainted with somebody)¹

Sg. მხ.რ.				Pl. მრ.რ.			
I	მე	ვიცნობ	მას	ჩვენ	ვიცნობთ	მას	
II	შენ	იცნობ	მას	თქვენ	იცნობთ	მას	
III	ის	იცნობს	მას	ისინი	იცნობენ	მას	

The verb ვიცნობ is a bipersonal, in the Present tense, the subjective order changes according to the subjective person markers, and the second person objective (in the given case) does not change and is represented in the third person and has no person marker. The personal pronoun of the III person, that expresses an objective person is always in the Dative case.

Remember!

A person according to which the verb is not conjugated i.e. according to which the verb does not change its form, we call a nonbasic person of the verb.

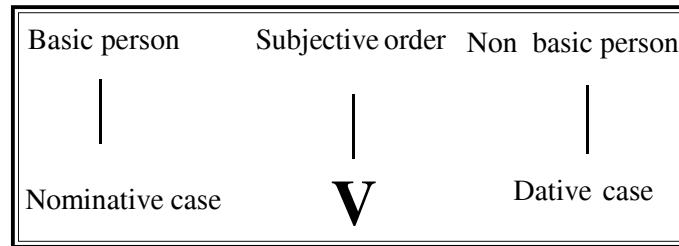
Thus in the verb **ვიცნობ მე მას** one person, (მე) is basic, the other (მას) non-basic.

1. Questions that may arise in connection with the verb **გაიცანით**, are answered on p. 111. Now only remember the forms.

Remember!

When a bi-personal noun is in the present tense, the subjective order, noun (pronoun) that expresses the basic person is in the Nominative case and the nonbasic person is in the Dative.

For example

**მე
შენ
ის**

ვიცნობ
იცნობ
იცნობს

**მას
მას
მას**

ლევან-ი

იცნობ-ს

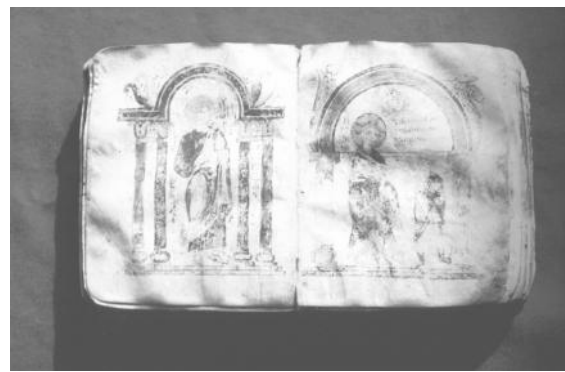
ნინო-ს

Finish writing:

კაც...	იცნობ...		ლია...	
ქალ...	იცნობ...		ოთარ...	
გიორგი...	იცნობ...		კაცს	
თამაზ...	აშენებს	(is building)	სახლ...	(house)
ეთერ...	ხატავ...	(is drawing)	სურათ...	(picture)
ნანა...	კერავს	(is sewing)	კაბას	(dress)
მანანა...	წერ...	(is writing)	დავალება...	(home-work)
მერაბ...	კითხულობს	(is reading)	წიგნ...	(book)

Miniatures of Adishi: quadri-chapter of a 879 Gospel

Miniatures of Jruchi quadri-chapter (936-940)

¹ Inflection of proper names in the Nom.case follow general rules (see p.20)

Thus, the Nom.case

მანანა	- Ø	ოთარ-ი
ელენე	- Ø	თამაზ-ი
გიორგი	-Ø	ეთერ-ი
ნინო	- Ø	ლევან-ი
ნუნუ	- Ø	etc.

Vocabulary

კითხვითი სიტყვები

Interrogative words

ვინ?	Who?	სად?	Where?
რა?	What?	საიდან?	Where from?
ვისი?	Whose?	საითკენ?	Where to?
რამდენი?	How many?	როგორ?	How?
	როდის?	When?	
	როგორი?	What?	
	რომელი?	Which?	
	რატომ?	Why?	

პური	bread	მაგიდა	table
მარილი	salt	სკამი	chair
ფული	money	ტელეფონი	telephone
წყალი	water	ოფისი	office
სახლი	house	ფოსტა	post-office
საქმე	business	სკოლა	school
ბინა	flat	საავადმყოფო	hospital
მანქანა	car	აფთიაქი	chemist's
რესტორანი	restaurant	სადგური	station
კაფე	cafe	აეროპორტი	airport
ოთახი	room	ავტოსადგური	motor-station
კარი	door	ნავსადგური	harbour
ფანჯარა	window	კინოთეატრი	cinema

ცა	sky	ტბა	lake
მზე	sun	წყარო	spring
მთვარე	moon	მინდორი	field
ვარსკვლავები	stars	უდაბნო	desert
ვარსკვლავი	star	მცენარე	plant
ჰაერი	air	ხე	tree
ღრუბელი	cloud	ბალახი	grass
მთა	mountain	მიწა	ground
ზღვა	sea	ბუჩქი	bush
დედამიწა	earth	ტყე	forest
ოკეანე	ocean	ყვავილი	flower
მწვერვალი	peak	ცხოველი	animal
ქედი	ridge	მწერი	insect
მდინარე	river	ჩიტი	bird

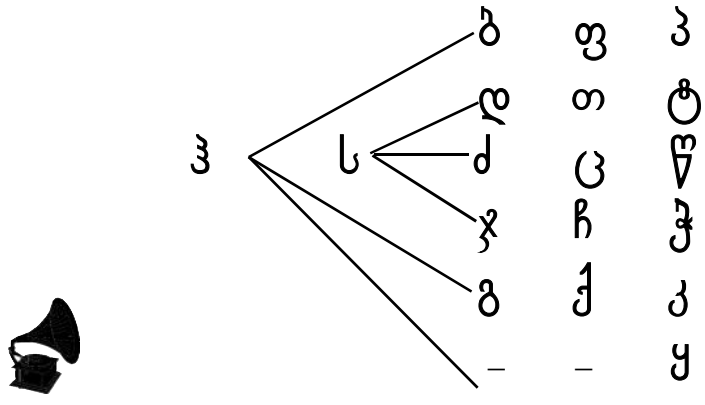
T-3

რა გქვია* შენ?
 What is your name?
მე მქვია* ნანა
 My name is Nana.
რა ჰქვია* შენს დას?
 What is your sister's name?
ჩემს დას ჰქვია მერი.
 My sister's name is Mary
რა ჰქვია შენს ცოლს?
 What is your wife's name?
ჩემს ცოლს ჰქვია ნინო.
 My wife's name is Nino.
შენს ქმარს გიორგი ჰქვია?
 Is your husband's name Giorgi?
დიახ, ჩემს ქმარს გიორგი ჰქვია.
 Yes, my husband's name is Giorgi.
თუ შეიძლება, მითხარით თქვენი სახელი!
 Please, tell me your name.
ჩემი სახელია ნუნუ.
 My name is Nunu.
თქვენი სახელი?
 Your name?
მარი.
 (My name is) Mary.
რა ჰქვია თქვენს შვილიშვილს?
 What is your grand daughter's name?
ჩემს შვილიშვილს თინა ჰქვია, მოფერებით თიკას ვეძახით.
 My grand daughter's name is Tina. We call herTiko.

Table of Objective Person Markers

	Sing.	Plur.
I	მ	გვ
II	გ	გ
III	ჰ, ს, Ø,	ჰ, ს, Ø, (თ)

For I and II persons both in the singular and plural the direct and indirect objects have similar markers, and for the III person the direct object has no marker in modern Georgian. Only indirect objects have III person markers **ჰ, ს- Ø** both in the singular and plural, and they are used only before occlusive consonants. In other cases the marker is absent
ჰ is used before : ბ, ფ, პ, გ, ქ, კ, ყ.
ს is used before : დ, თ, ტ, ძ, ც, წ, ჯ, ჩ, ჭ.

Conjugation of the verb **მქვია** in the Present tense:

Sg.	მს.	რ.
I	მე	მქვია ის
II	შენ	გქვია ის
III	მას	ჰქვია ის

Pl.	მრ.	რ.
I	ჩვენ	გვქვია ის
II	თქვენ	გქვიათ ის
III	მათ	ჰქვიათ ის

***მქვია** (my name is). The verb changes its form according to its objective person markers i.e. it is a verb of the objective order.

1. The direct object shows that the action is transferred immediately (directly). It may appear in the Dative or Nominative case.
2. The indirect object where the action is transferred indirectly. It is always in the Dative case. All tri-personal and passive bipersonal verbs have indirect objects (see p.82)

Write the following verbs in the III person

Examples:

I person

III person

მე მქვია ის (My name is something)

მას ჰქვია ის (His/her name is something)

მე მაქვს ის (I have something)

მას აქვს ის (He/she has something)

მე მყავს ის (I have someone)

მას ჰყავს ის (He/she has someone)

მ-წყურია (I am thirsty), მ-შია (I am hungry), მ-გავს (He looks like me), მ-გონია (It seems to me), მ-ნამს (I believe), მ-ესმის (I hear), მ-აძლევს (he gives me), მ-ჭირდება (I need), მ-ჯერა (I believe), მ-ინდა (I want), მ-იყვარს (I love).

Remember!

If an objective person marker of the I person is followed by vowels **ა** or **ე**, they are present in all persons of both numbers.

For example:

მე	მაქვს ¹	ის	ჩვენ	გვაქვს	ის	მე	მესმის	ის	ჩვენ	გვესმის	ის
შენ	გაქვს	ის	თქვენ	გაქვთ	ის	შენ	გესმის	ის	თქვენ	გესმით	ის
მას	აქვს	ის	მათ	აქვთ	ის	მას	ესმის	ის	მათ	ესმით	ის

If an objective person marker of the I person is followed by a vowel **ი**, it might be given unchanged, but sometimes in the III person of both numbers the vowel **უ** stands in its place.

For example:

მე	მიყვარს	ის	მე	მინდა	ის	მე	მიჭერს	ის
შენ	გიყვარს	ის	შენ	გინდა	ის	შენ	გიჭერს	ის
მას	უყვარს	ის	მას	უნდა	ის	მას	იჭერს	ის
ჩვენ	გვიყვარს	ის	ჩვენ	გვინდა	ის	ჩვენ	გვიჭერს	ის
თქვენ	გიყვართ	ის	თქვენ	გინდათ	ის	თქვენ	გიჭერთ	ის
მათ	უყვართ	ის	მათ	უნდათ	ის	მათ	იჭერს	ის

Usually the verbs of the objective order have both subjective and objective person markers, although the verbs themselves may not only be bipersonal but also monopersonal. In monopersonal verbs of the objective order one person is omitted by its sense, but the person marker is given in the verb (if it is not lost for phonetic reasons). So monopersonal and bi-personal verbs are similar in form.

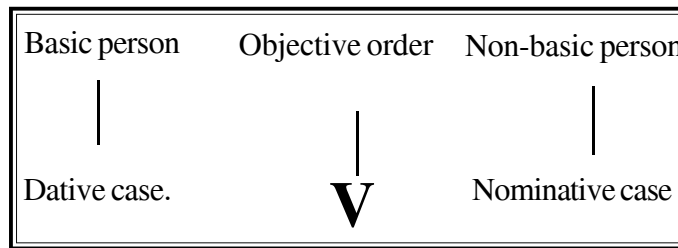
Manuscripts of Gelati, Jruchi and Alaverdi Gospels still exist.

1 Subjective III person markers in the singular and the marker in the plural are attached at the end of the verb.

Remember!

When a verb of the objective order is in the Present tense, the basic person stands in the Dative case and the non-basic person in the Nominative.

Bi-personal verbs

Mono-personal verbs

მე მქვია ის	My name is	მე მძინავს ის	I am asleep
მე მაქვს ის	I have smth.	მე მზია ის	I am hungry
მე მყავს ის	I have smb.	მე მცივა ის	I am cold

Conjugation of the verb (to need **მჭირდება**)

	მხ. რ.		მრ. რ.
მე	მჭირდება ის (ფული)	ჩვენ	გვჭირდება ის (ფული)
შენ	გჭირდება ის (ფული)	თქვენ	გჭირდებათ ის (ფული)
მას	სჭირდება ის (ფული)	მათ	სჭირდებათ ის (ფული)

Vocabulary:

მისალმება, დამშვიდობება Greetings, Farewell

დილა მშვიდობისა!	Good morning
ღამე მშვიდობისა!	Good night
სალამო მშვიდობისა!	Good evening
ძილი ნებისა!	Good night.
მშვიდობით!	Farewell (live in peace).
ნახვამდის!	Goodbye.

მადლობა, ბოდიშის მოხდა Gratitude, Apologies

გმადლობ(თ)!	Thank you
დიდი მადლობა!	Thank you very/so much
ბოდიში!	I'm sorry
ბოდიშს ვიხდი!	I apologise...
უკაცრავად!	Excuse me...
მაპატიეთ!	Forgive me...
თუ შეიძლება! (ნება მომეცით)	Please...

1. Morphologically, the basic person may be both subject (s) and object (direct or indirect), but in the case given it does not matter

T-4

რა გვარი(სა) ხართ?

What is your surname?

მე ვარ ბაგრატიონი.

My surname is Bagrationi.

თქვენ ცოლი რა გვარია?

What is your wife's surname?

ჩემი ცოლი მენაბდეა.

My wife's surname is Menabde

თქვენ მეგობარი რუხაძეა?

Is your friend Rukhadze?

არა, ჩემი მეგობარი ხარაძეა.

No, my friend is Kharadze.

ქალბატონო*, რა გვარი(სა) ხართ?

Madam, what is your surname?

მე სტურუა ვარ.

I'm Sturua.

ბატონო* გიორგი, თუ შეიძლება, თქვენი გვარი გვითხარით!

Giorgi, please, tell me your surname.

მე გვარად** დადიანი ვარ.

My surname is Dadiani

(I'm Dadiani by surname l.t.)

T-5

რა ეროვნებისა ხარ?

What is your nationality?

მე ქართველი ვარ.

I'm Georgian.

შენ სომეხი ხარ?

Are you Armenian?

არა, მე აზერბაიჯანელი ვარ.

No, I'm Azerbaijanian.

ის კაცი რა ეროვნების არის?

What is the nationality of that man?

ის კაცი ეროვნებით* ქართველია.

That man is Georgian.

თქვენ სადაური ხართ?

Where are you from?

მე ინგლისელი ვარ.

I'm English.

თქვენ?

And you?

მე იაპონელი ვარ.

I'm Japanese.

თქვენ ქართველები** ხართ?

Are you Georgian?

დიახ, ჩვენ ქართველები ვართ.

Yes, we are Georgians.

ისინი ვინ არიან?

Who are they?

ისინი რუსები არიან.

They are Russians.

*In Georgian while addressing older and respected people ქალბატონო (Mrs.) and ბატონო (Mr) are used before the name.

For example: ბატონო გიორგი! ბატონო ოთარ! ქალბატონო ელენე! ქალბატონო თამარი!

This is a polite form of address.

** გვარად (by surname) ად is an inflection of the Adverbial case

*ეროვნებით (by nationality) -ით is an inflection of the Ablative case

** ქართველები Georgians
რუსები Russians

Nouns in the plural -ებ- plural number inflection

Write the following words in the plural

კაცი, ქალი, ბიჭი, ცოლი, შვილი, ბავშვი, ამხანაგი, სახლი, ოთახი, ძაღლი.

T-6

რამდენი წლის(ა) ხარ?
How old are you?
მე ათი* წლის(ა) ვარ.
I'm ten (years old)
შენი უმცროსი და რამდენი წლისაა?
How old is your younger sister?
ჩემი უმცროსი და ხუთი წლისაა.
My younger sister is five years old.
დედაშენი რამდენი წლისაა?
How old is your mother?
დედაჩემი ორმოცი წლისაა.
My mother is forty years old.
მამაშენი?
And your father?
მამაჩემი დედაჩემზე ოთხი წლით უფროსია.**
My father is four years older than my mother.

Indefinite Numerals

ბევრი, მრავალი many (much)
ცოტა few (little)

*Numerals

In Georgian numerals are divided into:

- 1) cardinals (**რაოდენობითი**), question: – **რამდენი?** (how many?).
- 2) ordinals (**რიგობითი**), question: **რომელი?** (which?)
- 3) fractional (**წილობითი**), question: **რა ნაწილი? (მერამდენედი?)** (which part of a whole?)?

Cardinal numerals are either simple or compound. Simple: ნული, ერთი, ორი, სამი, ოთხი, ხუთი, ექვსი, შვიდი რვა, ცხრა, ათი. ოცი (20), ასი (100), მილიონი (1 000 000).

Compound numerals that consist of several words are usually written together. **სამოცი (60), ოთხმოცი (80).** Written numerals joined by the conjunction «და» are also written together.

For example
ოცდახუთი (25), სამოცდაშვიდი (67), ოთხმოცდაჩვიდმეტი (97) Zahlen von : 11 bis 19: **თერთმეტი (11), თორმეტი (12), ცამეტი (13), თოთხმეტი (14).**

Other compound numerals in which the conjunction **და** is absent (or implied) are written separately

For example **ას ორი (102=100+2), ათას ცხრაას რვა (1908=1000+900+8)**

Remember.

1. Ordinal numerals are formed from cardinal ones by means of a prefix **მე** and a suffix **ე**. for example **მეორე, მესამე...**etc (exception). პირველი (the first).
2. Fractional numerals are formed from ordinal ones by means of a suffix **დ** For example: **მესამედი, მეოთხედი** etc. (Exception **ნახევარი** - half, **მთელი** whole).

Formation of cardinal numerals from 11 to 19

თერთმეტი	←	შთერთმეტი
თორმეტი	←	შთორმეტი
ცამეტი	←	შთსამეტი
		ც
თოთხმეტი	←	შთოთხმეტი
თხუთმეტი	←	შთხუთმეტი
თექვსმეტი	←	შთექვსმეტი
ჩვიდმეტი	←	შთჩვიდმეტი
		ჩ
		↙ ↘
თვრამეტი	←	შთვრამეტი
ცხრამეტი	←	შთცხრამეტი

Define the components of these numerals and write them in figures.

ოც + და + ორი 22

ოცღაორი, ოცღაოთხი, ორმოცი, ოცღაათი, სამოცი, სამოცღაახუთი, ოცღათხუთმეტი, სამოცღაათი სამოცღაორი, ოთხმოცი, ორმოცღაათი, ოთხმოცღაათი, ოთხმოცღაახუთი, ოცღაცამეტი, ორმოცღაცხრა, სამოცღაცამეტი, სამასი, ათასი.

For example:

Cardinal		Ordinal	Fractional	
სამი	3	მესამე	III	მესამედი 1/3
თერთმეტი	11	მეთერთმეტე	XI	მეთერთმეტედი 1/11
ოცღაახუთი	25	ოცღამეახუთე	XXV	ოცღამეახუთედი 1/25

****ზე** (on) postposition, is added to the Dative case and the case inflection is always omitted. For example:
 ორს **ზე**, დეღაჩემს **ზე**

Let's do some Arithmetic

+	მიმატება	ერთს მივუმატოთ ერთი იქნება ორი	1+1 = 2
-	გამოკლება	ხუთს გამოვაკლოთ ორი იქნება სამი	5-2 = 3
x	გამრავლება	ათი გავამრავლოთ სამზე, იქნება ოცღაათი	10x3 = 30
:	გაყოფა	ათი გავყოთ ორზე**, იქნება ხუთი	10 :2 = 5

Write in words:

II, V, IX, X, XX, XI, XV, XIV, XXI, 77, 101, 1005, 1110, 1955, 1998, 2000

T-7

როდის დაიბადე?

When were you born?

მე დავბადე 1970 წელს (ათას ცხრაას სამოცდაათ წელს)

I was born in 1970.

რომელ წელს დაიბადე?

In which year were you born?

მე დავბადე 1985 წელს (ათას ცხრაას ოთხმოცდახუთ წელს)

I was born in 1985.

მითხარი შენი დაბადების წელი!

(Tell me the year of your birth.)

Tell me when you were born.

1968 (ათას ცხრაას სამოცდარვა) წელი.

1968

მამაშენი როდის დაიბადა?

When was your father born?

მამაჩემი დაიბადა 1940 (ათას ცხრაას ორმოც) წელს.

My father was born in 1940.

სად დაიბადე და გაიზარდე?

Where were you born and where did you grow up?

მე დავბადე და გავიზარდე თბილისში*. მე თბილისელი ვარ.

I was born and brought up in Tbilisi. I'm a Tbilisian (from Tbilisi)

შენ სადაური ხარ?

Where are you from?

მე ქუთაისელი ვარ.

I'm from Kutaisi.

*ში (in) postposition. It is attached to the Dative case. Case inflection is always omitted. For example:

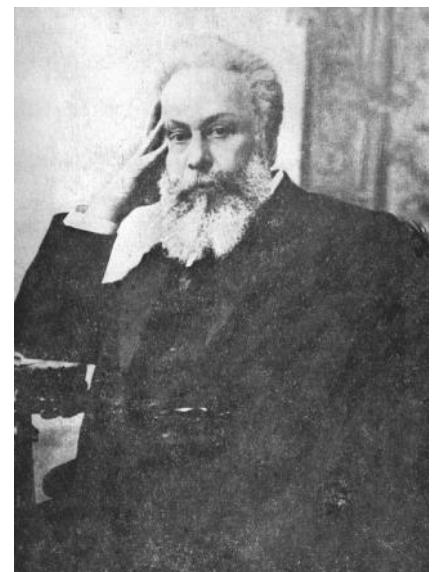
სახლ-ში, ქალაქ-ში.

Translate into Georgian: Ilia Chavchavadze was born in 1837 in Kvareli (ყვარელი). Akaki Tsereteli was born in 1840 in the village of Skhvitori.

Ilia Chavchavadze
(1837-1907)

Akaki Tsereteli
(1840-1915)

T-8

სად ცხოვრობ?*

Where do you live?

მე ვცხოვრობ თბილისში.

I live in Tbilisi.

რომელ ქუჩაზე?

Which street?

ყაზბეგის ქუჩაზე.

Kazbegi street.

შენი და სად ცხოვრობს?

Where does your sister live?

ჩემი და ცხოვრობს მცხეთაში.

My sister lives in Mtskheta.

*ცხოვრობ – you live is a mono personal verb of the subjective order. As you already know, the subject in the III person (p.25) has three markers in the singular: ს, ა, ო and five in the plural:

Rules for their usage are explained below.

Conjugation of the verb ვცხოვრობ in the Present tense

Sg.	Pl.
მე ვცხოვრობ	ჩვენ ვცხოვრობთ
შენ ცხოვრობ	თქვენ ცხოვრობთ
ის ცხოვრობს	ისინი ცხოვრობენ

REMEMBER!

If the stem of a verb in the Present tense ends with a consonant, the subjective person marker in the III person singular will be –ს, and in the plural –ენ.

ის C ¹ ს	ისინი Cენ
---------------------------	-----------------

For example:

	მე ვწერ ის წერს ისინი წერენ	მე ვქსოვ ² ის ქსოვს ისინი ქსოვენ	მე ვუსმენ ის უსმენს ისინი უსმენენ
მე ვხატავ ის ხატავს ისინი ხატავენ	მე ვბეჭდავ ის ბეჭდავს ისინი ბეჭდავენ	მე ვხედავ ის ხედავს ისინი ხედავენ	მე ვსვამ ის სვამს ისინი სვამენ
მე ვაშენებ ის აშენებს ისინი აშენებენ	მე ვაქებ ის აქებს ისინი აქებენ	მე ვაკეთებ ის აკეთებს ისინი აკეთებენ	
მე ვმუშაობ ის მუშაობს ისინი მუშაობენ	მე ვსწავლობ ის სწავლობს ისინი სწავლობენ	მე ვკითხულობ ის კითხულობს ისინი კითხულობენ	

Pay attention to the specially detached verbal endings ავ, ამ, ებ, ობ They are called thematic markers.

¹ C – stands for a consonant

² ვქსოვ I knit; ვუსმენ I listen; ვბეჭდავ I type; ვხედავ I see; ვსვამ I drink; ვაქებ I praise; ვაკეთებ I do; ვმუშაობ I work; ვსწავლობ I learn.

T-9

დედა გყავს*?
 Have you a mother?
დიახ, დედა მყავს*. მამაც
მყავს.
 Yes, I have a mother and a father too.

ცოლი?
 Wife?
ცოლი არა მყავს.
 I have no wife.

უცოლო ხარ?**
 Are not you married?
დიახ.
 Yes.

შენს ძმას ჰყავს ცოლი?
 Has your brother a wife?
დიახ, ჩემი ძმა ცოლიანია*.**
 Yes, my brother is married.

შენს დას ჰყავს ქმარი?
 Has your sister a husband?
არა, ჩემი და არ არის გა-
თხოვილი. ჩემი და გასა-
თხოვარია.
 No, my sister is not married. She is single.

The verb **მყავს** (I have someone) is a bi personal verb of the objective order. It is used with nouns that express animated things. For example: მე **მყავს** დედა, მამა, ქმარი, ნაცნობი, ძაღლი, კატა, ძროხა.

With nouns expressing inanimate things a bipersonal verb of the objective order is used **მაქვს** (I have something). For example: მე **მაქვს** სახლი, ფული, წიგნი, ოთახი etc.

 Conjugation of the verb **მყავს**:

Sg. მს. რ		Pl. მრ. რ		
მე	მყავს	ის	ჩვენ გვყავს	ის
შენ	გყავს	ის	თქვენ გყავთ	ის
მას	ჰყავს	ის	მათ ჰყავთ	ის

*****უცოლო** – unmarried, single. The word has a prefix and a suffix **უ-ო**, they are wordbuilding affixes that give the word the following meaning: have no possession of what is expressed by the stem. For example: **უფულო, უდელო, უმამო**, etc.

******ცოლიანი** – married. The wordbuilding suffix **-იანი** expresses possession, existence. For example: **ფულიანი, შვილიანი**, ...

The great Georgian poet Vaja Pshavela (1861-1915)

Vocabulary

Adjectives

დიდი	big	→	პატარა	small
მაღალი	tall		დაბალი	short
გრძელი	long		მოკლე	short
განიერი	wide		ვინრო	narrow
მძიმე	heavy		მჩატე	light
მსუქანი	fat		გამხდარი	thin
მდიდარი	rich		ღარიბი	poor
ძვირი	expensive		იაფი	cheap
ძლიერი	strong		სუსტი	weak
ცხელი	hot		ცივი	cold
კარგი	good		ცუდი	bad
ჭკვიანი	clever		სულელი	fool
ნიჭიერი	gifted		უნიჭო	talentless (not gifted)
ბეჯითი	diligent		ზარმაცო	lazy
სწრაფი	quick		ნელი	slow
ლამაზი	beautiful		ულამაზო	ugly
ახალი	new		უშნო	
სუფთა	clean		ძველი	old
ნათელი	light		ჭუჭყიანი	dirty
მშრალი	dry		ბნელი	dark
			სველი	wet

Write about your family and relatives in about 100 words:

- 1) What's your name?
- 2) Where do you live?
- 3) Members of the family-their names
- 4) How old are you (they)?
- 5) Are you married?

გაცნობა

- გამარჯობა!
- გაგიმარჯოს!
- როგორა ხარ?
- გმადლობთ, კარგად. თქვენ როგორა ხართ?
- კარგად.
- გამინარდა, რომ მოხვედი! შემოდი!
- თამარ, გაიცანი ჩემი სკოლის ამხანაგი, გიორგი ბაგრატიონი.
- ძალიან სასიამოვნოა!
- გიორგი, გაიცანი ჩემი მეუღლე თამარი და ჩემი მეგობარი ოთარ ცინცაძე.
- ქალბატონო თამარ, ძალიან სასიამოვნოა თქვენი გაცნობა.
- ბატონო ოთარ, მიხარია, რომ გაგიცანით!
- მე ვიცნობ გურამ ცინცაძეს, თქვენი ნათესავია?
- დიახ, ჩემი ნათესავია.
- როგორ არის, დიდი ხანია არ მინახავს.
- კარგად არის, ორი შვილი ჰყავს. ერთი ათი წლისაა, მეორე კი ხუთის.
- ძალიან კარგი!
- გიორგი, გაიცანი ჩემი ვაჟი (ვაჟიშვილი) ლევანი და ჩემი უმცროსი ქალიშვილი ნინო.
- ძალიან სასიამოვნოა!
- ლევანი უნივერსიტეტში სწავლობს, სტუდენტია, ნინო კი სკოლაში. ლევანი მეორე კურსზეა.
- ნინო, რამდენი წლისა ხარ?
- 10 (ათი) წლის ვარ.

Getting to know you.

- Good afternoon/evening.
- Good afternoon/evening.
- How are you?
- Well, thank you, and how are you?
- Well.
- I'm glad that you've come. Come in.
- Tamar, I'd like you to meet my class friend, Giorgi Bagrationi.
- Pleased to meet you.
- Giorgi let me introduce my wife, Tamar and my friend Otar Tsintsadze.
- I'm very pleased to meet you.
- Otar, I'm glad to meet you.
- I'm acquainted with Guram Tsintsadze. Is he your relative?
- Yes, he is my relative.
- How is he? I have not seen him for a long time.
- Fine, he has two children. One is ten years old, the other -five.
- Very good.
- Giorgi, I'd like you to meet my son, Levan and my younger daughter, Nina.
- Pleased to meet you.
- Levan studies at the University, he is a student, Nino studies at school. Levan is a second year student.
- Nino, how old are you?
- I'm ten years old.

- რომელ კლასში ხარ?
- მეოთხეში.
- ნინო, შენი და რამდენი წლისაა?
- ჩემი და ოცი წლისაა.
- რა ჰქვია შენს დას?
- ჩემს დას ჰქვია ნანა.
- გათხოვილია?
- არა, ჯერ არ არის გათხოვილი.
- ნინო, ბებია და ბაბუა გყავს?
- დიას, ბებია და ბაბუა მყავს.
- სად ცხოვრობენ ისინი?
- ისინი ბიძაჩემთან ცხოვრობენ, მცხეთაში.
- ეს გოგონა ვინაა?
- ეს გოგონა ჩემი დეიდაშვილია, ლია ჰქვია.
- ის ბიჭი ვინაა?
- ის ბიჭი ჩემი ბიძაშვილია. კახა ჰქვია.
- ისინი თქვენთან ცხოვრობენ?
- ლია ჩვენთან ცხოვრობს, კახა კი მშობლებთან მცხეთაში. მცხეთაში მათ აქვთ სამსართულიანი საკუთარი სახლი.
- ბატონო გიორგი, თქვენ გაქვთ საკუთარი სახლი?
- არა, მე არა მაქვს საკუთარი სახლი.
- ბატონო გიორგი, სად ცხოვრობთ თქვენ?
- ახლა მე ქუთაისში ვცხოვრობ, მაგრამ მე თბილისელი ვარ. (მე) თბილისში დავიბადე და გავიზარდე. ახლა ქუთაისში ვმუშაობ და იქ ვცხოვრობ.
- რამდენი შვილი გყავთ?
- ორი ვაჟი მყავს.

In which form are you?

Fourth.

Nino, how old is your sister?

My sister is twenty.

What is your sister's name?

My sister's name is Nana.

Is she married?

No, she is not married yet.

- Nino, have you a grandmother and grandfather?

- Yes, I have a grandmother and grandfather.

- Where do they live?

- They live with my uncle, in Mtskheta.

- Who is this girl?

- This girl is my cousin. Her name is Lia.

- Who is that boy?

- That boy is my cousin. His name is Kakha.

- Do they live with you?

- Lia lives with us, Kakha - with his parents in Mtskheta. They have a private two-storeyed house in Mtskheta.

- Giorgi, have you your own house?

- No, I haven't my own house.

- Giorgi, where do you live?

- Now I live in Kutaisi, but I'm from Tbilisi. I was born and brought up in Tbilisi. Now I work in Kutaisi and live there.

- How many children do you have?

- I've two sons.

- შვილიშვილი გყავთ?
 - ჩემი უფროსი ვაჟი ცოლია-
 ნია და ერთი შვილი ჰყავს.
 მეორე ვაჟი უცოლოა.
 - ზურაბ კაციტაძეს იცნობთ?
 - კი, მას მე კარგად ვიცნობ.
 ჩვენ ერთად ვმუშაობთ.
 - ჩემგან მოკითხვა გადაეცით
 ის ჩემი კარგი მეგობარია.
 - გადავცემ აუცილებლად! ზურა-
 ბი ძალიან კარგი ადამია-
 ნია. - ახლა მე უნდა წავიდე.
 უკვე გვიანაა! დიდი მადლობა
 ასეთი თბილი საღამოსათვის.
 - ნახვამდის, კარგად იყავით!
 - კარგად იყავი, მოკითხვა
 თქვენებს!

- Have you any grandchildren?
 - My elder son is married and has one child. The
 second son is not married.
 - Are you acquainted with Zurab Katsitadze?
 - Yes, I know him well. We work together.
 - Pass my regards on to him. Zurab is a good friend
 of mine.
 - I'll. Zurab is a very good man. Now I have to go,
 it's late. - Thank you very much for this pleasant
 evening. Good bye.
 - Good bye, regards to your folks.

Part III

Studying and Education

T- 10

სად სწავლობ?

Where do you study?

მე ვსწავლობ სკოლაში.

I study at school.

რომელ კლასში ხარ?

In which form are you?

მე ვარ მეოთხე კლასში.

I'm in the fourth form.

შენი და რომელ კლასშია?

In which form is your sister?

ჩემი და მეექვსე კლასშია.

My sister is in the sixth form.

რამდენი წლისაა?

How old is she?

ცამეტი წლის*.

She is thirteen.

ზაზა უნივერსიტეტში სწავლობს?

Does Zaza study at University?

დიახ, უნივერსიტეტის სტუდენტია.

Yes, he is a University student

რომელ კურსზეა?

In which year is he?

მესამეზე.

The third.

როდის ამთავრებს?

When is he graduating from University?

ის ამთავრებს უნივერსიტეტს მომავალ წელს.

He's graduating from University next year.

* წელი, წელს, წლის year (in different cases)

In Georgian nouns change according to cases. There are seven cases. Each case has its own inflection. The Nominative case represents the lexical form of the noun. All nouns (except proper nouns) end with a vowel sound in this form. It should be taken into account, that when a noun ends with a vowel -o, this - o is the inflection of the Nominative case, and the noun-stem ends with a consonant sound. In all other cases nouns will have vowels: ა, ე, ო or უ at the end in the Nominative case. These are nouns with a vowel - stem and which in the Nominative case have no inflections. For example: ...

ქალი= ქალი; დედა=დედა- ∅

In the Ergative case the consonant-stem nouns have an inflection - მა, vowel-stem nouns - მ. The inflection of the Dative case is only - ს. For example

Nominative	სახ.	ქალი	
Ergative	მოთხ.	ქალმა	ქალ
Dative	მიც.	ქალს	

Nominative	სახ.	დედა	
Ergative	მოთხ.	დედამ	დედა
Dative	მიც.	დედას	

There are two versions of the declension of a consonant - stem nouns

I. Nouns with a stable stem do not change in declension.

II. Nouns with an unstable stem lose their vowel sounds: **ა**, **ე** and **ო** in the last syllable of the stem in three cases in the singular and in all cases in the plural¹. It should be mentioned, that unstable stems usually end with sonorous consonants (მ,ნ,რ,ლ)². Vowels **ა** and **ე** in unstable stems always disappear. -eb the suffix of the plural forms are added to the stem in all cases.

I

Sg. მხ.რ.

Nom. (სახელობითი)
Erg. (მოთხრობითი)
Dat. (მიცემითი)

ქალ-ი
ქალ-მა
ქალ-ს

Pl. მრ.რ.

ქალ-ებ-ი
ქალ-ებ-მა
ქალ-ებ-ს

Gen. (ნათესაობითი)
Inst. (მოქმედებითი)
Adver. (ვითარებითი)

ქალ-ის
ქალ-ით
ქალ-ად

ქალ-ებ-ის
ქალ-ებ-ით
ქალ-ებ-ად

II

Sg. მხ.რ.

Nom. (სახელობითი)
Erg. (მოთხრობითი)
Dat. (მიცემითი)

რძალ-ი
რძალ-მა
რძალ-ს

Gen. (ნათესაობითი) რძალ-ის
Instr. (მოქმედებითი) რძალ-ით
Adv. (ვითარებითი) რძალ-ად

→ რძლ-ის
→ რძლ-ით
→ რძლ-ად

} ა/∅
რძალ → რძლ

Pl. მრ.რ.

სახელობითი რძალები →
მოთხრობითი რძალებმა →

რძლები
რძლებმა

Sg. მხ.რ.

Nom. (სახელობითი)
Erg. (მოთხრობითი)
Dat. (მიცემითი)

სოფელ-ი
სოფელ-მა
სოფელ-ს

Gen. (ნათესაობითი) სოფელ-ის
Instr. (მოქმედებითი) სოფელ-ით
Adv. (ვითარებითი) სოფელ-ად

→ სოფლ-ის
→ სოფლ-ით
→ სოფლ-ად

} ე/∅
სოფელ → სოფლ

Pl. მრ.რ.

სახელობითი სოფელ-ებ-ი →
მოთხრობითი სოფელ-ებ-მა →

სოფლები
სოფლებმა

1. The falling way of the vowel sound from a noun-stem is called «reduction»
2. Not all similar stems undergo reduction.

Vowel sound **ო** leaves a trace after it's reduction in the form of **ვ**, which is lost if the sounds (**მ,ვ,ო,უ**) are present in the stem next-to-the reduced vowel. For example:

Sg. მხ.რ.							
სახ.	მაწონ-ი	} მაწონ	ნათ.	მაწონ-ის	→	მაწვნ-ის	} ო/ვ მანვნ
მოთხ.	მაწონ-მა		მოქ.	მაწონ-ით	→	მაწვნ-ით	
მიც.	მაწონ-ს		ვით.	მაწონ-ად	→	მაწვნ-ად	

Pl. მრ.რ.

სახ.	მაწონ-ები	→	მაწვნ-ები
მოთხ.	მაწონ-ებ-მა	→	მაწვნ-ებ-მა

ო/∅

Sg. მხ.რ.

სახ.	ფოთოლ-ი	} ფოთოლ	ნათ.	ფოთოლ-ის	→	ფოთლ-ის	ო/∅
მოთხ.	ფოთოლ-მა		მოქ.	ფოთოლ-ით	→	ფოთლ-ით	ფოთლ
მიც.	ფოთოლ-ს		ვით.	ფოთოლ-ად	→	ფოთლ-ად	

Pl. მრ.რ.

სახ.	ფოთოლ-ები	→	ფოთლ-ები
მოთხ.	ფოთოლ-ებ-მა	→	ფოთლ-ებ-მა

David the Builder. Wall-painting in the church of Gelati, XII century.

Gelati. Monastery and Academy (XIIc). It was a prominent centre of philosophic thought and education in Georgia during the Middle Ages.

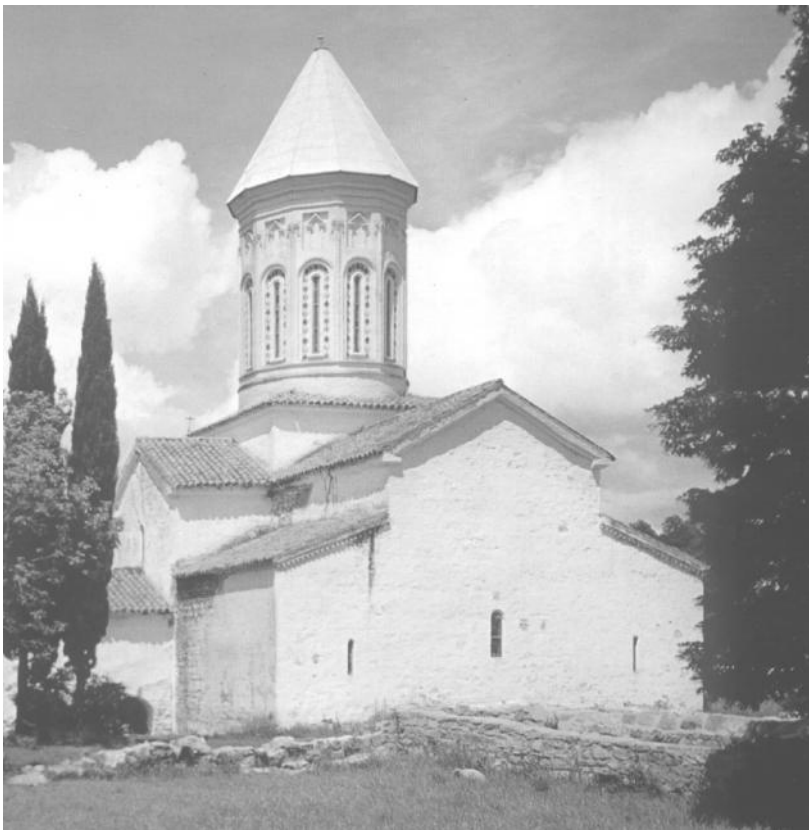
Decline: ქალი (ქალ-ის), კაცი ბავშვ-ი, კალამ-ი, ფანქარ-ი, ქათამ-ი, ირემ-ი, ყურძენ-ი, კედელ-ი, მინდორ-ი, ობოლ-ი in singular and plural

Vocabulary

სკოლა

school

სკოლის დირექტორი	principal of a school	რუკა	map
მასწავლებელი	teacher	სურათი	picture
მოსწავლე	pupil, (student)	გაკვეთილი	lesson
კლასი	class	დასვენება	break
ეზო	yard, playground	ზარი	bell
კაბინეტი	study	ნიშანი	mark
მერხი	desk	გამოცდა	exam
მაგიდა	table	სასაუზმე	refreshment room
კარადა	book-case	სასწავლო საგნები	subjects
თარო	shelf	ქართული ენა და	georgian language and
დაფა	board	ლიტერატურა	literature
ცარცი	chalk	ისტორია	history
საკლასო ოთახი	class-room	მათემატიკა	mathematics
ნიგნი	book	ფიზიკა	physics
ჩანთა	bag	ქიმია	chemistry
რვეული	exercise-book	გეოგრაფია	geography
	notebook	უცხო ენა	foreign language
ფურცელი	paper	ბიოლოგია	biology
კალამი	pen	ხატვა	drawing
ფანქარი	pencil	ფიზკულტურა	physical training
სახაზავი	ruler	საკონტროლო ნერა	control work, tests
საშლელი	rubber, eraser		

Ikalto. Academy and monastery, XII c. One of the cultural centres of medieval Georgia. It is situated in Kakheti.

T11

როგორ სწავლობ?

How do you study ?

კარგად!

Well

ოთარი როგორ სწავლობს?

How does Otari study?

ოთარი ნიჭიერი და ბეჯითი მოსწავლეა.

Otari is a gifted and hard-working pupil.

ნიკო?

Niko?

ნიკოც ნიჭიერი ბიჭია, მაგრამ ზარმაცია.

Niko is also gifted, but lazy.

ეს ძალიან ცუდია!

It's very bad.

ნიკო შენ დის** კლასშია?

Is Niko in your sister's class?

დიახ, ნიკო ჩემი დის კლასელია.

Yes, Niko is my sister's classmate.

** Vowel-stem nouns reveal two versions of declension:

- 1) with a clipped stem
- 2) with a non-clipped stem

III. Nouns, the stems of which end with vowels ა and ე in two cases (Erg., Adv.), singular lose the end-vowel of the stem.

In the plural the vowel ა is clipped, but ე is retained. For example:

III.

სახ.	ღელა
მოთხ.	ღელა-მ
მიც.	ღელა-ს
ვით.	ღელა-ღ
წოდ.	ღელა-(ვ)

ნათ.	დედჯის	→	დედის
მოქ.	დედჯით	→	დედით

მრ. რ.			
სახ.	დედჯები	→	დედები
მოთხ.	დედჯებმა	→	დედებმა...

სახ.	ხე
მოთხ.	ხე-მ
მიც.	ხე-ს
ვით.	ხე-ღ
წოდ.	ხე-ო

ნათ.	ხჯის	→	ხის
მოქ.	ხჯით	→	ხით

მრ. რ.			
სახ.	ხე-ებ-ი		
მოთხ.	ხე-ებ-მა		

Nouns (they are several: ქვეყანა, ფანჯარა, ქარხანა, პეპელა, ... etc) which stems are reduced and clipped at the same time will be discussed separately. For example:

V. Gruppe

Sg. მს.რ.

Nom.	ფანჯარა
Gen.	ფანჯარჯის
Inst.	ფანჯარჯით
Adv.	ფანჯარჯად

Pl. მრ.რ.

სახ. ფანჯარჯები...

Nouns, the stems of which end with vowels **ო**, **უ** and **ი** (ჩაი, ტრამვაი) do not lose the vowel of the stem, but the case inflections are changed: Gen. case **ის** → **ს(ი)**, Adv. case **ით** → **თი**.

For example ...

IV.

Sg. მხ.რ.	
სახ.	ეზო
მოთხ.	ეზომ ნათ. ეზოის → ეზოს(ი)
მიც.	ეზოს მოქ. ეზოით → ეზოთი
ვით.	ეზოდ

Pl. მრ.რ.	
სახ.	ეზოები
მოთხ.	ეზოებმა

The same is in the declension of nouns that have a endearments suffix **ა** at the end :(see p. 130) which is not lost in the singular, for example

	Sg. მხ.რ.	Pl. მრ.რ.
Nom.	გოგონა	გოგონა ები
Gen.	გოგონა ს	გოგონა ების

Decline: და, ძმა, მამა, ხე, მიწა, კატა, კიბე, ტყე, სახე, მებაღე, უთო, ოქრო, წყარო, ყრუ, ჩაი, დედოფალა, ქვეყანა

Address მიმართვა

In Georgian Language proper names are represented as a stem while addressing. For example: გიორგი! ნინო! ლევან! Other nouns with consonant-stem and one-syllable vowel-stem nouns have a suffix – For example: შვილო! კაცო! ძმაო! მზეო! Other vowel-stem nouns have suffix –ვ or nothing i.e. they are represented as a stem (when the stem finishes on **ო** or **უ**, no marker is used). For example: ქვეყანავ! მებაღევ! სამშობლო!

Address მიმართვა

ქალიშვილო!	Miss
ყმაწვილო!	young man
ახალგაზრდა(ვ)!	young man
ბიჭო!	boy
გოგონა!	girl
მეგობარო!	Friend
ამხანაგო!	Comrade
ჩემო კარგო!	my dear (my good?)
ჩემო ძვირფასო!	my dear
გენაცვალებ!	untranslatable endearments (I would take your troubles-I.t.)

T12

შენ სტუდენტი ხარ?

Are you a student?

დიახ, სტუდენტი ვარ.

Yes, I am.

შენი დაც სტუდენტია?

Is your sister a student too ?

არა, ჩემი და წელს აბარებს უნივერსიტეტში.

No, my sister is taking the entrance examinations at the University this year.

ნინო, რომელ ფაკულტეტზე აბარებ?

Nino, which faculty are you taking exams to enter?

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტზე.

I'm taking exams for the faculty of Humanities.

ნანა, შენც აბიტურიენტი ხარ?

Nana, are you a school leaver too?

დიახ, მეც აბიტურიენტი ვარ.

Yes, I am.

შენ სად აბარებ?

Where are you taking examinations?

უნივერსიტეტში, იურიდიულზე.

At the University, in faculty of law.

მერი დადიანიც* იურიდიულზე აბარებს.

Mary Dadiani is also taking exams for this faculty

კონკურსი დიდაა?

Is the competition hard?

შარშან დიდი კონკურსი იყო**. წელს რა იქნება**, არ ვიცი.

The competition was hard last year. I don't know what it will be like this year.

გისურვებ წარმატებებს!

I wish you luck.

* Proper names do not change their stems when declining and that is why they belong to the I and IV types of declension. As for surnames, which end with «შვილი» or «ძე».

For example:

კლდიაშვილი, კლდიაშვილის; ქავჭავაძე, ქავჭავაძის.

The vowel is not clipped in surnames that

end with ა. For example: ჩიჩუა, ჩიჩუას

When the first name and surname are declined

together, the first name is represented by a stem

only and the surname changes according to the

cases. For example:

სახ.	ლევანი	ვლენე დავითაშვილი
მოთხ.	ლევანმა	ვლენედავითაშვილმა
მიც.	ლევანს	ვლენედავითაშვილს
ნათ.	ლევანის	ვლენედავითაშვილის
მოქ.	ლევანით	ვლენედავითაშვილით
ვით.	ლევანად	ვლენედავითაშვილად

** იყო (was) represents the verb არის in the past tense. იქნება (will be) takes the place of the verb არის in the future tense.

Conjugation of the Verbs:

ვიყავი (I was)

ვიქნები (I will be).

Sg.	მხ.რ.	Pl.	მრ.რ.
მე	ვიყავი	ჩვენ	ვიყავით
შენ	იყავი	თქვენ	იყავით
ის	იყო	ისინი	იყვნენ

Sg.	მხ.რ.	Pl.	მრ.რ.
მე	ვიქნები	ჩვენ	ვიქნებით
შენ	იქნები	თქვენ	იქნებით
ის	იქნება	ისინი	იქნებიან

Conjugate these verbs:

ვაბარებ, ვმეცადინეობ.

Compose sentences using these verbs:

ვარ, ვიყავი, ვიქნები.

T13

რა პროფესიისა ხარ?

What do you do? (What is your profession?)

მე ექიმი ვარ.

I'm a doctor.

რა სპეციალობის?

What speciality?

ბავშვთა* ექიმი, პედიატრი.

Children's doctor, a pediatrician.

თბილისში დაამთავრე ინსტიტუტი?

Did you graduate from the institute in Tbilisi?

არა, მოსკოვში ვცხოვრობდი** და იქ ვსწავლობდი სამედიცინო ინსტიტუტში.

No, I used to live in Moscow and studied there at the Medical Institute.

მუშაობდი კიდეც იქ?

Did you work there too?

დიახ, იქ*** ვმუშაობდი.

Yes, I worked there.

ახლა სად მუშაობ?

Where do you work now?

ახლა აქ*** ვმუშაობ საავადმყოფოში.

Now I work here in hospital.

შენი ცოლი რა პროფესიისაა?

What does your wife do?

ჩემი ცოლი მასწავლებელია, სკოლაში მუშაობს.

My wife is a teacher. She works at a school.

* ბავშვთა=ბავშვების form of plural. There is a form of plural that is used comparatively seldom in Georgian. It's formed by means of suffixes -ბ, თ(ა). თა which indicate both: the case and number. The Ablative and Adverbial cases do not have such a form. For example:

სახ.	ბავშვ-ბ-ი
მოთხ.	ბავშვ-თა
მიც.	ბავშვ-თა
ნათ.	ბავშვ-თა
მოქ.	_____
გით.	_____

**Verbal forms::

ვცხოვრობდი (lived), was living

ვსწავლობდი (studied), was studying

ვმუშაობდი (worked), was working

- express unfinished action in the past. Past Imperfect usually corresponds to English Past Continuous Tense (He was working).

The Past imperfect (simple) is formed from the present tense stem by means of adding, დი or -ლობდი in the I and II persons. But in the III person subjective the person markers are added to -დ or -ლობდ in both the singular and plural.

Remember!

The Subjective III person markers in the past imperfect are: ა in the singular and ნენ in the plural.

1. ა - is a grafted element, which is added to some case inflections in the singular and the plural in the Dative, Genitive and Adverbial cases and does not change their meaning. It's often used when a noun is followed by a conjunction "და". For example: ქალსა და კაცს, ძაღლისა და კატის.

Conjugation of the verb ვმუშაობ in the past imperfect.

Sg. მს.რ.

მე ვმუშაობდი

შენ მუშაობდი

ის მუშაობდა

Pl. მრ.რ.

ჩვენ ვმუშაობდით

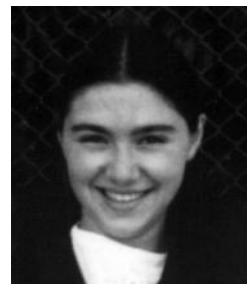
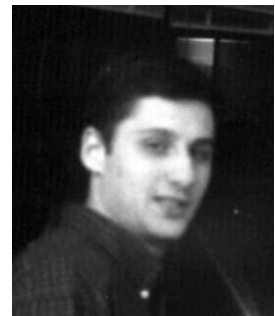
თქვენ მუშაობდით

ისინი მუშაობდნენ

Conjugate the following verbs in the past imperfect

ვცხოვრობ (I live), ვსწავლობ (I study), ვწერ (I write), ვხატავ (I draw), ვაკეთებ (I do), ვკითხულობ (I read)

ქართველი სტუდენტები

*** აქ here } adverbs of place
 იქ there }

Vocabulary

პროფესია Profession

მწერალი	writer	მსახიობი	actor
კომპოზიტორი	composer	მხატვარი	artist
რეჟისორი	director	არქიტექტორი	architect
მუსიკოსი	musician	მოქანდაკე	sculptor
დირიჟორი	conductor	მეცნიერი	scientist
პიანისტი	pianist	ექიმი	doctor
მევიოლინე	violinist	ინჟინერი	engineer

ეკონომისტი	lawyer	ვეტილი	barrister
ქიმიკოსი	chemist	ფიზიკოსი	physicist
ეკონომისტი	economist	მოსამსახურე	office worker
მათემატიკოსი	mathematician	მასწავლებელი	teacher
ფილოლოგი	philologist	მფრინავი	pilot
ჟურნალისტი	journalist	მეზღვაური	sailor
ისტორიკოსი	historian	მძღოლი	driver
აგრონომი	agronomist	მუშა	worker
ბიოლოგი	biologist	ხელოსანი	workman
გეოლოგი	geologist	მკერავი	tailor
დიასახლისი	housewife	მესაათე	watchmaker
ბუღალტერი	bookkeeper	მებაღე	gardener
დამლაგებელი	cleaner, janitor	სტილისტი	hairdresser

T14

ნუცა, სად მიდინარ?**
 Nutsa, where are you going?
ამხანაგთან* მივდივარ სა-**
მეცადინოდ.
 I'm going to my friend's to study.
გუშინ სად იყავი?
 Where were you yesterday?
გუშინ ნანასთან ვიყავი.
 Yesterday I was at Nana's.
ხვალ რას აკეთებ?
 What are you doing tomorrow?
ხვალ შენთან მოვალ.
 Tomorrow I will come to your place.
ძალიან კარგი ხვალ არსად
არ წავალ*, დაგელოდები,**
დღეს კი ხვალის საქმეებსაც
გავაკეთებ*: დავწერ*****
დავალეხას, მოვამზადებ***
სადილს, დავალაგებ* სახლს,**
გავრეცხავ* და დავაუთო-**
ებ* სარეცხს.**
 Very well. Tomorrow I won't go anywhere but
 today I will deal with tomorrow's affairs: do my
 homework, cook dinner, clean the flat, wash and
 iron sheets.
მაშ, ხვალ თავისუფალი იქნები.
 So tomorrow you'll be free.
დიახ, აუცილებლად მოდი!**
ყავა დავლიოთ!
 Come without fail, we'll have coffee together.

***ამხანაგთან** to my friend
ნანასთან to Nana
შენთან to you

თან (to, with, at) - postposition, is used in the Dative case. Vowel-stem nouns retain case inflection before this postposition, but consonant-stem nouns lose it. For example:
 ხე-ს-თან, დედა-ს-თან, ძმა-ს-თან, but
 სახლ-ს-თან, კაც-ს-თან.

The verb **მივდივარ** (I am going) - is formed by means of an auxiliary verb (**ვარ, ხარ**) which appears only in I and II persons of the present tense. In both numbers **ვარ(თ), ხარ(თ)**. subjective person markers are added in the III person. The verb **მივდივარ** is one of the irregular verbs that changes its stem while conjugating and that is why all forms should be learned by heart.

Conjugation of the Verb მივდივარ

Singular

Present	Past Imperfect	Future	Past Perfect
დი	დი	ვალ	ვედ/ვიდ
მე მი-ვ-დი-ვარ	მი-ვ-დი-ოდ-ი	მი- ტ -ვალ ¹	მი- ტ -ვედ-ი
შენ მი-დი-ხარ	მი-დი-ოდ-ი	მი- ხ -ვალ	მი- ხ -ვედ-ი
ის მი-დი- ს	მი-დი-ოდ-ა	მი- ვ	მი-ვიდ-ა

Plural

ჩვენ მივდივართ	მივდიოდით	მი ვ ვალთ	მი ვ ვედით
თქვენ მიდიხართ	მიდიოდით	მი ხ ვალთ	მი ხ ვედით
ისინი მიდი ან	მიდიოდნენ	მივლენ	მივიდნენ

One more rule for the subjective III person markers

Remember!

To the stem of the verbs, excluding static forms, see p. 139 which end in the vowel **-ი**, or the auxiliary verbs **-ვარ**, **ხარ** are added after **-ი**, in the I, II person for in present tense in the III person **-ს** in the singular and **-ან** in the plural is added.

მე ვი/ვარ	ჩვენ ვ.....ით/ვართ
შენი/ხარ	თქვენით/ხართ
ის ს	ისინი ან

Conjugate verbs in the present tense

ვშლი (I'm erasing), **ვიცინი** (I'm laughing), **მივრბივარ** (I'm running), **ვზრდი** (I'm growing), **ვკოცნი** (I'm kissing).

It's not difficult to notice, that the prefix **-მი**, is outlined while conjugating the verb მივდივარ. It is a preverb. In Georgian preverbs have the same functions as prepositions in English. They:

- 1) indicate the direction of the action
- 2) create the future tense forms
- 3) serve for the creation of imperfect aspect
- 4) change the lexical meaning of the verb.

According to their structure preverbs fall into simple and complex in Georgian.

Simple preverbs indicate actions directed from the speaker to the opposite side i.e there, that way **მი-**, **ა-**, **და-**, **ჩა-**, **შე-**, **წა-**, **გა-**, **გადა-**

Only one simple preverb **მი**, indicates action directed towards the speaker i.e. «here». All complex preverbs composed from the above-mentioned simple ones (except **და**) + **მო**: **ამო**, **შემო**, **გამო**, **ჩამო**, **წამო**, **გადმო** indicate the direction towards the speaker.

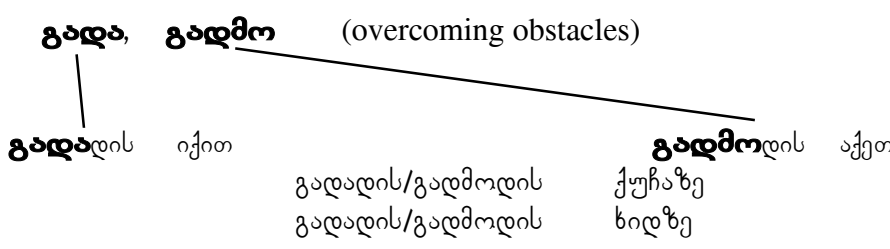
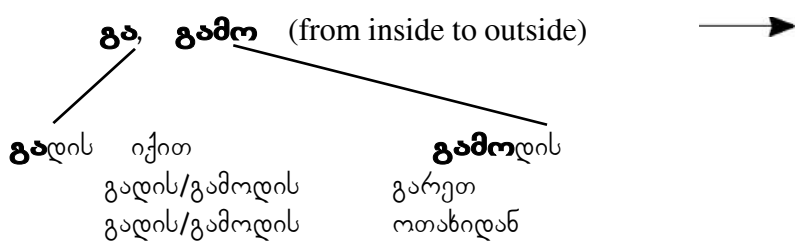
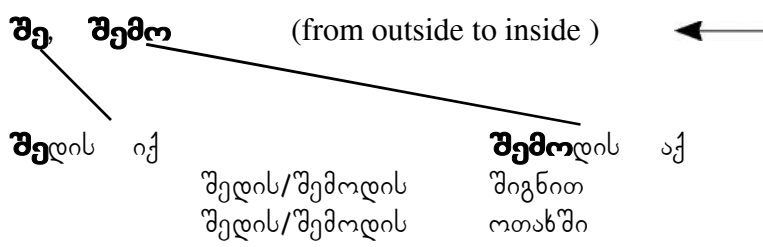
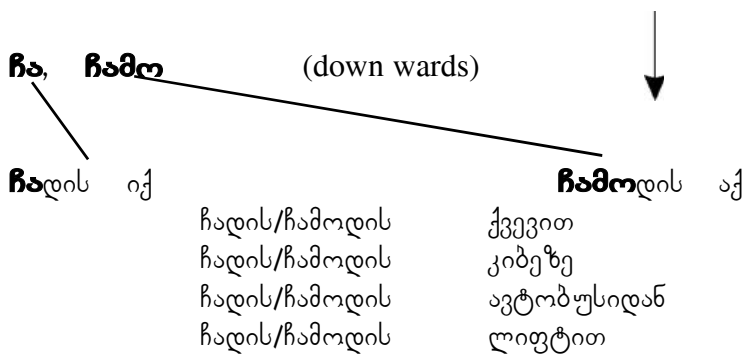
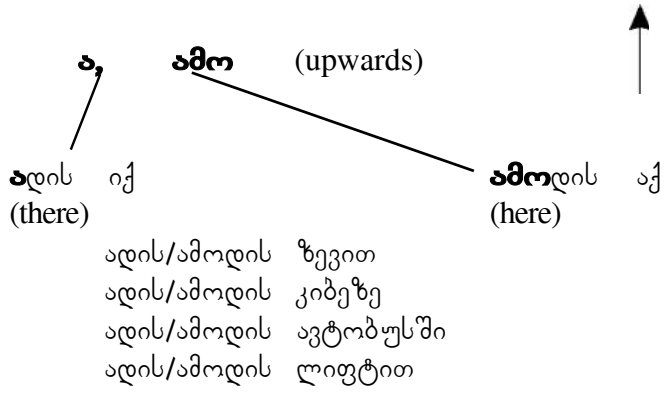
Basic Meanings of Preverbs:

მი = From the speaker

მო = To the speaker

მიდის იქ, მასთან -there, to him
მიდის სკოლაში

მოდის აქ, ჩემთან -here, to me
მოდის სკოლიდან

Preverbs **ნა, წამო** are used only in future and past tenses. For example:

წავა he will go, **წამოვა** he will go with you, **წავიდა** he went, **წამოვიდა** – he went to you.

Preverb **ნა** indicates action directed to the III person.

წავა will go (to someone)
წავიდა went (to someone)

Preverb **წამო** indicates action directed to I or II person

წამოვა will come here or to you
წამოვიდა left for here or for you

Compose sentences using these preverbs.

Preverb **და**:

- 1) indicates action directed downwards till a certain surface. For example: **დავარდა** - fell (on something), **დაჯდა** - sat, **დანვა** - lay down.
- 2) Shows vagueness of direction hither and thither **დადის** - goes, walks
- 3) Indicates that action concerns many things. For example: **დაანყო** წიგნები - put books.

!

Remember!

The future tense is basically formed from the present tense by means of preverbs.

For example:

<p>ვაკეთებ (I do)</p> <p>ვამზადებ (I prepare)</p> <p>ვწერ (I write)</p> <p>ვალაგებ (I tidy)</p> <p>ვრეცხავ (I wash)</p> <p>ვაუთლებ (I iron)</p>		<p>გაკეთებ (I will do)</p> <p>მვამზადებ (I will prepare)</p> <p>დვწერ (I will write)</p> <p>დვალაგებ (I will tidy up)</p> <p>გავრეცხავ (I will wash)</p> <p>გავაუთლებ (I will iron)</p>
---	--	---

Conjugate these verbs in the future tense (i.e. conjugate as for the present tense verbs and add preverbs) and compose simple sentences.

Examples:

Future tense:

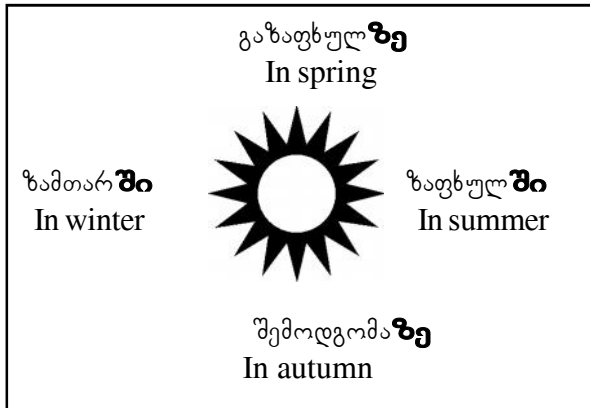
Sg.		Pl.	
მე	და ვწერ	ჩვენ	და ვწერთ
შენ	და წერ	თქვენ	და წერთ
ის	და წერს	ისინი	და წერენ

Vocabulary

დღე (day), **ღამე** (night), **დილა** (morning), **სალამო** (evening),
წელიწადი (year), **თვე** (month), **კვირა** (week).

წლის დროები
Seasons:
გაზაფხული
spring
ზაფხული
Summer
შემოდგომა
autumn
ზამთარი
Winter

დღეს today
შუადღე midday
დღისით in the afternoon
ღამით at night
შუალამე midnight
დილას in the morning
სალამოს in the evening
ახლა now
მერე afterwards
ადრე early
გვიან late

კვირის დღეები
Weekdays:

ორშაბათი Monday
სამშაბათი Tuesday
ოთხშაბათი Wednesday
ხუთშაბათი Thursday
პარასკევი Friday
შაბათი Saturday
კვირა Sunday

თვეები
Months:

იანვარი January
თებერვალი February
მარტი March
აპრილი April
მაისი May
ივნისი June
ივლისი July
აგვისტო August
სექტემბერი September
ოქტომბერი October
ნოემბერი November
დეკემბერი December

დილით ადრე early in the morning
გვიან ღამით late at night
გუშინწინ the day before yesterday
გუშინ yesterday
ხვალ tomorrow
ზეგ the day after tomorrow
შარშან last year
შარშანწინ the year before last
მომავალ წელს next year

ყოველდღე (every day)
ყოველ კვირას (every week)
ყოველ თვეს (every month)
ყოველ წელს (every year)
ერთი კვირის შედეგ (After one week)

ერთ დღეში (in one day)
ერთ კვირაში (in one week)
ერთ თვეში (in one month)
ერთ წელში (in one year)

დღეს რა დღეა?
What day is it today?
დღეს ორშაბათია
Today is Monday.

რა რიცხვია?
What is the date today?
დღეს 14 აპრილია.
Today is 14th of April.

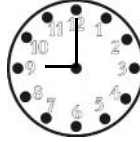
როდის? When? **რომელ წელს?** In which year?

Compose sentences with these words

რა დროა? რომელი საათია? What Time is it?

საათი hour
წუთი minute
წამი second

ცხრა საათია.
Nine o'clock.

ორის ნახევარია
Half past one

ცხრას აკლია ხუთი წუთი
Five minutes to nine.

ათის ხუთი წუთია
Five minutes past nine.

ჩემი საათი კარგად მუშაობს.
My watch (clock) works well.

ჩემი საათი ზუსტია.
My watch is precise.

ჩემი საათი ცუდად მუშაობს.
My watch works badly.

ჩემი საათი წინაა.
My watch is fast.

ჩემი საათი უკანაა.
My watch is slow.

პირველის ხუთი წუთია
პირველის ექვსი წუთია.
პირველის (Genitive case)
ნახევარია.

თორმეტს აკლია სამი
წუთი
თორმეტს (Dative case)
აკლია ოცი წუთი.

T-15

რომელ საათზე იწყება ლექციები უნივერსიტეტში?

What time do the lectures begin at University?
9 (ცხრა) საათზე.

At nine o'clock.
როდის მთავრდება მეოთხე ლექცია?

When does the fourth lecture finish?
ორ საათზე.

At two o'clock.
რა საგნებს სწავლობ?

Which subjects do you study?
ქართულ ენასა და ლიტერატურას, ისტორიას, ფსიქოლოგიას, ლოგიკასა და უცხო ენას.

I study Georgian language and literature, history, psychology, logic and a foreign language.

რომელ უცხო ენას სწავლობ?

Which foreign language do you study?
ინგლისურს.

English.
იცო* ინგლისური?

Do you know English?
კი, კარგად ვიცი*.

Yes I know it well.
როდის გაქვს გამოცდები?

When do you take your examinations?
დეკემბერში.

In December.
კოლოკვიუმი დაწერე?

Have you written colloquium?
კი, დაწერე.

Yes I've.

The verb ვიცი (I know) is an irregular verb. Its conjugation should be learned by heart.

	Present	Past Imperfect	Future
მე	ვიცი	ვიცოდი	მეცოდინება
შენ	იცო	იცოდოდი	გეცოდინება
მან	იცის	იცოდა	მას ეცოდინება
ჩვენ	ვიციით	ვიცოდით	გვეცოდინება
თქვენ	იცით	იცოდით	გეცოდინებათ
მათ	იციათ	იცოდნენ	ეცოდინებათ

** Some mono-personal verbs form the future tense by means of the prefix -ი and bi-personal ones (they are met very seldom) -by means of the prefix -უ. They are added at the beginning, to the indivisible part (IP) of the verb¹. In most cases such verbs have a thematic marker -ობ in the present tense, which is substituted by the marker -ებ(-ობ/ებ) in the future tense.

For example

ვცხოვრობ	ვმუშაობ
ვიცხოვრებ	ვიმუშაებ
ვცოცხლობ	ვმრომობ
ვიცოცხლებ	ვიმრომებ

Sometimes there may be also other thematic markers in the present tense. For example:

ვტირი	ვცეკვავ
ვტირებ	ვიცეკვებ

** The verb ვისწავლი (I will learn) is the future tense of the verb ვსწავლობ. The future tense is formed by means of the prefix -ი and a substitution of the thematic markers -ობ/-იV
Conjugate in the future tense:

(და)ვხატავ (I draw), (და)ვიწყებ (I start), (ა)ვიღებ (I take), (ჩა) - ვაცმევ (I put on), (გა)ვაკეთებ (I do), (და) - ვამთავრებ (I finish), (მო) - ვკლავ (I kill), (და)ვმაალავ (I hide), ვლაპარაკობ (I talk), ვსაუზმობ (I have breakfast), ვსადილობ (I have dinner), ვჩქარობ (I hurry).

1. I.P - the indivisible part of the verb is the one that remains after the separation of personal and thematical markers.

T-16

გაკვეთილზე

At the lesson

გამარჯობათ, ბავშვებო!

Good morning children!

დასხედით!

Sit down.

რა გვაქვს დღეს გაკვეთილად?

What do we have for today?

ილია ჭავჭავაძის ლექსი

«პოეტი» ზეპირად.

«Poet» by Ilia Chavchavadze learnt by heart.

ვინ იცის გაკვეთილი? ვინ დაიწყებს?

Who knows the lesson? (Who will answer? - 1.t.)

Who would like to recite it?

ნინო, იცი გაკვეთილი?

Nino, do you know the lesson?

დიახ, ვიცი.

Yes, I do

გამოდი და მიპასუხე.

Come up and answer!

ძალიან კარგი. დღეს შენ

გაკვეთილი იცოდი და

გინერ ათს.

Very good. You did your homework for today and I'll give you «ten».

ბავშვებო, აბა მიპასუხეთ კითხვებზე!

Children, please, answer the questions.

ვინ იყო ილია ჭავჭავაძე?

Who was Ilia Chavchavadze?

ილია ჭავჭავაძე იყო გამოჩენილი ქართველი პოეტი და საზოგადო მოღვაწე.

Ilia Chavchavadze was an outstanding Georgian poet and public figure.

შემდეგი გაკვეთილისათვის წაიკითხეთ ილია ჭავჭავაძის «მგზავრის წერილები». ისწავლეთ და დაწერეთ მოკლე შინაარსი!

Today's homework will be to read «Traveller's Notes» by Ilia Chavchavadze, learn by heart and write a summary.

ზარია!

That's the bell

კარგად იყავით!

Good bye.

Outstanding Georgian poet Galaktion Tabidze (1891-1959)

WORTSCHATZ:

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი (თსუ) Tbilisi State University (TSU)

რექტორი	rector
პრორექტორი	vice
ფაკულტეტი	faculty
დეკანი	dean
ლექტორი	lecturer
პროფესორი	Professor
სტუდენტი	student
სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენცია	students' scientific conference
სტუდენტთა საერთო საცხოვრებელი	students' hostel
სამკითხველო დარბაზი	study-hall
დიპლომი	diploma
დიპლომის დაცვა	defense of diploma
დისერტაციის დაცვა	defense of a thesis (dissertation)
ლექცია	lecture
სემინარი	seminar
პრაქტიკული მეთადინეობა	practical training
გამოცდა	examination
არდადეგები	holidays
აუდიტორია	auditorium
დერეფანი	corridor
ბიბლიოთეკა	library
ჟურნალი	journal, magazine
გაზეთი	newspaper
კოლოკვიუმი	colloquium

საჯარო ბიბლიოთეკაში At a Public Library

გამარჯობათ, აკაკი წერეთლის
ლექსების კრებული გაქვთ?
Good morning/afternoon. Have you got a collection
of verses by Akaki Tsereteli?

გვაქვს. ბიბლიოთეკაში ჩანე-
რილი ხართ?
Yes, we have. (Are you registered in the library? -

I.t.) Are you a member of the library?

არა.

No.

პირადობის მონშობა გაქვთ?
Have you got the identity card?
დიახ, მაქვს.

Yes, I have.

მომეცით, შეგივსებთ მკითხველის ბილეთს.

Give me, please. I fill the library card.

შეავსეთ წიგნის მოთხოვნის ფურცელი კატალოგის მიხედვით.

Fill claim for the book according to the catalogue number.

დაელოდეთ, წიგნი ნახევარ საათში იქნება.

(Wait, the book will be in half an hour. - l.t.)

Could you wait awhile? We'll have the book ready for you in about half an hour.

გმადლობთ!

Thank you!

გაქვთ ზაკარია ფალიაშვილის ოპერების პარტიტურა?

Have you a score of an opera by Zakaria Paliashvili?

დიახ, გვაქვს.

Yes, we have.

დიახ, მინდა, გმადლობთ.

Yes, I would. Thank you.

Outstanding Georgian composer Zakaria Paliashvili (1871-1933).

Write in about 100 words: What do you do? Where do you study?

საუბარი აბიტურიენტთან

- ოთარ, სკოლას წელს ამთავრებ?
- დიახ, მეთერთმეტე კლასში ვარ.
- რომელ სკოლაში სწავლობ?
- ქუთაისის პირველ საშუალო სკოლაში
- რამდენი მოსწავლეა შენს კლასში?
- ჩემს კლასში სულ 25 მოსწავლეა. 10 გოგონაა და 15 ბიჭი.
- როგორ სწავლობ?
- კარგად.
- ყველაზე მეტად რომელი საგანი გიყვარს?
- ქართული ენა და ლიტერატურა, ისტორია, მათემატიკა.
- სად აპირებ ჩაბარებას?
- ალბათ, უნივერსიტეტში ჩავაბარებ, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტზე. ძალიან მაინტერესებს ქართული ენის გრამატიკა.
- თუ კარგად ისწავლი, ალბათ მაგისტრატურაშიც გააგრძელებ სწავლას.
- ვნახოთ.
- რომელ უცხო ენას სწავლობდი სკოლაში?
- რუსულსა და ინგლისურს.
- კარგად იცი ეს ენები?
- რუსულად თავისუფლად ვლაპარაკობ და ვწერ. რაც შეეხება ინგლისურს, მესმის, მაგრამ ვერ ვლაპარაკობ, ვკითხულობ ლექსიკონის დახმარებით.
- მასწავლებელთან დადიხარ?
- უცხო ენის მასწავლებელთან დავდივარ. ძნელი საგანია. სკოლაშიც კარგად არ ვიცოდი. ქართულსა და ისტორიაში თვითონ ვმეცადინებო.

A Dialogue with a school leaver.

- Otar, are you leaving school this year?
- Yes, I'm in the 11th form.
- Which school do you study at?
- At Kutaisi secondary school.
- How many pupils are there in your class?
- There are 25 pupils in my class in all, 10 girls and 15 boys.
- How are you study?
- Well.
- Which subject do you like most of all?
- Georgian language and literature, history and mathematics.
- Where are you thinking of studying now?
- I'll probably be taking exams at the University, Faculty of Humanities. I'm very interested in the grammar of the Georgian language.
- If you study well, you'll be able to study as a undergraduate student, perhaps.
- We'll see.
- Which foreign languages did you study at school?
- Russian and English.
- Do you know these languages well?
- I speak Russian fluently and write it well. As for English, I understand it, but I can't speak it. I read with a dictionary.
- Do you have private lessons?
- Yes, I visit foreign language teacher. The subject is difficult and I did not know it at school well. Georgian and history I study myself.

- რამდენი წელი უნდა ისწავლო უნივერსიტეტში?
 - 6 წელი. პირველი ოთხი წლის დამთავრების შემდეგ გაძლევენ ბაკალავრის დიპლომს. თუ კიდევ ორი წელი ისწავლი - მაგისტრის დიპლომსაც მიიღებ.

- სწავლა ფასიანია?
 - ფასიანიც არის და უფასოც. თუ საჭირო ქულებს მოაგროვებ, უფასოდ ისწავლი. თუ ვერ მოაგროვებ - სწავლის ფული უნდა გადაიხადო.

- სტუდენტებს სტიპენდია აქვთ?
 - სტიპენდია აქვთ მხოლოდ საუკეთესო სტუდენტებს.

- როდის არის არდადეგები?
 - უნივერსიტეტში სტუდენტთა ზამთრის არდადეგები იწყება 15 იანვარს და მთავრდება 28 თებერვალს. ზაფხულისა კი იწყება 20 ივლისს და მთავრდება 30 სექტემბერს.

- უნივერსიტეტს სტუდენტთა საერთო საცხოვრებელი აქვს?
 - დიახ, აქვს.

- რამდენი სტუდენტი ცხოვრობს ერთ ოთახში?
 - ერთი ან ორი.

- შენ სად უნდა იცხოვრო?
 - ალბათ, ბიძაჩემთან. უნივერსიტეტთან ახლოს ცხოვრობს და მასთან ვიცხოვრებ.

- აბა, შენ იცოი წარმატებებს გისურვებ!

- How many years should be spent at University?
 - 6 years. After 4 years you graduate and you'll receive a Bachelor's Degree. If you study two years more you get a master's diploma too.

- Are there fees?
 - There are both: feeling paying student and student who receive free studies. If you get enough marks, you won't pay for studies and if not you have to pay for it.

- Do students have scholarships?
 - Only students who obtain «excellent» marks have scholarships.

- When are the holidays?
 - At University the winter holidays begin on 15th of January and end on 20th of February, and summer holidays begin on 20th of July and end on 30th of September.

- Has the University a students' hostel?
 - Yes, it has, in Bagebi (area in Tbilisi)

- How many students live in each room?
 - One or two.

- Where will you live?
 - At my uncle's, perhaps. He lives not far from the University and I'll live with him.

- Bye, I wish you success.

The building of Tbilisi State University. Architect S. Kldiashvili.

Tbilisi University was founded in 1918. The founder of Tbilisi University was the well-known Georgian scientist Ivane Javakhishvili together with people who held the same views: Petre Melikishvili (the first rector), Korneli Kekelidze, Eqvtime Takaishvili, Akaki Shanidze, Filipe Gogichaishvili, Andria Razmadze, Kote Abkhazi, Dimitri Uznadze, Shalva Nutsubidze, Georgi Akhvlediani and others.

Part IV

At the Doctor's

T17

ცუდად ხარ?

Are you feeling bad?

დიახ, ავად ვარ. ვკვდები*, ისე მტკივა თავი!

Yes I'm ill. My head aches so badly that I feel I'm dying.

გაცივდი?

Have you caught a cold?

ალბათ, სამსახურში ვცივდები*, ჩემს ოთახში ძალიან ცივა.

I caught a cold at work, probably. It's very cold in my room.

ცუდი ფერი გაქვს!**

(You've bad colour-I.t.) You are quite pale.

გუშინ მაღალი სიცხე მექონდა. თავს ძალიან ცუდად ვგრძნობდი.

Yesterday I was running a high temperature. I felt very bad.

დღეს სიცხე გაიზომე?

Have you taken your temperature today?

არა, ალბათ, დღესაც მექნება პატარა სიცხე. ღონე არა მაქვს, ფეხზე ვერ ვდგები*, სულ ვზივარ.

No. I'm running a slight temperature now too. I have no strength! I can't stand on my legs. I'm sitting all the time.

ახლავე დაწეხ ლოგინში!

Lie down at once.

ვერ დაწვები*. ამხანაგის ქალიშვილი უნდა მოვიდეს და უნდა ვამეცადინო!

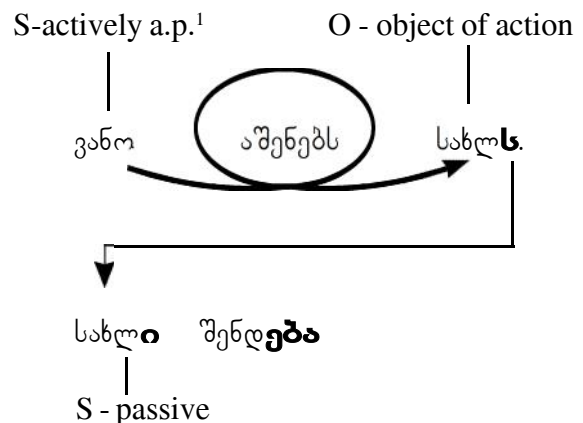
I can't do so. My friend's daughter will be coming and I have to teach her.

- * ვკვდები I'm dying
- ვდგები I'm standing
- ვცივდები I'm catching a cold
- ვერ დაწვები I can't lie down

All these verbs have a passive construction. Pay attention to the ending - ები and remember it well.

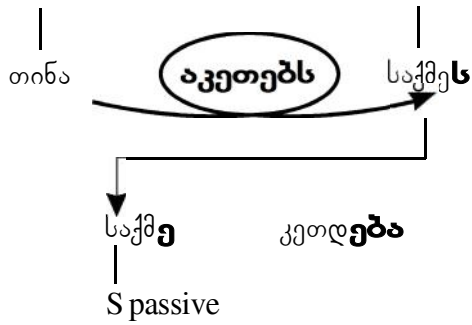
This suffix will help you a lot.

It is very important to distinguish between the active and passive forms of the verb in the Georgian language. Passive verbs fall into two categories dynamic and static. In the case mentioned we are meeting dynamic verbs and static ones will be discussed later (p. 138) Active verbs express active action of the subject, passive - the state of a subject that has developed as a result of this action. In a transition from the active to the passive form the verb loses its actively acting person. The object of the action becomes the passive subject that undergoes the action. For example:

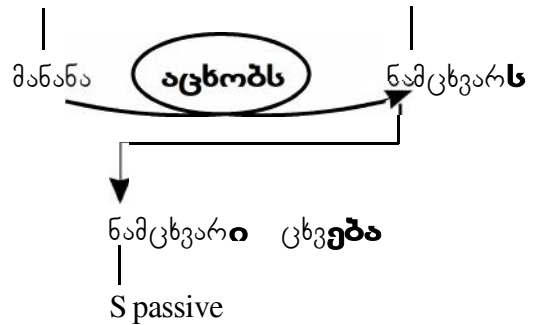

1. Actively a.p - actively acting person. Object of action i.e. direct object appears in the Dative case in the present, past imperfect and future tenses and - in the Nominative case in the past perfect tense.

S - actively a.p. O - object of action

S - actively a.p. O - object of action

The direct object of a passive construction while becoming the subject changes its case:
 Dat./Nom. სახლს – სახლი; საქმეს – საქმე; ნამცხვარს – ნამცხვარი.

Basically, dynamic passive verbs in the present tense, singular have endings - ები (for I and II persons) and - ება (for III person) that are added to the indivisible part (IP) of the verb. In the plural - თი (plural number marker) in persons I and II and - ან (III person and plural marker) in III person is added to the ending - ები.

Some dynamic passive verbs have prefixes - ი (monopersonal) and - ე (bipersonal). There are also some that have the suffix - დ. They represent denominative verbs. For example: შავი (black), is an adjective, შავდ-ება (becomes black) - verb. Besides, there are also these passives that do not have markers at all and can be recognized only by their endings in the present tense - ები. ება. So dynamic passive verbs can have the following forms:

I	–	ი	–	(IP)	–	ები	(mono-personal)
II	–	ე	–	(IP)	–	ები	(bi-personal)
III	–		–	(IP)	–	დ-ები	(mono-personal and bi-personal)
IV	–	∅	–	(IP)	–	ები	(mono-personal and bi-personal)

1. IP - see on page 62.

Examples of Dynamic Passive Verbs:

I -ი-(IP) - ები	II -ე-(IP) - ები	III -(IP)- დ-ები	IV -∅-(IP) -ები ¹
ვ-ი-ზრდ-ები	ვ -ე-ზრდ-ები	ვ -თეთრდ-ები	ვ -თბ-ები
ვ-ი-მალ-ები	ვ -ე-მალ-ები	ვ -შავდ-ები	ვ -წვ-ები
ვ-ი-ტანჯ-ები	ვ -ე-მზად-ები	ვ -წითლდ-ები	ვ -ჯდ-ები
ვ-ი-ღიმ-ები	ვ -ე-ფერ-ები	ვ -მდიდრდ-ები	ვ -დგ-ები
I'm growing	I'm growing	I'm becoming white	I'm warming myself.
I'm hiding	I'm hiding from him	I'm becoming black	I'm lying down.
I'm tortured	I'm getting ready	I'm becoming red	I'm sitting
I'm smiling	I'm caressing	I'm becoming rich	I'm standing up.

Conjugation of the verb ვ-იზრდები (I'm growing) in the present tense.

	Sg.		Pl.
მე	ვ-ი-ზრდ-ები	ჩვენ	ვ-ი-ზრდ-ები-თ
შენ	ი-ზრდ-ები	თქვენ	ი-ზრდ-ები-თ
ის	ი-ზრდ-ება	ისინი	ი-ზრდ-ები-ან

Dynamic passive verbs form their past imperfect according to the general rule (p.53), but it should be remembered that the suffix -ოდ is added to the present tense stem. For example:

ვ-ი-ზრდ-ებ-ოდ-ი, ვ-ე-ზრდ-ებ-ოდ-ი, ვ-თეთრდ-ებ-ოდ-ი ვ-თბ-ებ-ოდ-ი,

1 It should be mentioned that there are also dynamic passive verbs that have other end- ings in the present tense. For example -ევ-. Such verbs are few. For example: ვებვები (I embrace), ვებრვი (I'm getting used). etc. These verbs should be especially noted.

Verbs to be specially noted.

Dynamic passive verbs form their future tense by means of prefixes. For example:

ვ-ი-ზრდ-ები	გა-ვ-ი-ზრდ-ები
ვ-თბ-ები	გა-ვ-თბ-ები
ვ-თეთრდ-ები	გა-ვ-თეთრდ-ები

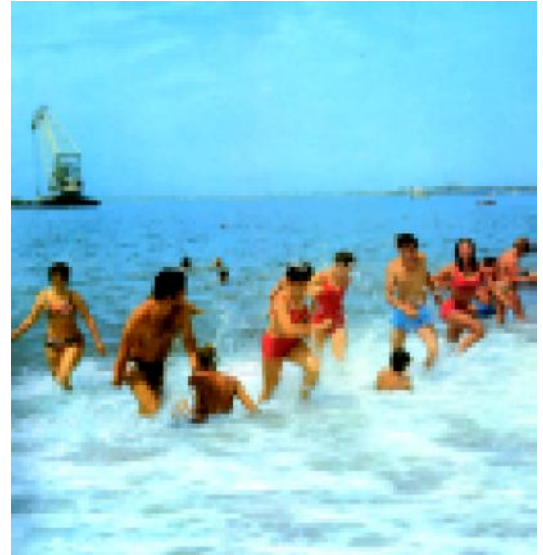

Conjugate the following verbs in the present, past imperfect and future tenses.

ვიტანჯები (და...) (I'm tortured); **ვემალები** (და...) (I'm hiding from him), **ვჯდები** (და...) (I'm sitting down), **ვდგები** (ა...) (I'm standing up), **ვმდიდრდები** (გა...) (I'm becoming rich), **ვიღლები** (და...) (I'm getting tired).

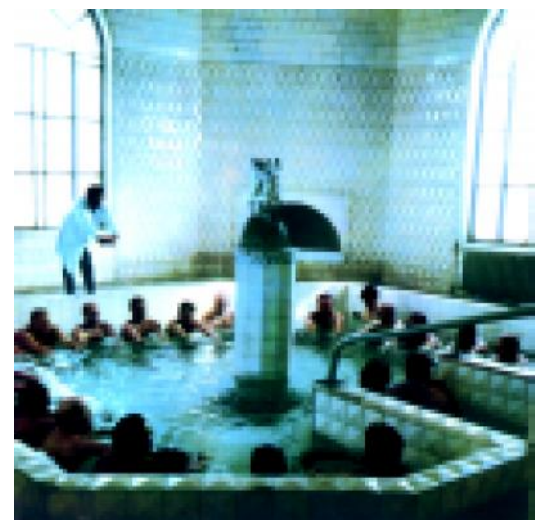
The resort of Borjomi, where is the source of the well known «Borjomi» mineral water.

The resort of Gagra on the black Sea coast.

The resort of Tskaltubo. The mineral waters of Tskaltubo have important therapeutic properties.

Therapy in a Tskaltubo pool.

Conjugation of irregular verbs **მაქვს, მყავს** in the past imperfect and future tenses.

Past Imperfect

Sg. მხ.რ

მე	მ-ქონდ-ა	ის		მე	მ-ყავ-დ-ა	ის
შენ	გ-ქონდ-ა	ის		შენ	გ-ყავ-და	ის
მას	ჰ-ქონდ-ა	ის		მას	ჰ-ყავ-და	ის

Pl. მრ.რ

ჩვენ	გვ-ქონდ-ა	ის		ჩვენ	გვ-ყავ-დ-ა	ის
თქვენ	გ-ქონდ-ა-თ	ის		თქვენ	გ-ყავ-დ-ა-თ	ის
მათ	ჰ-ქონდ-ა-თ	ის		მათ	ჰ-ყავ-დ-ა-თ	ის

Future

Sg. მხ.რ

მე	მ-ექნ-ებ-ა	ის		მე	მ-ეყოლ-ებ-ა	ის
შენ	გ-ექნ-ებ-ა	ის		შენ	გ-ეყოლ-ებ-ა	ის
მას	ექნ-ებ-ა	ის		მას	ეყოლ-ებ-ა	ის

Pl. მრ.რ

ჩვენ	გვ-ექნ-ებ-ა	ის		ჩვენ	გვ-ეყოლ-ებ-ა	ის
თქვენ	გ-ექნ-ებ-ა-თ	ის		თქვენ	გ-ე-ყოლ-ებ-ა-თ	ის
მათ	ექნ-ებ-ა-თ	ის		მათ	ეყოლ-ებ-ა-თ	ის

For example:

მე	მაქვს	ფული		მე	მქონდა	ფული		მე	მექნება	ფული.
მე	მყავს	ძაღლი		მე	მყავდა	ძაღლი		მე	მეყოლება	ძაღლი.

Compose sentences using verbs **მაქვს, and მყავს.**

- ** **ცუდი ფერი** - bad colour, pale
- მაღალი სიცხე** - high temperature
- დაბალი სიცხე** - low temperature

Words composing these pairs are usually declined together because their forms depend on each other.

ცუდი, მაღალი, დაბალი - are qualifying words

Declension of Qualifying Words in Pair before /after a Noun

The following types of declension may be outlined when a qualifying word is declined together with a noun.

Declension

1) If a qualifying word is a vowel-stem adjective, only the noun takes the case inflections. For example:

პატარა ბავშვი, პატარა ბავშვ-მა, პატარა ბავშვ-ს,

2) If a qualifying word is a consonant-stem adjective the following should be remembered: in three cases

(სახ., მოთხ., წოდ.) the adjective has a full ending. For example:

დიდი ბავშვ-ი (სახ.), დიდ-მა ბავშვ-მა (მოთხ.), დიდ-ო ბავშვ-ო (წოდ.).

In two cases (მიც., ვით.) case inflections are omitted. For example:

დიდ- ბავშვ-ს (მიც.), დიდ- ბავშვ-ად (ვით.).

In two cases (ნათ., მოქ.) **დიდ-ის ბავშვ-ის (ნათ.), დიდ-ით ბავშვ-ით (მოქ.)** the case inflections are clipped (consonants ს and თ are lost):

3) If a qualifying word is a possessive pronoun it has the same endings as consonant-stem adjective. It should be remembered that only in the Dative case (მიც.) does the pronoun appear with a case inflection. For example:

ჩემ-ს ბავშვ-ს, შენ-ს წიგნ-ს, თქვენ-ს ამხანაგებ-ს etc.

4) If a qualifying word is a noun, it is always in the Genitive Case (ნათ. ბრ.) and does not change in declension. For example: **ამხანაგ-ის ბავშვ-ი, ამხანაგ-ის ბავშვ-მა, ამხანაგ-ის ბავშვ-ს, ამხანაგ-ის ბავშვ-ის** etc

5) If a noun is used with a postposition, the case of the noun should be defined and the known rules of combination come into force. For example: **ლამაზს სკამზე ზის. ლამაზ სკამზე (მიც. ბრ.).**

- 1) Only nouns change in the plural. If a noun appears in the plural then the qualifying word remains in the singular. For example: ახალ-ი წიგნ-ებ-ი, ახალ-მა წიგნებ-მა, ახალ წიგნ-ებ-ს, ახალ-ი~~ს~~ წიგნებ-ის
- 2) If a qualifying word follows a noun, the case inflections are added to the qualifying word.

Examples:

სახ.	1)	პატარა	ბავშვ-ი	2)	დიდ-ი	ბავშვ-ი
მოთხ.		პატარა	ბავშვ-მა		დიდ-მა	ბავშვ-მა
მიც.		პატარა	ბავშვ-ს		დიდ	ბავშვ-ს
ნათ.		პატარა	ბავშვ-ის		დიდ-ი	ბავშვ-ის
მოქ.		პატარა	ბავშვ-ით		დიდ-ი	ბავშვ-ით
ვით.		პატარა	ბავშვ-ად		დიდ	ბავშვ-ად
წოდ.		პატარა	ბავშვ-ო		დიდ-ო	ბავშვ-ო

სახ.	3)	ჩემ-ი	ბავშვ-ი	4)	ამხანაგ-ის	ბავშვ-ი
მოთხ.		ჩემ-მა	ბავშვ-მა		ამხანაგ-ის	ბავშვ-მა
მიც.		ჩემ-ს	ბავშვ-ს		ამხანაგ-ის	ბავშვ-ს
ნათ.		ჩემ-ი	ბავშვ-ის		ამხანაგ-ის	ბავშვ-ის
მოქ.		ჩემ-ი	ბავშვ-ით		ამხანაგ-ის	ბავშვ-ით
ვით.		ჩემ	ბავშვ-ად		ამხანაგ-ის	ბავშვ-ად
წოდ.		ჩემ-ო	ბავშვ-ო		ამხანაგ-ის	ბავშვ-ო

სახ.	5)	დიდ-ი,	პატარა,	ჩემ-ი,	ამხანაგ-ის	} ბავშვ-ებ-ი ბავშვ-ებ-მა ბავშვ-ებ-ს ბავშვ-ებ-ის ბავშვ-ებ-ით ბავშვ-ებ-ად ბავშვ-ებ-ო
მოთხ.		დიდ-მა,	პატარა,	ჩემ-მა,	ამხანაგ-ის	
მიც.		დიდ-,	პატარა,	ჩემ-ს,	ამხანაგ-ის	
ნათ.		დიდ-ი,	პატარა,	ჩემ-ი,	ამხანაგ-ის	
მოქ.		დიდ-ი,	პატარა,	ჩემ-ი,	ამხანაგ-ის	
ვით.		დიდ-,	პატარა,	ჩემ-,	ამხანაგ-ის	
წოდ.		დიდ-ო,	პატარა,	ჩემ-ო,	ამხანაგ-ის	

სახ.	6)	ბავშვ-ი	პატარა
მოთხ.		ბავშვ-მა	პატარა-მ
მიც.		ბავშვ-ს	პატარა-ს
ნათ.		ბავშვ-ის	პატარ-ის
მოქ.		ბავშვ-ით	პატარ-ით
ვით.		ბავშვ-ად	პატარა-დ
წოდ.		ბავშვ-ო	პატარა-ვ

Put the case inflections instead of the stops:

ლამაზ... გოგონამ, ლამაზ... ქალო, კარგ... სიტყვა, ცუდ... მოსწავლის, ჩემ... თავო, ჩემ... მეგობარს, პატარა... სახლს, დიდ... ბავშვად, ვიწრო... ქუჩაზე, შენ... სახლთან, ახალ... მანქანაში, უფროს... კაცის, მოხუც... კაცმა, ძველ... მანქანით, ნათელ... ოთახში, ტკბილ... ნამცხვარი, სუსტ... ბავშვმა, ბევრით... სტუდენტით, ნიჭიერ... ახალგაზრდის, უმცროს... ქალიშვილმა, დაბალ... კაცს, უნიჭო... ქალად, ზარმაც... ბავშვის, ძლიერ... მამაკაცის, მოკლე... კაბის, მაღალ... ბიჭო.

Vocabulary

ადამიანის სხეულის ნაწილები

Parts of a body

სხეული: თავი, კისერი, ტანი, ხელები, ფეხები.

Body: head, neck, trunk, hands, legs.

თავი: თავის ქალა, თავის ტვინი, თმები ყურები (ყური).

Head: skull, brain, hair, ears, beard.

სახე: შუბლი, წარბები (წარბი), თვალები (თვალი), წამწამები (წამწამი), ლოყები (ლოყა), ცხვირი, ტუჩები (ტუჩი), ნიკაბი.

Face: forehead, brows, eyes (eye), eyelashes, cheeks (cheek), chin, nose.

პირი: ენა, კბილები, (კბილი), ყელი, ტუჩები.

Mouth: tongue, teeth (tooth), throat, lips.

ტანი: მკერდი, ზურგი, გვერდები (გვერდი), მუცელი, საჯდომი.

Trunk: chest, back, sides (side, flank), abdomen, seat.

ხელები (ხელი): მკლავი, იდაყვი, მაჯა, (ხელის) მტევანი, თითები (თითი), ფრჩხილები (ფრჩხილი).

Hands (hand). Arm, elbow, wrist, hand (manual), fingers (finger), nails (nail).

ფეხები (ფეხი): ბარძაყი, მუხლი, კოჭი ტერფი.

Legs (leg): thigh, knee, ankle, foot.

შინაგანი ორგანოები: გული, ფილტვები (ფილტვი), კუჭი, ღვიძლი, ნაღვლის ბუშტი, ნაწლავები (ნაწლავი), ბრმა ნაწლავი, თირკმელები (თირკმელი), შარდის ბუშტი, საშვილოსნო, საკვერცხეები (საკვერცხე).

Internal organs: heart, lungs (lung), stomach, liver, gall bladder, intestines (intestine), caecum, kidneys (kidney), bladder, uterus, ovaries (ovary).

«Dance». A fragment of a picture by Gudiashvili.

დაიბანე ხელები!

- Wash your hands.

დაიბანე პირი!

- Wash your face.

გაიწმინდე კბილები!

- Clean your teeth.

დაივარცხნე თმა!

- Comb your hair.

დაიხურე თავზე!

- Put on your hat.

ჩაიცვი ტანზე!

- Put on your clothes.

ჩაიცვი ფეხზე!

- Put on your shoes.

გაიხადე ფეხზე!

- Take off your shoes.

T-18

- რა განუხებთ?
- What's the problem?
- ორი დღე მაღალი სიცხე მექონდა. ახლა არა მაქვს, მაგრამ თავს ძალიან სუსტად ვგრძნობ.
- I was running a high temperature for two days. Now I'm not, but I feel very feeble.
- დაწექით, გაგსინჯავთ!
- Lie down, I'll examine you.
- ისეთი არაფერია. ანალიზები გაიკეთეთ?*
- Nothing serious. Have you had medical tests?
- დიახ, ანალიზები გავიკეთე.* კარდიოგრამაც გადავიღე**.
- პასუხიც თან მაქვს.
- Yes I had some tests. I've had ECG too. Here are the results.
- ძალიან კარგი, მაჩვენეთ!
- Very good, show me.
- სერიოზული არაფერია!
- Nothing serious.
- დალიეთ ვიტამინი C და კარგად გახდებით!
- Take vitamin C and you'll get better.
- გმადლობთ, კარგად იყავით!
- Thank you. Goodbye
- ნახვამდის!
- Goodbye

*Verbal form:

გაიკეთეთ (you've had),

გავიკეთე (I've had)

****გადავიღე** (I've taken) -express actions occurred in the past. This is the past perfect tense.

Remember! for the formation of the past perfect the thematic marker should be detached from the future tense forms and suffixes *ე* or *ო* should be added to the indivisible part of the verb (with its preverb) So:

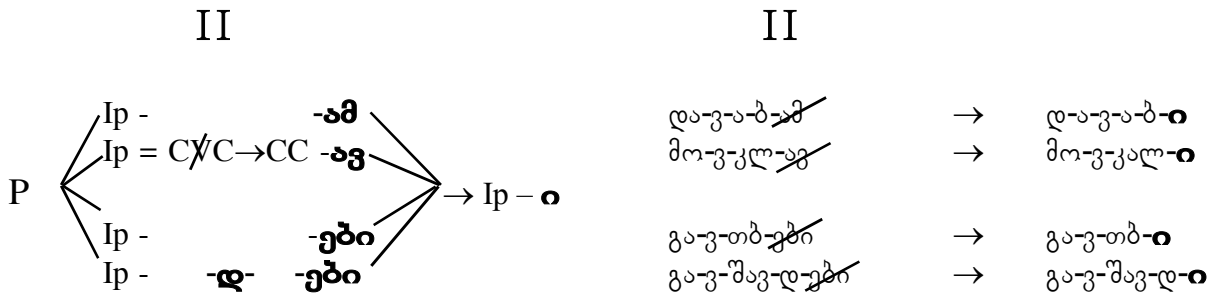
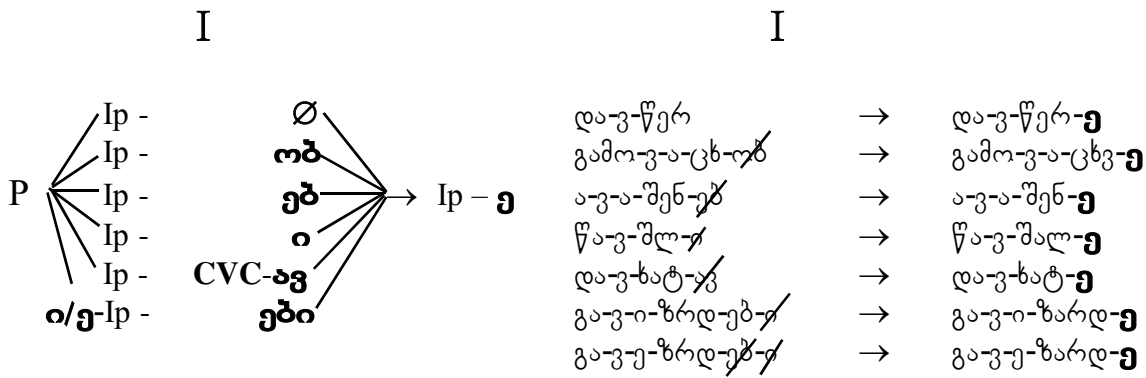
p – Ip – ე/ო

To define which suffix should be used, *ე* or *-ო* you should remember the following.

If the indivisible part is non-reducable most of the cases (CVC) it will take *-ე*, but if it is reducable (CC) it will take *-ო*. For more details look at the diagram.

1. p - symbol of preverb

Subjective person markers of the III person singular in the past perfect tense are **-ა** and **-ე**, and most commonly **-ა**. Examples:

<p>მე და-წერ-ე მან და-წერ-ა</p>	<p>მე დავაბ-ი მან დააბ-ა</p>	<p>მე დავხატ-ე მან დახატ-ა</p>	<p>მე ავანთ-ე მან აანთ-ო</p>
<p>მე ვითამაშ-ე მან ითამაშ-ა</p>	<p>მე მოვკალ-ი მან მოკლ-ა</p>	<p>მე გავიზარდ-ე ის გაიზარდ-ა</p>	<p>მე ვაქ-ე მან აქ-ო</p>
<p>მე ავაშენ-ე მან ააშენ-ა</p>	<p>მე გავთბ-ი ის გათბ-ა</p>	<p>მე გავეზარდ-ე ის გაეზარდ-ა</p>	<p>მე ავაგ-ე მან ააგ-ო</p>
<p>მე წავშალ-ე მან წაშალ-ა</p>	<p>მე გავშავდ-ი ის გაშავდ-ა</p>		

1. The pronoun მან, which is the Ergative case form of the pronoun ის, is used with active verbs in the III person singular in the past perfect tense, (p.24)

Remember!

All active verbs having **-ს** as a subjective person marker in the III person, singular in the present and future tenses will have **-ეს** in the III person plural in the past perfect tense.

All active verbs having **-ა** as a subjective person marker in the III person, singular in the present and future tenses will have **-ნენ** in the III person plural in the past perfect tense.

Active Verbs:

present	ის წერ-ს	ის თამაშობ-ს	ის ააშენებ-ს	ის დახატავ-ს
past perfect	მათ დაწერ-ეს	მათ ითამაშ-ეს	მათ ააშენ-ეს	მათ დახატ-ეს

Passive Verbs:

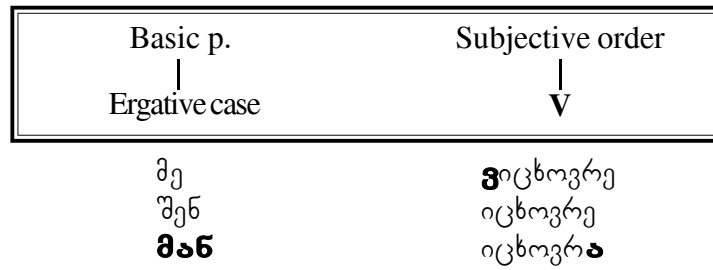
present	ის იზრდ-ებ-ა	ის ეზრდ-ებ-ა	ის შავდ-ებ-ა
past perfect	ისინი გა-ი-ზარდ-ნენ	ისინი გა-ე-ზარდ-ნენ	ისინი გა-შავდ-ნენ

Write the following in the past perfect tense.

ვიცხოვრებ	I will live	დავარტყამ	I'll hit
ვითამაშებ	I will play	დავსვამ	I'll seat him
გავაკეთებ	I will do	ჩავიცვამ	I'll put on
მოვქსოვ	I will knit	დავდებ	I'll put
გავრეცხავ	I'll wash	დავიწყებ	I'll begin
გავათეთრებ	I'll whitewash	გავანათებ	I'll light up
შევკერავ	I'll sew	ავანთებ	I'll set fire (light)
წავიკითხავ	I'll read	დავარიგებ	I'll advise
დავიმალები	I'll hide	დავაცილებ	I'll separate
დავაძინებ	I'll put to sleep	გავახურებ	I'll warm up
ვიცეკვებ	I'll dance	დავამტკიცებ	I'll prove
გავთხრი	I'll dig	შევასრულებ	I'll fulfill
დავკარგავ	I'll lose	გავაფრთხილებ	I'll warn
მოვნახავ	I'll find	გავაფუჭებ	I'll spoil
მოვნარშავ	I'll boil	შევანუხებ	I'll disturb
შევხედავ	I'll see	მოვატყუებ	I'll deceive
დავხარჯავ	I'll spend		

1. 1 The pronoun **მათ** is the Ergative case form of the personal pronoun **ისინი** and is used with active verbs in the III person plural in the past perfect tense (see p.24).

Mono-personal active verbs always belong to the subjective order and the basic person is in the Ergative case, when the verb is in the past perfect tense. So:

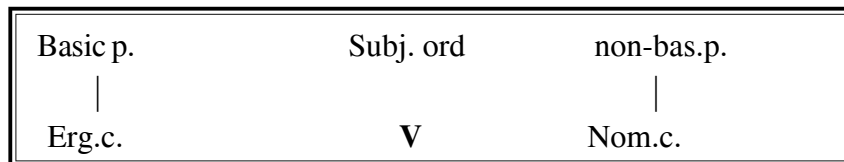

Be-personal verbs of the active construction in the past perfect changes construction: Basic person is given in Ergative case and non-basic – in nominative case.

Conjugation of an Active Verb -**დავწერე** - (I have written) in the Past Perfect

Sg.						
basic person		non-basic person	Pl.		non-basic person	
I	მე	და- ვ -წერ-ე	ის	ჩვენ	და- ვ -წერ-ე-თ	ის
II	შენ	და-წერ-ე	ის	თქვენ	და-წერ-ე-თ	ის
III	მან	და-წერ-ა	ის	მათ	და-წერ-ეს	ის

For example:

მე	(თელმ)	დავწერე	წერილი.
შენ	(თელმ)	დაწერე	წერილი.
მან	(თელმ)	დაწერა	წერილი.

In tri-personal verbs the third person appears that often is animated and is always in the Dative case. It is a non-basic person too (In tri-personal verbs only two persons (S and O indir.) may have markers in the verb, but the third person (O dir) is always in the III person and is never shown in the verbs).

For example:

Basic person	Subjective order	Non-basic person	Non-basic person
მე	ავუშენე	სახლი	ამხანაგს
შენ	აუშენე	სახლი	ამხანაგს
მან	აუშენა	სახლი	ამხანაგს

So, to make no mistakes while defining case inflections of nouns participating in verbal constructions, it's very important to decide whether the verb is active or passive.

Remember!

Verbs having endings - ები/ება in the present tense or in the future tense they belong to the passive construction and ones that have no mentioned ending – be long to the active construction. All tri-personal verbs are active construction.

Active construction means that the basic and non-basic persons are changeable by cases in tenses, i.e. the basic person may be given in the Nominative, Ergative or Dative cases and one of the non-basic person may be given in the Nominative or Dative cases and the other non-basic person in tri-personal verbs as it was mentioned is always in the Dative case.

Passive construction means that the basic and non-basic persons are changeable by cases in all tenses, i.e. if the basic person stays in the Nominative cases, it remains in the Nominative case in all tenses, if it stays in the Dative case, it remains in the Dative case in all tenses.

In a few cases an active verb is bi-personal and a non-basic person is in the Dative case. This happens, when the bi-personal active verb forms the future tense by means of a prefix - უ (see p.62) and has the following structure:

უ+Ip+ებ+ს

For example

Present tense	კაც-ი	პატრონობს	ბავშვ-ს
Future tense	კაც-ი	უ-პატრონ-ებ-ს	ბავშვ-ს
Past perfect tense	კაც-მა	უ-პატრონ-ა	ბავშვ-ს

Here we have examples of mono- and bi-personal passive verbs in the future and past perfect tenses. All these verbs have the ending -ება in the future tense.

Future			Past perfect		
Basic		Non-basic	Basic		Non-basic
ის	გა-თბ- ება	—	ის	გა-თბ- ა	—
ის	და-წვ- ება	—	ის	და-წვ- ა	—
ის	მო-კვდ- ება	—	ის	მო-კვდ- ა	—
ის	გა-შრ- ება	—	ის	გა-შრ- ა	—
ის	ე-ზრდ- ება	მას	ის	გა-ე-ზარდ- ა	მას
ის	ე-მალ- ება	მას	ის	და-ე-მალ- ა	მას

Examples of mono- and bi-personal active verbs in the future and past perfect tenses are given below. None of these verbs has the endings -ები/ება in the future tense. They have either different thematic markers, or they appear without thematic markers at all and a subjective III person marker -ს is added in the III person.

Future				Past perfect			
Basic		Non-basic person	Non-basic person	Basic		Non-basic person	Non-basic person
ის	ი-მუშავ- ებს	--	--	მან	ი-მუშავ- ა	--	--
ის	ი-სწავლ- ის	--	--	მან	ი-სწავლ- ა	--	--
ის	შე-კერ- ავს	მას	--	მან	შე-კერ- ა	ის	--
ის	და-წერ- ის	მას	--	მან	და-წერ- ა	ის	--
ის	ა-აშენ- ებს	მას	--	მან	ა-ა-შენ- ა	ის	--
ის	ა-უ-შენ- ებს	მას	მას	მან	ა-უ-შენ- ა	ის	მას
ის	გა-უ-კეთ- ებს	მას	მას	მან	გა-უ-კეთ- ა	ის	მას
ის	ს-თხოვ- ის	მას	მას	მან	ს-თხოვ- ა	ის	მას

აფთიაქში
At a Chemist's

- **ნამალი მინდა შევუკვეთო.**
- I want to order some medicine.
- **რეცეპტით?***
- (By reception? - I.t.) Is it on a prescription?
- **დიახ, ინებეთ.**
- Yes, please, here it is.
- **მარვენეთ, აბა, რა ნამალია?**
- Show me what the medicine is.
- **ორ საათში მზად იქნება.**
- It will be ready in two hours.
- **არ შეიძლება, რომ უფრო ადრე დამიმზადოთ?***
- Can't it be prepared any faster?
- **არა, ბევრი შეკვეთა მაქვს.**
- No, I have many orders.
- **სიცხის დამწევი გაქვთ?**
- Have you anything for a fever?
- **პარაცეტამოლი.**
- Paracetamol.
- **რა ღირს?**
- How much does it cost?
- **სამოცდაათი თეთრი.**
- 70 tetri.
- **ძალიან კარგი, მომეცით პარაცეტამოლი, ბამბა, ბინტი, იოდი, სპირტი, ვალერიანის წვეთები და თერმომეტრი.**
- Very well, give me a bottle /packet of Paracetamol, cotton wool, a bandage, iodine, alcohol, valerian and a thermometer.
- **ფული თქვენ უნდა გადაგიხადოთ?**
- Do I pay you?
- **არა, ფული სალაროში უნდა გადაიხადოთ.**
- No, you have to pay at the cash-box.
- **ინებეთ ქვითარი.**
- Take the bill.
- **კარგად იყავით!**
- Good bye.

***რეცეპტით** (by reception) -

ით Adverbial case inflection

The ablative case is used in the following situations:

1) to express means, method, tool of action:

ფანქრით ვწერ
I write with pen.

კოვზით ვჭამ
I eat with spoon.

მანქანით წავაღ
I'll drive by car.

ფეხით დავდივარ
I walk by foot.

ხელით გავაკეთე
I did it by hand.

2) a subject in something:

ღვინით სავსე ჭიქა
a glass with wine.

ქირავდება ბინა ავეჯით
a flat with furniture is to let.

ფულით სავსე ჩანთა
a bag, full of money.

გული სავსე აქვს სიკეთით
He has a heart full of kindness.

3) meaning «for»

გამათავისუფლე სამი დღით!
relieve me for 3 days

100 პროცენტით
for 100 percent

4) to form adverbial modifiers of time

ღამით at night

დღისით by day

დღით in the morning

სადამოთი in the evening

** რომ დამიმზადოთ - (prepare)

უნდა გადაიხადოთ - (You have to pay.) - these are verbs of the subjunctive mood, it's so called II subjunctive.

Remember that the suffixes - ე, ო, ა form the II subjunctive. All verbs that have - ე in the past perfect, will have - ო in the II subjunctive. Most verbs are formed exactly like this. See below for the exceptions.

Past perfect - ე → II subjunctive - ო

There are also other markers ა or - ე

Examples:

Past perf.	II subjunct.	Present	Past perf.	II subjunct.
და-ვ-წერ- ე	და-ვ-წერ- ო	ვიცვ- ამ	ჩავიცვ- ი	ჩავიცვ- ა
წავიკითხ- ე	წავიკითხ- ო	ვაბ- ამ	დავაბ- ი	დავაბ- ა
გავიზარდ- ე	გავიზარდ- ო	ვარტყ- ამ	დავარტყ- ი	დავარტყ- ა
გავეზარდ- ე	გავეზარდ- ო	ვკლ- ავ	მოვკალ- ი	მოვკალ- ა
დავხატ- ე	დავხატ- ო	ვიკრ- ავ	შევიკარ- ი	შევიკარ- ა
ავაშენ- ე	ავაშენ- ო	ვჭრ- ი	დავჭერ- ი	დავჭერ- ა
მოვქსოვ- ე	მოვქსოვ- ო	ვთბ- ები	გავთბ- ი	გავთბ- ე
დავრეკ- ე	დავრეკ- ო	ვწითლ- დები	გავწითლდ- ი	გავწითლდ- ე
შევკერ- ე	შევკერ- ო	ვშავ- დები	გავშავდ- ი	გავშავდ- ე

Remember! that the subjective person marker in the II subjunctive, III person, singular is - ს and - ნ in the plural.

For example:

Basic		Non-basic	Basic		Non-basic
მე	და-ვ-წერ- ო	ის	ჩვენ	და-ვ-წერ- ო-თ	ის
შენ	და-წერ- ო	ის	თქვენ	და-წერ- ო-თ	ის
მან	და-წერ- ო-ს	ის	მათ	და-წერ- ო-ნ	ის

The case of the subject and object (direct and indirect) does not change in the II subjunctive and stay the same as in the past perfect.

Examples in sentences:

Verbs in the Future Tense

Having no: **-ებ-ი/ებ-ა**

Active

present : მე ვ-ცხოვრობ (I live)

ქალ-**ი** ცხოვრობ-ს

p.imperf.. ქალ-**ი** ცხოვრობ-დ-ა

future : ქალ-**ი** ი-ცხოვრებ-ს

p.perfekt: ქალ-**მა** ი-ცხოვრ-ა
(The/a woman has lived.)

II subjunctive ქალ-**მა** უნდა იცხოვრო-ს
(The/a woman must live)

present : მე ვ-ხატავ სურათ-**ს**
(I'm drawing picture)

ბიჭ-**ი** ხატავ-ს სურათ-**ს**

p.imperf.. ბიჭ-**ი** ხატავ-დ-ა სურათ-**ს**

future : ბიჭ-**ი** და-ხატავ-ს სურათ-**ს**

p.perfekt: მე და-ვ-ხატ-ე სურათ-**ი**
ბიჭ-**მა** და-ხატ-ა სურათ-**ი**
(A boy has drawn a picture)

II subjunctive ბიჭ-**მა** უნდა და-ხატო-ს
სურათ-**ი**

(A boy has to draw a picture)

present : მე ვ-სწავლობ გაკვეთილ-**ს**
(I'm studying a lesson)

ნანა სწავლობ-ს გაკვეთილ-**ს**

p.imperf. ნანა სწავლობ-დ-ა გაკვეთილ-**ს**

future : ნანა ი-სწავლი-ს გაკვეთილ-**ს**

p.perfekt: მე ვ-ი-სწავლ-ე გაკვეთილ-**ი**
ნანა-**მ** ი-სწავლ-ა გაკვეთილ-**ი**
(Nana has studied the lesson)

II subjunctive ნანა-**მ** უნდა ი-სწავლო-ს
გაკვეთილ-**ი**

(Nana has to study the lesson)

present : მე ვ-წერ წერილ-**ს** ამხანაგ-**ს**
(I'm writing a letter to my friend).

გიორგი ს-წერ-ს წერილ-**ს** ამხანაგ-**ს**

p.imperf.: გიორგი ს-წერ-დ-ა წერილ-**ს**
ამხანაგ-**ს**

future: გიორგი მი-ს-წერ-ს წერილ-**ს**
ამხანაგ-**ს**

p.perfekt: მე მი-ვ-წერ-ე წერილ-**ი** ამხანაგ-**ს**
გიორგი-**მ** მი-ს-წერ-ა წერილ-**ი**
ამხანაგ-**ს**
(Giorgi has written a letter to his friend).

II subjunctive გიორგი-**მ** უნდა მი-ს-წერო-ს
წერილ-**ი** ამხანაგ-**ს**
(Giorgi has to write a letter to his friend)

Having **-ებ-ი/ებ-ა**

Passive

present : მე ვ-იზრდ-**ებ-ი** (I'm growing)

ბავშვ-**ი** იზრდ-**ებ-ა**

p.imperf.. ბავშვ-**ი** იზრდ-ებ-ო-დ-ა

future : ბავშვ-**ი** გა-იზრდ-**ებ-ა**

p.perfekt: მე გა-ვ-იზარ-დ-ე
ბავშვ-**ი** გა-იზარ-დ-ა (A/the child has grown up)

II subjunctive ბავშვ-**ი** უნდა გა-იზარდო-ს
(A child must grow)

present : მე ვ-ეფერ-**ებ-ი** კატა-**ს**
(I'm caressing my cat)

ეთერ-**ი** ეფერ-**ებ-ა** კატა-**ს**

p.imperf.. ეთერ-**ი** ეფერ-ებ-ო-დ-ა კატა-**ს**

future : ეთერ-**ი** მო-ეფერ-**ებ-ა** კატა-**ს**

p.perfekt: მე მო-ვ-ეფერ-ე კატა-**ს**
ეთერ-**ი** მო-ე-ფერ-ა კატა-**ს**
(Eteri has caressed her cat)

II subjunctive ეთერ-**ი** უნდა მო-ეფერო-ს
კატა-**ს**

(Eteri has to caress her cat)

present : მე მ-ცივ-ა
(I'm cold)

ნანა-**ს** ს-ცივ-ა

p.imperf. ნანას ს-ცივო-დ-ა

future : ნანას შე-ს-ცივდ-ებ-ა

p.perfekt: მე შემცივდა
ნანას შესცივდა (Nana has been cold)

II subjunctive ნანა-**ს** რომ შესცივდეს
(If Nana will be cold, -l.t.)

If Nana is cold

present : მე მ-ჭირდ-**ებ-ა** წიგნ-**ი**
(I need a book)

ლევან-**ს** ს-ჭირდ-**ებ-ა** წიგნ-**ი**

p.imperf.: ლევან-**ს** ს-ჭირდ-ებ-ო-დ-ა
წიგნ-**ი**

future : ლევან-**ს** და-ს-ჭირდ-**ებ-ა**
წიგნ-**ი**

p.perfekt: მე და-მ-ჭირდ-ა წიგნ-**ი**
ლევან-**ს** და-ს-ჭირდ-ა წიგნ-**ი**
(Levan has needed a book)

II subjunctive ლევან-**ს** რომ და-ს-ჭირდ-ე-ს
წიგნ-**ი**

(If Levan will need a book . . .)

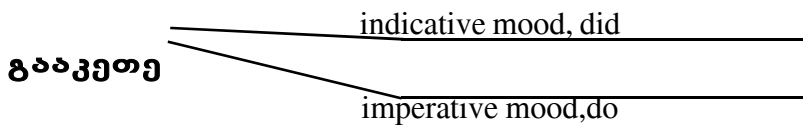

Write the following and add case inflections.

ლევან	იდგა	(Levan was standing)
კაც	იწვა	(A man was lying down)
ქალ	იჯდა	(A woman was sitting)
კაცი	იცხოვრა	(A man lived)
გოგონა	იმუშავა	(A girl worked)
ბავშვ	თავი ეტკინა	(The child had a headache)
ნიკო	არ ჰქონდა ფული	(Niko had no money)
დედა	გააკეთა სადილი	(Mum cooked dinner)
ვანომ	ააშენა სახლ	(Vano built a house)
გიორგიმ	ფული სთხოვა მამა	(Giorgi asked money from his father)
თინა	პერანგი შეუკერა	(Tina sewed a shirt for her daughter)
ქალიშვილ		

In the Georgian language the same form of a verb can express the past perfect tense, if it is in the indicative mood and the future tense if it is in the imperative mood.

For example:

Examples of imperative mood:

მოდი ¹	(Come here)	გაიხადე!	(Take off)
მიდი	(Go there)	ჭამე!	(Eat)
წადი	(Go)	დალიე!	(Drink)
შემოდი!	(Come in)	წაიკითხე!	(Read)
გადი!	(Go out)	დაწერე!	(Write)
ადექი!	(Get up)	გააკეთე!	(do)
დაწექი!	(Go to bed)	გაჩუმდი!	(Keep quiet)
ჩაიცვი!	(Put on)	გაჩერდი!	(Stop).

Examples of Indicative Mood:

მოსვედი,	მიხვედი	(you came)
წახვედი		(you went)
შემოსვედი		(you came in)
გახვედი		(you went out)

Write other forms of this verb with different prefixes.

¹ The verb *მოდი* with different prefixes indicating direction is an exception where the indicative mood form differs from the imperative mood form.

კბილის ექიმთან
At the Dentist's

გამარჯობათ!

Good morning/afternoon.

გაგიმარჯოთ!

Good morning/afternoon

რა განუხებთ?

What's the problem?

ძალიან მტკივა კბილი.

I have a bad toothache

აბა მაჩვენეთ! გააღეთ პირი!

Show me! Open your mouth.

მეექვსე კბილი მტკივა.

(My sixth tooth is aching. - l.t.) My tooth is aching - this one.

სურათი გადაიღეთ?

Have you had an x-ray?

ვერ გადავიღე*, დრო არ მქონდა*.

No, I couldn't. I didn't have the time.

ეს კბილი უნდა ამოიღოთ.

This tooth should be extracted.

ძალიან მეტკინება?

Will it hurt?

ნუ ღელავთ! კარგად ამოგიღებთ!**

Don't worry! (I'll pull out it well - l.t.) You won't feel anything.

აი თქვენი კბილი!

Here is your tooth.

გადაანერწყვეთ!

Spit.

ორი საათის განმავლობაში არ ჭამოთ.

Don't eat for two hours.

ჭამის შემდეგ გამოივლეთ სოდიანი წყალი!

After meals rinse your mouth with water and soda.

***ვერ გადავიღე, *დრო არ მქონდა, ნუ ღელავთ,**
negative forms of verbs

არ, ნუ, ვერ negative particles

არ -expresses categorical negation. For example:

არ წავიდა did not go

არ გააკეთა did not do

არ დარეკა did not call

Also forms negative forms of the imperative mood in the II subjunctive.

არ დაწერო! Don't write

არ გააკეთო! Don't do it.

ნუ is used with present or future tense forms of imperative mood, forbidding action.

For example:

ნუ გააკეთებ! Don't do it!

ნუ დაწერ! Don't write!

ნუ წახვალ! Don't go!

ვერ means impossibility of action. For example:

ვერ წავედი could not go.

ვერ დავწერე could not write.

ვერ წავიკითხე could not read.

****კარგად** (well) **ად** is an Adverbial case inflection. The Adverbial case is used in the following cases:

1) to form adverbial modifiers from an adjective, for example:

კარგი	good (adjective)
კარგად	(well)–Adverbial modifier
ლამაზად	ცუდად

2) to express transformation:

მხეცად იქცა

turned into an animal;

purpose:

ცოლად მინდა

I want to marry her (take as a wife)

ექიმად მუშაობს.

works as a doctor

დირექტორად დანიშნეს

he was appointed director

ხუთ ლარად ვიყიდე

bought it for 5 lari

3) to indicate place: **მეზობლად** ცხოვრობს
lives next door (in the neighbourhood).

Vocabulary

ჩივილები complaints

ცუდად ვარ I'm bad.
თავს ცუდად ვგრძნობ I feel bad
აგად ვარ I'm ill.
სუსტად ვარ I feel weak.

მტკივა { **თავი** My head is aching.
გული I have a pain in my heart.
ყელი My throat is aching.
მუცელი My stomach is aching.

მაკანკალებს I'm trembling (shivering)
თავბრუ მესვენვა I feel dizzy.
გვერდში მჭვალავს I have a stitch in my side.

სნეულებანი	Disease:	ექიმი	Doctor
გრიპი	influenza	თერაპევტი	therapist
ანგინა	tonsillitis/sore throat	ქირურგი	surgeon
სურდო	cold (in the head)	ყელყურის ექიმი	ears nose and throat specialist
ფილტვების ანთება	pneumonia	თვალის ექიმი	oculist
კუჭის წყლული	gastric ulcer	კბილის ექიმი	dentist
გულის ტკივილი	heart trouble	ნევროლოგი	neurologist
დიაბეტი	diabetes	გინეკოლოგი	gynaecologist
		უროლოგი	urologist

სასწრაფო დახმარება
Ambulance

სასწრაფო დახმარებაა?
Is it an ambulance?
დიახ.
Yes.
ექიმი გვინდა გამოვიძახოთ!
We want to call a doctor.
ავადმყოფის გვარი და სახელი?
The patient's full name?
ვახტანგ კილაძე.
Vakhtang Kiladze.
ასაკი? რამდენი წლისაა?
Age? How old is he?
ორმოცის.
Forty.
მისამართი?
Address?
ბარნოვის ქუჩა, ნომერი ხუთი (№5). მესამე სადარბაზო, მეორე სართული, ბინა სამი.
5 Barnowi st, III entrance, II floor, apt 3.
მალე მოვალთ!
We'll arrive soon.
გმადლობთ!
Thank you.

Vocabulary

წამალი – medicine

ხველების საწინააღმდეგო
for a cough

გრიპის საწინააღმდეგო
for influenza

სურდოს საწინააღმდეგო
for a cold

ყელის ტკივილის for a sorethroat
ყურის ტკივილის for an ear ache
თვალის ტკივილის for grit in the eyes
თავის ტკივილის for a headache

წნევის დასაწევი
hypotension

სიცხის დასაწევი
to reduce a fever

კუჭის აშლილობის
anti-diarrhea

კუჭის შეკრულობის
purgative

გულის წვეთები
cardiac drops

წვეთები drops
აბები pills
მალამო ointment

Prase:

რომელ საათებში აქვს მიღება თვალის ექიმს?
When does the oculist receive patients?

როდის გახდით ავად?
When did you fall ill?

მიიღეთ დღეში სამჯერ თითო სუფრის კოვზით!
Take one spoonful 3 times a day.

მიიღეთ 1-2 აბი!
Take 1-2 pills

ავადმყოფთან

At the Patient's

- გამარჯობა(თ)! რა განუხებთ?

- Good morning/afternoon/ evening. What's the problem?

- სიცხე მაქვს. თავი მტკივა და გული მერევა.

- I'm running a temperature, I have a headache and nausea.

- როდის გახდით ავად?

- When did you fall ill?

- ორი დღეა ვწევარ.

- I've been in bed for two days.

- წნევას გაგიზომავთ. საერთოდ როგორი წნევა გაქვთ?

- I'll take your blood pressure. What's your pressure usually?

- ნორმალური, ას ოცი სამოცდაათზე.

- Normal 120 over 70.

- ახლა ცოტა მეტი გაქვთ. მიიღეთ ეს წამალი. წნევა დაგინევთ და თავის ტკივილიც გაგივლით. პერანგი აიწიეთ! გულსა და ფილტვებს მოვუსმენ.

- Now it's slightly elevated. Take this medicine. The pressure will fall and your headache will go. Raise your shirt. I'll listen to your heart and lungs.

- ღრმად ისუნთქეთ! ნუ სუნთქავთ! საკმარისია. ფილტვები სუფთაა. გაციებულნი ხართ. ერთი აბი ასპირინი მიიღეთ ჭამის შემდეგ, მიიღეთ ბევრი სითხე: ცხელი ჩაი, კომპოტი, წვენები. დაიცავით დიეტა!

- Breathe deeply. Don't breathe. It's enough. Your lungs are clean. You've caught a cold. Take an aspirin after meals take a lot of liquid: hot tea, compote, juices. Keep a diet!

- ორი-სამი დღე იწექით ლოგინში, ნუ ადგებით. საშიში არაფერია. ყველაფერი გაგივლით. მალე კარგად იქნებით.

- Stay in bed for 2-3 days. Don't get up. It is nothing serious. Everything will pass off. You'll get well soon.

- დიდი მადლობა!

- Thank you very much.

- ეს წამალი დღეში სამჯერ დალიეთ თითო ჩაის კოვზით ჭამის შემდეგ.

- Take this medicine 3 times a day, one teaspoonful after meals.

გისურვებთ მალე გამოჯანმრთელებას!

I wish you a fast recovery.

Gurian folk song performed
by «Rustavi»ensemble

Part V

Trade

T-19

- რა ღირს* ეს წიგნი?
- How much is this book?
- ეს წიგნი ხუთი ლარი ღირს.
- This book costs 5 Lari.
- რა ღირს ერთი კილოგრამი ვაშლი?
- How much is a kilogram of apples?
- ერთი კილოგრამი ვაშლი ღირს 2 ლარი.
- One kilogram of apples costs 2 Lari.
- რა ღირს ასი გრამი ხაჭო?
- How much are 100 grams of curds?
- ასი გრამი ხაჭო ღირს 1 ლარი.
- 100 grams of curds cost 1 Lari.
- რა ღირს (ერთი ცალი) ქართული პური?
- How much is a Georgian loaf of bread?
- (ერთი ცალი) ქართული პური ღირს 1 ლარი.
- (One) Georgian loaf costs 1 Lari.
- რა ღირს ერთი ბოთლი «ბორჯომი»?
- How much is a bottle of Borjomi?
- ერთი ბოთლი «ბორჯომი» ღირს 1 ლარი.
- A bottle of Borjomi costs 1 Lari.
- რა ღირს ერთი ლიტრი ღვინო?
- How much is (one) litre of wine?
- ერთი ლიტრი ღვინო ღირს 7 ლარი.
- (One) litre of wine costs 7 Lari.
- რა ღირს (ერთი ქლა) მანონი?
- How much is a jar of matsoni?
- (ერთი ქლა) მანონი ღირს 50 თეთრი.
- One jar of matsoni costs 50 tetri.

*ღირს (it costs) is a mono-personal verb. In the present tense forms I and II persons both in the singular and the plural by means of an auxiliary verbs ვარ, ხარ but note that the III person is without an auxiliary verb:

ვ-ღირ-ვარ, ღირ-ხარ, ღირ-ს
These verbs have no past perfect form.

Present

Singular		Plural	
მე	ვ-ღირ-ვარ	ჩვენ	ვ-ღირ-ვარ-თ
შენ	ღირ-ხარ	თქვენ	ღირ-ხართ
ის	ღირ-ს	ისინი	ღირ-დ-ნენ

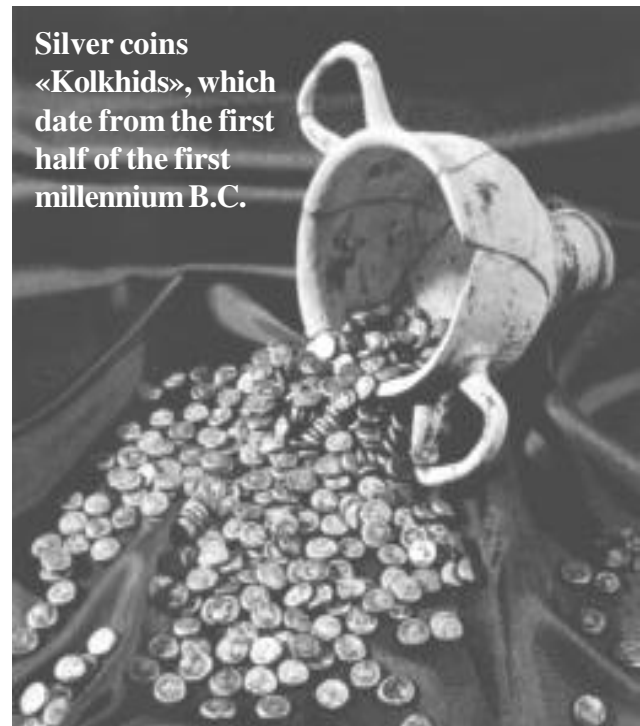
Past Imperfect

Singular		Plural	
მე	ვ-ღირ-დი	ჩვენ	ვ-ღირ-დ-ით
შენ	ღირ-დი	თქვენ	ღირ-დი-თ
ის	ღირ-და	ისინი	ღირ-დ-ნენ

Future

Singular		Plural	
მე	ვ-ელირ-ე	ჩვენ	ვ-ელირ-ებ-ით
შენ	ელირ-ე	თქვენ	ელირ-ებ-ით
ის	ელირ-ება	ისინი	ელირ-ებ-იან

Compose sentences using the forms of the verb «ღირს».

T-20

- რა ღირს ერთი მეტრი შალის ქსოვილი?
- How much is one metre of wool cloth?
- რომელი გნებავთ?
- Which one would you like?
- აი, ის თეთრი* შალის ქსოვილი.
- That white wool cloth.
- თეთრი თუ მოთეთრო*?
- White or whitish?
- მოთეთრო.
- Whitish.
- ერთი მეტრი ეს ქსოვილი 20 ლარი ღირს.
- One metre of this cloth costs 20 Lari.
- ძალიან ძვირია.
- It's very expensive.
- სხვა რამე გაქვთ მაგ** ფერის?
- Have you got anything else of the same colour?
- არა, ამ ფერის სხვა არაფერია.
- No, we've got nothing else of the same colour.

* თეთრი (white) - qualitative adjective. In the Georgian language, qualitative adjectives have the following degrees of comparison:

1) positive degree indicates the existence of a subject and represents the basic form.:

For example

- მაღალი - tall
- ლამაზი - beautiful
- დიდი - big

2) comparative - superlative «more form» which is formed from the positive by means of a prefix and suffix უ-ეს.

For example:

- ლამაზი უ-ლამაზ-ეს-ი (most beautiful)
- დიდი უ-დიდ-ეს-ი (greatest)

3) from positive adjectives are also formed those adjectives that correspond to English adjectives and are created by means of the suffix მო-ო

For example:

- * მო-თეთრო - whitish
- მო-ლურჯო - bluish

It should be taken into consideration, that the addition of the prefix - suffix უ-ეს or მო-ო is followed by certain phonetic changes: vowels from the adjective stem are reduced or clipped.

For example:

- წითელი უ-წითლ-ეს-ი
- ყვითელი უ-ყვითლ-ეს-ი
- მწვანე უ-მწვან-ეს-ი

Vowels are substituted. For example:

- წითელი მოწითალო
- ყვითელი მოყვითალო

and sometimes the last syllable is lost. For example:

- გრძელი მოგრძო
- ტკბილი მოტკბო

Coins dating from the reign of David the Builder.

In Georgian, as in English, there are also descriptive forms that express different degrees of adjective comparison. Such words are used in pairs with positive degree adjectives.

For example

ოდნავ წითელი }
ნაკლებად წითელი } Reddish

მეტად }
უფროს } წითელი Redder

ძალიან წითელი Very red
ძლიერ წითელი Very red

If we take into account the descriptive forms of the degrees of comparison too, we shall have a four-step system that coincides exactly with the English system where adjectives don't have all the forms.

ოდნობითი ish form	დადებითი positive form	შედარებითი comparative	აღმატებითი superlative
მო-თეთრ-ო	თეთრ-ი	უფროს თეთრ-ი	უ-თეთრ-ეს-ი
მო-ლურჯ-ო	ლურჯ-ი	უფროს ლურჯ-ი	უ-ლურჯ-ეს-ი
მო-წითალ-ო	წითელ-ი	უფროს წითელ-ი	უ-წითელ-ეს-ი
მო-ყვითალ-ო	ყვითელ-ი	უფროს ყვითელ-ი	უ-ყვითელ-ეს-ი
მო-დიდ-ო	დიდ-ი	უფროს დიდ-ი	უ-დიდ-ეს-ი
მო-გრძ-ო	გრძელ-ი	უფროს გრძელ-ი	უ-გრძ-ეს-ი
—	მოკლე	უფროს მოკლე	უ-მოკლ-ეს-ი

There are also those adjectives, the formation of comparison degrees of which do not submit to any general rules. They should be memorized

კარგი (good) უკეთესი (better) საუკეთესო (the best)
ცუდი (bad) უარესი (worse)

Vocabulary

ფერები Colours

ფერი	colour
თეთრი	white
შავი	black
წითელი	red
ლურჯი	blue
მწვანე	green
ყვითელი	yellow
რუხი	grey
მუქი	dark
ღია	light
ჭრელი	motley
მკვეთრი	bright
მკრთალი	pale

There is also another method for the indication of this or that colour. The word (ფერი) (colour) in combination with nouns:

ვარდისფერი	pink
იისფერი	violet
ცისფერი	sky-blue
ყავისფერი	brown
ოქროსფერი	bright
ლიმონისფერი	yellow (lemon)

** მაგ ფერის (of the same colour). მაგ. demonstrative pronoun. Demonstrative pronouns. - ეს, ის, ეგ, იგი მაგ - change their form in the Genitive case

	Sg.			Pl.				
სახ.	ეს	ის	ეგ	იგი	ესენი	ეგენი	ისინი	იგინი
მოთხ.	ამა-ნ	იმა-ნ	მაგა-ნ	მა-ნ				
მიც.	ამა-ს	იმა-ს	მაგა-ს	მა-ს	}ამათ	მაგათ	იმათ	მათ
ნათ.	ამ-ის	იმ-ის	მაგ-ის	მ-ის				

If they appear together with a noun, pronouns have no case inflections and are represented by a stem only. For example:

სახ.	ეს	კაც-ი	ის	კაც-ი	ეგ	კაც-ი
მოთხ.	ამ	კაც-მა	იმ	კაც-მა	მაგ	კაც-მა
მიც.	ამ	კაც-ს	იმ	კაც-ს	მაგ	კაც-ს
ნათ.	ამ	კაც-ის	იმ	კაც-ის	მაგ	კაც-ის

.....etc.....

Only nouns take the plural forms. For example::

სახ.	ეს	კაც-ებ-ი	ის	კაც-ებ-ი	ეგ	კაც-ებ-ი
მოთხ.	ამ	კაც-ებ-მა	იმ	კაც-ებ-მა	მაგ	კაც-ებ-მა

.....etc.....

If a demonstrative pronoun appears with a verb (without a noun) it is a personal pronoun (see p.28) For example:

მან გააკეთა (he did) **მან** შეკერა (she sewed)

T-21

- სად შემიძლია ვიყიდო* კარგი ფეხსაცმელი?
- Where can I buy a pair of good shoes?
- კარგ ფეხსაცმელს იყიდით საფირმო მაღაზიაში.
- You can buy good shoes in a proprietary shop.
- სად შემიძლია ვიყიდო შალის სვიტრი?
- Where can I buy a woolen sweater?
- ნამდვილ შალის სვიტრს იყიდით მაღაზია «ბუმში».
- A pure wool sweater you can buy in the shop "Bum".
- სად შემიძლია ვიყიდო ჩემთვის ზამთრის პალტო?
- Where can I buy a winter coat for myself?
- თქვენთვის პალტოს ალბათ მაღაზია «მოდაში» იყიდით.
- You can probably buy yourself a coat in the shop «Moda».
- სად შემიძლია ვიყიდო კარგი კოსტიუმი ვუყიდო* ჩემს ქმარს?
- Where can I buy a good suit for my husband?
- მამაკაცის კარგი კოსტიუმები იყიდება მაღაზია «დავითში».
- Good suits for men are for sale in the shop «Daviti».
- სად შემიძლია ვუყიდო ჩემს ქალიშვილს მოდური კაბა?
- Where can I buy a fashionable dress for my daughter?
- ძალიან ლამაზი კაბები იყიდება მაღაზია «მორკინალიში». თქვენს ქალიშვილს კარგ კაბას იქ უყიდით.
- Very nice dresses are for sale in the shop «Morkinali». You can buy a good dress for your daughter there.

*ვიყიდო (buy something)

ვუყიდო (buy something for somebody)

Verbal forms «ვიყიდი», «ვუყიდი» differ from each other by vowels -ი and -უ that stand after personal markers and indicate version.

Remember

that a version is a form of verb that shows for whom the action is accomplished, i.e. to whom the object of the action its direct object belongs.

I.If the object of the action is intended for the acting person it will be version «for himself i.e. subjective. Its marker (morpheme) is the prefix -ი.

Acting person object of action

For example:

- მე ვ-ი-შენებ სახლს (I'm building a house for myself).
- შენ ი-შენებ სახლს (You are building a house for yourself)
- ის ი-შენებს სახლს (He is building a house for himself)

If an object of action is not intended for the acting person, but for somebody else, this is the so called objective version.

Acting person Object of action other person

Objective version morphemes are prefixes უ, ი depending on the order of the verb. If it belongs to the subjective order, morpheme will be უ

- მე ვუშენებ სახლს ამხანაგს (I'm building a house for my friend)
- შენ უშენებ სახლს ამხანაგს.
- ის უშენებს სახლს ამხანაგს.

In the case of an objective order objective version morpheme in I and II person is the prefix **ო-**, and in the III person the prefix **უ-**

შენ მიშენებ **მე** სახლს (You are building a house for me).
 შენ უშენებ **მას** სახლს (You are building a house for him)

Usually verbs of the objective order are tri-personal

III. The neutral form of a version does not indicate for whom the action is intended. In this case there either is no morpheme, or the morpheme is the prefix **-ა**.

For example:

მე	ვ-ა-კეთებ	ვ- თ -წერ	მე	ვ-ა-შენებ	სახლს
მე	ვ-ა-თეთრებ	ვ- თ -კერავ	შენ	ა-შენებ	სახლს
			ის	აშენებს	სახლს

But sometimes an existing version morpheme does not function. For example:

ვ-~~თ~~-ცხოვრებ
 ვ-~~თ~~-თამაშებ

Neutral version
 «for no-one»

Version «for oneself»
 (subjective version)

Version «for somebody else»
 (objective version)

ვ- თ -კეთებ	ვ-ი-კეთებ	ვ- უ -კეთებ
ვ- თ -შენებ	ვ-ი-შენებ	ვ- უ -შენებ
ვ- თ -წერ	ვ-ი-წერ	ვ- უ -წერ
ვ- თ -კერავ	ვ-ი-კერავ	ვ- უ -კერავ
ვ- თ -რჩევ	ვ-ი-რჩევ	ვ- უ -რჩევ
_____	ვ- თ -ყიდი	ვ- უ -ყიდი ¹

1 Some verbs do not have all forms of versions. The verbal form ვიყიდი has a subjective version morpheme, but in meaning has the function of a neutral version (because this verb has no neutral version). So, ვიყიდი is the neutral version, and ვუყიდი is the objective. Similar verbs are აიღო, აუღო; გაიგო, გაუგო etc.

მაღაზიაში
In the shop

მინდა* ფენსაცმელი ვიყიდო ჩემთვის.

I want to buy myself some shoes.

რა ზომას სმარობთ? რა ნომერი გნებავთ?

What size do you take? Which number would you like?

ზუსტად არ ვიცი. შეიძლება გავისინჯო ეს მაღალქუსლიანი ფენსაცმელი?

I don't know exactly. May I try on these high-heeled shoes?

ინებეთ, მოიზომეთ, როგორ გაქვთ?

Here you are. Try them on. How do they fit?

დიდი მაქვს.

They are too big.

პატარა მაქვს.

They are too small.

მიჭერს.

They are too tight.

კარგად მაქვს.

ერთი ზომით დიდი არა გაქვთ?

Haven't you these in one size bigger?

დიახ გვაქვს. აი, ეს ერთი ზომით დიდია.

Yes, we have. These are one size bigger.

ო, ეს კარგად მაქვს!**

O, they fit me.

ძალიან გიხდებათ!***

They suit you very well.

იყიდით? აიღებთ? გამოგიწეროთ ჩეკი?

Will you buy them? Will you take them? Shall I give you a bill?

დიახ, ვიყიდი, გამომიწერეთ ჩეკი.

Yes, I'm buying them. Give me the bill.

***მინდა მე ის** (I want) is a bipersonal verb of the objective order in the present tense.

Past imperfect **მინდოდა,**

future **მომინდება** – past perfect – **მომინდა.**

For example (მინდა მე ის).

ჩაი მინდა	I'd like some tea
ძილი მინდა	I want to sleep
წყალი მინდა	I want some water
საჭმელი მინდა	I want to eat

მინდა is used as a modal verb too.

In the present tense **მინდა** requires the II subjunctive or so called infinitive form of the verb, from the one with which it stands in a pair (see below)

For example

მე მინდა ვიყიდო

მე მინდა ყიდვა

I want to buy.

მე მინდა დავწერო

I want to write.

****ო** is an interjection. In this case it expresses gladness

***** გიხდებათ თქვენ ის** (It suits you). Bi-personal verb of the objective - order in the present tense. Conjugate **მიხდება**

Basic forms:

მიხდება

Present:	მე მიხდება ის
Past imperfect:	მე მიხდებოდა ის
Future:	მე მომიხდება ის
Past Perfect:	მე მომიხდა ის

Vocabulary

ტანსაცმელი Clothes

ქუდი	hat
ქურქი	fur-coat
პალტო	coat
ლაბადა	rain coat
კოსტიუმი	suit
ბიჯაკი	jacket
ჟილეტი	waistcoat
შარვალი	trousers
კაბა	dress
ქვედა კაბა	skirt
სვიტრი	sweater
ჟაკეტი	jacket
კოფთა	jacket (warm over- coat)
პერანგი	shirt
სარაფანი	tunic
მაისური	sportsshirt, vest
ხალათი	robe
ბიჯამო	pajamas
ტრუსი	panties (men's briefs)
წინდა	socks, stockings
ფეხსაცმელი	shoes
ჩექმები	boots
ფლოსტები	bed-room slippers

ჩანთა	bag
პორტფელი	portfolio
ხელთათმანი	gloves
კაშნე	scarf
ჰალსტუხი	tie
თავსაფარი	headscarf (triangular)
ცხვირსახოცი	handkerchief
სათვალე	spectacles
სავარცხელი	comb

ბენვი	ბენვი	fur
ხელოვნური	ბენვი	artificial fur
შალი		wool
აბრეშუმი		silk
ქსოვილი		cloth
ჩითი		cotton (print)
ტილო		linen
ჯინსი		jeans
ტრიკოტაჟი		jersey
მზა ტანსაცმელი		ready-made clothes

მალაზია	shop
განყოფილება	department
გამყიდველი	seller (shop-assistant)
მყიდველი	buyer

სამკაულები	adorning
ბეჭედი	ring
საყურე(ები)	ear-rings
სამაჯური	braclet
ყელსაბამი	necklace
მძივები	beads
საათი	watch
ძენკვი	chain

ძვირფასი	თვლები	jewellery
ბრილიანტი		diamond
ალმასი		(uncut) diamond
ლალი		ruby
საფირონი		sapphire
ზურმუხტი		emerald
მარგალიტი		pearl
ქარვა		amber

T-22

- **სად იყიდება ახალი ხორცი?**
- Where is the refresh meat on sale?
- **ახალი ხორცი იყიდება ბაზარში ან¹ მაღაზიაში.**
- Fresh meat is on sale in a market or in a shop.
- **სად შეიძლება ახალი თევზის ყიდვა*?**
- Where can fresh fish be bought?
- **ახალი თევზის ყიდვა* შეიძლება მაღაზია «ოკეანეში»**
- Fresh fish can be bought in the shop «Ocean», the fishmonger's.
- **სად იყიდება უმარილო ყველი?**
- Where is slightly salted cheese on sale?
- **უმარილო ყველი იყიდება ბაზარში.**
- Slightly salted cheese is on sale in the market.
- **სად შეიძლება ახალი მწვანის ყიდვა?**
- Where can fresh greens be bought?
- **ახალი მწვანის ყიდვა შეიძლება ბაზარში, პირველ სართულზე.**
- Fresh greens can be bought in the market, on the first floor.
- **სად შეიძლება კარგი ხილის ყიდვა?**
- Where can I buy good fruit?
- **საუკეთესო ხილის ყიდვა შეიძლება ბაზარში ან სუპერმარკეტში.**
- The best fruit can be bought in the market or in the supermarket on the second floor.

*ყიდვა - buy

The infinitive unconjugated forms of the verb, that names the action retains some characteristics of the verb (aspect, direction) and is declined as a noun but has no plural. This form is translated into English as an infinitive or noun. Basically it's formed from a verbal form stem of the present or future tense by means of the suffix ა-.

Sometimes the formation of these forms is followed by phonetical changes. For example:

ხატვა-ა	ხატ-ა	to draw
კითხვა-ა	კითხ-ა	to read
რეცხვა-ა	რეცხ-ა	to wash
წერა-ა		to write
ჭამა-ა		to eat
კეთება-ა		to do
ჯდომა-ა		to sit
წოლა-ა		to lie
დგომა-ა		to stand

Carpet shop in old Tbilisi

¹ ან - (or) - conjunction

ბაზარში
At the Market

- **(ეს) რისი* ხორცია?**
- What kind of meat is it?
- **ეს ძროხის ხორცია.**
- It's beef.
- **ხორცი ახალია?**
- Is the meat fresh?
- **დიახ.**
- Yes.
- **რამდენად ყიდით? ** რას აფასებთ? *****
- How much does it cost?
- **ერთ კილოგრამს 15 ლარად.**
- 15 lari for one kilogram.
- **საკმაოდ ძვირია.**
- It's very expensive.
- **ერთი კილოგრამი 12 ლარად მომეცით და სამ კილოს ვიყიდი.**
- Give me a kilogram for 12 lari and I'll buy 3 kilograms.
- **კარგი!**
- Well!
- **ამინონეთ ეს ნაჭერი.**
- Weigh this piece?
- **რამდენი კილოგრამია?**
- How many kilograms is it?
- **სამნახევარი კილოგრამი.**
- Three and a half.
- **მიანგარიშეთ ****, რამდენი უნდა გადაგიხადოთ?**
- Tell me how much I should pay you?
- **42 ლარი.**
- 42 Lari.
- **აი, 50 ლარი და 8 ლარი ხურდა მომეცით.**
- Here is 50 lari and give me 8 lari change.
- **ინებეთ!**
- Here you are.
- **კარგად იყავით!**
- Good bye.

რისი? (which of) - pronoun
ვისი? (whose) - pronoun
ვისი, რისი- interrogative -possessive pronouns
 formed from the Genitive case of the interrogative pronouns **ვინ, რა.**

ვინ, რა:

სახ.	ვი-ნ	რა
მოთხ.	ვი-ნ	რა-მ
მიც.	ვი-ს	რა-ს
ნათ.	ვი-ს(თვის)	რა-ის → რის

The Genitive case form of the interrogative pronoun is used as a stem to which the Nominative case inflection is added.

Nom. case **ვის-ი, რის-ი**

****ყიდით** (you are selling) is a bipersonal verb. In the Georgian language the verbs «buy» and «sell» (**ყიდვა-გაყიდვა**) have one stem -ყიდ-, but they develop forms different.

Conjugate the verbs, the basic form of which are given:

Present tense :

ვ-ყიდულობ	ვ-ყიდი
(I'm buying)	(I'm selling)

Past imperfect:

ვ-ყიდულობდი	ვ-ყიდ-დი
-------------	----------

Future:

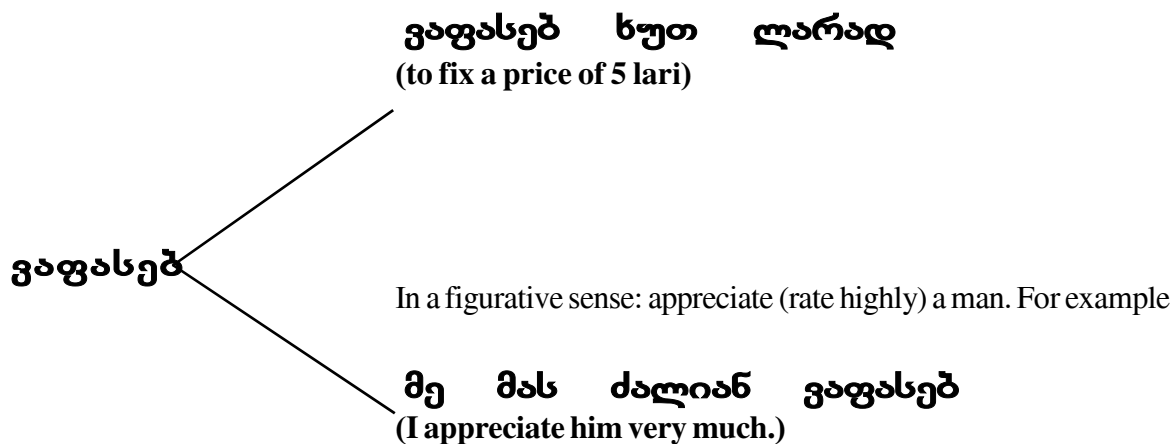
ვ-იყიდი	გა-ვ-ყიდი
---------	-----------

Past perfect:

ვ-იყიდ-ე	გა-ვ-ყიდ-ე
----------	------------

***** აფასებ უნ მას** (fix a price)

A bi-personal verb in the present tense is formed from the word ფასი - price to fix the price of something as so much

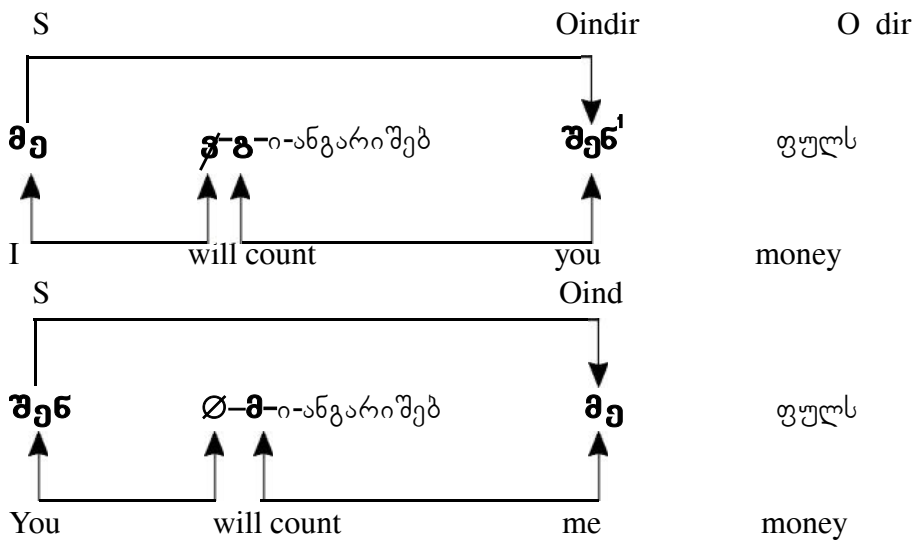
****** მიანგარიზე უნ მე ის** (Count), a tri-personal verb in the imperative mood.

It is very important to know how person markers are disposed in bi-personal and tri-personal verbs.

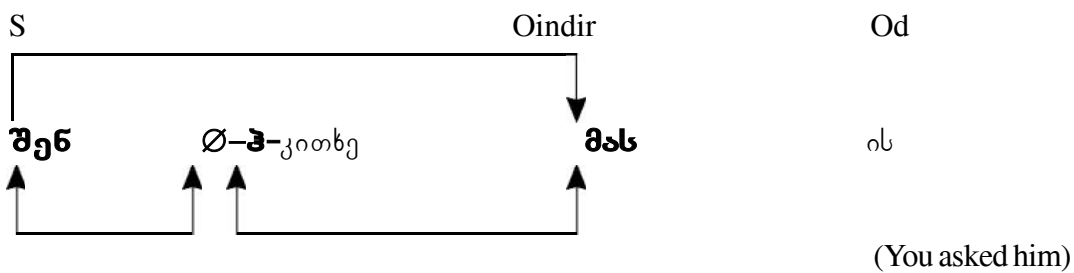
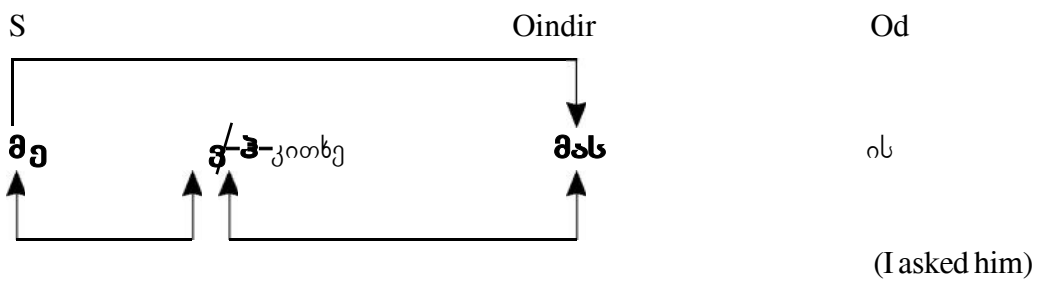
It should be mentioned that there may be only two person markers in a Georgian verb.

There are both subjective and objective person markers in tri-personal verbs but objective person markers (basically) indicate only the indirect object, because in such cases, the direct object usually stands in the III person and has no marker. It should be also taken into account, that:

1. when in a verbal form the subjective person marker of the I person meets the objective person marker of the II person or, vice versa, the subjective person marker of the II person meets the objective person marker of the I person, only the objective person markers are presented in the verb

2. when the indirect object stands in the III person and the verb changes according to the subject person markers (verb of subjective order), the indirect object marker is lost in the I person, but in the II and III persons it remains before the occlusive consonant

1. 1 Upper arrow shows the meaning relations, the lower arrow shows the formal relations.

Vocabulary

სურსათი

Food

სუპერმარკეტი	Supermarket
პური	bread
ფუნთუშა	roll
ორცხობილა	rusk
ნამცხვარი	cake (pastry)
ტორტი	cake
კანფეტები	sweets
ჩაი	tea
ყავა	coffee
შაქარი	sugar
მურაბა	jelly
ჯემი	jam

რძე	milk
კარაქი	butter
ყველი	cheese
ხაჭო	curds
მანონი	Georgian yogurt
არაჟანი	sour cream

ხორცი	meat
ძროხის ხორცი	beef
ცხვრის ხორცი	mutton
ღორის ხორცი	pork

ქათამი	hen (chicken)
კვერცხი	egg
თევზი	fish
ხიზილალა	caviar
ძეხვი	salami
სოსისი	hot dog (frankfurter)

ასანთი	matches
სიგარეტი	cigarettes
ლუდი	beer
ღვინო	wine
არაყი	vodka
ლიმონათი	lemonade

შამპანური	champagne
მაიონეზი	mayonnaise
მდოგვი	mustard
ტყემალი	tkemali
ტომატი	ketchup
ბოსტნეული	vegetables
კარტოფილი	potatoes
ბადრიჯანი	aubergine
სტაფილო	carrot
კომბოსტო	cabbage
სიმინდი	maize
ლობიო	beans
სოკო	mushrooms
პამიდორი	tomatoes
კიტრი	cucumbers
ხახვი	onion
ნიორი	garlic
ბოლოკი	raddish
წინაკა	pepper
მწვანილი	greens

ხილი	fruit
ვაშლი	apple
ყურძენი	grapes
მსხალი	pear
ატამი	peach
გარგარი	apricot
ღელვი	fig
ქლიავი	plum
ბალი	sweet cherry
ალუბალი	cherry
ფორთოხალი	orange
მანდარინი	tangerine
ლიმონი	lemon
ბანანი	banana
ანანასი	pine apple
კივი	kiwi
ბროწეული	pomegranate
კომში	quince
საზამთრო	water-melon
ნესვი	melon
მარწყვი	strawberries
თხილი	hazelnuts
ნიგოზი	walnuts

სავაჭრო ცენტრში

- ნანა, პალტო მინდა ვიყიდო. სად მირჩევ წასვლას, რომელ მაღაზიაში?
- სავაჭრო ცენტრში წადი.
- ქალიშვილო, გაქვთ ქალის პალტოები, ორმოცდაათი ზომა?
- გვაქვს. რა ფერის გნებავთ? ეს ბენჯის საყელოიანი პალტოები ყველა ორმოცდაათი ზომაა.
- მაჩვენეთ აი, ის. მუქი ყავისფერი პალტო!
- ინებეთ!
- შეიძლება მოვიზომო?
- რასაკვირველია, შეიძლება. მოსაზომებელ ოთახში მიბრძანდით! სარკე იქ არის.
- თუ შეიძლება ერთი წუთით მობრძანდით!
- გისმენთ, ქალბატონო!
- მე მგონი ვინრო მაქვს. ერთი ზომით დიდი სომ არა გაქვთ?
- ჩვენ არა გვაქვს. ადით მესუთე სართულზე. იქ აქვთ დიდი ზომები.

- ქალიშვილო, სომ არა გაქვთ ასეთი პალტო, ორმოცდაათორმეტი ზომა?
- დიას, გვაქვს.
- თუ შეიძლება, მაჩვენეთ.
- ინებეთ, შეგიძლიათ მოიზომოთ! გინდებათ კიდევ?
- რა ღირს?
- ორასი ლარი. თუ გნებავთ, გიჩვენებთ უფრო იაფფასიან პალტოს, ას ორმოცდაათი ლარი ღირს. ბენჯის საყელო არა აქვს, მაგრამ ძალიან ლამაზია.
- მაჩვენეთ!
- აი, ეს მუქი ყავისფერი პალტო უკანასკნელ მოდაზეა შეკერილი. ყველას ძალიან მოსწონს, ნახეთ და მოიზომეთ.
- ამ პალტოს ვიყიდი. სად გადავიხადო ფული?
- აქვე, აი სალარო.

In a Shopping Centre

- Nana, today I want to buy a coat for myself. Where do you advise me to go, to which shop?
 - Go to the shopping centre.
 - Have you got any womens' coats size 50?
 - Yes, we have. Which colour would you prefer? These coats with fur collars are all size 50.
 - Show me that dark-brown coat, please.
 - Here you are.
 - May I try it on?
 - Yes, of course. Go into the changing room. There is a mirror there.
 - Come here for a minute, please
 - Yes madam?
 - I think it's a little tight. Haven't you got one size larger?
 - No, we haven't. Go to the 5th floor. They should have some in larger sizes there.
 - Excuse me, do you have a coat like this in size 52?
 - Yes we do.
 - Show it to me, please.
 - Here you are, you can try it on. It suits you.
 - How much is it?
 - 200 Lari. I'll show you a cheaper coat. It costs 150 Lari. It has no fur collar, but is very beautiful.
 - Would you show me it!
 - This dark-brown coat is stitched it the latest fashion. Everyone likes it very much. Look at it and try it on.
 - I'll buy this coat. Where should I pay?
- Here. Here is the cashier.

- ჯანმრთელობაში მოხმარეთ!
- დიდი მადლობა. სად შეიძლება საჩუქრების ყიდვა?
- პირველ სართულზე, საჩუქრების განყოფილებაში.
- რომელ საათზე იკვებება თქვენი მაღაზია?
- შვიდ საათზე.
- ჯერ დრო მაქვს. ახლა ექვსი საათია. არ ვიცი, რა ვუყიდო მეგობარს საჩუქრად: წიგნი თუ დისკი?
- ორივე შეიძლება, ჩემი აზრით, წიგნი უკეთესია.
- გმადლობთ, კარგად იყავით!
- ქალიშვილო, გალკტიონ ტაბიძის ლექსების კრებული გაქვთ?
- გვაქვს და თანაც ძალიან კარგი გამოცემა.
- რა ღირს?
- შვიდი ლარი და ორმოცი თეთრი.
- თუ შეიძლება, მაჩვენეთ!
- ინებეთ!
- მომწონს, კარგი საჩუქარია, მაგრამ წვრილი ფული არა მაქვს.
- არა უშავს, მე დაგისურდავებთ.
- გმადლობთ, მითხარით, სად იყიდება სურსათი?
- პირველ სართულზე, სუპერმარკეტში.
- ქალიშვილო, ეს კანფეტები ახალია?
- ახალია.
- ამინონეთ ერთი კილოგრამი.
- მომეცით ორი კილოგრამი ძეხვი, ორი ბოთლი შამპანური და ერთი პატარა ტორტი.
- ინებეთ!
- ეს ტორტი რაღაც არ მომწონს, მარწყვებიანი მომეცით!
- ინებეთ!
- მიანგარიშეთ, რამდენი უნდა გადავინაძო!
- სულ 45 ლარი.
- საკმაოდ ძვირია. აქ, თქვენთან, ყველაფერი ძვირია.
- მართალია ძვირია, მაგრამ ახალია და ხარისხიანი. კიდევ ხომ არ გნებავთ რამე?
- არა, გმადლობთ!
- ნახვამდის!

- Wear it for your health (l.t)
- Thank you very much! Where can I buy some souvenirs?
- On the first floor, in the souvenir department.
- When does your shop close?
- At 7 o'clock.
- I still have time. It's 6 o'clock now. I don't know what to buy as a present for a friend: a book or CD?
- You can buy both. I'd prefer a book.
- Thank you. Good luck.
- Excuse me, have you a collection of verses by Galaktion Tabidze?
- Yes, we have in a very good edition.
- How much is it?
- 7 Lari and 40 tetri
- Show me, please
- Here you are.
- I like, it's a good present, but I have no change.
- It does not matter, I'll change.
- Thank you. Tell me please where I can buy food?
- On the first floor, in a the supermarket.
- Excuse me, are these sweets fresh?
- Yes, they are fresh.
- Weigh a kilogram for me.
- Give me two kilograms of sausage, two bottles of champagne and one small cake.
- Here you are.
- Somehow I don't like this cake! Give me strawberry one.
- Here you are.
- Tell me, how much I should pay you?
- 45 Lari in all.
- Quite expensive. Everything is expensive here, in your shop.
- You're right, it's expensive but fresh and of high quality. Would you like anything else?
- No, thank you.
- Good bye.

Part VI

Visits

T23

საღამო მშვიდობისა!
 Good evening.
ს ა ლ ა მ ო მ შ ვ ი დ ო ბ ი ს ა
მობრძანდით*
 Good evening, come in, please.
როგორ ბრძანდებით
 How are you?
გმადლობთ, კარგად. თქვენ რო-
გორ ბრძანდებით?
 Well, thank you and you?
კარგად.
 Well.
მაპატიეთ, რომ დავიგვიანე.
(ბოდიშს ვინდი დავგვიანები-
სათვის)
 Excuse me for being late.
რას ბრძანებთ! არა უშავს.
 Never mind.
გაიხადეთ პალტო!
 Take off your coat.
შემობრძანდით ოთახში!
 Come into the room, please.
გაიცანით ჩემი მეგობრები!**
 Meet my friends.
ძალიან სასიამოვნოა!
 Pleased to meet you.
ბატონო პეტრე, აი აქ და-
ბრძადით ფანჯარასთან.
 Petre sit down here, by the window.
ბრძანდებოდეთ, ბრძანდებო-
დეთ, ნუ შეწუხდებით!
 Sit, sit, don't worry.
გმადლობთ!
 Thank you.

***მობრძანდით!** (Come in please)

როგორ ბრძანდებით?
(How are you?)

რას ბრძანებთ!
(What are you talking about? - Don't mention it.)

შემობრძანდით!
(Come in please.)

დაბრძანდით!
(Sit down please.)

ბრძანდებოდეთ
(Don't worry, stay in the same position.)

All these words have a common root «**ბრძან**».

It is known that the polite form of address to one person in the plural is wide-spread in all languages and Georgian is among them.

For example

შენ მოხვედი? (simple form).
თქვენ მობრძანდით? (polite form).

But in the Georgian language there are also expressions that show special honour and respect of the person to whom the speaker is addressing or about whom he is talking.

For respectable addressing basically are used words that are formed from the root **ბრძან** and each of them has certain meaning.

From the root **ბრძან** are formed:

ბრძანება (order, noun) and also verb **ვ-ბრძან-ებ** (I order), **ვ-ბრძანე** (I ordered). **ბრძანეთ** (you ordered, you order and also you said, you say), **რას ბრძანებთ** (What are you saying).

Words of the following meanings are created by the addition of different prefixes to the verbal form **ბრძანდი(თ)**

მი- ბრძანდი(თ)!	go	(please)
მო- ბრძანდი(თ)!	Come here	«_____»
შე- ბრძანდი(თ)!	Come in	«_____»
წა- ბრძანდი(თ)!	Go	«_____»
ა- ბრძანდი(თ)!	Come upstairs	«_____»
ჩა- ბრძანდი(თ)!	Come downstairs	«_____»

The addition of the prefix **და** to the verbal form **ბრძანდი(თ)**, creates a form of the verb that means, «to sit»

დაბრძანდი(თ)!	– sit down
დაბრძანდა	– has sat (past perfect)

The addition of the suffix **ები** to the verbal form **ბრძანდი** creates a form of the verb which means «be»

ბრძანდებით	(You are)
ვინ ბრძანდებით?	Who are you? Who's there?
როგორ ბრძანდებით?	How are you?

The addition of the suffixes **-ებ** and **-ოდ** to the verbal form **ბრძანდი** - creates a form of the verb that means the following: **ბრძანდებოდეთ** - don't worry (stay in the same position).

****გაიცანით (თქვენ ის)** – (meet) a bi-personal verb.

Conjugate the verb **ვიცნობ!**

Basic forms:

Present	ვიცნობ
Past Imperfect	ვიცნობდი
Future	გავიცნობ
Past Perfect	გავიცანი
Imperative mood	გაიცანით!

Usually these verbs are used in the plural, but they may also be in the singular.

Vocabulary

ბინა

სასტუმრო (ოთახი)	sitting-room
სასადილო	dining-room
საწოლი ოთახი	bedroom
სამუშაო ოთახი	study
ბავშვების ოთახი	children's room
შემოსასვლელი	hall
ლოჯია	gallery
აივანი	balcony
ჭერი	ceiling
კედელი	wall
იატაკი	floor
კარი	door
ფანჯარა	window
სასტუმრო ოთახში	in the sitting-room
ბუფეტი	sideboard, buffet
მაგიდა	table
სკამი	chair
დივანი	sofa
სავარძელი	arm-chair

flat

სურათი	picture
ჭალი	chandelier
ნათურა	bulb
ფარდა	curtain
ტელევიზორი	TV
ვიდეომაგნიტოფონი	VCR
მუსიკალური ცენტრი	musical centre
საწოლ ოთახში:	in the bedroom:
საწოლი	bed
ტანსაცმლის კარადა	wardrobe
სარკე	mirror
საბანი	quilt
ლეიბი	mattress
ბალიში	pillow
თეთრეული	sheets
სამუშაო ოთახში:	in the study:
საწერი მაგიდა	writing-table
წიგნების კარადა	book-case
თარო	shelf

სამზარეულოში in the kitchen

თეფში	plate	ჩანგალი	fork
ჭიქა	cup	დანა	knife
ჭურჭლის კარადა	cupboard	საფერფლე	ashtray
ჭურჭლის საშრობი	dryer for crockery	გაზი	gas
კოვზი	spoon	ონკანი	tap, cock
ჩაის კოვზი	teaspoon	ცივი და ცხელი	cold and hot water
ხელსახოცი	napkin	წყალი	electrical store
ქვაბი	saucepan	ელექტროქურა	refrigerator
ტაფა	pan	მაცივარი	refrigerator
ჯამი	saucer	ჭურჭელი	crockery
ჩაიდან	kettle	ჭურჭლის სარეცხი	crockery washing
ჩაის ტილო	tea-towel		

T24

რას მიირთმევთ?*

What will you have?

რა მოგართვათ?

What shall I bring?

ნუ შენუხდებით!

Don't worry

ცხელ ხაჭაპურს მოგართმევთ, ძალიან გემრიელია

I'll bring you hot hachapuri. It's very tasty.

გმადლობთ, უკვე გეახელით.**

Thank you. I've already eaten.

მიირთვით შემწვარი გოჭის ხორცი!

Help yourself to roast sucking-pig.

შემწვარ ხორცს არ ვჭამ. დიეტაზე* ვარ.**

I don't eat roast meat. I'm on a diet.

გასინჯეთ ისპანახი ან წითელი ფხალი.

Try spinach or red pkhali.

დიახ, გავსინჯე. ძალიან მომეწონა, გემრიელია.

Yes I've tried, I like it, it's tasty.

მიირთმევთ სულუგუნთან* ერთად ცხელ ლომს?**

Would you like some suluguni and hot gomi?

დიდი სიამოვნებით, ძალიან მიყვარს ლომი.

Yes please, I like gomi very much.

მიირთმევთ ხინკალს?

Would you like some khinkali?

გმადლობთ!

Thank you (l.t.)

Yes please.

***რას მიირთმევთ? *** (What will you eat?)

მიირთმევთ (თქვენ მას) a bi-personal verb, is used for respectful addressing in the II and III persons, singular and all persons, plural. In the 1 person, singular and plural another verb is usually used

****გეახელი (singular)-**

გეახელით (plural) This verb expresses respect for the II person..

რა მოგართვათ (What shall I bring?)

მოგართვათ - (მე თქვენ ის) tri-personal verb is used for addressing respectfully.

ინებეთ (here you are)

ინებეთ (თქვენ ის) – a bi-personal verb is used in the II and III persons in both the singular and plural. This verb is also used for a respectful attitude.

მი-ი-რთმევ-თ? will you eat (would you like)?

მი-ი-რთვ-ი-თ! Help yourself!

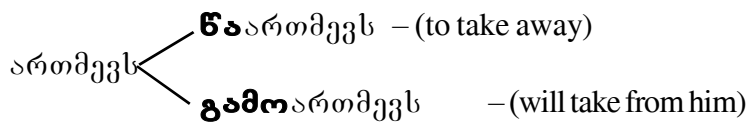
მი-ი-რთვ-ი-თ? Have you eaten?

მო-გ-ა-რთმევ-თ! I'll bring you something

მო-გ-ა-რთვ-ი-თ I've brought you something?

მო-გ-ა-რთვა-თ? Shall I bring you? Did he bring you?

The same roots form verbs with completely different meaning by means of other affixes. These verbs have nothing in common with respectful attitude:

In the expression **ართმევს ხელს** to shake hands

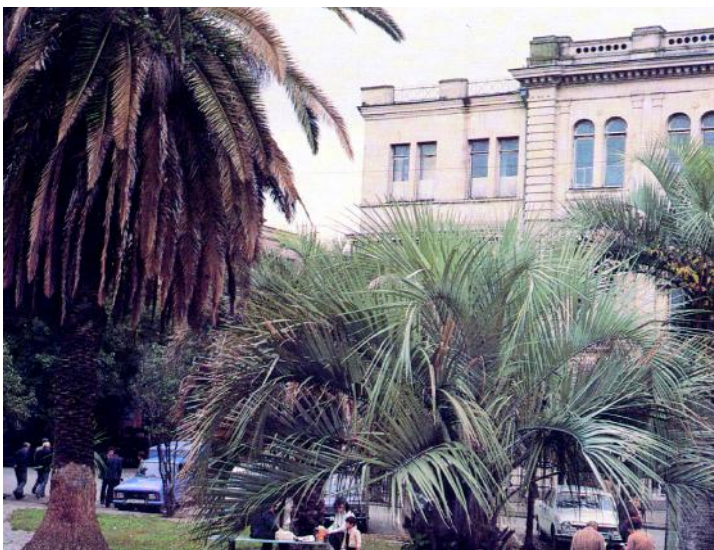
*** **დიეტაზე** (Keep to a diet), **სულგუნთან ერთად** (with sulguni) **ზე** and **თან** are postpositions.

In the Georgian language at a noun declension may be added postpositions to case inflections that usually are written together with a noun. Postpositions are used with the Nominative, Dative, Genitive, Ablative and Adverbial cases.

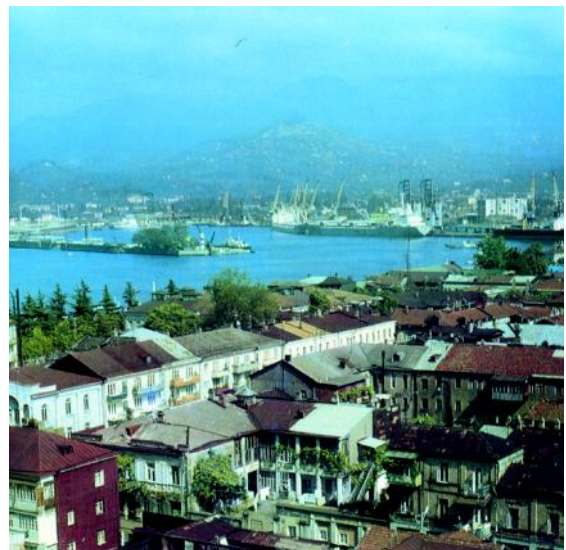
In the Nominative case is used the postposition **ვით** that is added to the consonant - stem nouns having the meaning «as» «like».

For example:

- კაცივით** as a man, like a man
- ქალივით** as a woman, like a woman
- ძაღლივით** as a dog, like a dog

City of Batumi

Batumi Harbour

Postpositions ... are used with the Dative case **ზე, ში, თან, ვით.**

მიცემითი ბრუნვა $\cancel{\text{ს}} < \begin{matrix} \text{ზე} \\ \text{ში} \end{matrix}$

$\cancel{\text{ს}}\text{-ზე} \rightarrow \emptyset\text{ზე}$
On, Over, About

მაგიდა $\cancel{\text{ს}}\text{-ზე}$ on the table	→	მაგიდა ზე
ქალაქ $\cancel{\text{ს}}\text{-ზე}$ over a town	→	ქალაქ ზე
ბავშვებს $\cancel{\text{ს}}\text{-ზე}$ about children	→	ბავშვებ ზე
ამ საკითხს $\cancel{\text{ს}}\text{-ზე}$ about this question	→	ამ საკითხ ზე

$\cancel{\text{ს}}\text{-ში} \rightarrow \emptyset\text{ში}$
In

ოთახ $\cancel{\text{ს}}\text{-ში}$ in a room	→	ოთახ ში
ქალაქ $\cancel{\text{ს}}\text{-ში}$ in a town	→	ქალაქ ში
ბაზარ $\cancel{\text{ს}}\text{-ში}$ in a market	→	ბაზარ ში
კარადა $\cancel{\text{ს}}\text{-ში}$ in a wardrobe	→	კარადა ში

$\text{ს} \begin{cases} \text{თან} & (...C\cancel{\text{ს}}\text{-თან} \rightarrow ...C\emptyset\text{თან}) \\ \text{ვით} \end{cases}$

$\text{-ს-თან} \rightarrow \emptyset\text{თან}$
At, With, By

ხე -ს-თან
at a tree

მთა -ს-თან
at a mountain

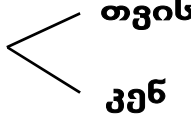
ჩემ -ს-თან
with me

-ს-ა-ვით
As, Like

მთა -ს-ა-ვით
as a mountain, like a mountain

ძაღვ -ს-ა-ვით
as a dog, like a dog

Postpositions ... are used with the Genitive case **-თვის, -გან, -კენ**

ნათესაობითი ბრუნვა -ის-(ა) **თვის**
კენ

<p>-ის(ა)თვის for</p> <p>ამხანაგ-ის-(ა)-თვის for a friend</p> <p>ხუთი ლარ-ის-თვის for 5 Lari.</p>
--

<p>-ის-(ა)-კენ Towards</p> <p>სახლ-ის-(ა)-კენ towards the house</p>

ის-(ა)-**გან**

<p>ის-(ა)-გან From, Of</p> <p>ხ-ის-(ა)-გან of wood</p> <p>ოქრო-ს-(ა)-გან (of) gold</p> <p>ყინვ-ის-(ა)-გან (of) frost</p>
--

With the Ablative case is used a postposition -**გან** (from) that indicates the place of origin in space and time. The addition of this postposition causes certain phonetical changes:

For example

ქალაქ-**ით-გან** → ქალაქ-**იდ-გან** → ქალაქ-**იდან** from town

With the Adverbial case is used a postposition - **მდე/მდის** (till)

The consonant element of the case inflection disappears. For example:

სადგურ-~~ად~~-**მდე** → სადგურა-**მდე** ხუთ საათ-~~ად~~-**მდე** → ხუთ საათა-**მდე**

Besides these postpositions there are also those that are written separately from a noun and which usually require the Genitive case form. For example:

ამხანაგის **მიერ** by a friend

ამხანაგის **გამო** for a friend

ამხანაგის **გარდა** except a friend

სახლის **წინ** in front of a house

სახლის **უკან** behind a house

ლექციის **შემდეგ** after a lecture

City of Sokhumi

Sokhumi Harbour

T-25

დედა მზია!

Mum, I'm hungry.

საჭმელი გაქვს?

Do you have any food?

კი, მაქვს, რასაკვირველია.

Yes, I have, of course.

მაჭამე, ძალიან მერქარება, უნდა წავიდე!

Give me some. I'm in a hurry. I have to go.

წვინანი დაგისხა,** შეჭამ?*****

(Shall I pour soup, will you eat it?l.t) Shall I give you some soup?

ცოტა დამისხი, სომ იცი, ბევრ წვინანს არ ვჭამ.

(Pour some l.t.) just give me a small amount. You know I don't eat a lot of soup.

კიდევ რა გაქვს?

What else do you have?

კატლეტი და შემწვარი კარტოფილი.

Chnops and fried potatoes.

ოჰ, ეს მომეცი,*** შევჭამ.**

O, give me that, I'll eat it.

ნელა ჭამე, ნუ ჩქარობ და ეს წვენიც დალიე!

Eat slowly. Don't hurry and drink this juice.

დავლევ.** გმადლობთ!

Yes, I'll drink it, thank you.

***მზია** (I'm hungry) - a mono-personal verb of the objective order.

The verb **მწყურია** (I'm thirsty) is a mono personal verb of the same order. It may also be said:

წყალი მწყურია

i.e. მწყურია (მე ის)

****დავლევ (მე, მას)** (I'll drink something- a bi-personal verb

Conjugation of the verb

ვსვამ - I drink

Present tense:

მე	ვ-სვამ	მას	ჩვენ	ვსვამთ	მას
შენ	სვამ	მას	თქვენ	სვამთ	მას
ის	სვამს	მას	ისინი	სვამენ	მას

Past Imperfect:

მე	ვსვამდი	მას	ჩვენ	ვსვამდით	მას
შენ	სვამდი	მას	თქვენ	სვამდით	მას
ის	სვამდა	მას	ისინი	სვამდნენ	მას

Present Tense:

მე	დავლევ	მას	ჩვენ	დავლევთ	მას
შენ	დალევ	მას	თქვენ	დალევთ	მას
ის	დალევს	მას	ისინი	დალევენ	მას

Past Perfect:

მე	დავლიე	ის	ჩვენ	დავლიეთ	ის
შენ	დალიე	ის	თქვენ	დალიეთ	ის
მან	დალია	ის	მათ	დალიეს	ის

Another verb **დავლევ, დავლიე** is usually used in the future and past perfect tenses

Write the plural forms

Still life

Conjugation of the Verbs: (**მშია** I'm hungry) and (**მწყურია** I'm thirsty)

Present				Future			
მე	მშია	მე	მწყურია	მე	მომშივდება	მე	მომწყურდება
შენ	გშია	შენ	გწყურია	შენ	მოგშივდება	შენ	მოგწყურდება
მას	შია	მას	სწყურია	მას	მოშივდება	მას	მოსწყურდება

Past Imperfect				Past Perfect			
მე	მშიოდა	მე	მწყუროდა	მე	მომშივდა	მე	მომწყურდა
შენ	გშიოდა	შენ	გწყუროდა	შენ	მოგშივდა	შენ	მოგწყურდა
მას	შიოდა	მას	სწყუროდა	მას	მოშივდა	მას	მოსწყურდა

(These verbs have no forms of their own in the future and past perfect and are substituted by dynamic passive verbs)

*** **შეჭამ** (I'll eat). a bi-personal verb **შეჭამ** (**მე მას**).

Conjugation:

Present		Past Imperfect.		Future		Past Perfect					
მე	ვჭამ	მას	მე	ვჭამდი	მას	მე	შე-ვ-ჭამ	მას	მე	შე-ვ-ჭამე	ის
ის	ჭამ-ს	მას	ის	ჭამდ-ა	მას	ის	შე-ჭამ-ს	მას	მან	შე-ჭამა-	ის

Write other forms yourself.

**** **დაგისხა** (Pour you something), **დამისხი** (Pour)

დამისხი (შენ მე ის) tri-personal verb.

Conjugate the verb – **ვუსხამ**:

Basic forms:

Present	ვუსხამ
Past Imperfect	ვუსხამდი
Future	და-ვ-უსხამ
Past Perfect	და-ვ-უსხი
II subjunct.	და-ვ-უსხა

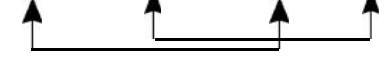
მე	და- ვ -უსხი	მას	ის	მე	და- გ -ისხი	შენ	ის	შენ	და- მ -ისხი	მე	ის
	↑				↑				↑		

*******მომეცდი** (Give me)

მომეცდი (შენ მე ის) a tri-personal verb. In the present tense another verb: **მაძლევს** is used. These verbs may have both a subjective and an objective order. For example:

მე ვაძლევ მას მას

 I give him something

Present
 მე **ვ-აძლევ** მას მას
 I give him
 Past Imperfect
 მე **ვაძლევდი** მას მას
 Future
 მე **მი-ვ-ცემ** მას მას
 Past Perfect
 მე **მი-ვ-ეცი** მას ის
 II Subjunct
 მე **მი-ვ-ცე** მას ის

ის მ-აძლევს მე მას

 He gives me something

Present
 მე **მ-აძლევს** ის მას
 he gives me
 Past Imperfect
 მე **მაძლევდა** ის მას
 Future
 მე **მო-მ-ცემს** ის მას
 Past Perfect
 მე **მო-მ-ც-ა** მან ის
 II Subjunct
 მე **მო-მ-ცე-ს** მან ის

Vocabulary

საჭმელი

food, meal

შემწვარი	ლორის	ხორცი	roast pork
შემწვარი	გოჭი		roast piglet
შემწვარი	ძროხის	ხორცი	roast beef
მწვადი			shashlik
შემწვარი	წინილა		roast chicken
შემწვარი	ქათამი		roast hen
მოსხარშული	ენა		boiled tongue
ხაშლამა			khashlama
ხინკალი			khinkali
ხორცის	ღვეზელი		meatpies
საცივი			satsivi
ტყემალი			tkemali
ბაჟე			baje
ისპანახი			spinage
ნიგვზიანი	ლობიო		beans with walnuts
ნიგვზიანი	ბადრიჯანი		eggplant and walnuts
ხაჭაპური			khachapuri

შინაური ფრინველი Domestic Poultry

ქათამი	}	hen
დედალი		
მამალი		cock
წინილა		chicken
ინდაური		turkey,
ბატი		goose
იხვი		duck

შინაური ცხოველები Domestic Animals

ძროხა	cow
ხარი	bull
ხბო	calf
ლორი	Pig
გოჭი	piglet (sucking-pig)
ცხვარი	sheep
ბატკანი	lamb
თხა	goat
თევზები	fish
კალმახი	trout
თართი	sturgeon

T-26

- ახალი რა იცი?
- What's up?
- ლალი თხოვდება!
- Lali's getting married.
- ვის მიჰყვება?
- Who is she marrying?
- ვინმე თამაზ აბულაძეს.
- A certain Tamaz Abuladze.
- შენ იცნობ?
- Do you know him?
- არა, მე არ ვიცნობ. ამბობენ, ძალიან კარგი კაციაო.
- No, I don't know him. They say, he is a good man.
- ვინ გითხრა?
- Who told you?
- მანანამ. ის კარგად იცნობს მას. მხატვარია. ძალიან სიმპათიური კაცია. ცოლთან გაშორებულია*. შვილები არა ჰყავს.
- Manana. She knows him well. He's an artist, and is a very handsome man. He is divorced, and has no children.
- ოჯახში ვინ ჰყავს?
- Who has he in the family?
- მშობლები დაეხოცა. ჰყავს გაუთხოვარი და.
- His parents died. He has an unmarried sister.
- შენ როდის თხოვდები?
- When are you getting married?
- ჯერ არ ვაპირებ, ახლა ჩემი და თხოვდება.
- I am not going to yet. My sister's getting married now.
- უფროსი?
- The elder?
- არა, უფროსი უკვე გათხოვილია*. უმცროსია გასათხოვარი** და ის თხოვდება.
- No, my elder sister is already married. The younger is not and she is getting married.
- ძალიან კარგი.
- Very well.

- *გაშორებული *divorced
- გაუთხოვარი maiden
- გათხოვილი married
- გასათხოვარი marriageable

Enumerated words are participles.

In the Georgian language, as in English, the participle is formed from the verb and that is why it retains some categories of the verb (aspect, voice, tense). The participle is a verbal adjective

Remember!
An active participles indicate the person acting.

For example

- მკერავი The one who sews, tailor.
- მშენებელი The one who builds, builder
- მცხოვრები The one who lives, tenant.

Remember! Passive participles indicate what was done, what will be done and what was not done. Passive participles have past and future tenses. Negative participles are also passive

For example:

- გა-თხოვ-ილ-ი (past) married
- გა-სა-თხოვ-არ-ი (future) marriageable
- გა-უ-თხოვ-არ-ი (negative form) (maiden)

PARTICIPLES

ACTIVE

The one who does
the action

PASSIVE

what was done

what will be done

what was not done

მშენებელი	(builds)	აშენებული	ასაშენებელი	აუშენებელი
მხატვარი	(draws)	დახატული	დასახატავი	დაუხატავი
მბეჭდავი	(types)	დაბეჭდილი	დასაბეჭდი	დაუბეჭდავი
მწერალი	(writes)	დაწერილი	დასაწერი	დაუწერელი
მკეთებელი	(does)	გაკეთებული	გასაკეთებელი	გაუკეთებელი
მრეცხავი	(washes)	გარეცხილი	გასარეცხი	გაურეცხავი
მკერავი	(sews)	შეკერილი	შესაკერი	შეუკერავი
მოცურავე	(swims)	-----	-----	-----
მცხოვრები	(lives)	ნაცხოვრები	საცხოვრებელი	-----

T-27

თქვენთან რა არის ახალი?

What's up?

არაფერი განსაკუთრებული.

Nothing special.

ცუდი ამბავი უნდა გითხრა.

I have to tell you some bad news.

რა მოხდა?

What's happened?

ძია ნიკო გარდაიცვალა!

Uncle Nico has died.

ეს რა მითხარი! ძალიან მეწყინა!

What are you saying? I'm so upset.

**კარგი კაცი იყო, პატიოსანი,
განათლებული, თავაზიანი.**

He was a good man, honest and cultured.

პანაშვიდზე იყავი?

Have you been to his house?

დიახ, ხვალ წავალ დაკრძალვაზე.

Yes. Tomorrow I'll go to the funeral.

მეც წამოვალ აუცილებლად.

I'll come too without fail.

კარგი, ხვალამდღე!

See you tomorrow.

დაპატიჟება ქორწილში Invitation to a Wedding

მერი, ხვალ ჩემი ქალიშვილის ქორწილია. შენ და პეტრეს გეპატიჟებით რესტორან «ბერიკონში» ხუთ საათზე.

Mary, tomorrow is my daughter's wedding, I'm inviting you and Petre at 5 o'clock to the Berikoni Restaurant.

მართლა? ძალიან გამიხარდა!

Really? I'm so glad.

სიძე ვინ არის? რა გვარია?

Who's your son-in-law? What is his surname?

ლევან ჩხეიძე.

Levan Chkeidze.

რა პროფესიასაა?

What kind of person is he?

ექიმია. ბავშვთა ქირურგი.

He's a doctor, children's surgeon.

როგორი ადამიანია?

What does he do?

რა გითხრა?! წესიერი ახალგაზრდაა, ჭკვიანი, გარეგნულად სიმპათიური, მაღალი, გამხდარი და, რაც მთავარია, ძალიან უყვარს ლელა.**

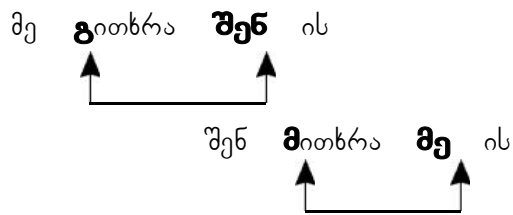
What can I say? He is a decent young man, clever, handsome in appearance, tall, slim and what is the most important he loves Lela very much.

აუცილებლად მოვალთ! მიულოცე ლელას და აკოცე!

We'll come without fail! Congratulate and kiss Lela from me.

***რა გითხრა?! – * What can I say**

გითხრა (I'll tell you something) - a tri-personal verb **გითხრა (მე შენ ის)**

****უყვარს** (He loves someone), a bi-personal verb **უყვარს (მას ის)**, of the objective order

Present:

მე მიყვარს ის

Past Imperfect

მე მიყვარდა ის.

Future

მე მიყვარება ის

The verb **მიყვარდება** (მე ის). (I'm falling in love) Present Tense.

Future Tense

შემიყვარდება (მე ის)

Past Perfect

შემიყვარდა (მე ის)

The Berikoni Restaurant.

კეთილი სურვილები
Best wishes:

გისურვებთ ბედნიერ შობას!
Happy Christmas! (I wish you a long life - l.t.)

მრავალს დაესწარით!
Many returns of the day!

ქრისტე აღდგა!
Christ has resurrected!

ჭეშმარიტად აღდგა!
Amen!

გილოცავთ დაბადების დღეს!
Happy birthday! I wish you health and happiness.

გილოცავთ ახალ წელს! დაესწარით მრავალს ბედნიერად!

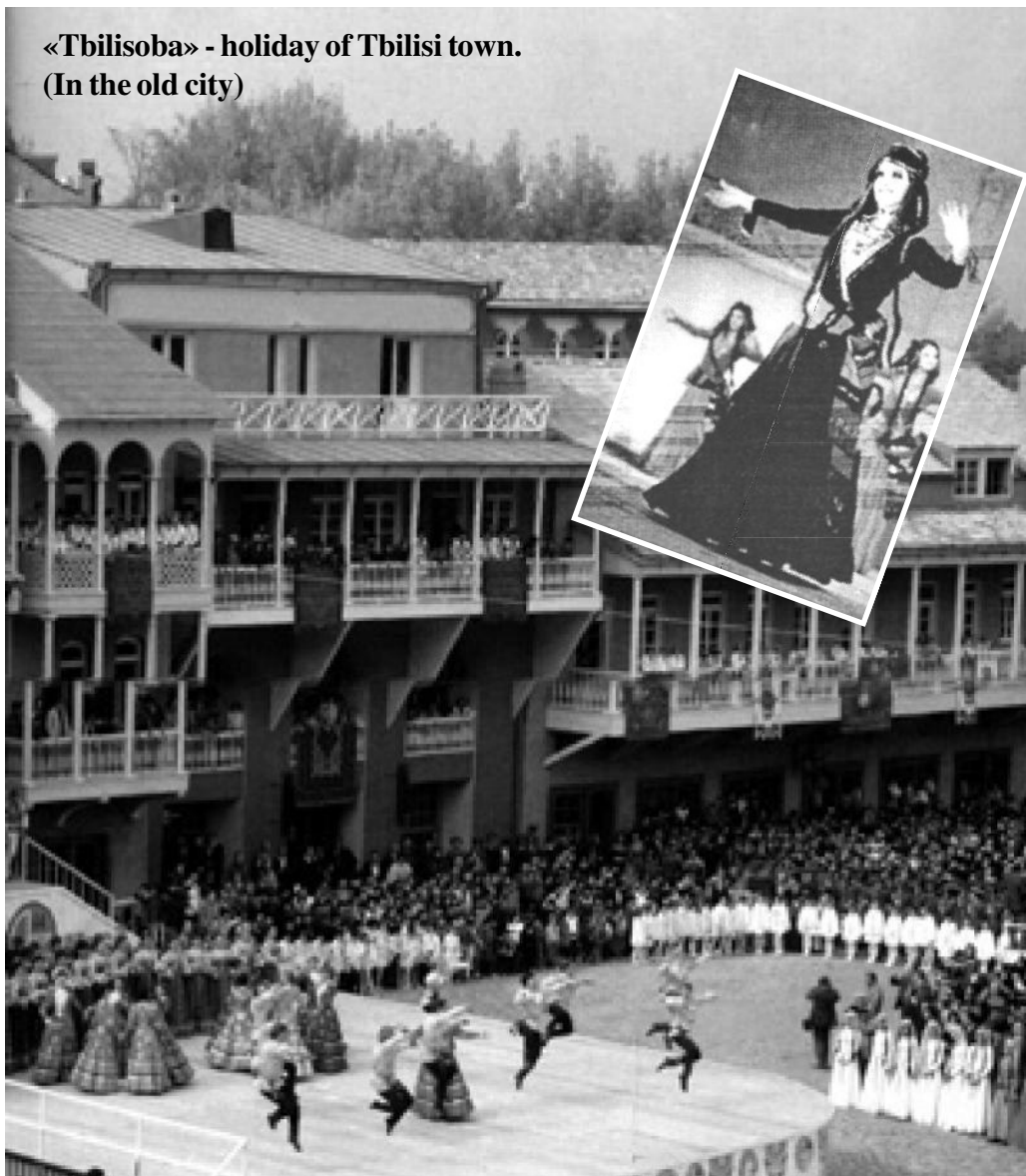
Happy New Year! Many returns of the day!

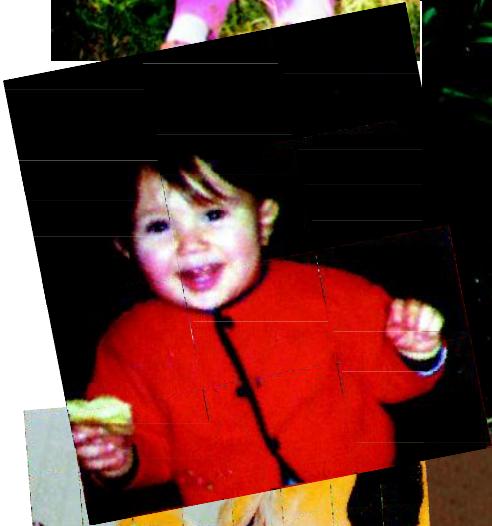
გილოცავთ დაქორწინებას, გაბედნიერებას! გისურვებთ ჯანმრთელობას, ბედნიერებასა და ყოველივე კარგს!

Congratulation on the wedding. I wish you health, happiness and everything good.

მომილოცავს ბავშვის შეძენა!
Congratulation on arrival of a baby.

სიძე პატარძალს გაუმარჯოს!
Here is to the bride and groom.

სტუმრად

- საღამო მშვიდობისა!
- მობრძანდით! გაიხადეთ პალტო!
- გილოცავთ დაბადების დღეს!
- ეს ყვავილები თქვენს!
- დიდი მადლობა!
- სტუმრები მოვიდნენ?
- დიას, ყველა აქ არის.
- მობრძანდით სუფრასთან გაიცანით ჩემი მოსკოველი სტუმარი ოლეგ ივანოვი.
- მაპატიეთ, ცოტა დამაგვიანდა.
- ბატონო ოლეგ, ესენი ჩემი მეგობრები არიან. აქ დაბრძანდით.
- რა მოგართვათ? რას მიირთმევთ?
- გმადლობთ, მე თვითონ გადავიღებ.
- გასინჯეთ ცხელი ხაჭაპური, მე გამოვაცხვე.
- ო, ძალიან გემრიელია! მე უკვე გავსინჯე.
- რას დალევთ, ღვინოს თუ არაყს?
- მე ძალიან მიყვარს წითელი ღვინო.
- შეავსეთ სასმისები!
- ოლეგ, გაიცანით ჩვენი თამადა, ბატონი მერაბი!
- ძალიან სასიამოვნოა!
- ქალბატონებო და ბატონებო, დღეს ჩვენს ირინეს ოცდაერთი წელი შეუსრულდა. მივულოცოთ მას დაბადების დღე!
- ირინე, გენაცვალე, იყავი კარგად, ჯანმრთელად, გისურვებ ბედნიერებას პირად ცხოვრებაში, წარმატებებს სწავლაში, ჯანმრთელობას ვუსურვებ შენს მშობლებს და შენს საყვარელ დაძმას.
- დიდი მადლობა!
- ყველას ვთხოვ შესვას ჩვენი

On a Visit

- Good evening.
- Come in please. Take off your coat.
- Happy birthday.
- These flowers are for you.
- Thank you very much.
- Have the guests come?
- Yes, everyone is here. Come to the table, please.
Meet my friend from Moscow, Oleg Ivanov.
- Excuse me, I'm a bit late.
- Oleg these are my friends. Sit down here, please.
- What shall I offer you? What will you eat?
- Thank you, I'll help myself.
- Try hot khachapuri. I baked it myself.
- O, very tasty. I've already tried it.
- What would you like to drink? Wine or vodka?
- I like red wine very much.
- Fill the glasses.
- Oleg meet our toast-master, Merab.
- Pleased to meet you.
- Ladies and gentlemen. Our Irine is 21 today. Happy birthday to her. Irine, dear to your healthy. I wish you happiness in your private life and success in your studies. Health to your parents, and beloved brother and sister.
- Thank you very much.
- I ask everybody to drink to Irine's health.

ირინეს სადღეგრძელო.

- ოლეგ, მაპატიეთ, ვერ მოგაქცით ყურადღება, თამადას ვუსმენდი. შემწვარი გოჭი არ გნებავთ?
- გმადლობთ! მე შემწვარ ხორცს არ ვჭამ, მოხარშული ქათამი გეახელით.
- დიეტაზე ბრძანდებით?
- დიახ.
- მაშინ წითელი ფხალი მიირთვით, არ გაწყენთ.
- უკვე გეახელით, ძალიან გემრიელია. სად არის თქვენი ჭიქა? ლიმონათს დაგისხამთ.
- გმადლობთ, ძალიან მწყურია. მიირთვით მჭადი და ყველის ხინკალს რატომ არ მიირთმევთ?
- გმადლობთ, არ მიყვარს.
- საცივზეც უარს მეტყვით? ჩვენი ეროვნული საჭმელია. ქალბატონი ელენეს გაკეთებულია, მოგეწონებათ. თუ გნებავთ ღომს მოგართმევთ. საცივს ღომთან ერთად ჭამენ.
- დიდი მადლობა! საცივი ძალიან მომეწონა. საერთოდ ყველაფერი გემრიელია, განსაკუთრებით ტყემალი.
- ბატონებო, ახლა გთხოვთ, ყანწები შევაჯსოთ! მინდა შემოგთავაზოთ ჩვენი მინაწლის, ჩვენი ლამაზი კუთხის, ჩვენი საყვარელი სამშობლოს საქართველოს სადღეგრძელო!
- გაუმარჯოს!
- თამარ, დაუკარი, ვიცეკვოთ!
- აბა, ოთარ, ეკა აცეკვე!
- ორივე ძალიან კარგად ცეკვავს!
- ეკა ნამდვილი მოცეკვავეა.
- ყოჩაღ, დიდებული იყო!
- ქალბატონებო და ბატონებო გთხოვთ შევსვათ ამ ოჯახის დამფუძნებლის, ბატონი სერგოს, მოსაგონარი! ღმერთმა ნათელში ამყოფოს მისი სული მოვიგონოთ ყველა ახლობელი!
- ამინ!
- ახლა მიაწოდეთ გიტარა გრე-

- Oleg excuse me I could not pay attention to you. I was listening to the toast-master. Would you like some roast piglet?
- No, thank you. I don't eat roast meat. I've already eaten boiled chicken.
- Are you on a diet?
- Yes
- Try some red pkhali. It won't harm you.
- I've already tried it. It's very tasty. Where is your glass? I'll pour you out some lemonade.
- Yes, please. I'm very thirsty. Help yourself to mchadi and cheese. Why don't you try khinkali?
- Thank you. I don't like it.
- Will you refuse the satsivi too? Its our national food. It was prepared by Elena. You'll like it. I'll add some gomi if you like. Satsivi is eaten with gomi.
- Thank you, I liked satsivi very much. Everything is very tasty, especially the tkemali.
- Gentlemen, now I ask you to fill your horns. I want to suggest a toast to our land, our beautiful country, our beloved native-land to Georgia.
- Long live Georgia.
- Tamara play, we'll dance.
- Please, Otar dance with Eka.
- They both dance very well.
- Eka is a real dancer.
- Well done, it was wonderful.
- Ladies and gentlemen. I ask to drink to the memory of Sergo founder of the family. God lay his soul to rest. Make mention of all our dear people.
- Amen
- Now pass the guitar to Greta and ask her to sing.

ტას, ვთხოვოთ, იმღეროს.

- მოდიოთ, ყველამ ერთად ვიმღეროთ!

- ბატონო თამადა! ნება მომეცით, შევსვა ერთი სადღეგრძელო.

- დიდი სიამოვნებით!

- ძვირფასო სტუმრებო! მე მინდა შემოგთავაზოთ ჩვენი თამადის სადღეგრძელო. ბატონ მერაბს გაუმარჯოს! კარგად იყავით ბატონო მერაბ, გისურვებთ თქვენ და თქვენ ოჯახს ჯანმრთელობას, დიდხანს სიცოცხლეს და ბედნიერებას. დიდი მადლობა ასეთი კარგი საღამოსათვის!

- გმადლობთ, იცოცხლეთ!

- ჩემო ძვირფასო სტუმრებო! გთხოვთ მიირთვათ ნამცხვარი და ხილი. ტორტი მე თვითონ გამოვაცხვე.

- ტორტი შესანიშნავია!

- მეგობრებო, კიდევ ერთხელ გთხოვთ, ვადღეგრძელოთ ჩვენი ირინე და მისი ოჯახი!

- მრავალჟამიერ

- Let's sing all together.

- Toast-master, let me suggest one toast.

- With great pleasure.

- Dear guests! I want to suggest a toast to the health of our toast-master: Long live Merab! Be well Merab, I wish you and your family health, along life and all the best, Great thanks for such a wonderful evening.

- Thank you.

- My dear guests, help yourself to sweets and fruit. The cake I baked myself.

- The cake is wonderful!

- Friends, I ask you to drink once more to the health of our Irine and her family.

- Long live Irine. Mravaljamier.

N. Piroshvili «Drinking-bout» «Kakhuri Mravaljamieri» (Kakheti drinking-song) performed by the «Rustavi» ensemble.

Part VII

Travel

მგზავრობა ავტობუსით Bus Travel

- ბაკურიანში მივდივარ ავტობუსით!
- I'm travelling to Bakuriani by bus.
- როდის?
- When?
- ხვალ დილით მეგობრებთან ერთად მივდივარ!
- Tomorrow in the morning, I'm going together with my friends.
- საიდან გადის ავტობუსი?
- Where does the bus leave from?
- რუსთაველის მოედნიდან.
- From Rustaveli Square.
- რა ღირს ბილეთი?
- How much is the ticket?
- 30 ლარი.
- It's 30 lari.
- სასტუმრო* შეკვეთილი გაქვს?
- Have you booked a hotel?
- კი. ერთი ნომერი შევუკვეთეთ.
- Yes, we've booked one room.
- რა ღირს ნომერი ერთი ღამით?
- How much is the room for one night?
- 50 ლარი.
- It's 50 lari
- თხილამურები გაქვს?
- Have you got any skis?
- კი.
- Yes.
- კარგად სრიალებ?
- Do you ski well?
- კი, თხილამურებით ბავშვობიდან დავდივარ.
- Yes I've been skiing since childhood.
- მთის წვერიდან ეშვები?
- Do you come down from the top of the hill?
- კი.
- Yes.
- აბა, კარგ დასვენებას გისურვებ!
- Well, I hope you have a good time.

*სასტუმრო - Hotel

სა-სტუმრ-ო The word is formed by means of a prefix and suffix from the stem სტუმარ-.

Words in Georgian are formed by means of prefixes and suffixes together or suffixes only. They are divided into several groups according to their meaning. The most spread are:

Diminutive - caressing

Suffixes - ა, -იკო, -უნა. For example: დედიკო (mami), ნინიკო (Niniko), ბიჭუნა (little boy), ჩიტუნა (birdy)

Expressing possession of something

Suffix -იანი For example: ჭკვიანი (clever i.e. having sense), მზიანი (sunny), თოვლიანი (snowy), ღრუბლიანი (cloudy)

Indicating possession of a certain quality

Suffix -იერი. For example: წესიერი (modest), ბედნიერი (happy), ღონიერი (strong) მშვენიერი (fine) etc.

Indicating origin from this or that place

Suffixes: -ელი/ული. For example ქალაქელი (from town), სოფლელი (from a village), კახელი (from Kakheti.), რაჭველი (from Racha), გურული (from Guria), ქართლელი (from Kartli) etc.

Forming names of things according to their application. Suffixes: **სა-ე, სა-ო, სა-ურ**
For example: **საყინულე** (deep-freezer), **საქათმე** (hen-house), **სათვალე** (spectacles), **სასტუმრო** (hotel), **სასადილო** (dining-room), **საპარიკმახერო** (hairdresser's)

Indicating a profession or occupation. Prefix-suffixes: **მე-ე, მე-ურ**, For example: **მეზღვე** (gardener), **მეზღვაური** (sailor), **მესაათე** (watch-maker), **მეეზოვე** (yardman)

Denoting names of countries and places Prefix-suffixes **სა-ეთ, სა-ო**, suffix **-ეთ**. For example: **საფრანგეთი** (France), **საბერძნეთი** (Greece), **საქართველო** (Georgia), **საგურამო** (Saguramo), **სომხეთი** (Armenia)

Forming words with negative meaning Prefix-suffixes **-ო, -ურ**. For example: **უქელო** (without a hat), **უფეხო** (legless), **უცოლო** (not married), **უჭკუო** (insane), **უბედური** (unhappy)

Forming abstract words. Suffixes **-ობა, -ება**, prefix-suffix **სი-ე**. For example: **ბავშვობა** (childhood), **ძმობა** (brotherhood), **მეგობრობა** (friendship), **გამარჯვება** (victory), **სითეთრე** (whiteness), **სიკეთე** (kindness), **სილამაზე** (beauty)

The architectural complex of the cave-town of Vardzia is more than 500 metres in length. Building was begun by King Giorgi III and after her father's death it was completed by Queen Tamar.

Queen Tamar (XII-XIII c.c.)
Fresco on a wall in Betania Monastery.

ბილეთების სალაროსთან At the Booking-Office

მომეცით ერთი ბილეთი ქუთაისამდე.

Give me one ticket to Kutaisi please.

რომელი რიცხვისთვის გნებავთ?

For which date?

ოცდასამი ნოემბრისათვის. როდის გადის მატარებელი, სალამოს თუ დილით?

November 23. When does the tram leave? In the evening or in the morning?

სალამოს* შვიდ საათზე.

In the evening, at 7 o'clock.

როდის ჩადის მატარებელი ქუთაისში?

When will the train arrive in Kutaisi?

დილის შვიდ საათზე იქნებით ქუთაისში.

You'll be in Kutaisi at 7 o'clock in the morning.

რომელი ბაქნიდან გადის მატარებელი?

From what platform does the train leave?

მეორე ბაქნის პირველი ლიანდაგიდან.

Second platform, line I.

როდის იწყება ჩასხდომა?

When does boarding begin?

ჩასხდომა იწყება მატარებლის გასვლამდე ორმოცი წუთით ადრე.*

Boarding begins 40 minutes before train departure.

რა ღირს ბილეთი?

How much is the ticket?

როგორი ვაგონის ბილეთი გნებავთ?

Which carriage would you like?

მე მინდა რბილი ვაგონის ბილეთი.

I'd like a soft-seated (sleeping) car-ticket.

ინებეთ, გადაიხადეთ 25 ლარი. ადგილი ქვედაა.

Here you are. Pay 25 Lari. The seat is lower.

***სალამოს** (in the evening)

დილით (in the morning)

ადრე (early)

Enumerated words are adverbs.

Adverbs are unchangeable words that basically join verbs (also adjectives and participles). Adverbs are divided into semantic group.

Adverbs of manner. Most of such adverbs are formed from adjectives in the Adverbial case. They answer the question **როგორ?** (how?)

For example:

ცუდად წერს	(writes badly)
კარგად წერს	(writes well)
სწრაფად წერს	(writes fast)
ლამაზად წერს	(writes nicely)
უშნოდ წერს	(writes in an ugly manner)
მშვენივრად წერს	(writes using a fine nib)
ნელად წერს	(writes slowly)
ჩქარად წერს	(writes quickly)

In the last two examples case inflection is not presented completely.

Adverbs of time answer the question **როდის?** (when?)

ადრე	early
გვიან	late
ახლა	now
მალე	soon
დღეს	today
გუშინ	yesterday
ხვალ	tomorrow
ზეგ	the day after tomorrow
მერე	then
დღისით	in the afternoon
დილით	in the morning

Adverbs of place answer the question **სად?** (where?) **საიდან** (where from?) **საითკენ** (where to?)
აქ (here), **იქ** (there), **წინ** (in front), **უკან** (behind), **ზევით** (upstairs), **ქვევით** (downwards),
ირგვლივ (around); **შორს** (far); **ახლოს** (near).

Adverbs of cause answer the question **რატომ?** why?
ამიტომ, იმიტომ because of this, because of that

Adverbs of purpose answer the question **რისთვის?** what for? **რა მიზნით?** for what aim?

Sometimes adverbs play the role of a preposition with a noun in the Genitive case. For example:

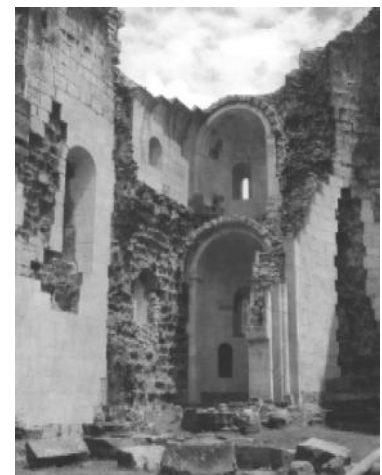
სახლის **წინ** (in front of the house)

სახლის **უკან** (behind the house)

სადგურზე *At the Railway station*

სადგურის მორიგე	duty officer
მეზარგული	porter
შემნახველი საკანი	cloak-room
გამცილებელი	conductor
ბაქანი	platform
დედათა და ბავშვთა ოთახი	mother's room and child room
ვაგონი	carriage
კუბე	compartment
ადგილი	seat
ვაგონრესტორანი	dining car

Interior of the cathedral.

Bagrati Cathedral in Kutaisi. It was built by King Bagrat III. According to an inscription, the walls were finished in 1003. Due to the monumentality of its forms, the refinement of its proportions and its slender decorations - this is one of the most valuable monuments in Georgia. It was significantly damaged at the end of the XII century, during Turkish invasions.

მგზავრობა მანქანით
Travelling by Car

ხვალ მანქანით ბათუმში მივდივარ.

Tomorrow I'm driving to Batumi by car.

მარტო მიდიხარ თუ მეგობრებთან ერთად?

Are you going alone or with friends?

რასაკვირველია, მეგობრებთან ერთად. ოთხნი მივდივართ. თბილისიდან დილით შვიდ საათზე გავდივართ.

Of course, with friends. There will be four of us.

ჩალიან კარგი.

We are leaving Tbilisi at 7 o'clock in the morning.

Very good.

სასტუმრო «ინტურისტში» ორი ნომერი გვაქვს შეკვეთილი.

We have reserved two rooms in the «Intourist» hotel.

ახლა ისე აღარ ცხელა ზღვაზე. სექტემბერი ზღვის სეზონია. მეც ჩალიან მიყვარს ზღვაზე დასვენება. შენ კარგად ცურავ?

It's not so hot by the sea now. September is the season for seaside holidays. I like to go by the sea too. Do you swim well?

კი, მე კარგად ვცურავ.
Yes, I swim quite well.

მზეზე დიდხანს ნუ გაჩერდები!
Don't stay long in the sun.

ერთ კვირაში ოდესაში მივდივართ გემით.

We are leaving for Odessa by ship for one week.

ჩემი ოცნებაა გემით მოგზაურობა! გისურვებ კარგ დასვენებას!

My dream is to go on a sea voyage. Have a good holiday.

მანქანის გასამართ
სადგურში
At the Auto-service

მანქანის გასამართი სადგური სად არის?

Where is there a repair shop?

მანქანა გამიფუჭდა, თუ შეიძლება შემიკეთეთ!

My car has broken down. Could you fix it please?

საბურავი დაეშვა!

I have a flat tyre.

კარბურატორი განმინდეთ!

Clean the carburettor too.

გასინჯეთ ზეთი!

Check the oil.

ზეთი აკლია, დაუმატეთ!
I'm short of oil. Please fill it.

ზეთი გამოცვალეთ!
Change the oil.

ნათურა გადაიწვა, გამოცვალეთ!

The bulb has fused. Please, change it.

ათი ლიტრი სუპერ ბენზინი ჩამისხით!

Pour in 10 litres of super petrol.

მგზავრობა
თვითმფრინავით
Air Travel

სად მიფრინავთ?

Where are you flying to?

ბერლინში.

To Berlin

რეგისტრაცია გაიარეთ?

თქვენი ბილეთი და პასპორტი?

Have you passed the check-in counter? Your ticket and passport?

გთხოვთ შემავესებინოთ*

ბლანკი.

Please help me to fill in the form.

საბუთები წესრიგში გაქვთ?

Are your documents in order?

დიახ, ინებეთ!

Yes, here you are

თქვენი ბარგი?

Your luggage?

ჩემოდანი, ერთი ხელჩანთა**

და ეს შეკვრა.

A suitcase, a handbag and this parcel.

ხელჩანთა დაიტოვეთ, დანარჩენი ბარგი შეაფუთინეთ*! მი-

ბრძანდით მეორე სექციაში!

Leave only the bag. The other luggage will be packed. Go to the section II.

რამდენი კილოგრამი ბარგის

წალევა შეიძლება უფასოდ?

How many kilograms of luggage can I take free of charge?

ოცი კილოგრამის. თქვენი

ბარგი ორმოცი კილოგრამია.

ზედმეტი წონის ფული გა-

დაიხადეთ!

Twenty kilograms. Your luggage weighs 40 kg.

ინებეთ!

Here you are.

***შემავესებინოთ** (თქვენ მე ის)

* Help me to fill in something.

***შეაფუთინეთ!** (თქვენ მას ის)

make someone pack something.

The above mentioned verbal forms indicate, that the subject does not do the action himself, but makes or forces another person to act. This verbal category is called contact.

Contact may be immediate or indirect. Forms of indirect contact, usually, are always tri-personal and suffixes indicating on an indirect contact are -ინ or -ევი

For example:

წერს (ის მას)	He writes something
აწერინებს	He makes someone or
(ის მას მას)	helps someone write
	something
ხატავს (ის მას)	He draws something
ახატვინებს	he makes someone or
(ის მას მას)	helps someone draw
	something

Translate other verbs into Georgian.

კერავს			
აკერინებს	(ის	მას	მას)
აკეთებს	(ის	მას)	
აკეთებინებს	(ის	მას	მას)
აშენებს	(ის	მას)	
აშენებინებს	(ის	მას	მას)
კლავს	(ის	მას)	
აკვლევინებს	(ის	მას	მას)

****ხელჩანთა** (hand - bag)

the word is formed from two words

ხელ + ჩანთა hand + bag

თვითმფრინავი (airplane) compound

word:

თვით + მფრინავი

თავით→თვით itself

მფრინავი flying

Compound Words

In the Georgian language, compound words are formed by:

1) a reduplication of stems, for example:

ხარ	+	ხარი	=	ხარხარი	a loud laugh
ჩურ	+	ჩული	=	ჩურჩული	whisper
წამ	+	წამები	=	წამწამები	eye-lashes

2) a combination of different stems resulting in words with one meaning, for example:

ქალ	+	ბატონი	(woman - master)	=	madam
დედა	+	მინა	(mother - land)	=	Earth
მამა	+	კაცი	(father - man)	=	man
ძვირ	+	ფასი	(dear - value)	=	value
გულ	+	კეთილი	(heart - kind)	=	goodhearted etc

3) a combination of different stems, when each of them retains its lexical meaning and the conjunction და may be restored between them. For example:

და-ძმა	sister and brother l.t.) - brother and sister
ცოლ-ქმარი	(wife and husband l.t.) - husband and wife

4) an addition of two or more words, the first of which has a certain case form. In most cases the first part of a composition is represented in the Genitive case. For example:

ძმის	+	შვილი ;	ძმის	+	წული	(nephew, niece)
დის	+	შვილი ;	დის	+	წული	(nephew, niece)

ვერცხლის	+	წყალი	(mercury)
უფლის+ცისე			(უფალი – Lord) Uplistsixe (name of the church).

But there are also such as

ერთმან	+	ერთი	(each other)
ავად	+	მყოფი	(patient)

Cases, when case inflection is completely or partially lost, are met frequently. For example:

ხელ-ის	+	ჩანთა	ხელჩანთა	hand-bag
ცხვირ-ის	+	სახოცი	ცხვირსახოცი	handkerchief
მამ-ის	+	და	მამიდა	aunt
შვილ-ის	+	შვილი	შვილიშვილი	grandson, granddaughter
დედ-ის	+	ნაცვალი	დედინაცვალი	step-mother etc.

ცნობათა ბიურო Inquiries

**როდის მიფრინავს ხუთას ოთხ-
მოცდამეცამეტე რეისი?**

When will flight number 593 take off?

სომ არ იგვიანებს?

Isn't it late?

**დიახ, თვითმფრინავი
იგვიანებს უამინდობის გამო.**

Yes, airplanes will be late because of bad weather.

**შეიძლება ბილეთი უკან და-
ვაბრუნო?**

May I return the ticket?

**ბილეთის ჩაბარება შეიძლება
მხოლოდ ორი საათით ადრე
თვითმფრინავის გაფრენამდე.**

The ticket may be returned two hours departure.

კარგი, გმადლობთ!

Well thank you.

**ვერტიმფრენი მიფრინავს მესტი-
აში?**

Does the helicopter leave for Mestia?

დიახ, მიფრინავს სამ საათზე.

Yes, it leaves at 3 o'clock.

აეროპორტში At the Airport

სად ტარდება რეგისტრაცია?
Where is the check-in counter?

რეგისტრაცია დაიწყო

Registration has already begun.

რეგისტრაცია დამთავრდა

Registration has finished.

აეროდრომი არ იღებს

თვითმფრინავს

The plane has not landed yet.

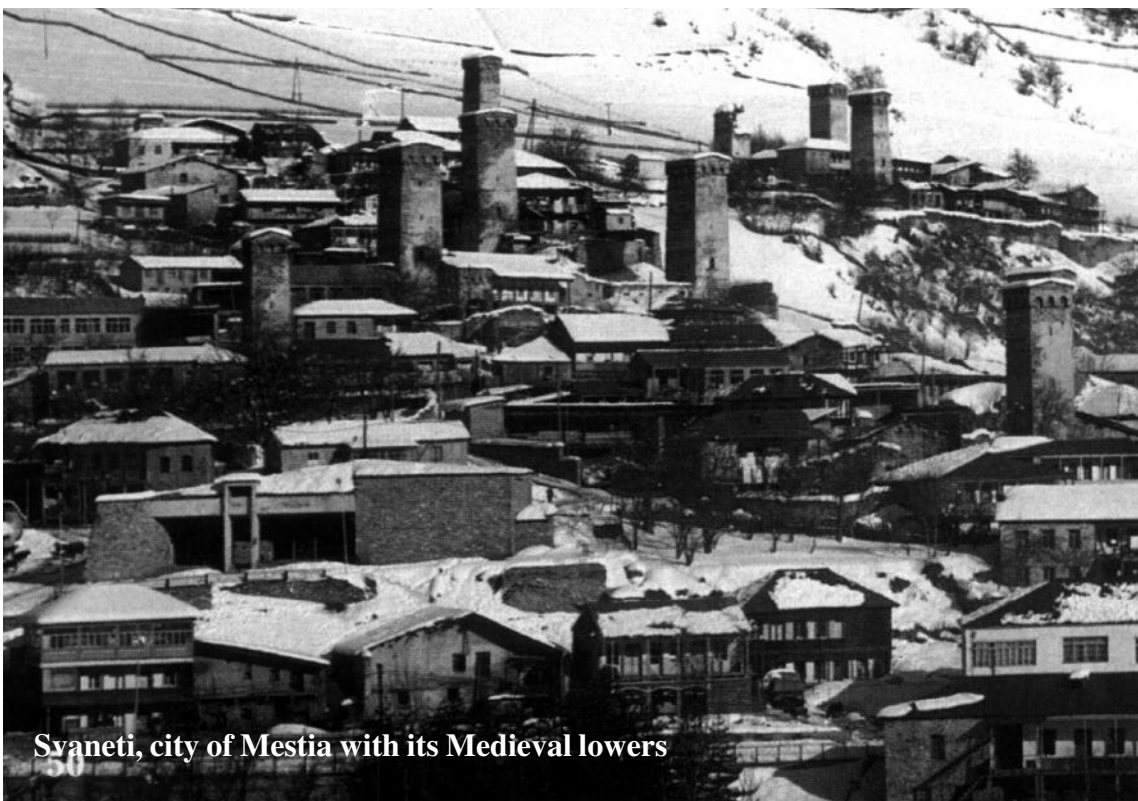
თვითმფრინავში On the aeroplane

დაიკავეთ ადგილები

Take your seats.

შეიკარით უსაფრთხოების ქამრები

Fasten your seat.

Svaneti, city of Mestia with its Medieval towers

სხვა ქალაქში In Another Town

რომელ სასტუმროში გაჩერდები?

In which hotel are you staying?

მე მინდა გაჩერდე ისეთ სასტუმროში, რომელიც ქალაქის ცენტრშია.

I want to stay in a hotel that is in the town centre.

ცენტრში ბევრი სასტუმროა: «რედისონ-ბლუ», «თბილისი-მარიოტი», «მეტეხი-პალასი».

There are many hotels there: «Radisson-Blue», «Tbilisi-Marriott», «Metekhi-Palace».

როგორ მივიდე სასტუმრო «რედისონამდე»?

How can I get to the «Radisson»?

მეტროთი წაბრძანდით სადგურ «რუსთაველამდე», სასტუმრო «რედისონი» იქიდან ძალიან ახლოსაა.

Go by underground to «Rustaveli» station. Hotel «Radisson» is very near.

გმადლობთ!

Thank you.

სასტუმროში At the Hotel

გამარჯობათ! თქვენ ბრძანდებით ადმინისტრატორი?

Good morning/afternoon. Excuse me, are you the receptionist?

დიახ!

Yes!

მე ჩამოვედი მივლინებით და თქვენს სასტუმროში მინდა გაჩერდე.

I'm on a business trip and want to stay in your hotel.

კი ბატონო! სიამოვნებით მიგიღებთ! გნებავთ მერვე სართულზე? კარგი ნომერია. აივნიდან მთელი ქალაქი მოჩანს. ძალიან ლამაზი ხედა!

Please. (We'll receive you with pleasure -l.t.).

Would you like a room on the 8th floor? It's a good room. You can see the whole town from the balcony. There is a very beautiful view.

გმადლობთ!

Thank you.

ნომერში In a Room

სურათის აღწერა Description of a Picture

ოთახში დგას* სავარძლები და მაგიდა.

There are arm-chairs and a table in the room.

იატაკზე უხა ოთახში ხალიჩა აფენია.

There is a carpet on the floor.

ჭერზე კიდია* ჭალი, სინათლე ანთია*.

A chandelier is hanging from the ceiling. Its lights are on.

კედელზე სურათი კიდია.

A picture is hanging on the wall.

*დგას (is standing) აფენია (is laid)
კიდია (is hanging) ანთია (the lights are on) static verbs expressing position (state) of a thing

Remember!

Static verbs indicate the state of a thing.

There are few static verbs. They have only the present tense form, but in other cases loan forms from dynamic verbs. I and II person forms are created by means of auxiliary verbs: **ვარ, ხარ**. In the III person, singular they normally end with-**ია**.

For example:

მე	ვ-წერი- ვარ	ჩვენ	ვ-წერი- ვარ-თ
შენ	წერი- ხარ	თქვენ	წერი- ხარ-თ
ის	წერი- ა	ისინი	წერი- ან

Static verbs may be mono- and bi-personal. Examples are given in these sentences. For example:

წიგნზე ძაღლი **ხატია** | A dog is drawn on the book.
(ხატია -something is drawn)

გოგონას ლამაზად **აცვია** | The girl is dressed beautifully.
(აცვია -she is dressed)

მას **ჰქვია** ნინო | She is called Nino.
(ჰქვია -is called something)

მე **მგონია**, რომ უკვე გვიანაა | I think it's already late.
(მგონია - I think something)

The difference between dynamic and static verbs is well illustrated in the conjugation of the following verbs:

Dynamic			Static
ვდგები	I'm getting up.	ვდგავარ	I'm standing.
ვჯდები	I'm sitting down.	ვზივარ	I'm sitting.
ვწევები	I'm going to bed.	ვწევარ	I'm lying down.

Conjugation of the above mentioned verbs:

dynamic

static

Present Tense

მე	ვდგები	ვჯდები	ვწვივები
შენ	დგები	ჯდები	წვივები
ის	დგება	ჯდება	წვივბა
ჩვენ	ვდგებით	ვსხდებით	ვწვივებით
თქვენ	დგებით	სხდებით	წვივით
ისინი	დგებიან	სხდებიან	წვივიან

Present Tense

ვდგავარ	ვზივარ	ვწევარ
დგახარ	ზიხარ	წევხარ
დგას	ზის	წევს
ვდგავართ	ვსხედვართ	ვწევართ
დგახართ	სხედხართ	წევხართ
დგანან	სხედან	წევანან

Future Tense

მე	ავდგები	დავჯდები	დავწვივები
-----------	----------------	-----------------	-------------------

Future Tense

ვიდგები	ვიჯდები	ვიწვივები
----------------	----------------	------------------

Past Imperfect Tense

მე	ვდგებოდი	ვჯდებოდი	ვწვივებოდი
-----------	-----------------	-----------------	-------------------

Past Imperfect Tense

_____	_____	_____
-------	-------	-------

Past Perfect

მე	ავდექი	დავჯექი	დავწექი
-----------	---------------	----------------	----------------

Past Perfect

ვიდექი	ვიჯექი	ვიწექი
---------------	---------------	---------------

Write other forms yourself.

According to their meaning static verbs may be substituted by compound predicates. For example.

ანთია = **ანთებულია** = **ანთებული** + **არის**
 (is burning) passive participle + auxiliary verb

კიდია = **დაკიდებულია** = **დაკიდებული** + **არის**
 (is hanging) passive participle + auxiliary verb

ტელევიზორთან Television

ჩართე ტელევიზორი!

Turn on the television.

რა გაინტერესებს?

What are you interested in?

საინფორმაციო გადაცემა «მოამბე».

The news programme «Moambe».

მალე დაიწყება. ჯერ საშინაო პოლიტიკის ამბებს გადმოსცემს, შემდეგ კი უცხოეთისას.

It will begin soon. First it tells us about national affairs and then foreign.

მე კი მაინტერესებს, რა ამბებია საფრანგეთში. ხვალ ჩემი ამხანაგი მიფრინავს პარიზში.

I'm interested what's going on in France. Tomorrow my friend leaves for Paris.

სპორტული პროგრამა ყურადღებით მოისმინე!

Listen attentively to the sports programme.

მე ხვალინდელი ამინდი მაინტერესებს. დაუგდე ყური, ხვალ როგორი ამინდი იქნება. რა ჩაცვა, არ ვიცი, ხან ცხელა და ხან ცივა.

I'm interested in tomorrow's weather. Listen, to what the weather will be like tomorrow. I don't know what to wear, sometimes its hot, sometimes it's cold.

Phrases:

ხმას აუწიე

Raise the sound (make louder)

გადართე მეშვიდე არხზე

Turn to channel VII

გამოსახულება გაანათე

Make the picture lighter.

ტელევიზორი ცუდად აჩვენებს

There is interference.

გამოსახულება გაამკვეთრე

Try to improve the picture.

გამორთე ტელევიზორი

Turn the TV off.

ჩააქრე სინათლე

Turn the light off.

აანთე სინათლე

Turn the light on.

დახურე კარი

Close the door

გააღე კარი

Open the door.

გააღე ფანჯარა

Open the window.

ჩაკეტე კარი

Lock the door.

გასაღები სართულის მორიგეს დაუტოვე

Leave the key with the housekeeper on your floor.

როგორი ამინდია?

- როგორი ამინდი იყო გუდაურში, ციოდა?
- საშინლად ციოდა. თერმომეტრი ოც გრადუსს ყინვას უჩვენებდა.
- რას ამბობ?! გაიყინეთ?
- თბილისში როგორი ამინდია?
- არა უშავს, თბილა. წელს ცივი ზამთარი არ არის. თოვლი მოვიდა, მაგრამ მზე გამოვიდა და ჩქარა დადნა. არ ცივა. ზოგჯერ წვიმაც მოდის.
- დაახლოებით როგორია ჰაერის ტემპერატურა?
- ალბათ, თხუთმეტი გრადუსი სიტბოა. ტელევიზორით გამოაცხადეს, რომ სვალ ქარია მოსალოდნელი, დასავლეთ საქართველოში წვიმა. მთიან რაიონებში თოვლი.

What is the weather like?

- What was the weather like in Gudaury? Was it cold?
- It was terribly cold. The thermometer dropped to 20 degrees below zero.
- (What are you saying? - I.t.) Good- ness me. Did you freeze?
- What is the weather like in Tbilisi?
- Not bad, it's warm. The winter is not cold this year. Some snow fell but the sun came out and it melted quickly. It's not cold. It even rains sometimes.
- What is the air temperature approximately?
- Probably 15 degrees above zero. They announced on TV that wind is expected tomorrow. In Western Georgia there will be rain and snow on the mountains.

Phrases

ცუდი ამინდი
 კარგი ამინდი
 მზიანი ამინდი
 ღრუბლიანი დღე
 მთვარიანი ღამე
 მოწმენდილი ცა
 წვიმს
 თოვს
 ქარია
 წვიმამ გადაიღო
 აღარ თოვს
 ქარი ჩადგა
 ცივა
 ცხელა
 გრილა
 თბილა
 მცივა
 მცხელა

bad weather.
 good weather.
 a sunny day.
 a cloudy day.
 a moonlight night.
 a clear sky.
 It's raining.
 It's snowing.
 The wind is blowing.
 It has stopped raining.
 It has stopped snowing.
 The wind has calmed down.
 It's cold.
 It's hot.
 It's cool.
 It's warm.
 I'm cold.
 I'm hot.

სასტუმროს მომსახურების ბიურო
Hotel Services

გამომიძახეთ ტაქსი ხვალ დილის ექვსი საათისათვის!

Please, call a taxi for me for tomorrow morning at 6 o'clock.

სიამოვნებით. ხვალ დილით ექვს საათზე სასტუმროს წინ დაგელოდებათ მანქანა №10.

Well, tomorrow in the morning at 6 o'clock a car N10. will be waiting for you in front of the hotel.

გმადლობთ!

Thank you.

გთხოვთ, შაბათისათვის შეუკვეთოთ ორი ბილეთი ოპერისა და ბალეტის თეატრში.

Please, order two tickets for the opera for Saturday.

კი, ბატონო, მიბრძანდით ორ საათზე თეატრის მესუთე სალაროში და თქვენს სახელზე იქნება ბილეთები.

Well, go to box office N 5 at two o'clock and you may collect your tickets then.

დიდი მადლობა!

Thank you.

ქალთა სალონში

Hairdresser's

(At the Hair-Dressing Salon)

რა გნებავთ?

What would you like?

მინდა თავი დავიბანო, თმა (თმები) შევიჭრა, შევიღებო და დავიხვიო.

I want to have my hair washed, cut, dyed and waved.

დაბრძანდით.

Sit down, please.

გცალიათ? მანიკურის გაკეთება მინდა.

Have you got the time? I want to have a manicure.

დაბრძანდით!

Sit down, please.

ფრჩხილები დამაჭერთ! ღია ვარდისფერი ლაქი წამისვით პერლამუტრით!

Cut my nails short, - Use light pink - pearl varnish, please.

მამაკაცთა სალონში

Barber's

(At the Hair-Dressing Salon)

თავისუფალი ბრძანდებით?

Are you free?

რა გნებავთ?

What would you like?

თმის შეკრეჭა და წვერის გაპარსვა მინდა.

To have my haircut and my beard shaved.

თუ შეგიძლიათ, დამელოდეთ. თქვენამდე კიდევ ორი კაცი მყავს.

Wait please if you can, I have two clients before you.

კარგი, დაგელოდებით!

O.K.

რესტორანში At the Restaurant

გამარჯობა! ეს მაგიდა თავისუფალია?

Good morning/afternoon. Excuse me, is this table vacant?

დიახ, თავისუფალია, დაბრძანდით!

Yes, it's vacant. Do sit down.

გმადლობთ! თქვენ ემსახურებით ამ მაგიდას?

Thank you! Do you serve this table?

დიახ, რას მიირთმევთ? ინებეთ მენიუ!

Yes, what would you like? Here is the menu.

რა გაქვთ ცხელი საჭმელი?

What can you offer that's hot?

ახალი ხორცის ხარჩო, ჩვენი ეროვნული კერძია. ძალიან გემრიელია, გირჩევთ მიირთვათ!

Fresh meat kharcho our national dish. Very tasty, I advise you to try it.

კიტრისა და პამიდვრის სალათა გაქვთ?

Have you a salad of cucumbers and tomatoes?

დიახ, გვაქვს.

Yes we have.

მოგვიტანეთ ორი (უღუფა) სალათა! შემწვარი ქათამი, შემწვარი კარტოფილი, სულგუნი, წითელი ღვინო, ლიმონათი და ბორჯომი, შემდეგ ნაყინი.

Bring us two salads, roast chicken, fried potatoes, sulguni, red wine, lemonade and Borjomi and then ice-cream.

კი, ბატონო!

Yes, please

მომიტანეთ ანგარიში!

(Bring the account - l.t.)

May I have the bill?

Phrases

თუ შეიძლება ერთი წუთით!

Just a minute please.

რა შევუკვეთო შენთვის?

What should I order for you?

მე მინდა მწვადი.

I would like some shashlik.

დამისხით ერთი ჭიქა ყავა.

Pour me a cup of coffee.

შაქრიანი თუ უშაქრო?

With sugar or without sugar?

გადაიღეთ კიდევ!

Help yourself to some more. Take more.

ერთად ვისაუზმოთ,

Let's have breakfast, dinner, supper together

ვისადილოთ, ვივანშმოთ!

რა გაქვთ სადილად?

What do you have for the dinner.

დალიეთ ყავა! დალიეთ ჩაი!

Drink coffee. Drink hot tea.

დამისხით ჩაი!

Pour me out some tea.

გმადლობთ, მეტი აღარ მინდა!

Thank you I don't want any more.

გმადლობთ, კარგად გეახელით!

Thank you, I've eaten well.

დალევთ რამეს კიდევ?

Will you drink

Part VIII

In the Capital of Georgia

თბილისში

In Tbilisi

სად არის ქალაქის ცენტრი?

Where is the town centre?

ქალაქის ცენტრს წარმოადგენს რუსთაველის პროსპექტი.

Rustaveli Avenue is the town centre.

სასტუმრო «თბილისი-მარიოტი» მდებარეობს რუსთაველის პროსპექტზე.

The «Tbilisi-marriott» is on the Rustaveli ave.

რუსთაველზეა ქაშვეთის ეკლესია. მის პირდაპირ არის პირველი სკოლა და პარლამენტის შენობა. აქვე ახლოს არის საქართველოს პრეზიდენტის კანცელარია.

St. George's Church is also in; Rustaveli avenue.

There is School Number and the Parliament in front of it. The Chancellery of the President of Georgia is situated near by.

სად მდებარეობს სიონის საკათედრო ტაძარი?

Where is Sioni Cathedral?

სიონის საკათედრო ტაძარი მდებარეობს ძველ თბილისში, მტკვრის მარჯვენა სანაპიროზე. მის გვერდით სრულიად საქართველოს კათოლიკოს პატრიარქის, უწმინდესისა და უნეტარესის, ილია II-ის რეზიდენციაა. აქვეა სასულიერო აკადემიაც.

Sioni cathedral is in old Tbilisi, on the right embankment of the Mtkvari River near to it is the residence of the Patriarch of Georgia Ilia II. The theological academy is also situated there.

ავლაბარში არის საქართველოს პრეზიდენტის სასახლე. უფრო მაღლა, ელიას მთაზე აშენდა (1995-2004 წ.) წმინდა სამების კათედრალური ტაძარი. საქართველოს მთავარი მართლმადიდებლური ეკლესია.

There is the Residence of the President of Georgia in Avlabari. Near by on Elia hill there was built Holy Trinity Cathedral in 1995-2004 years. This is the main Orthodox Church of Georgia.

რუსთაველის პროსპექტზეა თბილისის ცენტრალური ფოსტა-ტელეგრაფი. აქვე ახლოსაა ზა-

ქარია ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო თეატრი და რუსთაველის სახელმწიფო დრამატული თეატრი.

There are the central post-office and telegraph office in Rustaveli Avenue. There are also Z. Paliashvili the State Opera and Ballet Theatre and Rustaveli State Theatre.

თბილისელებისათვის ყველაზე საყვარელი ადგილი მთაწმინდაა, განსაკუთრებით ზაფხულობით. აქედან ჩანს მთელი თბილისი.

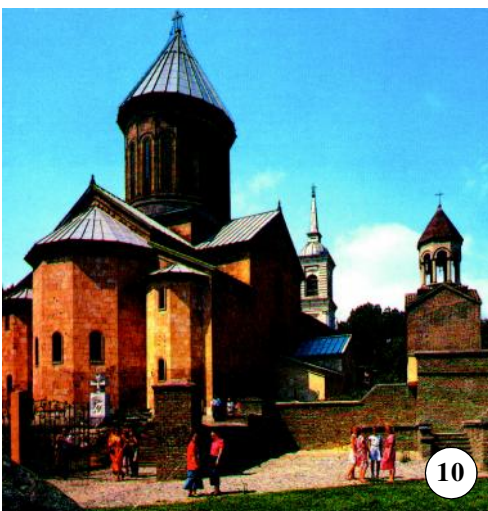
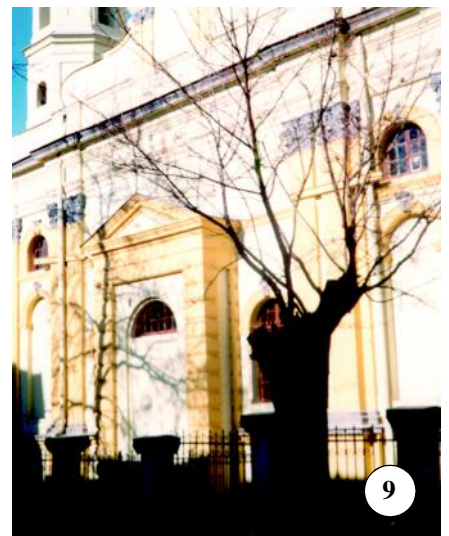
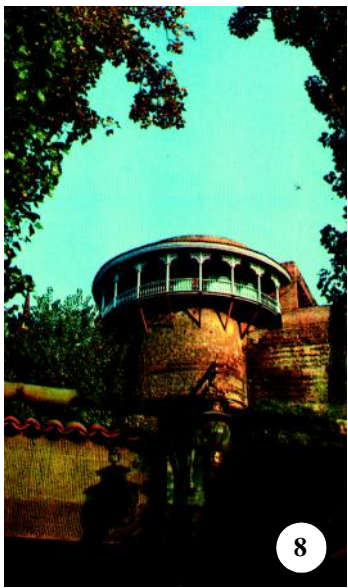
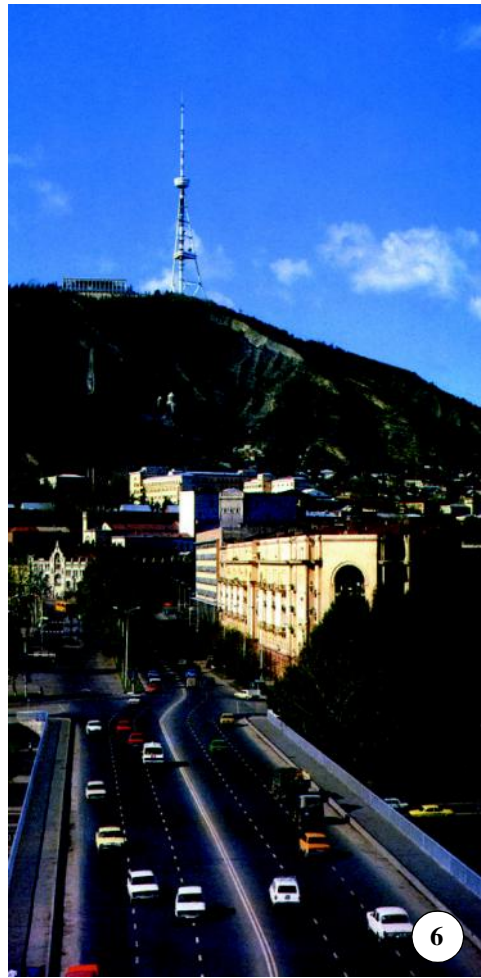
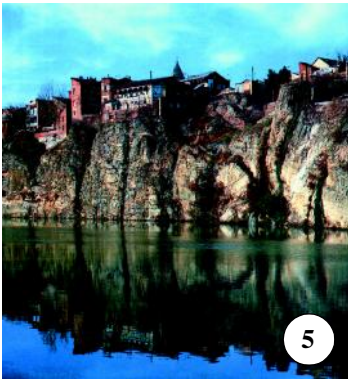
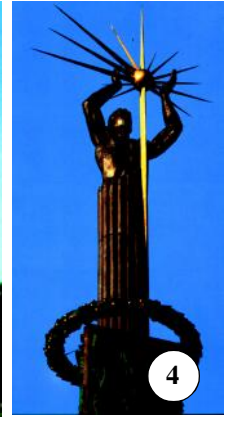
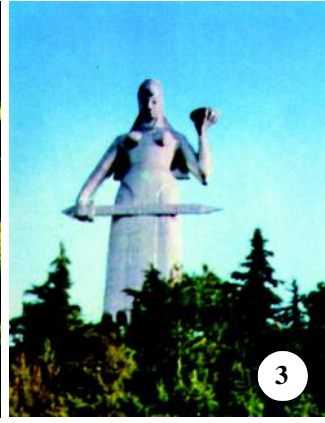
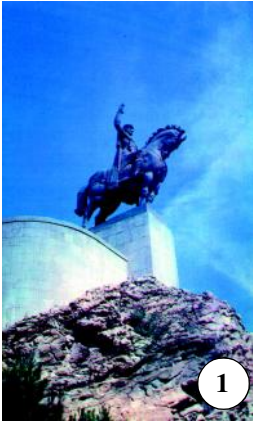
Favourite places for citizens of Tbilisi are the Mtatsminda (the holy mountain), especially in summer. You can see the whole of Tbilisi from the top of Mtatsminda.

თბილისში მრავალი ლამაზი და საინტერესო ადგილია.

There are many beautiful and interesting places in Tbilisi.

1. Monument to the founder of the city of Tbilisi Vakhtang Gorgasali, sculptor E. Amashukeli
2. Foil Narikala, IVc
3. «Mother-Georgia», sculptor E. Amashukeli
4. «Man and the Sun», sculptor Z. Tsereteli
5. Dwelling houses on the embankment of the river Mtkvari.
6. Funicular and St. David church on Mtatsminda that towers 300 metres above the city.
7. Building of the State Opera House architect V. Shredcr, XIX c.
8. Palace of Queen Darejan-Sachino (1776)
9. Catholic church.
10. Sioni Cathedral VI-VII centuries
11. Orbeliani bath house XVIII c and mosque XIX c
12. Synagogue XIX c (the paths from these three places of worship meet

in one old square) Song about Tbilisi sung at his jubilee by the popular composer G. Tsabadze and the «Orera» ensemble.

T-28

მე მინდა დავათვალიერო თბილისი*.
I want to look around Tbilisi.

ძალიან კარგი. დღეს დრო მაქვს**
და გარჩვენებ** ჩვენს ქალაქს.
Very well. I've got time today and I'll show you
the city.

მაინტერესებს ძველი თბილისის
ნახვა*!

I'm interested in sightseeing in old Tbilisi.
კი ბატონო! წავიდეთ და ვნახოთ
ძველი თბილისი. თბილისი უძვე-
ლესი ქალაქია**. მას თხუთმეტი
საუკუნის ისტორია აქვს.

Yes, of course. Let's go and see old Tbilisi. Tbilisi
is an ancient town. It has 15 centuries of history.
ეს მე ვიცი**.

I know.
სად იყო გაშენებული*** ძველი
თბილისი?*

Where was the old town situated?
ძველი თბილისი გაშენებული***
იყო მეტეხის ციხის მიდამოებში,
მტკვრის მარჯვენა და მარცხენა
სანაპიროზე. იქ არის ვახტანგ
გორგასლის ძეგლიც. იცი, ვინ
არის ვახტანგ გორგასალი?

Old Tbilisi was built in the environs of Fort
Metekhi, the left and right embankments of the
River Mtkvari. There is a monument there to
Vakhtang Gorgasali. Do you know who
Vakhtang Gorgasali was?

ვიცი, საქართველოს მეფე,
რომელმაც დააარსა თბილისი.

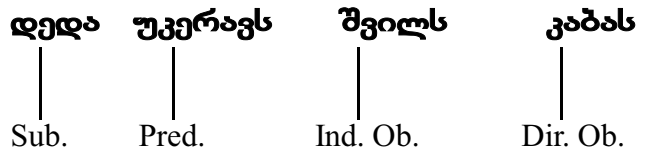
Yes, I know. A Georgian king who founded Tbilisi.
იცი ლეგენდა თბილისის დაარსების
შესახებ?

Do you know the legend about the foundation of
Tbilisi?

ვიცი, ნაკითხული მაქვს.
Yes, I have read about it.

* According to their structure sentences in the Georgian language as in English may be simple or compound. A simple sentence composed of only main parts is called a simple unextended sentence. The main parts of a sentence in the Georgian language are: predicate (შემასმენელი), subject (ქვემდებარე), objects, direct and indirect პირდაპირი და ირიბი დამატება)

For example:

A simple sentence composed not only of main parts but also of secondary parts is called a simple extended sentence. Secondary parts of a sentence are the so called simple object, attribute and adverbial modifier. The afore mentioned sentence may be extended. For example: a young mother ახალგაზრდა (attribute) დედა, a beautiful dress, ლამაზი (attribute) კაბა, a beloved daughter - საყვარელ შვილს (attribute) urgently sews - სასწრაფოდ (adverbial modifier) უკერავს.

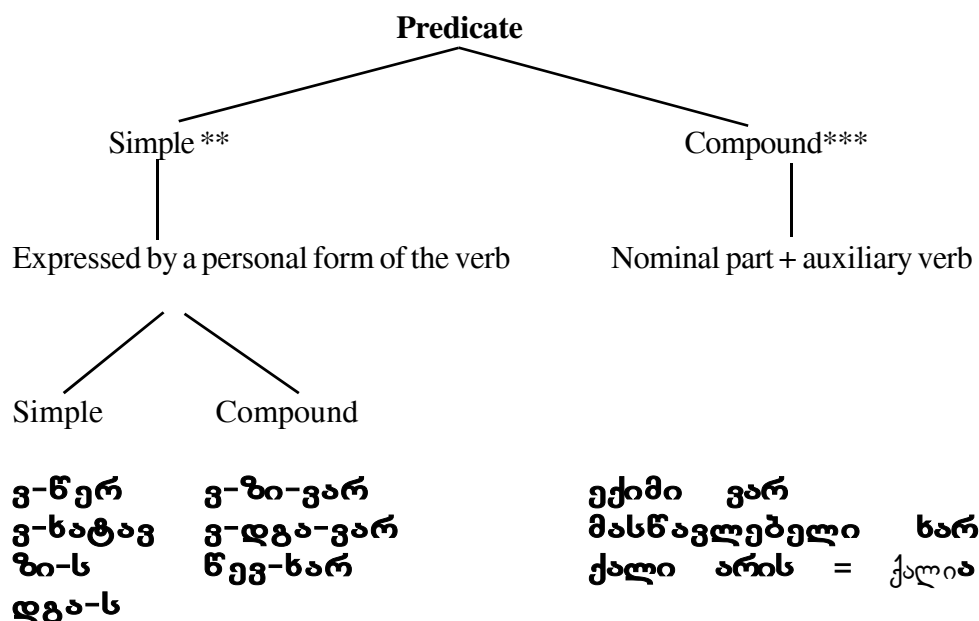
As a result we have the following sentence:

ახალგაზრდა დედა საყვარელ
შვილს სასწრაფოდ უკერავს
ლამაზ კაბას (a simple extended sentence).

***In the Georgian language, as in English, the predicate may be simple or compound. A simple predicate is expressed by *** a personal form of a verb. A compound predicate comprises a nominal part that necessarily should be an independent word, and an auxiliary verb. The personal form of a verb may be simple or compound. Compound verbs create forms by means of the auxiliary verb «ვარ». For example: **ვზივარ; წვევხარ; დგავხარ** etc.

Auxiliary verbs in these forms are met only in the I and II persons. In the III person the verb is represented by the simple form: **ზის; წევს; დგას...**

This may be presented thus:

In a compound predicate auxiliary verb mostly it is the verb **ვარ** and verbs that substitute in other tense forms.

For example:

თბილისი ლამაზი **ქალაქი არის** = **ქალაქია**
Tbilisi is a beautiful city.

ეს ოპერის **თეატრი არის** = **თეატრია**
This is an opera house.

ის უნივერსიტეტის **რექტორი იყო**.
He was the rector of the university.

რეზო კარგი **ექიმი იქნებოდა**.
Rezo would be a good doctor.
etc.

As we already mentioned repeatedly, ვარ is a mono-personal verb. If a sentence needs a bi-personal verb form, then the role of auxiliary verb play verbs მაქვს (for non-animate) and მყავს (for animated subjects). For example:

მე საქმე გაკეთებული მაქვს.

I've already done my work.

წერილი დანერილი მაქვს.

I've written a letter.

ბავშვები წყნეთში უკვე წაყვანილი მყავს.

I've taken the children to Tskneti.

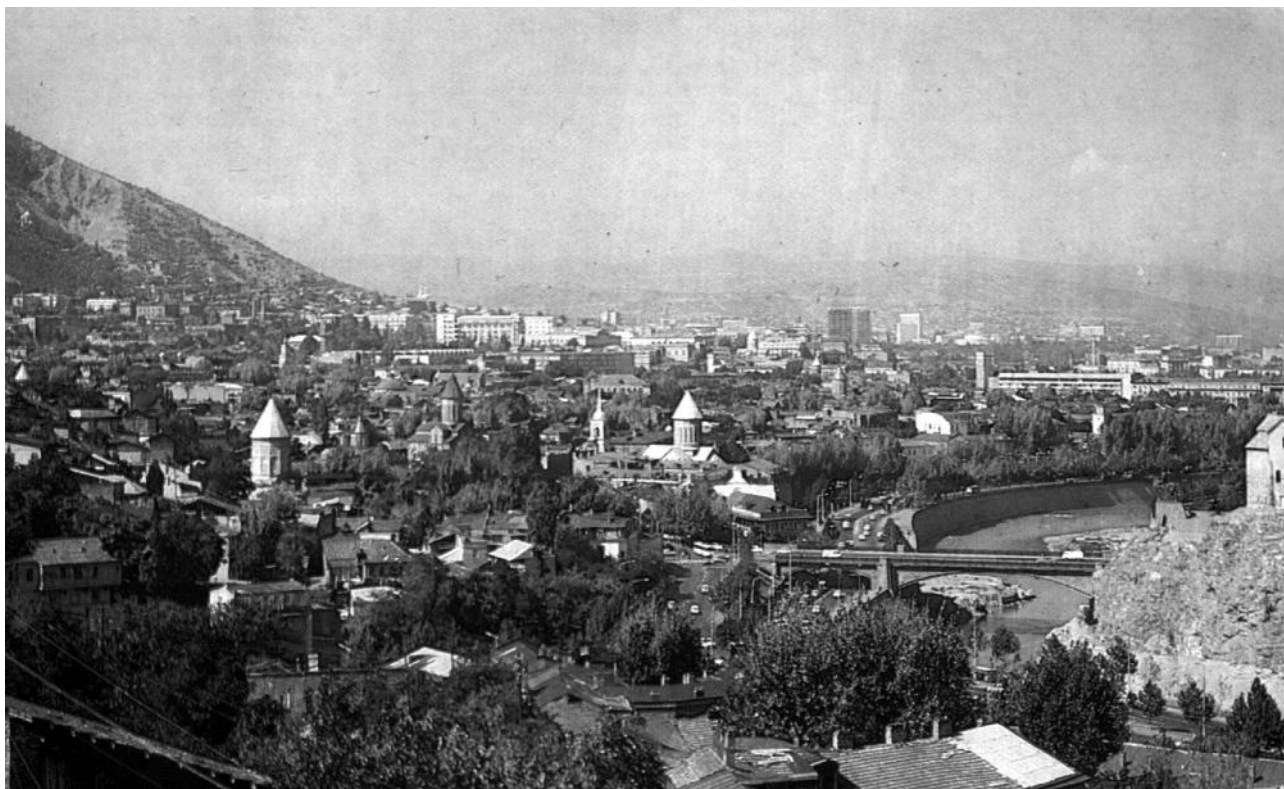
საგზაო ნიშნები

Town signs:

გადასასვლელი
 შესასვლელი
 მინისქვეშა გადასასვლელი
 ცალმხრივი მოძრაობა
 სდექ!
 მეტროს სადგური
 ავტობუსის გაჩერება
 ტროლეიბუსის გაჩერება
 ტრამვაის გაჩერება
 ტაქსის სადგომი

Crossing
 Entrance
 Subway
 One way traffic
 Stop!
 Underground station
 Bus Stop
 Trolleybus Stop
 Trolley Stop
 Taxi Stand

Panorama of Tbilisi

Panorama of Tbilisi

T-29

სად არის თბილისის ცენტრალური ფოსტა-ტელეგრაფი?
Where is the central post and telegraph office of Tbilisi?

რუსთაველის პროსპექტზე.
In Rustaveli Avenue.

საიდან შეიძლება დეპეშის, ამანათის, ბანდეროლის გაგზავნა?
From where can I send a telegram, a parcel or a book?

პირველი განყოფილებიდან, მეორიდან...
From the first section, second ...

მომეცით, თუ შეიძლება კონვერტი, ღია ბარათი, მარკიანი კონვერტი, მისალოცი ბარათი, უცხოეთთან სალაპარაკო ტალონი!

Please give me an envelope, a post-card, a stamped envelope, a greetings card, and an international coupon.

ჩემი მისამართია: საქართველო, თბილისი, ფალიაშვილის ქუჩა №62, ბაგრატიონი.

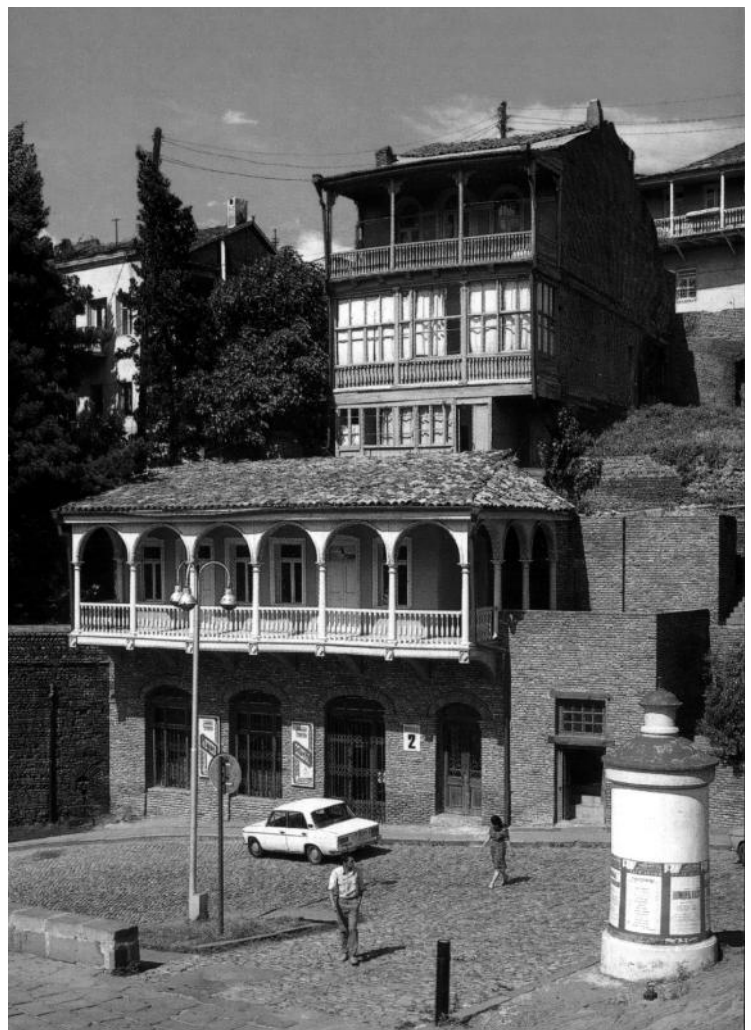
(My address is):

Bagrationi 62 Paliashvili St., Tbilisi, Georgia

Write from the text predicates. Indicate whether the predicate is - simple or compound.

Streets of Tbilisi

დიალოგები ტელეფონით Phone Dialogues

ალო გისმენთ!

Hallo! (I'm listening - l.t.)

თუ შეიძლება, ლალის სთხოვეთ.

May I speak to Lela, please?

არ გახლავთ შინ ვინ კითხულობს?

She is not at home. Who's asking?

ამხანაგი ვარ. უკაცრავად. ნახვამდის.

I'm her friend. Excuse me. Good bye.

ალო გისმენთ, ვინ გნებავთ?

Hallo! (I'm listening - l.t.), who do you want?

თამრიკოს სთხოვეთ!

Is Tamriko there please?

სად რეკავთ?

Where are you phoning?

აბაშიძის ბინაა?

Is that the Abashidze flat?

არა, სხვაგან მოხვდით, ნომერი შეგეშალათ!

No, you have dialed the wrong number.

უკაცრავად.

Sorry.

ალო გისმენთ!

Hallo! (I'm listening - l.t.)

გამარჯობათ, ბატონი ზურაბი ბრძანდებით?

Good morning/afternoon. Is that you Zurab?

დიახ.

Yes.

მე ირაკლი რუხაძე გახლავართ. ხვალ სამ

საათზე იწყება სამეცნიერო კონფერენცია.

გთხოვთ, მობრძანდეთ.

I'm Irakli Rukhadze. The scientific conference is beginning tomorrow at 3 o'clock. Come along please, if you can.

გმადლობთ, მოვალ აუცილებლად!

Thank you. I'll come without fail.

კარგად ბრძანდებოდეთ!

Good bye.

ვუსმენ (მე მას) – I am listening.
A bi-personal verb

Present Tense

მე	ვუსმენ	მას	ჩვენ	ვუსმენთ	მას
შენ	უსმენ	მას	თქვენ	უსმენთ	მას
ის	უსმენს	მას	ისინი	უსმენენ	მას

მე	ვუსმენ	მას	(I'm listening to him)
მე	გისმენ	შენ	I'm listening to you)
შენ	მისმენ	მე	(You're listening to me)

Past Imperfect :	მე	ვუსმენდი	მას
Future :	მე	მოვუსმენ	მას
Past perfect:	მე	მოვუსმინე	მას
	მან	მოუსმინა	მას

Examples in Sentences

მე ვუსმენ მუსიკას.
I'm listening to music.

ის უსმენდა ლექციას.
He was listening to a lecture.

ის მოუსმენს რადიოს.
He'll be listening to the radio.

ვახტანგმა დალის მოუსმინა.
Vakhtang has listened to Dali.

მომისმინე!
Listen

ყური დამიგდე!
Listen

მაგას ნუ უსმენ!
მაგას ყურს ნუ უგდებ!
Don't listen to him.

ყურადღება!
Pay attention.

მესმის (მე ის) – I hear something, a bi-personal verb with a changing stem

Present Tense

მე	მესმის	ის	ჩვენ	გვესმის	ის
შენ	გესმის	ის	თქვენ	გესმით	ის
მას	ესმის	ის	მათ	ესმით	ის

Past Imperfect :	მე	მესმოდა	ის
Future :	მე	გავიგონებ	მას
Past perfect:	მე	გავიგონე	ის
	მან	გაიგონა	ის

Examples in Sentences

ცუდად მესმის.
I don't hear well.

ხმამალლა ილაპარაკეთ! არ მესმის!
Speak louder, I can't hear you.

მე არ მესმის შენი!
I can't hear you. Also I don't understand you.

არაფერი მესმოდა.
I've could not hear anything.

ყველაფერი გავიგონე.
I've heard everything.

მესმის passive verb, a bi-personal has prefix -ე.
The same stem has the verb **ისმის**, mono-personal, with prefix -ი, has only the form of the III person, singular, in the present tense. For example: **აქედან კარგად ისმის** We can hear it well from here
რა ისმის ახალი? what's new?

ტაქსიში In a Taxi

**გამარჯობა(თ), შეგიძლიათ წაგვიყვანოთ
ვაჟაფშაველას პროსპექტზე?**

Hello. Excuse me, can you take us to Vaja-Pshavela Avenue?

დაბრძანდით!

Sit down, please.

რამდენი უნდა მოგართვათ?

How much do we owe you?

5 ლარი.

5 Lari.

დიდი მადლობა

Thank you.

ავტობუსში On a Bus

რა ღირს ერთი ბილეთი?

How much is the bus ticket?

50 თეთრი. მე დაგაბატიყვებ, ხურდა მაქვს.

50 tetri. I'll pay you, I have some change.

კარგი, გმადლობთ.

OK, thank you.

როდის უნდა ჩავიდეთ?

When should we get off?

სამი გაჩერების შემდეგ. წინ წავიდეთ!

After three stops. Go forward.

უკაცრავად ჩაბრძანდებით?

Excuse me, are you getting off?

არა, მე შემდეგ გაჩერებაზე ჩავდივარ.

No, I'll get off the next station.

თუ შეიძლება გაგვატარეთ!

Let us pass, please.

მიბრძანდით

Do go.

Conjugation of verbs:

- 1) **ვამბობ მე მას**
(I'm saying something)-a bi-personal verb
- 2) **ვეუბნები მე მას მას**
(I'm telling him something) -a tri-personal verb
- 3) **ვლაპარაკობ მე**
(I'm talking) - a mono-personal, but sometimes may be also a bi-personal verb.
- 4) **ველაპარაკები მე მას**
I'm talking to him - bi-personal, but sometimes may be also a tri-personal verb.

Basic Forms:

Present Tense:

მე	ვამბობ		მას
მე	ვეუბნები	მას	მას
მე	ვლაპარაკობ		
მე	ველაპარაკები		მას

Past Imperfect:

მე	ვამბობდი		მას
მე	ვეუბნებოდი	მას	მას
მე	ვლაპარაკობდი		
მე	ველაპარაკებოდი		მას

Future

მე	ვითყვი		მას
მე	ვეთყვი	მას	მას
მე	ვილაპარაკებ		
მე	(და)ველაპარაკები		მას

Past Perfect:

მე	ვთქვი		ის
მე	ვუთხარი	მას	ის
მე	ვილაპარაკე		
მე	(და)ველაპარაკე		მას

II Subjunctive

მე	ვთქვა		ის
მე	ვუთხრა	მას	ის
მე	ვილაპარაკო		
მე	(და)ველაპარაკო		მას

T-30

საქართველო უძველესი კულტურის ქვეყანაა. არქეოლოგიური გათხრების შედეგად მის ტერიტორიაზე აღმოჩენილია ხელოვნების უნიკალური ნიმუშები. ზოგიერთი მათგანი თარიღდება ჩვ.წ. აღრიცხვამდე ორი ათასი წლით. ეს ექსპონატები ძირითადად ინახება ჩვენი დედაქალაქის მუზეუმებში. სახელდობრ, საქართველოს ისტორიის მუზეუმსა და საქართველოს ხელოვნების მუზეუმში.

Georgia is a country with an ancient culture. Unique samples of art have been found on the territory of Georgia as a consequence of archaeological excavations. Some of them date back to the second millennium B.C. These artifacts are kept in museums in our country, viz the Museum of Georgian History and the Art Museum of Georgia.

1. Gold sculpture of a lion. The end of the III millennium B .C. Tsnori
2. Gold goblet. First half of the II millennium B.C. Trialeti
3. Gelati tondo with representation of St. Father, silver, XI c.
4. Tsilkani icon of Mother of God, IX c.
5. Cross with precious stones of Queen Tamar XII c.

1. Kintsvisi Angel.
Wall painting in
the church. 1207

2. Saint Nino

T31

ქართველები მართლმადიდებელი ქრისტიანები არიან.

Georgians are Orthodox Christians.

ქრისტიანობა საქართველოში ოფიციალურ რელიგიად გამოცხადდა სამას ოცდაჩვიდმეტ წელს, მირიან მეფის დროს. გადმოცემის თანახმად, ხალხი მდინარე მტკვარში მონათლეს. ქართველების განმანათლებელია წმ.ნინო კაბადოკიელი.

Christianity was announced as a State religion in

337 in the time of King Mirian. According to legend, people were baptised in the River Mtkvari. The enlightener of Georgians was Nino from Cappadocia.

ქართველებისათვის, როგორც ყველა ქრისტიანისათვის, ყველაზე უდიდესი დღესასწაულებია შობა და აღდგომა.

For Georgians, as for all Christians, the most important religious feasts are Christmas and Easter.

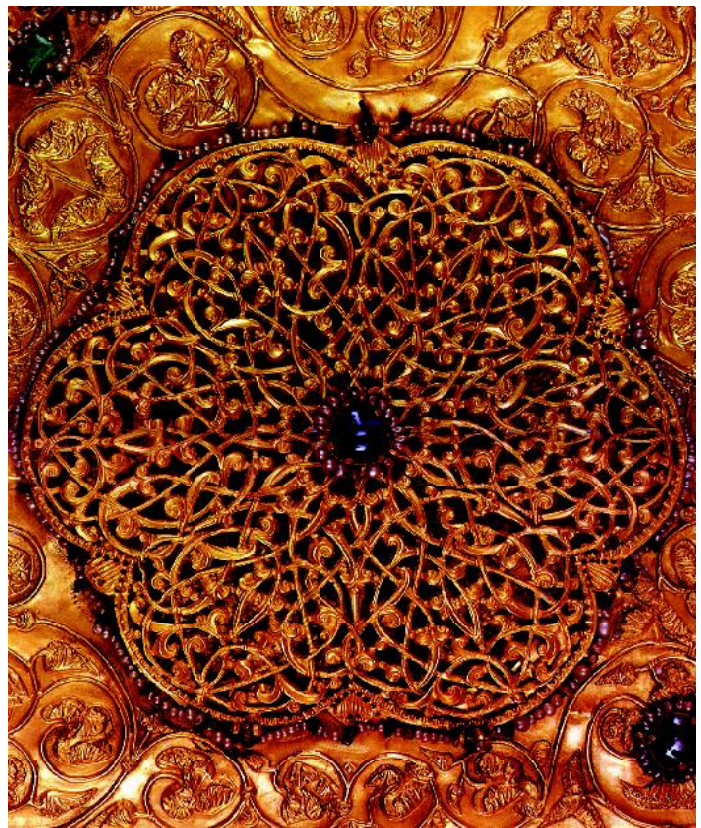
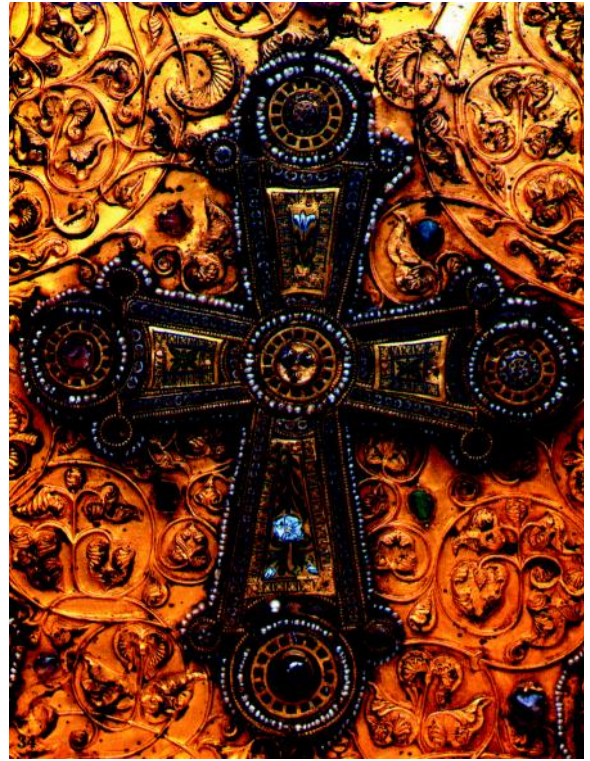
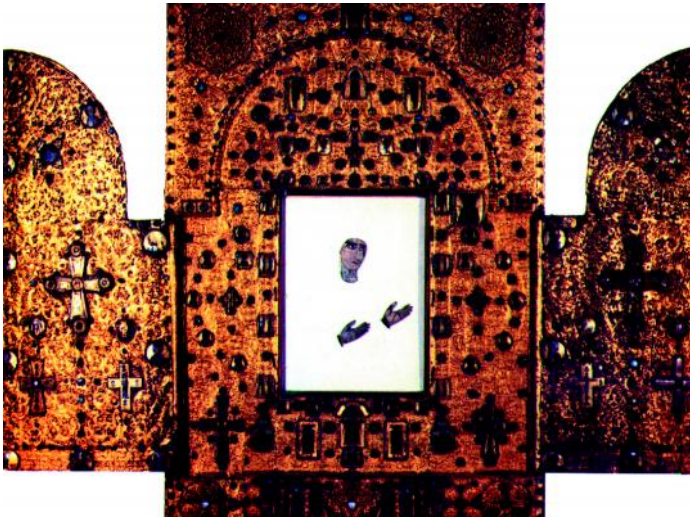

Vocabulary

ეკლესია, ტაძარი	church, temple
ჯვარი	cross
ხატი	icon
სანთელი	candle
კათალიკოსი	Catholicos
მღვდელი, ხუცესი	priest
მოძღვარი	confessor
დიაკვანი	deacon
ეკლესიის მსახური	clergyman

ბერი	monk
მონაზონი	nun
წმინდა მამა	holy father
მორწმუნე	a believer
ნათლობა	baptism, christening
ნათლული	god-child
ნათლიმამა	god-father
ნათლიდედა	god-mother

«My Pearls and Rubies I Offer to the Virgin of Khakhuli» - From the testament of King David the Builder.

The «Khakhuli Triptych». Gold (1,47 X 2.02).

Displays 115 samples of medieval cloisonne enamel (XII c I half). The central icon - Mother of God (1,16 X 0,95). Is executed on gold plate from pink enamel with lilac and violet tints in some places. Fragments are shown later.

დედაქალაქში

- ნანა, დღეს მინდა დავათვალიერო ძველი თბილისი.

- კარგი, წავიდეთ. მე დღეს არ მივდივარ სამსახურში, ვისვენებ. დრო მაქვს და კარგად დავათვალიერებინებ ქალაქს. ჯერ რუსთაველზე გავიდეთ მეტროთი და შემდეგ ფეხით გავაგრძელოთ გზა. მე ძალიან მიყვარს რუსთაველის პროსპექტი. იქ არის ზაქარია ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო თეატრი, ქაშვეთის ეკლესია, რუსთაველის სახელობის დრამატული თეატრი, პარლამენტის შენობა, მოსწავლეთა სასახლე. თუ გინდა ეკლესიაში შევიდეთ სანთელი ავანთოთ.

- რუსთაველზე გუშინ ვიყავი. ძალიან ლამაზი და საკმაოდ ფართო პროსპექტია.

- აი, ძველ თბილისში კი ვინრო ქუჩებია, მაგრამ ძალიან ლამაზი უბანია, ხის აივნისანი სახლებით. ერეკლეს მოედანზე კაფეში შევიდეთ, გოგირდის აბანოებიც აქვება, ძველ თბილისში.

- აი, ის ძეგლი ვახტანგ გორგასლისაა. მან დააარსა თბილისი 1500 წლის წინათ. ძეგლის ავტორია ელგუჯა ამაშუკელი. «ქართლის დედაც» მისი ქანდაკებაა. თუ გინდა, მთაწმინდაზე ავიდეთ? ზევიდან მთელი თბილისი ჩანს. აი, ჩვენ პირდაპირ ნარიყალაა. ეს ციხე მეოთხე საუკუნეშია აგებული, ავიდეთ?

- არა, მე დრო არა მაქვს. დედაჩემმა ამანათი გამომატანა თავის მეგობართან და დღესვე

In the Capital

- Nana, today I want to go sightseeing in old Tbilisi.

- Well, let's go. I'm not going to work today. I have a holiday. I've got the time and I'll let you see around the city well. First we'll go by the underground to Rustaveli Avenue and then we'll continue our way on foot. I love Rustaveli Avenue very much. There are the Zakharia Paliashvili State Theatre of Opera and Ballet, the church Kashveti, Rustaveli Theatre, Parliament and the Palace of Youth and Schoolchildren. If you want to, we'll go into the church and light some candles.

- I was yesterday in Rustaveli Avenue. It's a very beautiful and broad avenue.

- There are narrow lanes in old Tbilisi, but it's a very beautiful part of the city, with houses with wooden balconies. Let's go to a cafe on Irakli Square. The sulphur bath-houses are also here, in old Tbilisi.

- This is a monument to Vakhtang Gorgasali. He founded Tbilisi 15 centuries ago. The artist of the monument is Elgudja Amashukeli. «Mother Georgia» is his sculpture too. If you want to we'll go to up the Mtatsminda. The whole of Tbilisi is seen from above. Look, there is Narikala Fortress in front of us. This fortress was built in the IVth century. Would you like to go there?

- No, I don't have time. Mum gave me a parcel for her friend. I should deliver it today.

უნდა მივუტანო.

- სად არის წასაღები ამანათი?
- მისამართი იცო?

- კი, ზედ აწერია: საბურთალო, ვაჟა-ფშაველას პროსპექტი, მეხუთე კვარტალი, მეორე კორპუსი, მეორე სადარბაზო, მესამე სართული. იქ როგორ მოვხვდებით?

- ამ აღმართს ავივლით თავისუფლების მოედნამდე. იქ ჩავსხდებით №2 ავტობუსში და მივალთ ვაჟა-ფშაველას პროსპექტამდე.

- შორს არის?
- საკმაოდ.
- რამდენი გაჩერებაა?
- ზუსტად არ ვიცი, ვიკითხოთ და გვეტყვიან.
- რამდენი დრო დაგვჭირდება?
- დაახლოებით ნახევარი საათი.
- ძალიან დაგვაგვიანდება, შეეშინდებათ, მოდი, ტაქსით წავიდე.

- კარგი.
- უკაცრავად, ეს მეხუთე კვარტალია?
- დიახ.
- მეორე კორპუსი რომელია?
- პირდაპირ წაბრძანდით და მარჯვნივ შეუხვიეთ!
- გმადლობთ. რა ყურადღებიანი ხალხია ქართველები. რამეს რომ ჰკითხავ, ყველა სიამონებით გიპასუხებს. აი, მეორე კორპუსიც!

- ჩქარა ჩამოდი! აქ დაგელოდები.

- კარგი.
- რა მალე დაბრუნდი. შინ იყვნენ, გადაეცო?
- კი, ჩქარა! ავტობუსი მოდის!

- Where should the parcel be taken? Do you know the address?

- Yes it's written on it. Vaja-Pshavela Avenue, V block, III building, II entrance, IV floor. How can we get there?

- We'll go up this slope to Liberty Square. Then we'll sit in bus N2 and go to Vaja-Pshavela Avenue.

- Is it far?

- It's quite far.

- How many stops?

- I don't know exactly. We'll ask and they'll say.

- How much time will we need?

- About half an hour.

- We are going to be very late. Our folks will worry. Let's go by taxi.

- OK.

- Excuse me, is this the V block?

- Yes.

- Which one is the II building?

- Go straight and then turn to the right.

- Thank you. How helpful people are in Georgia. If you ask something everyone answers with pleasure. Here is the II building.

- Come back soon. I'll be waiting for you here.

- Well.

- (How soon have you returned? - I.t.) You didn't take long. Were they at home? Did you give it?

- Yes, quick. A bus is coming.

Part IX

Attending Shows and Sightseeing

გამომცემლობა «მერანის» ფოი-
ეში საქართველოს ახალგაზრდა
მწერლებისა და პოეტების წი-
გნების გამოფენა-გაყიდვაა,
გინდა წავიდეთ?

There is an exhibition on. They are selling books
by young Georgian writers and poets in the hall
of «Merani» the publishers. Do you want to go?

კი, აუცილებლად წავიდეთ!
ძალიან მაინტერესებს.

Yes we'll go without fail. I am very interested.

წავიკითხავს რაიმე თანამე-
დროვე ქართული ლიტერატუ-
რიდან?

Have you read any modern Georgian literature?

არ წამიკითხავს*.

No, I have not.

უნდა წაიკითხო თანამედროვე
მწერლების ნაწარმოებები. აი,
ეს ახალგაზრდა მწერალთა
ნოველებს კრებულია. იქ
ვიყიდე, წავიკითხე, ძალიან
საინტერესოა, გინდა გათხო-
ვებ?

You should read modern writers' works. Here is a
collection of short stories by young writers. I
bought the book there. It's very interesting. Do
you want to read it?

კი, მინდა!

Yes, I do.

იქ ახალგაზრდა ქართველი პოე-
ტების ლექსების კრებულიც
იყიდება. მე გაჩუქებ. ძალიან
კარგი კრებულია.

There is also a collection of verses by young
Georgian poets on sale. I'll give you a copy. It's a
very good collection.

გმადლობთ, დიდი სიამოვნებით
წავიკითხავ!

Thank you. I'll read it with pleasure.

*არ წამიკითხავს –I have not read. This
verbal form indicates an action which did not happen
in the past and the result of which is seen in the present.

Let us consider such an example:

ვანო აშენებდა სახლს

Vano was building a house.

აშენებდა—is a simple predicate that is expressed
by the simple form of the verb in the past imperfect
tense. The action that took place in the past could
have the following results in the present.

1) The action is completed, as a result the house is
built.

ვანოს აშენებული აქვს სახლი.

Vano's house is built.

2) The action was not completed, as a result - the
house was not built.

ვანოს აშენებული არა აქვს
სახლი.

Vano's house is not built.

The meaning of these sentences is conveyed by means of a compound predicate:

აშენებული აქვს, აშენებული არა აქვს (in I person it will be **მე აშენებული მაქვს სახლი, მე აშენებული არა მაქვს სახლი**).

The auxiliary verb **მაქვს** has an objective order and this determines the construction. The basic person stands in the Dative case and the non-basic in the Nominative case. In the above mentioned sentences, the compound predicate may be substituted by a simple one that will be expressed by the simple form of a verb, so called I resulting. This form of the verb expresses an action which happened in the past but the result of which is seen now. The verbal construction remains the same i.e. the verb will be in the objective order.

მე	ამიშენებია სახლი*	ჩვენ	აგვიშენებია სახლი
(I have built a house)			
შენ	აგიშენებია სახლი	თქვენ	აგიშენებიათ სახლი
მას	აუშენებია სახლი	მათ	აუშენებიათ სახლი
მე	დამიწერია ის	ჩვენ	დაგვიწერია ის
შენ	დაგიწერია ის	თქვენ	დაგიწერიათ ის
მას	დაუწერია ის	მათ	დაუწერიათ ის

These are forms of I resulting from active verbs. Passive verbs form I resulting by means of an auxiliary verb **ვარ**. For example:

მე გა-ვ-ზრდილ-ვარ (I have grown up)
შენ გა-ზრდილ-ხარ
ის გა-ზრდილ-ა

Forms of I resulting with a negative particle **არ** are not as categorical as negative forms of other tenses and again it is apparently caused by the fact that in this case the form indicates the result of an occurred action and not the action itself.

For example:

Questions:

Negative Answers:

		Past Perfect (Categorical Negation)	I resulting
ააშენე	სახლი?	არ ავაშენე	არ ამიშენებია სახლი
შევერე	კაბა?	არ შევეკერე	არ შემიკერავს კაბა
დახატე	სურათი?	არ დაეხატე	არ დამიხატავს სურათი
შეჭამე	საჭმელი?	არ შევჭამე	არ შემიჭამია საჭმელი
მოიტანე	წიგნი?	არ მოვიტანე	არ მომიტანია წიგნი
მოქსოვე	წინდა?	არ მოვქსოვე	არ მომიქსოვია წინდა

It should also be mentioned that the negative form of I resulting comprises also the idea of categoricity in itself, but for a precise elucidation an additional question (why?) is needed. For example:

Question	Answer	Question	Answer
დავალება დაწერე?	არ დამინერია	არ დაწერე? რატომ? ვერ დაწერე?	არ დაწერე (did not write) (categorical) ვერ დაწერე (could not write)

გამოფენაზე

- შესანიშნავი გამოფენაა!
- ალტაცებული ვარ! სიამოვნებით ვიყიდდი რამდენიმე სურათს, მაგრამ, სამწუხაროდ, ფული არა მაქვს.
- ვინ არის ამ სურათის ავტორი?
- ამ სურათის ავტორია მხატვარი გიორგი ვაშაკიძე.
- ძალიან მომწონს! მინდა ვიყიდო! როგორ არის შეფასებული, რა ღირს?
- სურათი ათასი ლარი ღირს.
- ვიყიდი, მომეცით!

At the Exhibition

- The exhibition is wonderful. I am delighted. I would buy several pictures with pleasure, but unfortunately I don't have enough money.
- Excuse me, who is the artist who painted this picture?
- The artist of this picture is Giorgi Vashakidze.
- I like it very much. I want to buy it. How is it evaluated. How much does it cost?
- The picture costs 1000 lari.
- I'll buy it. Please, give it to me.

T-33

ხვალ რუსთაველზე, სამხატვრო გალერეაში იხსნება ახალ-გაზრდა ქართველი მხატვრების სურათების გამოფენა-გაყიდვა, გინდა წავიდეთ?

There is an exhibition of works by young Georgian artists which opens tomorrow in the Art Gallery in Rustaveli Avenue. Do you want to go?

კი, ძალიან მინდა. მე ძალიან მომწონს ქართველი მხატვრების ნამუშევრები. განსაკუთრებით

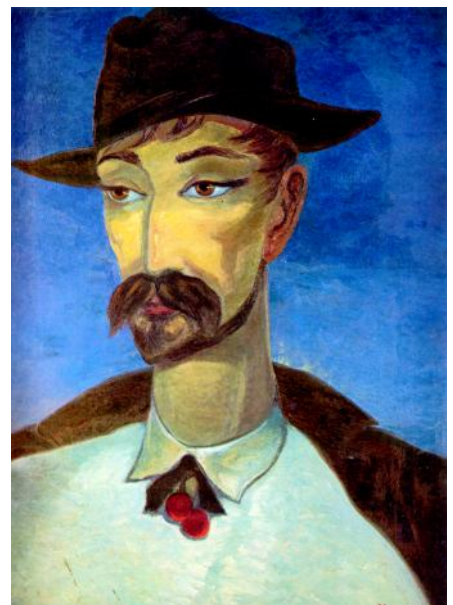
მიყვარს ნიკო ფიროსმანის, ლადო გუდიაშვილისა და ელენე ახვლედიანის ნახატები. Yes, I would like to go very much. I like pictures by Georgian artists very much. Especially I like pictures by Niko Pirosmani, Lado Gudiashvili and Elene Akhvlediani.

კარგი, წავიდეთ!
Well, let's go.

«Winter in Signagi»
by E. Akhvlediani

«Deer» by N. Pirosmani

«N. Pirosmanishvili»
by L. Gudiashvili

საუბარი თეატრის შესახებ

Talking about Theatre

რა სპექტაკლია დღეს რუსთაველის თეატრში?

Which play is on in Rustaveli Theatre today?

დღეს ახალი წარმოდგენაა, გუშინ პრემიერა იყო.

Today a new play is on. Yesterday was the premiere.

რა ღირდა ბილეთი?

How much was the ticket?

ბილეთები ძვირია და თანაც უკვე ყველა გაყიდულია.

Tickets are expensive. Besides they are all already sold.

შენ იყავი სპექტაკლზე?

Have you been to the play?

დიახ, ვიყავი.

Yes, I have.

როგორ მოგეწონა სპექტაკლი?

How did you like the play?

ძალიან მომეწონა, სპექტაკლს დიდი წარმატება ჰქონდა.

I liked it very much. The play had a great success.

მთავარ როლს ასრულებდა ჩემი საყვარელი მსახიობი ნუსტა ჩიჩუა.

My favourite actress Nutsa Chichua was performing.

მე მაგ მსახიობის თამაში არ მომეწონს.

I don't like her style of acting.

მე, პირიქით, ძალიან მომეწონს.

On the contrary I like it.

Vocabulary

პიესის ავტორი playwright

კომპოზიტორი composer

მხატვარი artist

სცენა stage

დეკორაცია decoration, stage design

პარტიერი stall, pit

პირველი რიგი first row

მოცეკვავე dancer

ამფითეატრი circle (rear orchestra)

იარუსი dress circle

ბენუარის ლოჯა boxes

მსახიობი actor, actress

ბალეტმეისტერი ballet-master

მომღერალი singer

კონცერტი concert

მთავარი როლის შემსრულებელი

appearing, starring

დამდგმელი რეჟისორი

producer

კლასიკური მუსიკის კონცერტი

concert of classical music

ხალხური მუსიკის კონცერტი

concert of folk music

საესტრადო მუსიკის კონცერტი

concert of pop music

The orchestra «Akhali Taoba»

გულშემატკივრები

- ხვალ ფეხბურთის მატჩია?
- დიას, ხვალ ძალიან საინტერესო თამაშია. ერთმანეთს ხვდებიან საქართველოს და პოლონეთის გუნდები.
 - სად იქნება თამაში?
 - «დინამოს» სტადიონზე.
 - შენ თბილისის «დინამოს» გულშემატკივარი ხარ?
 - რასაკვირველია! თბილისის «დინამოს» მეკარე ჩემი ახლო მეგობარია. ყველას ვიცნობ.
 - ვინ არის თბილისის «დინამოს» მწვრთნელი?
 - თბილისის «დინამოს» მწვრთნელია თეიმურაზ ჯანდიერი.
 - ვინ იქნება მსაჯი?
 - მსაჯი გერმანიიდან არის.
 - რომელ საათზე იწყება თამაში?
 - თამაში იწყება შვიდ საათზე.
 - ბილეთი გაქვს?
 - არა მაქვს, მაგრამ მატჩის დაწყების წინ ვიყიდი.
 - თამაში საინტერესო იქნება. ახლა ჩვენი გუნდი ძალიან კარგ სპორტულ ფორმაშია.

Fans

- Will there be a football match on tomorrow?
- Yes. Tomorrow is a very interesting game. Georgia and Polish teams are meeting each other.
- Where will the game take place?
- At Dynamo Stadium.
- Are you a fan of «Dynamo Tbilisi»?
- Of course. The goalkeeper of «Dynamo Tbilisi» is my close friend. I know everybody in the team.
- Who is the coach of «Dynamo Tbilisi»?
- The coach of «Dynamo Tbilisi» is Teimuraz Jandieri.
- Who is the referee?
- The referee is from Germany.
- What time does the game begin?
- The game begins at 7 o'clock.
- Will you have a ticket?
- No, but I'll buy one before the beginning of the game.
- The game will be interesting. Our team is in very good form now.

მეტოქეთა კარში ბურთი ლევან ჩიჩუამ გაიტანა

საჯარიმო დარტყმა

-
-
-
-
-
-
-
-
-

The goal into the net of the opponent was scored by Levan Chichua.

- penalty kick
- Was fined
- penalty kick
- upside
- a personal remark
- Won
- lost
- The competition is beginning
- He reached to the finish first
- a gymnasium

სპორტის სახეობები
Kinds of Sport

ფეხბურთი	football
კალათბურთი	basketball
წყალბურთი	water polo
მაგიდის ჩოგბურთი	table tennis
ფეხბურთელი	football player
კალათბურთელი	basketball player
წყალბურთელი	water polo player
მაგიდის ჩოგბურთელი	table tennis player
ჭადრაკი	chess
ტანვარჯიში	gymnastics
თხილამურებით სრიალი	skiing
მძლეოსნობა	weight - lifter
მოკრივე	boxer
ტანმოვარჯიში	gymnast
მთხილამურე	skier

მძლეოსანი	weight - lifter
ფრენბურთი	volley-ball
ხელბურთი	handball
ჩოგბურთი	tennis
ფრენბურთელი	volley-ball player
ხელბურთელი	handball player
ჩოგბურთელი	tennis player
ჭიდაობა	wrestling
კრივი	boxing
ცურვა	swimming
მოჭადრაკე	chess player
მოჭიდავე	wrestler
მოცურავე	swimmer
მოციგურავე	skater

«Dynamo» Tbilisi

Gudauri. Georgia's most famous ski resort

Georgian women chess champions

ზოოპარკში At the Zoo

ხვალ ბავშვები ზოოპარკში უნდა წავიყვანო.

Tomorrow we should take the children to the zoo.

მართლა?! რა კარგია!

Really? That's good.

პატარა სპილო ჩამოიყვანეს აფრიკიდან და ბავშვებს უნდა ვაჩვენო. ძალიან ბევრი ხალხი მიდის ზოოპარკში პატარა სპილოს სანახავად.

A little elephant has been brought from Africa and I want to show it to the children. A lot of people come to the zoo to look at this little elephant.

კიდევ რა ცხოველებია ჩვენს ზოოპარკში?

What other animals are there in our zoo?

გარეული ცხოველები, გარეული ფრინველები. ბავშვები ზოოპარკში სიამოვნებით დადიან.

Wild animals, wild birds. Children love going to the zoo.

Vocabulary

შინაური ცხოველები

Domestic Animals:

ძაღლი	dog
ლექვი	puppy
კატა	cat
კნუტი	kitten
ცხენი	horse
კვიცი	foal
ვირი	donkey
აქლემი	camel

გარეული ცხოველები

Wild Animals:

მგელი	wolf
დათვი	bear
ლომი	lion
სპილო	elephant
ვეფხვი	tiger
მელია	fox
მაიმუნო	monkey
ირემი	deer
ციყვი	squirrel
კურდღელი	hare

გარეული ფრინველები

Wild birds:

არწივი	eagle
ყვავი	crow
მერცხალი	swallow
თოლია	sea-gull
ბელურა	sparrow
მტრედი	pigeon
ბულბული	nightingale
ხობობი	pheasant
მწყერი	quail
თუთიყუში	parrot
ფარშევანგი	peacock

მწერები

insects:

ბუზი	fly
ჭიანჭველა	ant
პეპელა	butterfly
ფუტკარი	bee
ობობა	spider

ქვეწარმავლები

reptiles:

გველი	snake
ხვლიკი	lizard
ბაყაყი	frog
კუ	turtle

ყვავილების მაღაზიაში At the Flower Shop:

ყვავილები გიყვარს?

Do you like flowers?

დიახ, ყვავილები ძალიან მიყვარს.

I like flowers very much.

განსაკუთრებით რომელი ყვავილები გიყვარს?

Which flowers do you like most of all?

ყველაზე მეტად მიყვარს მინდვრის ყვავილები: იები, გვირილები.

Most of all I like field flowers: violets, daisies.

ყაყაჩოც ძალიან ლამაზია. მაგრამ ცუდი სუნის აქვს და თავს მტკენს.

Poppies are very beautiful too, but they give me a headache.

ყველაზე მეტად ვარდისა და იასამნის სუნის მომწონს.

I like the smell of roses and lilac most of all.

ეს თაიგული მოგწონს?

Do you like this bunch of flowers?

კი, ძალიან ლამაზია!

Yes, it's very beautiful.

მოგვეცი ვარდების თაიგული!

Give us a bunch of roses.

ინებეთ!

Here you are

დიდი მადლობა, ძალიან ლამაზი თაიგულია.

Thank you, the bunch is very beautiful.

Vocabulary:

ყვავილები flowers

ია	violet
ვარდი	rose
მინაკი	carnation
ტიტა	tulip
ენძელა	iris
გვირილა	daisy
ყაყაჩო	poppy
იასამანი	lilac
შროშანა	lily of the valley
კესანე	forget-me-not

«Chuqurtma» by Gudiashvili

T-34

მე შენ ძალიან მომწონხარ!
I like you very much.

მეც მომწონხარ!
I like you too.

სულ შენზე ვფიქრობ! არ მე-
გონა, თუ ასე შემიყვარ-
დებოდი! ძალიან მომწონს შენი
ღიმილი! შენ თვალები! ბედნი-
ერი ვარ, როცა შენ გვერდით
ვარ! წამომყევი ცოლად!
I'm thinking about you all the time. I did not
know, that I would love you so much. I like your
smile. Your eyes. I'm so happy when you're by my
side. Will you marry me?

შენ ძალიან ცუდად მექცევი!
ალარ გიყვარვარ!
You treat me badly. Don't you love me any more?

შენ ჩემი აღარ გესმის!
You don't understand me any more.

საერთოდ ერთმანეთს ველარ
ვუგებთ!

We can't understand each other.

შენ ეჭვიანი გახდი! ყველაზე
ეჭვიანობ!

You've become very jealous. You are jealous of
everyone.

რატომ მილალატიე?!
Why have you betrayed me?

მე შენთვის არ მილალატია!

I have not betrayed you.

თავი დამანებე! სჯობია დაფ-
შორდეთ ერთმანეთს!

Leave me alone. We'd better part.

Vocabulary

მომწონხარ	I like you
მიყვარხარ	I love you
ბედნიერება	happiness
უბედურება	misfortune
კოცნა	kiss
მოფერება	caress
ლალატი	betrayal
სიყვარული	love
სიძულვილი	hatred
სიხარული	joy
სილამაზე	beauty
სინაზე	tenderness

ძალიან ლამაზი ხარ!
You're very beautiful.

ძალიან კარგად გამოიყურები.
You look very well.

ეს კაბა ძალიან გიხდება!
This dress suits you.

რა ლამაზი თმები გაქვს!
How beautiful is your hair.

რა ლამაზი თვალები გაქვს!
Your eyes are so beautiful.

რა ლამაზი ტანი გაქვს!
Your figure is so beautiful.

Conjugate verbs: **ვუყურებ, ვუცქერ, ვუმზერ** – I look at (bi-personal verbs)
Basic forms are given:

Present Tense

ვუყურებ მე მას
ვუცქერ მე მას
ვუმზერ მე მას

Past Imperfect

ვუყურებდი
ვუცქერდი
ვუმზერდი

Future

შევხედავ

Past Perfect

ვუყურე
ვუცქირე
შევხედე

II subjunctive

ვუყურო
ვუცქირო
შევხედო

I resulting

მიყურებია
მიცქერია
შემინხედავს

As you see, the verb «look at» may be expressed in Georgian by three different verbs, the latter two are used rarely.

Examples in Sentences

მე ვუყურებ ტელევიზორს.
I watch TV. (present tense)

მე ვუყურებდი ტელევიზორს.
I watched TV. (past imp.)

მე შევხედავ ტელევიზორს.
I will watch TV. (future)

მან უყურა ტელევიზორს.
He has watched TV. (past perf.)

Conjugate verbs:
ვხედავ – I see (bi-personal verb).
Basic forms are given:

Present

ვხედავ მე მას

Past Imperfect

ვხედავდი

Future

შევხედავ
დავინახავ

Past Perfect

შევხედე
დავინახე

II subjunctive

შევხედო
დავინახო

I resulting.

შემინხედავს
დამინახავს

Examples in Sentences

მე ცუდად ვხედავ.
I see badly.

ვერ დავინახავ.
I won't be able to see.

ჩემი და არ გინახავს?
Have not you seen my sister?

გუშინ ვნახე სკოლის ამხანაგი.
Yesterday I (saw) met my school friend.

ვნახავ, რას გააკეთებ!
I'll see what you will do.

გიორგიმ ნახა ამხანაგები.
Giorgi saw his friends.

გიორგიმ ხეზე ჩიტი დაინახა.
Giorgi saw a bird on a tree.

შენი სკოლის ამხანაგები ნახე?
Did you see your classmates?

არა, არ მინახავს.
No, I did not.

თეატრში

- ნინო, ხვალ გცალია? წავიდე თეატრში!

- არა, ხვალ არ მცალია. ზეგ სიამოვნებით წამოვალ.

- კარგი, მაშინ ბილეთებს ავიღებ ოპერისა და ბალეტის თეატრში. ხვალ და ზეგ იქ პრემიერაა. დადგეს ახალგაზრდა ქართველი კომპოზიტორის ოპერა. ამბობენ, კარგი სპექტაკლიაო. მამაკაცის მთავარ პარტიას ნოდარ ციციშვილი ასრულებს.

- რომელ საათზე იწყება სპექტაკლი?

- შვიდ საათზე. ექვს საათზე და ოცდაათ წუთზე გამოვივლი მანქანით, შენ მზად იყავი.

- კარგი, მოვილაპარაკეთ, ნახვამდის.

- მაპატიე, დამაგვიანდა.

- არა უშავს. მეც ცოტა დამაგვიანდა. მე მგონი, მოვასწრებთ. სპექტაკლის დაწყებამდე კიდევ თხუთმეტი წუთია.

- სად არის ჩვენი ადგილები?

- პარტერში ბილეთები აღარ იყო და ბელეტაჟის ლოჯა ავიღე, პირველი რიგი. მესამე და მეოთხე ადგილებია. პირდაპირ სცენას უყურებს.

- უკაცრავად, თუ შეიძლება გაგვატარეთ, ჩვენი ადგილები პირველ რიგშია. მესამე და მეოთხე ადგილები.

- უკვე რომ დაკავებულია?!

- უკაცრავად, ბატონო, მაგრამ ეს ჩვენი ადგილებია. კიდევ ერთხელ შეამოწმეთ თქვენი ბილეთები.

- მაპატიეთ, ბოდიშს ვიხდი, შემშლია! ჩვენი ადგილები ამფითეატრში ყოფილა. ვერ შევამჩნიე, ბილეთებს ამფითეატრი რომ აწერია. მობრძანდით!

At the Theatre

- Nino are you free tomorrow? Let's go to the theatre.

- No, I'm busy tomorrow. But I'll go with pleasure the day after tomorrow.

- Well I'll buy tickets for the Opera House. There is a premiere tomorrow and the play will be on the day after tomorrow too. An opera by a young Georgian composer is being staged. They say the opera is good. Nodar Tsitsishvili sings the main male role.

- What time does the opera begin?

- At 7 o'clock, I'll by car at 6.30. Be ready.

- Well, that's fixed, good-bye.

- Sorry I'm late.

- It doesn't matter. I was late a bit too. I think we'll be on time. There are still 15 minutes before the beginning of the opera.

- Where are we sitting? (What kind of seats do we have?)

- There were no tickets for the shalls and I have tickets for a box, first row, seats numbers 3 and 4 straightly above the stage.

- Excuse me, let us pass, our seats are in row I, numbers 3 and 4.

- But they are already occupied .

- Excuse me, but these are our seats. Check your tickets once more

- I'm sorry, excuse me. I've made a mistake. It turns out that our seats are behind the orchestra. I did not notice that rear orchestra was written on the tickets. Come along.

- ძალიან მომწონს ციციშვილი. კარგი მომღერალია. ძლიერი და ლამაზი ხმა აქვს. ქალის პარტიას ვინ ასრულებს?

- ვილაც ახალგაზრდა მომღერალია. ახლავე ვიყიდი პროგრამას და გავიგებთ.

- ვინ დირიჟორობს.

- ახალგაზრდა ქართველი დირიჟორი ზაზა აზმაიფარაშვილი.

- მხატვარი ვინ არის?

- ირაკლი კაკაბაძე. ახალგაზრდა ნიჭიერი მხატვარია. სპექტაკლი დადგა ცნობილმა რეჟისორმა გიორგი მაჩაბელმა.

- არ იცი, სულ რამდენი აქტია?

- ორი. შესვენებაზე კაფეში ჩავიდეთ, ნაყინი მივირთვათ.

- გიყვარს ნაყინი?

- მიყვარს.

- ძალიან ვისიამოვნე, კარგი სპექტაკლია.

- მეც ძალიან ბედნიერი ვარ! კარგი საღამოა და, რაც მთავარია შენ ჩემთან ხარ! ნინო, ალბათ გრძნობ, რომ მომწონხარ. სულ შენზე ვფიქრობ, არ მეგონა თუ ასე შეგეჩვეოდი. ჩემს ცხოვრებაში ასე არავინ მომწონებია. ჩემი ოცნებაა, ვიყოთ სულ ერთად! მე მგონია, რომ შენც მოგწონვარ, იქნებ ვცდები?

- არა, არ ცდები! მეც მისიამოვნებს შენთან ყოფნა. მე ასეთი გრძნობა არავის მიმართ არ მქონია. არ ვიცი, იქნებ ეს არის სიყვარული?

- რა ბედნიერებაა! ცოლად წამომყვები?

- იცი, ნოდარ, მე ჯერ გათხოვებას არ ვაპირებ, სწავლა უნდა დავამთავრო. ზაფხულამდე მოვიცადოთ.

- თანახმა ვარ, ზაფხულიც მალე მოვა. რაც მთავარია, ერთმანეთი გვიყვარს.

- ახლა უკვე გვიანაა, სახლში უნდა წავიდე. დედა იღელვებს. ნახვამდის!

- ხვალ დაგირეკავ.

- I like Tsitsishvili very much. He is a good singer. His voice is strong and beautiful, but who is performing the woman's role?

- A young singer. I'll buy a programme and will find out.

- Who is the conductor?

- A young Georgian conductor, Zaza Azmaiparashvili.

- Who is the stage designer?

- Irakli Kakabadze, - a gifted young artist. The performance is staged by the well-known producer, Giorgi Machabeli.

- Don't you know how many acts there are?

- Two. Let's go to the cafe in the interval and eat ice cream.

- Do you like ice cream?

- Yes I do.

(I received great pleasure - I.t.), I liked the opera. The performance is wonderful. I'm very happy too. The evening is wonderful and what is most important is that you are with me. Nino, you probably feel that I like you very much. I'm thinking about you all the time. I did not think that I would get used to you so much. I have never liked anyone so much. My dream is being with you always. It seems to me that you like me too? Am I mistaken?

- No, you are not. I'm pleased to be with you too. I have never had such a feeling about anybody before don't know. Maybe this is love

- What happiness! Will you marry me?

- Nodar, I'm not going to get married yet. I have to finish studying first. Let's wait till summer.

- I agree. Summer will come soon. The main thing is that we love each other.

- But it's already late, I have to go home. Mother will worry. Good bye.

- I'll phone you tomorrow.

1. Ancient masks from Vani Vc.b.c.
2. Uplistsikhe-Theatre I- II centuries B.C.
3. Berikaoba - Festival of Masks. Sculptor A.Monaselidzc, Tbilisi.

4. Rustaveli Theatre, Tbilisi.
5. «The Tree of life». Sculptor Z.Tseretcli, in Khobi.
6. «Muse». Sculpter M. Berdzenishvili, Tbilisi.
7. Philharmonic Hall. Architect I.Chkhenkeli, Tbilisi.

Write the theme «Journey in Georgia» - in about 250 words

Part X

Business Affairs

სამუშაოზე მოწვობა

- თქვენ ბრძანდებით გაზეთ «კვირის პალიტრის» გენერალური დირექტორი?
- დიახ.
- თქვენს გაზეთში წავიკითხე განცხადება, რომ გჭირდებათ მთარგმნელი, ინგლისური ენის სპეციალისტი*. მე დავამთავრე თსუს დასავლეთ ევროპის ენებისა და ლიტერატურის ფაკულტეტი, ინგლისური ენის სპეციალობით და ვეძებ სამუშაოს.
- ძალიან კარგი, ჩვენ სწორედ ასეთი სპეციალისტი გვინდა.
- თქვენი სამუშაო დღე ნორმირებულია? რომელ საათზე იწყებთ მუშაობას?
- ჩვენ მუშაობას ვიწყებთ ცხრა საათზე და ვამთავრებთ ხუთ საათზე*. გვაქვს ერთსაათიანი შესვენება. სამუშაო დღე შვიდსაათიანია. დასვენების დღეებია შაბათი და კვირა.
- ხელფასი რამდენია?
- თვიური ხელფასი 300 ლარია. ზედმეტ საათებსაც აგინაზღაურებთ.
- თანახმა ვარ!
- დანერეთ განცხადება! შეავსეთ ანკეტა! შემოიტანეთ** საჭირო საბუთები. ჩვენ ჯერ ერთი თვით, გამოსაცდელი ვადით აგიყვანთ. შემდეგ, თუ ორივე მხარე დადებით გადაწყვეტილებას მიიღებს, დაგიდებთ კონტრაქტს ერთი წლით.
- რა საბუთებია საჭირო?
- განცხადება, ავტობიოგრაფია, ცნობა საცხოვრებელი ადგილიდან, დიპლომის ასლი, ორი ფოტოსურათი, დახასიათება.
- კარგი, გმადლობთ! კარგად ბრძანდებოდეთ! ნახვამდის!

Getting a Job

- Are you the director - in -chief of the «Kviris Palitra» newspaper?
- Yes.
- I've read an advertisement in your paper that you need an interpreter, an English language specialist. I graduated from the Faculty of West European Languages and Literature of TSU specialising in the English language and I'm looking for work.
- Very well. We need just such a specialist.
- Are your working hours fixed? What time do you begin work?
- We begin working at 9 o'clock and finish at 5 o'clock. We have one hour break. It is a 7 hours working day. Saturday and Sunday are days off.
- How much is the salary?
- The salary is 300 lari a month. If you have to work overtime, you'll get paid by the hour.
- I agree.
- Write the application. Fill in the questionnaire. Bring the necessary papers. We will take you on for a month at first for a period of probation. And then if both sides come to a positive decision, we'll give you a contract for one year.
- What papers do I need?
- An application, autobiography, certificate from your place of residence, a copy of a diploma, 2 photographs and a reference.
- Well, thank you. Good bye.
- Good bye.

• In the Georgian language, as in English, there are compound and complex sentences. Compound sentences are composed from two or more equal sentences that are joined by means of coordinative conjunctions (და, თუ, ან, მაგრამ, ხოლო, კი, and others). There may be no conjunctions. Complex sentences are composed from non-equal sentences one of which is the main clause, the other a subordinate clause. They are joined by means of subordinative conjunctions or conjunctive words (რომ, როგორც, რომელიც, რადგანაც, სადაც, როდესაც, იმიტომ რომ, ვინც, რაც and others). Find compound and complex sentences in the given texts. Underline the conjunctions and define the type of sentence.

Phrases

ყველა საბუთი გაქვთ? დაბადების მონმობა, ქორწინების მონმობა, პირადობის მონმობა.

თქვენს საბუთები დაიკარგა.

თქვენს განცხადებას დადებითი რეზოლუცია დაედო.

თქვენს განცხადებას უარყოფითი რეზოლუცია დაედო.

განცხადება შეუტანეთ ფირმის პრეზიდენტს!

პრეზიდენტს არ სცალია, ახლა დაკავებულია, ვერ მიგიღებთ. მოითმინეთ!

შეავსეთ ანკეტა!

თქვენ ხომ არ შეგიძლიათ დამეხმაროთ?

ძალიან გთხოვთ დამეხმარეთ!

საბუთები დაამონმებინეთ ნოტარიუსს!

შეგიძლიათ მოიტანოთ** სარეკომენდაციო წერილი?

1. Do you have all your papers- birth certificate, certificate of marriage, identity card?

2. Your papers are lost.

3. Positive instructions appear on your application form.

4. Negative instructions have been appended on your application.

5. Take the application to the director of the firm.

6. The director has no time. He is busy now and can't receive you. Wait.

7. Fill in the questionnaire.

8. Could not you help me?

9. Please, (help me, I ask you very much -l.t.) help me.

10. Have your papers been certified by a solicitor?

11. Can you bring a letter of recommendation?

**შემოიტანეთ! (carry.)

შეგიძლიათ მოიტანოთ – (you can bring).

irregular verbs: მიმაქვს, მომაქვს (I carry something there, here) and მიმყავს, მომყავს (I take someone there, here) change their stems when conjugating:

Present Tense			Future Tense			Past Perfect Tense		
მე	მომაქვს	ის	მე	მოვიტან	მას	მე	მოვიტანე	ის
შენ	მოგაქვს	ის	შენ	მოიტან	მას	შენ	მოიტანე	ის
მას	მოაქვს	ის	ის	მოიტანს	მას	მან	მოიტანა	ის
მე	მომყავს	ის	მე	მოვიყვან	მას	მე	მოვიყვანე	ის
შენ	მოგყავს	ის	შენ	მოიყვან	მას	შენ	მოიყვანე	ის
მას	მოჰყავს	ის	ის	მოიყვანს	მას	მან	მოიყვანა	ის

Write the plural forms.

განცხადების ნიმუში

გაზეთ «კვირის პალიტრის» გენერალურ დირექტორს,
ირაკლი გედევანიშვილს

ქ. თბილისში მცხოვრები
ელენე ორბელიანის

გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა

მოგახსენებთ, რომ 2010 წელს წარჩინებით დავამთავრე
თსუ-ის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი ინგლისური
ფილოლოგიის სპეციალობით.

გთხოვთ, მიმიღოთ თქვენს გაზეთში მთარგმნელის
თანამდებობაზე.

02.12.2010

ე. ორბელიანი

A Sample Application

To the director - in - chief of the «Kviris Palitra» newspaper.
Mr. Irakli Gedevanishvili

From a resident of the city of Tbilisi
Elene Orbeliani (1 .t)

Application

I wish to inform you that in 2010 I graduated with distinction from the TSU Faculty of Humanities specialising in the English Filology. I apply for the post of interpreter in your newspaper.

02.12.2010
Applicant: E. Orbeliani

ავტობიოგრაფია

მე, ელენე ირაკლის ასული ორბელიანი, დავიბადე ქალაქ თბილისში 1988 წელს მოსამსახურის ოჯახში. 2006 წელს წარჩინებით დავამთავრე თბილისის პირველი საშუალო სკოლა. იმავე წელს გავხდი თსუ-ის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ინგლისური ფილოლოგიის მიმართულების სტუდენტი. უნივერსიტეტი წარჩინებით დავამთავრე 2010 წელს. მყავს მშობლები, და, ქმარი და ერთი შვილი.

დედა, ნინო პეტრეს ასული ბაგრატიონი, თსუ-ის პროფესორია.

მამა, ირაკლი რეზოს ძე ორბელიანი, კარდიოლოგიური ცენტრის გენერალური დირექტორია.

და, ქეთევან ირაკლის ასული ორბელიანი, გათხოვილია და ჰყავს ერთი შვილი.

ქმარი, გიორგი თეიმურაზის ძე ერისთავი, ექიმია, მუშაობს ქალაქის პირველ საავადმყოფოში.

შვილი, ლევან გიორგის ძე ერისთავი, ერთი წლისაა.

2010 წ. ე. ორბელიანი.

Autobiography

I, Elena Orbeliani, was born in 1988 in the city of Tbilisi in a family of office workers. In 2006 I left Tbilisi Secondary School N 1 excellently. In the same year I entered the TSU Faculty of Humanities student at the English filology department. I graduated from the University with distinction in 2010. I have parents, a sister, husband and one child.

Mother - Nino Bagrationi - professor of TSU.

Father - Irakli Orbeliani - Director of the Cardiological Centre.

Sister - Ketevan Orbeliani- married, has one child.

Husband - Giorgi Eristavi - doctor, works in City Hospital N 1.

Son - Levan Eristavi is one year old.

2010 E. Orbeliani

დახასიათება

ელენე ირაკლის ას. ორბელიანი წარჩინებით დაამთავრა თსუ დასავლეთ ევროპის ენებისა და ლიტერატურის ფაკულტეტი. სწავლის პერიოდში გამოირჩეოდა როგორც ნიჭიერი და წესიერი სტუდენტი. ყოველთვის დიდი პასუხისმგებლობით ასრულებდა დავალებებს. კარგად ფლობს ინგლისურ ენას.

დახასიათება ეძლევა გაზეთ „კვირის პალიტრაში“ წარსადგენად.

თსუ დასავლეთ ევროპის ენებისა და ლიტერატურის ფაკულტეტის დეკანი, პროფ. ი. გელოვანი.

1997 წ.

Reference

Elena Orbeliani graduated with distinction from the Faculty of West European Languages and Literature of TSU in 1977. During the period of study she proved to be a gifted and disciplined student. She always discharged her duties in a responsible manner. Miss Orbeliani knows English fluently.

A reference is given for the «Kviris palitra» newspaper.

1977 Dean of Faculty of West European Languages of TSU, Professor I. Gelovani.

Georgia - the Country of Tourism

Shatili - medieval tower

პრივატიზაცია

- როგორ მიმდინარეობს პრივატიზაცია საქართველოში?
- საქართველოში ამჟამად მასობრივი პრივატიზაციის პროცესი მიმდინარეობს.
 - რა კეთდება იმისათვის, რომ პრივატიზაცია კარგად ჩატარდეს?
 - წინასწარ ქვეყნდება იმ სააქციო საზოგადოებათა ჩამონათვალი, რომლის აქციების (აქციათა პაკეტის) გაყიდვა გათვალისწინებული სპეციალიზებულ აუქციონზე. აუქციონზე გადახდის ერთადერთ საშუალებად მიჩნეულია ეროვნული ვალუტა ლარი.
 - სად შეიძლება მიიღოს მყიდველმა ამომწურავი ინფორმაცია იმ სააქციო საზოგადოებების ფინანსური და მატერიალურ-ტექნიკური მდგომარეობის შესახებ, რომელთა აქციები გამოტანილია აუქციონზე?
 - სააქციო საზოგადოების გენერალური დირექტორი ვალდებულია შეუფერხებლად მიაწოდოს მყიდველს აუცილებელი ინფორმაცია და მასვე ეკისრება პასუხისმგებლობა ამ ინფორმაციის სიზუსტეზე.
 - რა პასუხისმგებლობა ევალება შეძენილი აქციების მესაკუთრეს?
 - შეძენილი აქციების მესაკუთრე პასუხისმგებელია სააქციო საზოგადოების წინაშე.
 - სად უნდა შეიტანონ საჭირო თანხა?
 - ფული უნდა შეიტანონ საქართველოს ეროვნულ ბანკში სახელმწიფო ქონების მართვის სამინისტროს ანგარიშზე.

Privatization

- How is privatization going on in Georgia?
- At present the process of mass privatization is continuing in Georgia.
- What is being done for the successful accomplishment of privatization?
 - A list of joint-stock companies, selling of shares which is foreseen by special auction is published beforehand. The only means of payment at the auction is the national currency - the Lari.
 - Where can a buyer get exhaustive information about the financial and material - technical conditions of joint-stock companies shares which are listed at the auction?
 - Chief director of the joint-stock company is obliged to give the buyer all the necessary information and he is also responsible for the authenticity of the information.
- What are the obligations of share-holders?
 - The share-holder is responsible before the joint-stock company.
- Where should the necessary sum be paid?
 - The sum required for buying shares (packets of shares) should be paid to the National Bank of Georgia to the account of the Ministry of State Property Management.

Phrases

1. ბანკში ანგარიშის გახსნა	1. to open an account
2. ბანკში ანგარიშის დახურვა	2. to close an account
3. ფულის გადარიცხვა პირად ანგარიშზე	3. transferring of money on the personal account
4. ანგარიშიდან მოხსნა	4. to take from the account
5. კრედიტის აღება	5. to obtain a loan (credit)
6. კრედიტის დაბრუნება	6. return (repayment) of loan (credit)
7. დოლარების ლარებში გადახურდავება	7. exchange of dollars for lari
8. პროცენტის დარიცხვა	8. addition of interest
9. სახაზინო ვალდებულება	9. treasury note (obligation)
10. უცხოური ვალუტა	10. foreign currency
11. შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება.	11. limited

Vocabulary

მოსახლეობა	population	ბანკი	bank
საზოგადოება	society	ბროკერი	broker
კონგრესი	congress	ბუღალტერი	book-keeper
ხელშეკრულება	agreement	ბიუჯეტი	budget
მინდობილობა	warrant	შესატანი	payment (fee)
ანდერძი	will	ბალანსი	balance
განაცხადი	application	მოგება	income
შეკვეთა	order	ვალი	debt
საჩივარი	claim	წილი	share
უწყება	notification	სესხი	loan
ინფორმაცია	information	გირაო	deposit
კონკურსი	competition	აქციონერი	shareholder
გაგზავნა	send	კრედიტი	credit
გაფორმება	registration	გადასახადი	tax
ოპერაცია	operation	ინვესტიცია	investment
კონტრაქტი	contract	შეფასება	estimation
პრეზენტაცია	presentation	უარი	refusal
წესდება	regulations	სერთიფიკატი	certificate
კანონი	law	წინასწარ	beforehand
ფირმა	firm	ზარალი	loss
პატენტი	patent	თანხა	sum
ლიცენზია	licence	ანგარიში	account
ნებართვა	permission	ღირებულება	value
მოთხოვნა	demand	ბაჟი	duty
ხარისხი	quality	საქონელბრუნვა	commodity circulation
კონკურენცია	competition	სახაზინო	
კომპენსაცია	compensation	ვალდებულება	treasury obligations
კომერცია	commerce	ხელფასი	salary
საკუთარი	own	შრომის	payment,
მესაკუთრე	owner	ანაზღაურება	reimbursement
კერძო	private		
საბაჟო	customs		
ბირჟა	exchange		

მინერალური წყალი «ბორჯომი»

მინერალური წყლების სამკურნალო თვისებებს კაცობრიობა უძველესი დროიდან იცნობს. საქართველო განსაკუთრებით მდიდარია მინერალური წყლებით.

საყოველთაოდ ცნობილია: ბორჯომი, საირმე, უწერა, მიტარბი, ზვარე, ლუგელა და სხვ.

ბორჯომის მინერალურ წყაროებს ადამიანები დიდი ხნის წინათ იცნობდნენ და იყენებდნენ სამკურნალოდ. მისი ისტორია ჩვენს წელთაღრიცხვამდე იწყება.

მინერალური წყალი «ბორჯომი» გამოყენებულია შემდეგი დაავადებების სამკურნალოდ:

1. კუჭის ქრონიკული კატარი.
2. კუჭისა და თორმეტგოჯა ნაწლავის წყლული.
3. ნაღვლის ბუშტის ქრონიკული ანთება.

ბორჯომის მინერალური წყალი ისმება ქამის წინ ერთი ან ნახევარი საათით ადრე.

ბორჯომის მინერალურ წყალს მიღებული აქვს ჯილდოები სხვადასხვა საერთაშორისო გამოფენაზე: «დიდი პრიზი», «დიდი ოქროს მედალი», «საკმატიო დიპლომი», «ოქროს მედალი» და სხვ.

ბორჯომის წყალი გააქვთ მრავალ ქვეყანაში.

«Borjomi» Mineral Water

The therapeutic effect of mineral waters has been known to mankind since ancient times. Georgia is especially rich with natural mineral waters.

Borjomi, Sairme, Utsera, Mitarbi, Zvare, Lugela and others are well-known.

People knew about Borjomi mineral springs and used them for therapeutic purposes. The history of «Borjomi» mineral water begins B.C.

«Borjomi» mineral water is used for the treatment of the following diseases:

1. Chronic catarral gastritis
2. Gastric and duodenal ulcer
3. Chronic cholecystitis

Usually, «Borjomi» mineral water is drunk an hour or half an hour before a meal.

«Borjomi» water has been awarded prizes at different international exhibitions: «Grand prize» (granpri) «Big gold medal», «Honorary diploma», «Gold medal» and others.

Borjomi water is exported to many countries of the world.

ზოგი რამ ნავთობსადენის მშენებლობის შესახებ

- რა იცი საქართველოში ნავთობსადენის მშენებლობის შესახებ?

- 1996 წლის 8 მარტს ხელი მოეწერა ხელშეკრულებათა პაკეტი «მილსადენის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის შესახებ» კასპიის ზღვიდან შავი ზღვის სანაპირომდე (საქართველოს ტერიტორიაზე).

The Pipe-Line

- What do you know about building a pipe-line through Georgia to transport oil?

- A package of agreements «About building and operating a pipe-line' from the Caspian Sea to the Black Sea (on the territory of Georgia) was signed on 8 March 1996.

-რას ითვალისწინებდა აღნიშნულ ხელშეკრულებათა პაკეტი?

- აღნიშნულ ხელშეკრულებათა პაკეტი ითვალისწინებდა საქართველოს ტერიტორიაზე სატრანსპორტო (ტრანზიტული) ნავთობსადენის მშენებლობასა და ექსპლუატაციას.

- რამდენადაც ვიცი, ასეთი ნავთობსადენი საქართველოს ტერიტორიაზე ადრეც არსებობდა.

- დიას, თქვენ მართალი ხართ. არსებობდა ამგვარი ნავთობსადენი, მაგრამ გარკვეული მიზეზების გამო მისი ექსპლუატაცია დიდი ხანია შეწყვეტილია. სწორედ ამიტომ პირველ რიგში პროექტით გათვალისწინებული იყო არსებული ნავთობსადენის რეკონსტრუქცია, შემდეგ კი ახალი უბნებისა და ტერმინალის მშენებლობა მდინარე სუფსის მარცხენა ნაპირზე, ზღვის შესართავთან და რეზერვუარების დამონტაჟება.

- ვინ ახორციელებდა ამ პროექტს?

- ამ პროექტს ახორციელებდა ხელშეკრულების მონაწილე თერთმეტი მსხვილი უცხოური ნავთობკომპანია.

- ვინ წარმოადგენდა საქართველოს? საქართველოდან ხელშეკრულების მონაწილე იყო საქართველოს ნავთობის საერთაშორისო კომპანია და «საქართველოს მილსადენის კომპანია».

- ვინ მონაწილეობდა აზერბაიჯანშიდან?

- აზერბაიჯანში უცხოურ ნავთობკომპანიებთან ერთად შეიქმნა «აზერბაიჯანის საერთაშორისო ნავთობკომპანია», რომელიც სწორედ ამ ხელშეკრულების მთავარი მონაწილე იყო.

- როგორ მიმდინარეობდა პროექტით გათვალისწინებული სამუშაოები.

- ამგვარი მშენებლობის დროს, სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე უძღვის გარემოს დაცვის პროგრამის განხორციელება. პროგრამა გულისხმობს ყველა საკითხის დეტალურ შესწავლას, რომელიც შეიძლება წამოიჭრას მშენებლობის დროს. ყოველივე ეს გათვალისწინებული იქნა. ამჟამად ტერმინალის მშენებლობა სუფსაში დამთავრებულია და ახალი მილსადენი გაყვანილია ალსტაფა-სამგორის მონაკვეთზე.

- What was foreseen by mentioned package of agreements?

- The building and transport (transit) of oil through the territory of Georgia was foreseen by mentioned package of agreements.

- As far as I know, such an oil pipe-line existed on the territory of Georgia before.

- Yes, you're right. Such an oil pipe line existed, but for certain reasons, its operation was stopped a long time ago. That is why, the project envisaged the reconstruction of the existing oil pipe-line in the first instance and then the building of new sections and terminals on the left bank of the River Supsa at the Black Sea estuary and the construction of reservoirs.

- Who realized this project?

- This project was realized by 11 large foreign oil companies that participated in the agreements.

- Who represented Georgia?

- Participants of the agreement from Georgia were the International Georgian Oil Company and «Georgian Pipe-Line Company».

- Who participated from Azerbaijan?

- In Azerbaijan together with foreign oil companies «Azerbaijani International Oil Company» was created and was the main participant of this agreement.

- How were works envisaged by the project carried out?

- According to international standards, the beginning of such building works is preceded by the realization of a programme for the protection of the environment. The programme implies learning in detail all questions that may arise in the course of building. All this has been foreseen. At present, the building of the terminal in Supsa is finished and a new pipe-line has been laid on the Akstafa-Samgori section.

TERMINAL IN SUPSA

Terminal in Supsa

Sea-shore in Poti Ferry terminal.

Vocabulary

ნედლეული
 ნავთობი
 ბენზინი
 დიზელის საწვავი
 ნავთობსადენი
 მილსადენი
 ტერიტორია
 მშენებლობა
 ექსპლუატაცია
 რეკონსტრუქცია
 დამონტაჟება
 მარმარილო
 ტუფი
 ქვანახშირი
 მარგანეცი
 ლითონი
 ოქრო
 ვერცხლი

raw materials
 oil
 petrol
 diesel fuel
 pipe-line

 territory
 building
 operation (exploitation)
 reconstruction
 mounting
 marble
 tufa
 coal
 manganese
 metal
 gold
 silver

ბარიტი
 სპილენძი
 რკინა
 ფოლადი
 თუჯი
 მალარო
 გვირაბი
 გვირაბმშენი
 საწარმო
 მექანიკური ქარხანა

 მძიმე მრეწველობა
 მსუბუქი მრეწველობა
 კვების მრეწველობა
 საფეიქრო მრეწველობა
 პროდუქცია
 საამქრო
 დაზგა

barytes
 copper
 iron
 steel
 cast iron
 mine
 tunnel
 tunnel-building
 enterprise (factory)
 mechanical (machine)
 factory
 heavy industry
 light industry
 food industry
 textile industry
 production
 shop, section
 machine-tool

ქართული ვაზი და ქართული ღვინო

ქართველი კაცის ცხოვრებაში ვაზს უდიდესი ადგილი უჭირავს. იგი ოდითგანვე იყო მისთვის არა მარტო სასოფლო-სამეურნეო კულტურა, არამედ სასიცოცხლო ძალისა და ენერჯის მიმცემი. როგორც ცნობილია, წმინდა ნინო საქართველოში ვაზის ჯვრით ხელში შემოვიდა. ეს კარგად ახსოვდა ყველა ქართველს. ყოველივე ეს კარგად იცოდა მტერმაც და, უპირველეს ყოვლისა, ვენახის განადგურებას ცდილობდა. რამდენჯერ გადაუწვავთ იგი, მაგრამ მაინც ვერ გაუანადგურებიათ.

ვაზის კულტი და მისდამი დიდი სიყვარული გამოვლენილია ქართველი ხალხის ფოლკლორში, მის სიმღერებში და იმ დიდებული ტაძრების კედლებზე, რომელთაც ვაზის ამოჩუქურთმებული ხვეულები და მტევნები ამშვენებს. ვაზი ქართველებისათვის შრომის, ძლიერებისა და სილამაზის სიმბოლოა.

საქართველოში ოთხასზე მეტი ჯიშის ვაზი ხარობს. ქართული ღვინოები საერთაშორისო გამოფენებზე ოქროსა და ვერცხლის მედლებს იმსახურებენ. ღვინის დამზადების ტექნოლოგია მეტად რთულია. ღვინოს, ჩვეულებრივ, მიწაში ჩაფლულ თიხის ქვევრებში ინახავენ. ამ ადგილს მარანი ჰქვია. საქართველოში არის კლდეში ნაშენი მარანი, სადაც ორ მილიონ დეკალიტრზე მეტი ღვინო ინახება.

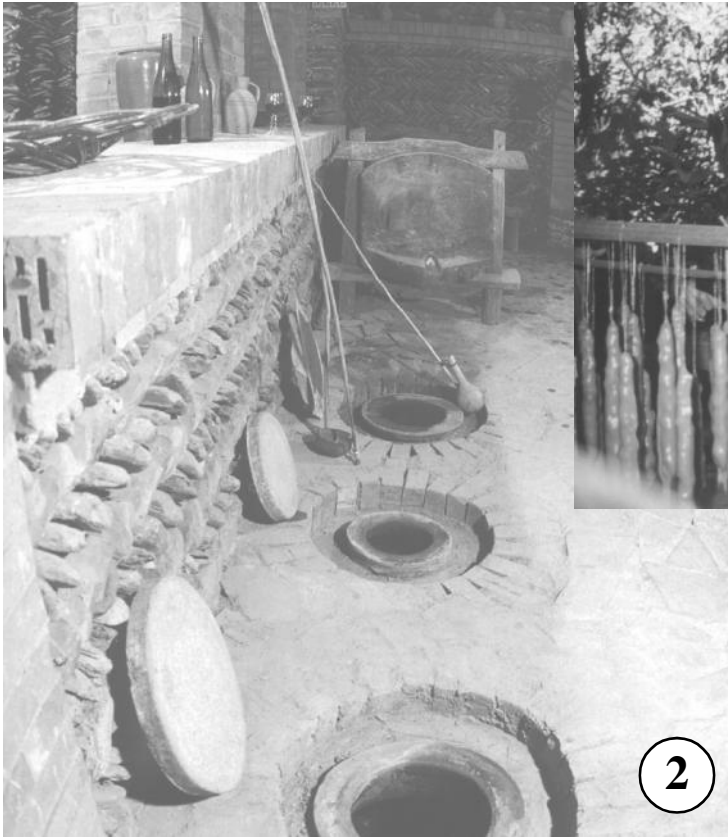
Georgian Vines and Georgian Wines

The vine plays a large role in Georgian life. From ancient times it was not only an agricultural product, but also a source of vital power and energy. As we have already mentioned, many times St Nino came to Georgia with a cross made from vine. All Georgians remember this well. It was also well-known to enemies who tried to destroy our vineyards. (How many times they burned them but could not ruin - l.t.) They burned them many times, but could not destroy them completely.

The cult of the vine and the great love shown to it, has found reflection in Georgian folklore, Georgian songs and on the walls of majestic churches decorated with copies of vines and grapes. The grape- vine is a symbol of industry, power and beauty.

More than 400 kinds of grapes grow in Georgia. Georgian wines gain gold and silver medals at international exhibitions. Wine - making requires a difficult technology. Wine usually is kept buried under ground in jars called kvevri. The place where the wine is kept is called «marani». In Georgia there is a marani hollowed out in the rock, where more than two million decalitres of wine may be kept.

Vocabulary

ვაზი	vine
ვენახი	vineyard
მიწის ნაკვეთი	plot
ყურძენი	grapes
მტევანი	branch
სორტი	kind (sort)
ნერგი	saping
მარანი	marani (a place for the keeping of wine)
ქვევრი	kvevri (a wine jar buried under ground)
კასრი	barrel
დოქი	jar
ყანწი	horn
ღვინის თასი	goblet

1. Churchkhela - a sweet - a children's favourite
2. Marani (kvevri - place for wine storage)
3. Georgian wine, cognac, vodka, champagne
4. Mtskheta, Svetitskhoveli, Representation of vine on the west front

«Shen khar venakhi» («you are the vine»)
 Performed by Rustavi Ensemble, art supervisor
 A. Erkomaishvili

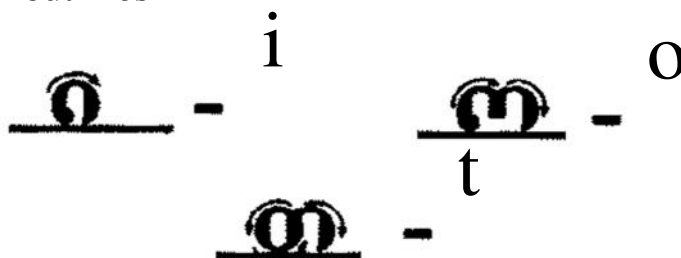
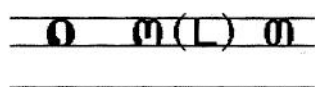
Exercises

Part I

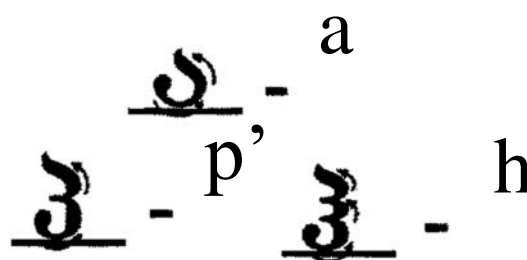
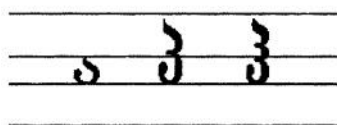
WRITING OF GEORGIAN LETTERS

Georgian letters are written in a fourlined net as in English, but the letters have no slope. Some of the Georgian letters exceed the line upwards or downwards. Two letters exceed both up and down. The letters are shown not in alphabetical order, but according to the similarity of their outlines.

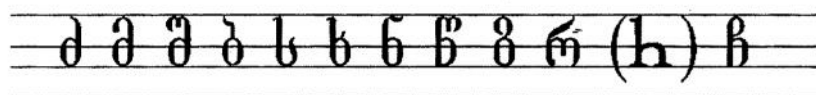
On the line are written:

One is located on the line, two exceed it upwards:

Are on the line and exceed it upwards:

d d ʒ

d-z (dz) ɖ-m ʑ-š(sh)

b b

ɓ-s ɔ-x

ɓ ɓ ʒ

ɓ-n ɓ-ç ʒ-z

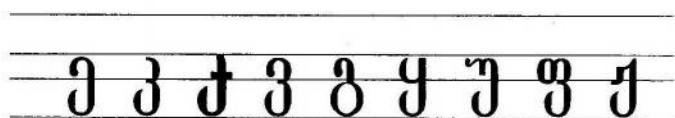
ɓ-b ɓ

ɓ-r ɓ-č(ch)

ɔ

ɔ-b ɔ

Begin on the line and go downwards:

ბ ბ ბ ლ - e ლ - v ლ - g

ქ ლ(ქ))ქ - k ქ - ž

ყ უ(ყ))ყ - u ყ - q

ფ ფ - p

ჟ ჟ - ž

Begin below the line and exceed upwards onto the line:

ლ(ღ))ღ ლ ლ - L ლ - γ (ğ) ლ - d

Begin on the line and go down:

ბ ბ ბ - c ბ ბ ბ - t

Exceed the line upwards and downwards:

ქ ქ ქ - k ქ ქ - č

Part II

ის ვინაა?
ის რაა?

1. შეაფასეთ წერტილები. დასვით კითხვები:

(პირის ნაცვალსახელები განსაზღვრავს ზმნის ფორმას ან პირიქით)

მაგალითი: მე დედა ვარ. ის მამაა.
 ვინ ხარ შენ? ის ვინაა?
 (შენ ვინ ხარ?) (ის ვინ არის?)

მე დედა	შენ დედა	ის დედა	ის წყალია
მე მამა	შენ მამა	ის მამა	ის მარილი
..... ბებია ვარ ბებია ხარ ბებია ხარ	ის ღვინო
..... ბაბუა ვარ ბაბუა ხარ ბაბუა ხარ	ის წიგნი
ჩვენ ქალები	თქვენ მამიდები	ისინი კაცები	ის რაა?
თქვენ დეიდები	თქვენ ბიძები	ისინი ქალები
..... კაცები ვართ ძმები ხართ გოგონები არიან
..... ბიძები ვართ დები ხართ ბიჭები არიან

2. შეაფასეთ წერტილები. დასვით კითხვები:

მაგ.: ვინ არის ნინო?. – ვინ არიან სანდრო და თამაზი?
 – ნინო ჩემი შვილია. – სანდრო და თამაზი ძმები არიან.
 – ვისი შვილია ნინო? – ვისი ძმაა სანდრო?
 – ჩემი (ნინო ჩემი შვილია). – სანდრო თამაზის ძმაა.

1. ნინო ჩემი შვილი.....	ელენე ნინო..... შვილია
2. ლევანი ჩემი შვილი.....	კახა ელენე..... ქმარია
3. ქეთი მისი შვილიშვილი.....	ლევან..... პეტრეს შვილია
4. ირაკლი მამაჩემი.....	ქეთი მერის შვილიშვილი.....
5. გიორგი ჩვენი ძმა.....	მედეა გიორგი..... ცოლია
6. ელენე თქვენი და.....	შალვა თამარი..... ქმარია
7. თამარი დედაჩემი.....	სანდრო და თამაზ..... ძმები არიან
8. მანანა იმათი დედა.....	ნინო და ქეთევან..... დები არიან
9. მერაბი მერის ძმა.....	ნიკა და ანა ჩემი ნათესავებ..... არიან.
10. ნინო ელენე..... მეგობარია.	

ის ვინაა?
შვილია?

3. აბრუნეთ მხ. და მრ. რიცხვის 4 ბრუნვაში: პური, მარილი, სახლი, წიგნი, სურათი, ოფისი, სკამი, ოთახი, შვილი (მაგ. ნახეთ 28 გვ.-ზე)

აუღლები: ვ-წერ, ვხატავ, ვკითხულობ, ვაშენებ, ვაკეთებ, ვთამაშობ, ვსწავლობ (მაგ. გვ. 29).

4. ჩასვით სიტყვები (ბურთი, საქმე, სურათი, სახლი, საჭმელი, გაზეთი, ტორტი, ტელევიზორი, დაუალეზა, კაბა, წყალი, მუსიკა, გაკვეთილი, წინდა) დაუსვით კითხვა ყველა სიტყვას:

ნანა წერს	ვანო თამაშობს
ნიკო კითხულობს	ანა სვამს
ელენე ხატავს	მერი ჭამს
გიორგი აკეთებს	ლევანი უსმენს
თემო აშენებს	პეტრე უყურებს
ქეთევანი ამზადებს	მე ვსწავლობ
შენ კერავ	ის ქსოვს

რაას
აკეთებს?

5. აუღლოთ ზმნები: მყავს, მაქვს, მგონია, მწამს, მწყურია, მშია, მცხელა, მინდა.

(მაგ.: მე მყავს ის. შენ გყავს ის. მას ჰყავს ის)

6. ჩასვით სიტყვები (ჩაი, ანი, მანქანა, ყავა, გიორგი, ნამცხვარი, ფული, მობილური, ძაღლი, თამარი, ნანა, წიგნი, კატა, მუსიკა, წყალი, ნიკო, ნაყინი, მერი, საჭმელი, ტელევიზორი):

1. მე მქვია 2. მას ჰყავს 3. ის იცნობს 4. შენ გიყვარს 5. მე მინდა 6. ჩემს შვილს ჰქვია 7. მას უყვარს 8. შენ გჭირდება 9. ქეთის აქვს 10. ირინას ჰყავს 11. ჩვენ გვინდა 12. მათ უყვართ 13. ისინი იცნობენ 14. ჩვენ ვკითხულობთ 15. მათ ჰყავთ 16. ჩვენ გვიყვარს 17. მათ უნდათ 18. ელენეს მოსწონს 19. მე ვუყურებ 20. მე მაქვს ახალი

7. გაასწორეთ შეცდომები:

1. ჩემს დას მქვია ანი. 2. ნინოს მიყვარს ყავა. 3. ის წერ დავალებს. 4. ჩემს წიგნი აქ არის. 5. თქვენ ექიმი ხარ? 6. ვინ ხარ თქვენ? 7. რა გქვია ნინოს ქმარი. 8. რა არის ისინი? 9. რას ვაკეთებთ შენ? 10. ნიკოს გაქვთ ახალი სახლი. 11. ჩვენ მინდა ბორჯომის წყალს. 12. მათ გაქვთ ახალი სახლი. 13. თქვენ გვიყვარს ყვავილები? 14. მანანას მჭირდება ფული. 15. ისინი ჩემი შვილებია. 16. თამაზი ვაშენებ სკოლას. 17. მათ გვყავს ლამაზი მანქანა. 18. რა ჰქვია შენ? 19. ნინოს მცია. 20. კაცს მშია.

მე მყავს დედა

8. გამოყავით თემის ნიშნები:

ვკითხულობ, ვმუშაობ, ვსწავლობ, ვაკეთებ, ვაშენებ, ვხატავ, ვსვამ, ვწერ, ვიყვან, ვკერავ, ვცხოვრობ, მყავს, ვლაპარაკობ, ვკლავ, ვმალავ, ვქსოვ, ვწვავ, ვანთებ, ვხედავ, ვიღებ, ვიწყებ, ვაქებ, ვჭამ, ვბეჭდავ, ვუსმენ, ვუყურებ, მაქვს, მწამს.

9. ზედსართავ სახელებს შეუწყვეთ მოცემული არსებითი სახელები:

(სახლი, გოგონა, ბიჭი, ხე, ჩანთა, ბავშვი, წიგნი, კაცი, მატარებელი, ქვეყანა, ამინდი, პური, წყალი, მოსწავლე, ოთახი, მობილური, ადამიანი, პერანგი, კატა, ლეინო)

დიდი, პატარა, ლამაზი, კარგი, მაღალი, მძიმე, ჭკვიანი, სწრაფი, მდიდარი, ღარიბი, ცუდი, ახალი, ცხელი, ცივი, მშრალი, ნიჭიერი, სუფთა, იაფი, ზარმაცი, ბნელი.

10. უპასუხეთ კითხვებს:

რა გქვია?

რა გვარი(სა) ხარ?

მშობლები გყავს?

რა ჰქვია დედას?

რა ჰქვია მამას?

როლის დაიბადე?

სად დაიბადე?

სად ცხოვრობ?

შენი მისამართი?

სად სწავლობ?

რომელ კურსზე (კლასში) ხარ?

სად მუშაობ?

ვინ მიყვარს?
რა მოგწონს?

რა სპეციალობის ხარ?

რა გაინტერესებს?

რა გიყვარს?

რა არის შენი ჰობი?

შენი ელექტრონული ფოსტა?

მობილური გაქვს?

რა ნომერია?

რამდენი ძმა გყავს?

რამდენი და გყავს?

დედა სად მუშაობს?

რამდენი წლისაა შენი და (ან ძმა)?

რა ჰქვია შენს დას (ან ძმას)?

მე მყავს ფული

11. დაწერე ტექსტი: „ჩემი ოჯახი“

Part III

1. აბრუნე: ქათამი, ღრუბელი, ყურძენი, მინდორი, ყავა, სკოლა, ბებია, საქმე, მზე, მოსწავლე, მანქანა, თარო, კუ, დრო.

2. თარგმნე ინგლისურ ენაზე:

ნინო თიკას ამხანაგია. ნიკო ამხანაგის ძმაა. მანანა ჩემი მეზობელია. ვანო ჩემი მეზობლის შვილიშვილია. თინა და ნიკო მეგობრები არიან. ნანა ნიკოს მეგობრის შვილია. კახური ყურძენი ძალიან ტკბილია. ყურძნის წვენი ძალიან სასარგებლოა. ჩვენი ქართული ენის მასწავლებელი ახალგაზრდა ქალია. ჩვენი სოფელი ძალიან ღიძია. სოფლის ბოლოს ღიძი მინდორია. ძალიან მიყვარს მინდვრის ყვავილები.

3. გაასწორეთ შეცდომები:

1. დელა უყვარს შვილი. 2. ნინოს კარგად სწავლობს. 3. მე ვსვამ წვენი. 4. ხე აქვს ლამაზი ფოთლები. 5. სად არის ჩემს წიგნს? 6. ის იყავი გამოჩენილი მწერალი. 7. კაცებს მუშაობენ ქარხანაში. 8. ირაკლი მოსკოვში მუშაობდა. 9. თბილისში გიორგი ქართული კარგად სწავლობდა. 10. სად იქნებიან თქვენმა მეგობრებმა ხვალ? ხვალ ჩემს მეგობრებს იქნებიან ლექციაზე. 14. რას სვამთ დილას? მე ვსვამ ყავა, ჩემი და კი რძე. 15. სად ვიყავი შენ გუშინ? გუშინ მე იყავი სახლში. 16. რას აკეთებს ბავშვები? ბავშვები თამაშობენ ფეხბურთი.

4. აუღლეთ ზმნები:

1. მივლივარ. 2. ვიცინი. 3. ვკოცნი. 4. მივრბივარ.

5. დაიმახსოვრე!

მივლივარ — მოვლივარ
ავლივარ — ჩავლივარ
შევლივარ — გავლივარ
ამოვლივარ — ჩამოვლივარ
შემოვლივარ — გამოვლივარ
გადავლივარ — გადმოვლივარ

მივედი — მოვედი
ავედი — ჩავედი
შევედი — გამოვედი
ამოვედი — ჩამოვედი
შემოვედი — გამოვედი
გადავედი — გადმოვედი
წავედი — წამოვედი

მივალ — მოვალ
ავალ — ჩავალ
შევალ — გავალ
ამოვალ — ჩამოვალ
შემოვალ — გამოვალ
გადავალ — გადმოვალ
წავალ — წამოვალ

* „მივლივარ“ ზმნასთან (ან მის სხვა ვარიანტებთან) შეწყობილი სახელი თუ უსულოა, იქნება -ში ან -ზე თანდებულისანი ფორმით. მაგ., მივლივარ სკოლაში, მივლივარ კონცერტზე.

* „მივლივარ“ ზმნასთან (ან მის სხვა ვარიანტებთან) შეწყობილი სახელი თუ სულიერია, იქნება -თან თანდებულისანი ფორმით. მაგ., მივლივარ ამხანაგთან.

* „მოვლივარ“ ზმნასთან (ან მის სხვა ვარიანტებთან) შეწყობილი სახელი თუ უსულოა, იქნება -იდან თანდებულისანი ფორმით. მაგ., მოვლივარ სკოლიდან, კონცერტიდან.

* „მოვლივარ“ ზმნასთან (ან მის სხვა ვარიანტებთან) შეწყობილი სახელი თუ სულიერია, იქნება -ვან თანდებულისანი ფორმით. მაგ., მოვლივარ ამხანაგისაგან.

6. დაიმახსოვრე!

მივლივარ სახლში
მივლივარ კინოში
მივლივარ სკოლაში
მივლივარ უნივერსიტეტში
მივლივარ ფეხბურთზე
მივლივარ კონცერტზე

მოვლივარ სახლიდან
მოვლივარ კინოდან
მოვლივარ სკოლიდან
მოვლივარ უნივერსიტეტიდან
მოვლივარ ფეხბურთიდან
მოვლივარ კონცერტიდან

სად მიდიხარ?

საიდან
?
მოდისა?

მივდივარ საზეიმო საღამოზე
მივდივარ კრებაზე
მივდივარ ამხანაგთან
მივდივარ დელაჩემთან
მივდივარ ბავშვებთან
მივდივარ ოპერასთან
მივდივარ სტუმრად
მივდივარ იქ

მოვდივარ საზეიმო სხდომიდან
მოვდივარ კრებიდან
მოვდივარ ამხანაგისგან
მოვდივარ დელაჩემისგან
მოვდივარ ბავშვებისგან
ოპერასთან ვიყავი და იქიდან მოვდივარ
სტუმრად ვიყავი და იქიდან მოვდივარ
მოვდივარ იქიდან

მივდივარ სკოლაში

7. მიუწერეთ ზმნისწინები:

მევდიოდი სკოლაში. სადდიან მოსწავლეები? თინადის კიბეზე. ნიკოდის კიბეზე ჩემთან. წელს ჩვენვალთ ზღვაზე. ბავშვებივიდნენ სკოლიდან. გიორგი მე-5 სართულზე ცხოვრობს, ის ყოველთვის ფეხითდის ქვემოთ. ოთახში არავინვიდა. საკლასო ოთახში მეც ვიყავი, როდესაც ნანავიდა კლასში. შემდეგ გაჩერებაზეხვალ, იქ არის წიგნების მაღაზია. გარეთდი და ნახე როგორი ამინდია. დერეფნის ბოლოს თეთრ კარშიხვალ და იქ ვიქნები. გუშინ ამხანაგისგანვედი ძალიან გვიან საღამოს. დელაჩემისგანვდიოდი, როდესაც თოვლი წამოვიდა. გუშინ წინ დღისით სტუმრად ვიყავი და იქიდან რომვდიოდი ინგლისურის მასწავლებელი შემხვდა.

მივდივარ ამხანაგთან

8. დაიმახსოვრე ფორმები! შეადგინე წინადადებები

ავდივარ, ამოვდივარ, ავდიოდი, ამოვდიოდი, ავედი, ამოვედი, ავალ, ამოვალ – ზევით
ჩავდივარ, ჩამოვდივარ, ჩავდიოდი, ჩამოვდიოდი, ჩავედი, ჩამოვედი, ჩავალ, ჩამოვალ – ქვევით
შევალი, შემოვალ, შევდიოდი, შემოვდიოდი, შევედი, შემოვედი, შევალ, შემოვალ – შიგ
გავდიოდი, გამოვდიოდი – გარეთ

9. ა) დაუსვი კითხვები სიტყვებს; ბ) თარგმნე რუსულ ენაზე:

ეს გაზეთი ყოველდღე გამოდის. ქეთო გვიანაა, შემოდი სახლში! მე ჩავედი კიბეზე. კვირას ჩვენ წავალთ ბებიასთან. მე მივდივარ ამხანაგთან. როდის ჩამოვა შენი ძმა ჩვენთან? გუშინ ვიყავი სკოლაში. ყოველდღე მე ვდგები დილით ადრე. მეგობრები შაბათ-კვირას მივდივართ მცხეთაში. ბორჯომის მატარებელი გადის ადრე, დილის 8 საათზე. თუ წვიმა იქნება, ვერ წავალთ. ამ დროს შარშან, ე.ი გასულ წელს კიევში ვიყავი. ზეგ მივდივარ თეატრში. ხვალ გამოცდა მაქვს ქართულ ენაში. გუშინწინ ჩავაბარე გამოცდა საქართველოს ისტორიაში. მომავალ წელს გერმანიაში მივდივარ.

10. მოცემული ზმნები წარმოადგინეთ არასრულ წარსულსა და მომავალ დროში

ვ-აკეთებ; ვ-სადილობ; ვ-ამზადებ; ვ-საუზმობ; ვ-წერ; ვ-ფიქრობ; ვ-ალაგებ; ვ-საუბრობ;
ვ-ამენებ; ვ-რეცხავ; ვ-ვაჭრობ; ვ-ხატავ; ვ-აუთობ; ვ-ცეკვავ; ვ-კერავ; ვ-კითხულობ; ვ-უსმენ;
ვ-ჭამ; ვ-ვასშობ; ვ-თამაშობ; ვ-ჩქარობ.

მოვდივარ სკოლიდან

11. გაასწორეთ შეცდომები:

სად მიდიხარ თქვენ ერთ კვირაში? ერთ კვირაში ჩვენ მიდიხარ ლონდონში. სად იყავი შენ დილას? დილას მე იყავი სუპერმარკეტი. მომავალ წელს ჩვენ წახვალ ამერიკა. ქალბატონო თამარ, სად იყავი? მე დღეს იყავი მუზეუმი. გუშინ მე წახვედი დაბადების დღე. გუშინწინ ისინი მიდიოდა კონცერტი. ნუცა მიდის ნინოსთან. თქვენ წახვალ ნინო? ჩემი ამხანაგები მოვა ჩემთან დღეს 5 საათი.

მოვდივარ ამხანაგისაგან

12. ამ ზმნებით შეადგინეთ წინადადებები:

ვიქნები, მიდის, წავალ, იყო, წავედი, მიდიოდა, წავლენ, იყავით, წავედით, იქნებიან, მივიდნენ, მივდივარ, ვიყავი, წახვალ, მოვიდა, იქნება, მივდიოდი, წავა, მიდიან, იყვნენ.

13. წერტილების ნაცვლად დაწერეთ „ვიცი“ ზმნა სწორი ფორმით:

ვინ ... გაკვეთილი? ეკა ლექსი ... ზეპირად? ეს მოთხრობა მე კარგად არ გუშინ ... თქვენ გაკვეთილი? გუშინ მათ ცუდად ლექსი. მან კარგად ... ინგლისური ენა. თქვენ ეს დიდი მოთხრობა? ერთ წელიწადში მას ... ქართული ენა კარგად.

14. წერტილების ნაცვლად ჩაწერეთ მოცემული ზმნები (მიდიხარ, წამოვედი, მივდივართ, მოვდივარ, დავდივარ, მივდივართ, მოხვალ, მივდივარ, მივედი, წამოვალ, წავალთ, მივდივართ, მოვალ, მოხვედი, წამოხვალ, მიდიხართ, მივდივარ, ჩამოვიდა, მივდივარ მოვალ):

შეხვედრა ამხანაგთან

მე ყოველდღე . . . სამსახურში 9 საათ. . . , იქიდან . . . 6 საათ . . . , ძალიან დაღლილი ვარ. კვირაში 2-ჯერ დილით ადრე . . . სავარჯიშოდ სტადიონზე.

- ახლა სად . . . ?
- ახლა ამხანაგთან . . . , საქმე მაქვს.
- ჩვეთან როდის . . . ?
- ხვალ. . . . გუშინ დეიდა ნანასთან . . . , ძალიან გაეხარდა, დაბადების დღე ჰქონდა. შენ რატომ არ . . . ?
- ბებია ავად არის და ვერ
- ხვალ აუცილებლად თქვენთან. დღეს დრო არ მაქვს. ახლა ბიბლიოთეკაში... . ზეგ გამოცდა უნდა ჩავაბარო ინგლისურ ენაში. ისტორიასაც ვმეცადინებ, მალე ისიც უნდა ჩავაბარო. ჩემი ბიძაშვილი . . . სოფლიდან. დიდი ხანია თბილისში არ ყოფილა. დღეს... რუსთაველის თეატრში, კარგი სპექტაკლია.
- მეც . . . , მაინტერესებს.
- ხვალაც ხომ არ . . . ?
- არა. ხვალ სხვაგან. . . ხვალ თქვენ სად . . . ?
- ხვალ . . . ოპერისა და ბალეტის თეატრში. ზეგ. . . . რუსთაველის კინო-თეატრში. საინტერესო ფილმი გადის. მეჩქარება, აბა, კარგად იყავი!
- კარგად!

14. დაწერეთ ტექსტი: თქვენი სწავლა-განათლების შესახებ:

Part IV

1. გადაიყვანეთ ზმნები აქტიურიდან პასიურ ფორმებში:

დედაჩემი ათბობს საჭმელს. ელენე მზეზე აშრობს კაბას. ნინო ელექტროლუმელში აცხობს ნამცხვარს. დედა ადრე აწვენს ქეთის ლოგინში დასაძინებლად. მე დიდ ქვაბში ვამზადებ საჭმელს. ჩემი მეგობარი ბებიას აბრაზებს. ისინი აგრძელებენ მოლაპარაკებას. ჩვენ ვაშენებთ დიდ სახლს. ჩვენ ვაჩერებთ ტაქსის.

2. აუღლეთ ზმნები:

მე ვიზრდები, მე ვილიძები, მე ვმდიდრდები, მე ვოთბები, მე ვჯვდები, მე ვემალები მას, მე ვეფერები მას.

3. გადაიყვანეთ შემდეგი ზმნები მომაგალ დროში:

ვიზრდები –	ვწითლდები –	ვცოცხლობ –	ვლაპარაკობ –
ვიმალები –	ვეფერები –	ვსაუბრობ –	ვსადილობ –
ვიტანჯები –	ვიღლები –	ვვახშობ –	ვსაუზნობ –
ვემალები –	ვმდიდრდები –	ვმგზავრობ –	ვთამაშობ –
ვოთბები –	ვცივდები –	ვმუშაობ –	ვფიქრობ –
ვჯვდები –	ვეხმარები –	ვსწავლობ –	ვცეკვავ –
ვემზადები –	ვცხოვრობ –		

4. თარგმნე!

საქართველოში ძალიან კარგი გაზაფხული იცის. უმეტესად თბილი ამინდია. ბუნება იღვიძებს. ხეებზე ყვავილები და მწვანე ფოთლები გამოდის. დღე იზრდება და ღამე მოკლდება. ხშირად მოდის ჟუჟუნა წვიმა. ზაფხულში ცხელა. მზე ძლიერია. დღე გრძელდება, ღამე კი – მოკლე. განსაკუთრებით ცხელა ივლისსა და აგვისტოში. შემოდგომა ძალიან ლამაზია და მდიდარი. ბევრი ხილია. განსაკუთრებით ყურძენი. სექტემბერში ჯერ კიდევ ცხელა. ოქტომბრის ბოლოს სიგრილეა. ნოემბერში კი ცივა, ქარია ხოლმე. ზამთარში ძალიან არ ცივა. ზოგჯერ თოვლიც არ მოდის. ჩვეულებრივ დეკემბერში მოდის თოვლი. ჩვენთან დიდი ყინვები არ არის.

5. გაასწორე შეცდომები:

ვინ დაწერე წიგნი? ვინ შეჭამე ჩემი შოკოლადი? ბავშვებმა მოკრიფა ლამაზი ყვავილები. შარშან მე მოვისმინეთ ახალი სიმღერები. ელენემ გაშალე სუფრა. ბებიამ შეკერეს ლამაზი კაბა. ბავშვმა დაკარგე ქოლგა. მათ შეჭამა სადილი თავის მეგობრებთან ერთად. დედამ დაჭრეს პურს. ბავშვმა დახურე ფანჯარას. მე მოიგე ახალი მანქანა. ელენემ წაიკითხე საინტერესო ლექსი. ჩვენ ბევრი ფული დავხარჯე კაფეში. დედამ გააკეთა გემრიელი ხაჭაპურით. ბავშვი დაიმალე მანქანის უკან. დათო ბევრი ითამაშა. დედას ბევრი ჭურჭელი გარეცხა. ჩემმა მეგობარმა ბავშვები ადრე დააძინეს. გუშინ არდადეგები დაიწყო. მშენებლებმა ლამაზი სახლები ააშენა. ბებიამ ჩემმა გემრიელი ნამცხვარი გამოაცხვე. პატარა ქეთიმ შეჭამეს მკვანე ვაშლი. ქალმა დახურე კარი. ბევრი ილაპარაკე ახალ წიგნზე. მასწავლებელი ისაუბრა გამოცდების შესახებ. გაკვეთილს ძალიან ადრე დაიწყო. ნიკომ იფიქრეს, იფიქრეს და გადაწყვიტა.

6. შეავსეთ წერტილები, დაუსვით კითხვები სიტყვებს:

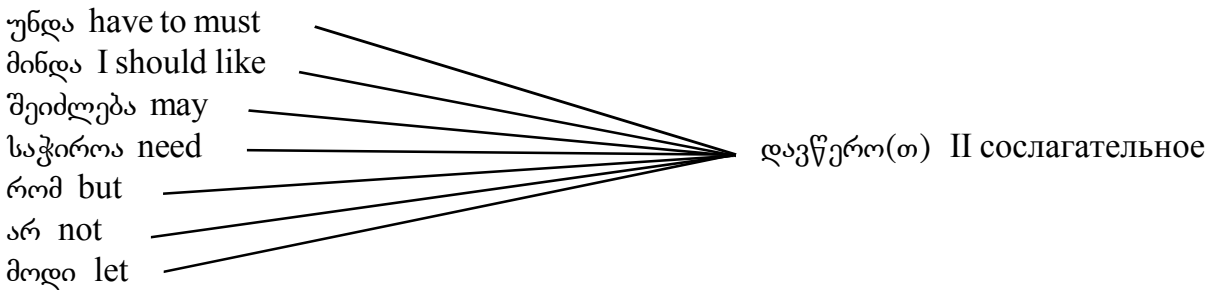
1. ვინ დაწერა ეს წერილი...? 2. ჩემ... მშობლებ... იცხოვრეს ლონდონში დიდხანს? 3. დედა... გარეცხა ბევრი ჭურჭელ... 4. ნინო... ლამაზ... კაბა... შეკერა. 5. ბიჭ... დედა... წერილი მიწერა. 6. გუშინ ჩემ... მეგობარ... ტელეფონ... დაკარგა. 7. გუშინ ეზოში ბიჭებ... ითამაშეს ფეხბურთ... 8. ოთახში ძალიან ციოდა და მე ბუნარ... ავანთე. 9. ბავშვებ... გააჩერეს ტაქსი...

10. გუშინ ნიკო... ადრე დავწვა. 11. პატარა... ბავშვ... დაასხა ცხელ... წყალ... იატაკზე. 12. ნიკო... იმღერა ძალიან კარგი სიმღერ... 13. თქვენ ისწავლეთ გაკვეთილებ...? 14. გუშინწინ მეგობრებს... ერთად ვისადილეთ. 15. ელენე... ძალიან ბევრი ილაპარაკა ფილმის შესახებ. 16. ვანო... მთელი დღე ითამაშა გარეთ. 17. მხოლოდ ქეთი... ისწავლა ლექს... ზეპირად. 18. ბავშვებს... შეჭამეს ნიგეზიან... შოკოლად... 19. გიორგი... თვითონ გადათარგმნა წიგნი... 20. ბებია... შეწვა ხორცი... და კარტოფილ... 21. სახლ... ძალიან სწრაფად გათბა. 22. გოგონა... ბევრი იმუშავა. 23. ნინო... არ ჰქონდა ფულ... 24. ნანა... უყვარს ხატვა. 25. თამარ... ჰყავს შვილი... 26. გიორგი... ფულ... სთხოვა დედა... 27. თინა... ლამაზ... პერანგ... შეუკერა ბავშვ...

7. აუღლე ზმნები, მიუწერე ნაცვალსახელები და დაიმანსოვრე!

ავაშენე, გაზზარდე, დაგამთავრე, ვილაპარაკე, ვითამაშე, ვიმუშავე, ვისწავლე, მოვხარე, შევწვი, შევჭამე, ავანთე, გავთბი, გავწითლდი, დავიღალე, დავიძინე, გავიღვიძე, გადავიხადე, გავალე, დავხურე.

8. There are some pairs of the word combinations where the verbs are presented in the II subjunctive.

9. მოიფიქრეთ წინადადებები:

1. უნდა ჩავიცვა 2. უნდა დავწეროს 3. უნდა დავრეკოთ 4. უნდა გადაიხადონ 5. მოდი, გავაკეთოთ 6. ისწავლა 7. სთხოვა, რომ 8. გათბა 9. დავწინე 10. დაემალა 11. უნდა იმუშავო 12. აანთო 13. ვიცხოვრებ 14. უნდა გარეცხოს 15. საჭიროა, რომ წაიკითხო 16. მოეფერა 17. უნდა ისწავლონ 18. გაზზარდე 19. სჭირდებოდა 20. ჰყავდა

10. გაასწორეთ შეცდომები:

1. როდის უნდა გადაიხადო ამ კაცმა თავისი ვალი? 2. შენ უნდა გადავთარგმნო ეს ტექსტი დღეს საღამოს. 3. დედამ უნდა გაშალო სუფრა. 4. შეიძლება ჩვენ დახუროს ფანჯარა? 5. ახლა ჩვენ მალე უნდა წავიდეთ. 6. ამ კაცმა ეს საქმე უნდა დაამთავრო. 7. ამ ცნობილმა მხატვარმა უნდა დახატო დედაჩემის სურათი. 8. ქალმა უკვე უნდა შეწვა ხორცი. 9. შვილო, ფული ფოსტით უნდა გავზავნოს, მაგრამ ფრთხილად იყავი, არ დაკარგოს გზაში. 10. შენ აუცილებლად უნდა ჩაიცვას შენი პალტო. გარეთ ძალიან ცივა 11. ბავშვებს, დროა დავლიოთ რძე. 12. თქვენ უნდა გავიმეოროთ ეს გაკვეთილი მომავალი კვირისათვის და მოვამზადოთ ახალი გაკვეთილი. 13. შაბათისათვის შენ უნდა გამოაცხოთ ერთი კარგი ნამცხვარი. 14. ჩვენ უნდა გავათბო ეს ოთახი. 15. მე დღეს სახლში უნდა ვიყო, ჩემთან მეგობარი უნდა მოვიდეს. 16. მე ვფიქრობ, ბავშვი კიდევ ავად უნდა იყო. 17. ეს წიგნები მაღაზიაში უნდა წავიღო შენ. 18. ეს წერილები დღეს უნდა გაიგზავნონ. 19. თქვენ არ უნდა დახარჯო ზედმეტი ფული. 20. მოდი, დავლიო ერთად კიდევ ერთი სადღეგრძელო. 21. მოდი, დაიწყე თქვენ მუშაობა და მე მალე მოვალ. 22. მოდი, ვაჩუქო ჩვენ ეს თბილი ქურთუკი იმ ღარიბ კაცს. 23. შენ უნდა შეჭამოს ეს სუპი. 24. ეს მნიშვნელოვანი დოკუმენტებია და ჩვენ უნდა სადმე კარგად შევინახო. 25. თქვენ ეს წიგნი ორ დღეში უნდა დაბეჭდო. 26. შენ უნდა გამოვცვალო

მაღაზიაში ეს ახალი შარვალი, რადგან ის ძალიან პატარა არის შენთვის. 27. გარეთ ისე ცივა, რომ შენ ქუდი უნდა დაიხუროთ. 28. შენ უნდა ჩააცვას ბავშვებს ტანსაცმელი, რადგან მე სახლში არ ვიქნები. 29. ჩვენ უნდა ავაშენოთ ერთი პატარა, ლამაზი სახლი ქალაქგარეთ. 30. ექიმმა უნდა მოარჩინო ავადმყოფი. 31. ჩვენ უნდა გავაჩერო ტაქსი და წავიდე სახლში. ძალიან გვიანია. 32. ბავშვებო, უკვე გათენდა, დროა ადგე.

11. დაიმანსოვრეთ!

ფანქრით ვხატავ (რითი ხატავ?) კალმით ვწერ (რითი წერ?) ჩანგლით ვჭამ (რითი ჭამ?) კოვზით ვსვამ (რითი სვამ?) ჭიქით ვსვამ (რითი სვამ?) მანქანით მივდივარ (რითი?) მანქანით მოვდივარ (რითი?) ფეხით დავდივარ (რითი?) ხელით ვაკეთებ (რითი?) დღისით ვმუშაობ (როდის?) ღამით მძინავს (როდის?) დღით ადრე ვდგები (როდის?)

12. წერტილების ნაცვლად დაწერეთ სახელის სწორი ფორმა:

1. ნინო წერს ლამაზი (კალამი)..... 2. ხვალ სოფელში ჩვენ წავალთ (მანქანა).....
3. თუ შეიძლება, გამათავისუფლეთ სამი (დღე)..... 4. დედაჩემი მუშაობს (ექიმი)..... პოლიკლინიკაში. 5. ეს პალტო 100 (ლარი)..... ვიყიდე. 6. ყოველ დილას (ფეხი)... მივდივარ უნივერსიტეტში. 7. ვაკეში ბინა ქირავდება (ავეჯი)..... 8. პატარა ბავშვი თავისი (ხელი)..... ჭამს ფაფას. 9. ეს ლამაზი ჯვარი ბიჭმა თავისი (ხელი)..... გააკეთა. 10. მე ვწერ წერილს არა (ფანქარი)....., არამედ (კალამი).....
11. ეს კაცი აქ (მასწავლებელი)..... მუშაობს. 12. პურს ჭრიან (დანა)..... 13. დღით მე ვსვამ ყავას (რძე)..... 14. საღამოს ჩვენ ვიქნებით (სტუმარი).....
15. ეს ბავშვი ჭამს პატარა (კოვზი)..... 16. ახალ..... (მანქანა)..... მიდიხარ ლონდონში თუ (ძველი)....?. 17. რა (ლამაზი)..... გამოიყურები. 18. როგორ არის დედათქვენი? დედაჩემი (კარგი)..... არის. 19. თავი მტკივა. ძალიან (ცუდი)..... ვარ. დალიე ეს წამალი და ყველაფერი გაგივლის.

13. უპასუხეთ კითხვებს:

როდის იყავით ავად? რა გაწუხებდათ? თუ იყავით ექიმთან? ექიმმა რა დიაგნოზი დაგისვათ? რითი იმკურნალეთ? რამდენი ხანი იყავით ავად? საავადმყოფოში ხომ არ იწექით? ოპერაცია გაიკეთეთ? რა წამლები მიიღეთ? ახლა კარგად ხართ?

14. დაწერეთ ტექსტი: თქვენი და თქვენი ოჯახის წევრების ჯანმრთელობის შესახებ.

უყურეთ ქართლ ტელეარხებს!

უსმინეთ ქართულ რადიოს!

ეს აუცილებელია!

Part V

რა ღირს?
რა ღირდა?
რა ეძიებდა?

1. ჩასვით „ღირს“ ზმნა საჭირო ფორმით:

1. რა ეს პალტო? ეს პალტო 150 ლარი.
2. რა ერთი კილოგრამი ვაშლი? ერთი კილო ვაშლი 2 ლარი.
3. ქალბატონო, რა ბორჯომი? ერთი ბოთლი ბორჯომი 90 თეთრი.
4. რა ასი გრამი კარაქი? ასი გრამი კარაქი 2 ლარი.
5. როგორ ფიქრობთ, მომავალ წელს რა საგზური ბაკურიანში? მომავალ წელს ბაკურიანში საგზური ალბათ 200 ლარი 6. რა ის ლამაზი კაბა, რომელიც გუშინ გქონდათ? როგორც მახსოვს, 150 ლარი.
7. რა ახალი თევზი ხვალ? ხვალ ერთი კილო თევზი 15 ლარი.
8. გუშინ ახალი ქურთუკი ვიყიდე. რა – ჰკითხა მეგობარმა. ქურთუკი 900 ლარი.
9. რა ერთ მეტრი შალის ქსოვილი? ეს ქსოვილი 20 ლარი.
10. ბატონო, რა ღვინო? ღვინო 12 ლარი

2. ჩასვით ზედსართავი სახელები საჭირო ხარისხის ფორმებით:

1. აზია (დიდია) თუ ევროპა? აზია გაცილებით (დიდი) ვიდრე ევროპა.
2. ჩვენ იქ (მალე) მივალთ ფეხით, ვიდრე მანქანით.
3. ია (ლამაზი) ყვავილია თუ ვარდი?
4. რაც (ადრე) დაიწყებ მუშაობას, მით (ადრე) დაამთავრებ.
5. ვინ არის ის კაცი? ის არის ჩემი (ძალიან კარგი) მეგობარი.
6. წითელია თქვენი კაბა? არა, ის (ოღნავ წითელი) არის.
7. ეს თეთრი ღვინო კარგია, მაგრამ ის წითელი ღვინო (უფრო კარგი) არის.
8. ის (ყველაზე ღარიბი) კაცია ამ სოფელში, მაგრამ (ყველაზე კეთილი) ადამიანია.
9. შალის ქსოვილი (ძვირი) არის, ვიდრე ჩითი.
10. რა ფერის არის ელენეს პერანგი? ელენეს პერანგი (ოღნავ ყვითელი) ფერისაა.

3. აბრუნეთ: ეს, ის, ეგ ცალკე და არსებით სახელთან ერთად: ეს ბავშვი, ის ქალი, ეგ გოგონა.

4. ნაცვალსახელები ჩაწერეთ სწორი ფორმით:

1. როდის გადაწერ (ეს) წერილებს?
2. მე პირველად ვხედავ (ეს) მანქანას.
3. ბებიას ვაჩუქებ (ეს) ჩანთას.
4. დედა მომცემს (ის) წიგნს.
5. ვისია (ეს) კალამი? (ეს) კალამი (ის) ბიჭისაა.
6. სად არის (ეს) ქუჩაზე სუპერმარკეტი? აი, (ის) კუთხეში.
7. სად გზავნის ნინო (ეს) ფულს? ნინო (ეს) ფულს ლონდონში გზავნის.
8. (ეს) კვირაში თქვენ წახვალთ მუზეუმში, სურათების გამოფენაზე.
9. სად ყიდულობთ თქვენ (ეს) პურს? ჩვენ ვყიდულობთ (ეგ) პურს (ის) მაღაზიაში.
10. (ეს) ფილმის შემდეგ ჩვენ წავალთ სახლში.

5. შეადგინეთ წინადადებები მოცემული სიტყვების გამოყენებით:

1. თეთრი 2. შავი 3. ოქროსფერი 4. იმ კაცმა 5. მოყავისფრო 6. ცისფერი 7. საუკეთესო 8. ჭრელი 9. ამ ბიჭს 10. ამათ 11. ვარდისფერი 12. უფრო დიდი 13. მაგან 14. უფრო პატარა 15. ამ ბავშვს 16. ოღნავ ცისფერი 17. ამის 18. იმ ქალებმა 19. იმან 20. მაგ კაცის.

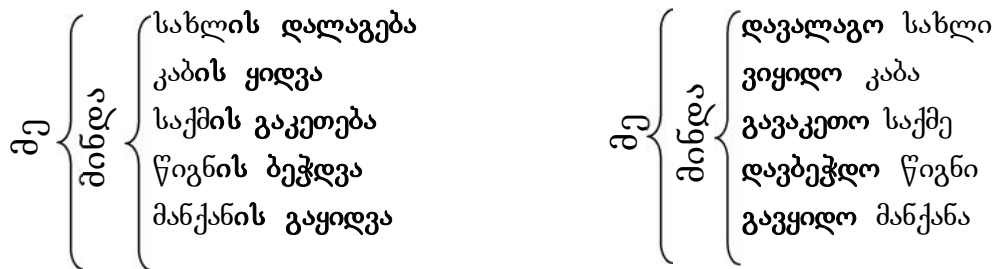
6. ჩაწერეთ ზმნები საჭირო ფორმით:

1. დედა ძალიან ლამაზ კაბას (კერავს თავისთვის). 2. დედა ძალიან ლამაზ კაბას (კერავს სხვისთვის) ნინოს. 3. ეს კაცი (აშენებს თავისთვის) სახლს. 4. ეს კაცი (აშენებს სხვისთვის) სახლს ჩემს მეგობარს. 5. მე ამ პიჯაკს (ვიყიდი სხვისთვის) ჩემს ქმარს. 6. დედა სადილს თავის შვილს. 7. დედა ყოველთვის (არჩევს თავისთვის) კონტა ტანსაცმელს. 8. ბებომ (გაათბო თავისთვის) საჭმელი.

7. გაასწორე შეცდომები:

1. ამ ბიჭს ძალიან მინდა იყიდოს ახალი ტელეფონი. 2. ბავშვებს გვინდა იყიდონ ჯინსები. 3. ჩემს მეგობარს ძალიან გვინდა იყიდოს მოღური ჩექმები. 4. მე გვინდა დავწერო ახალი წიგნი. 5. ჩვენ გვინდა გავაკეთოთ კარგი საქმე. 6. მათ გვინდა წასვლა კინოში.

8. დაიმახსოვრეთ:

9. აუღლეთ ზმნები, მიუწერეთ ნაცვალსახელები და დაიმახსოვრეთ: გყიდულობ, გყიდულობდი, ვიყიდი, ვიყიდე, ვყიდი, ვყიდდი, გავყიდი, გავყიდე:

10. შეადგინეთ წინადადებები მოცემული სიტყვების გამოყენებით:

1. ყიდულობს 2. ყიდის 3. ვყიდი 4. ვყიდულობ 5. ვიყიდე 6. გავყიდე 7. ვიყიდი 8. გავყიდი 9. იყიდა 10. გაყიდა 11. ვყიდულობდი 12. ვყიდდი

11. დაწერეთ სწორი ფორმები, დაუსვით კითხვები სიტყვებს:

1. მე შენ (ვწერ) წერილს. 2. ჩემი და ძალიან ხშირად (წერდა) მე წერილებს გერმანიიდან. 3. როლის (გაცნობა) მე შენს ქმარს? 4. ამ ქალმა სწორედ (იანგარიშა) მე ფული. 5. ქურდმა (მოიპარა) ქალს ჩანთა. 6. ჩემმა მეგობარმა მე ძალიან გემრიელი სადილი (მოგიმზადა). 7. მასწავლებელი ჩვენ (ასწავლიდა) ქართულ ლექსებს. 8. ჩემმა მშობლებმა მე თქვენთან (გამოგზავნეს) 9. შენ მე (მოყიდი) შენს მანქანას? კი, სიამოვნებით (მოყიდი) მე შენ მანქანას. 10. თუ შეიძლება, (წაიკითხე) შენ მე ეს მოთხრობა. სამწუხაროდ, მე ვერ (წავიკითხავ) შენ ამ მოთხრობას.

12. დაწერეთ ტექსტი: „სავაჭრო ცენტრში“.

წაიკითხეთ წარწერები და რეკლამები

Part VI

1. მიუწერეთ ზრდილობიანი ფორმები:

მოდლი –	მიდი –	როგორ ხარ? –
წადი –	გაღმოდლიდი –	ვინ არის? –
ჩამოდლი –	გადადი –	რას შეჭამ? –
ამოდლი –	დაჯექი –	რა მოგცე? –
შედი –	ადექი –	აიღე –
შემოდლი –	ვინ ხარ? –	

2. შეცვალეთ ზმნები ზრდილობიანი ფორმებით:

1. გამარჯობა! შემოდლი ოთახში. 2. როგორ ხარ? – კარგად ვართ. 3. შენი ქმარი როგორ არის? – გმადლობ, კარგად. 4. ბატონო გიორგი, აი, აქ დაჯექი. 5. ვინ არის? – ნინო ვარ. 6. დაჯექი მაგიდასთან. 7. რას შეჭამ? 8. აიღე ეს ცხელი ხაჭაპური. 9. შეჭამ ხინკალს? არა, გმადლობ, მე უკვე ვჭამე. 10. ჩადიხარ ქალბატონო შემდეგ გაჩერებაზე? 11. სად მიდიხარ ბატონო ირაკლი?

როგორ ბრძანდებით?

3. ჩაწერეთ საჭირო თანდებულები, დაუსვით კითხვები სიტყვებს:

1. სად ხართ ახლა თქვენ? ჩვენ ვართ ახლა ლონდონში.... 2. სახლში მიდიან ბავშვები? არა, ისინი მიდიან სკოლაში.... 3. მანქანა დაიძრა, ხიდი გადაირა და აღმართ... გაჩერდა. 4. საქმე მაქვს დავითთან, ძალიან მჭირდება... 5. კედელზე... კარგად მოზრდილი სურათი ეკიდა. 6. სახლში.... გამოვიდა გარეთ ფერმკრთალი, გამხდარი კაცი. 7. საიდან არის ეს წერილები? ეს არის ამერიკა..... მეგობრებთან.... 8. სადამდე მიდის ეს ავტობუსი? ის მიდის მოედანში..... 9. შარშან ზაფხულში... მოეწყო ექსპედიცია მცხეთიკვარში.... 10. როდის მიდიხართ კონცერტში? 11. ეს ავტობუსი მიდის მოედანში..... 12. ეს საჩუქარი ვიციდე ჩემი მეგობრებთან..... 13. მე ვიქნები ბიბლიოთეკა... ხვალ 6 საათში.... 14. ირაკლი წელს აბარებს უნივერსიტეტში... იურიდიულ ფაკულტეტში..... 15. ჩვენ გვყავს მოსწავლეთა ნაკრები ცურვაში, რაგბიში, კალათბურთში... ფეხბურთში..... 16. ხვალ ბიჭები მიდიან ფეხბურთში.... 17. ვისთან არის ეს ბავშვი? ის არის ანა... 18. სად დგას მაგიდა? ჩემს ოთახში... ფანჯარაში.... 19. ვისგან არის ეს წერილი? ეს წერილი დედაჩემი..... მივიღე. 20. რისგან არის ამენებული ეს სახლი? ეს სახლი ამენებულია (ხე)..... 21. როდის ხართ სამსახურში? მე ვმუშაობ ყოველდღე დილა..... 8 საათი... საღამო..... 6 საათ... 22. ქარმა მტკვრის ხეობა..... დაუბერა.

რა ბრძანდებით?

4. ჩაწერეთ საჭირო ფორმით ფრჩხილებში მოცემული სიტყვები, დაუსვით კითხვები სიტყვებს:

1. სად იქნები (ლექცია) შემდეგ? მე ვიქნები რესტორანში. 2. სად არის აქ ფოსტა? ფოსტა არის ამ (სახლი) უკან. 3. სად მიდიხართ თქვენ (გაკვეთილები) შემდეგ? (გაკვეთილები)..... შემდეგ ჩვენ მივდივართ საინტერესო ფილმის სანახავად. 4. (უნივერსიტეტი) წინ რომ ბაღია, ჩვენ იქ დაგელოდებით 5. (წვიმა) გამო ჩვენ წავვლით სახლში ტაქსით და არა ფეხით. 6. ეს კაცი წერს წიგნს საქართველოს (ისტორია) შესახებ. 7. გუმინ (მეგობრები) შორის კამათი იყო ახალი (ფილმი) შესახებ. 8. ინგლისური ენის მასწავლებელი..... გარდა ყველა მასწავლებელს ვუყვარდი. 9. (ღობე) იქით დიდი ძალიან დავინახე. 10. სავსე მთვარე ქალაქს და (ის) წინ აღმართულ მთებს დღესავით ანათებს.

5. თითოეულ სიტყვას მიუწერეთ შესაძლო თანდებულები და შეადგინეთ მოკლე წინადადებები (თვის, გან, კენ, ში, ზე, თან, მდე):

1. ამხანაგი – 2. ძმა – 3. დედა – 4. სამშობლო – 5. გოგონა – 6. ბავშვი – 7. სახლი – 8. შვილი – 9. წყარო – 10. მთა – 11. ცოლი – 12. სოფელი – 13. ფილმი – 14. ქალაქი – 15. კაცი –

6. წერტილების ნაცვლად ჩაწერეთ „ვსვამ“ ზმნა საჭირო ფორმით:

1. რას შენ? წვეს ძალიან მწყურია. 2. ნინო ყავას თუ ჩაის? ალბათ, ნინო ყავას
3. გუშინ მე ძალიან გემრიელი ღვინო 4. ბიჭებმა ძალიან ბევრი ლუდი 5. რას შენ? მე თურქულ ყავას. 6. მწყურია. თუ შეიძლება, წყალი დამისხით და
7. ყოველ დღით მე სტაფილოს და ვაშლის წვენს 8. გუშინ დაბადების დღეზე ნიკომ ძალიან ბევრი ღვინო 9. თუ შეიძლება, მე ხსნად ყავას. 10. დამისხით, კიდევ ერთი უნდა

მარილიანი ყველი

უმარილო ყველი

7. გაასწორეთ:

1. მე ძალიან გშია. მოდი, წავიდეთ კაფეში და ჭამოთ შემწვარი წიწილა. 2. რას შეჭამს შენ? მე შეჭამ 10 ხინკალს და დალევს 1 ჭიქა ლუდს. 3. ბავშვს ძალიან გვწყურია, თუ შეიძლება, დაუსხით წყალი. 4. მე მისცემ გიორგის ფულს. წავიდეს და იყიდო ბაზარში ქათამი, ყველი, მწვანილი, ხილი. 5. დღეს დღით მე ჭამე საჭმელი და ახლა სრულებითაც არ გშია. 6. რა გინდათ, ქალბატონო? ძროხის ხორცი მინდათ თუ ხბოსი? 7. თუ შეიძლება, აგიწონეთ მე 2კგ. ძროხის ხორცი. 8. რას შევჭამ გიორგი? შემწვარი კარტოფილი მინდა ტყემლით. 9. ბავშვს ძალიან გწყუროდა და ორი ჭიქა წყალი დავლიე.

8. შეადგინეთ წინადადებები ამ სიტყვებზე: ვჭამ, მშია, მწყურია, ვუსხამ, მივცემ, მომცა.

9. თარგმნე ინგლისურ ენაზე:

- თინიკო, ყავას დალევ?
- არა, გმადლობთ. მე უკვე დავლიე.
- მე ყოველ დღით ვსვამ ყავას, ადრე კი ჩაის ვსვამდი. გუშინ სამსახურში ისე დაკავებული ვიყავი, რომ შესვენებაზე საჭმელის ჭამა ვერ მოვახერხე. საღამოს უკვე ძალიან მშიოდა. მე ჩემი მეგობარი ნანა კაფეში წავდიოთ და გემრიელი საჭმელები ვჭამეთ. განსაკუთრებით გემრიელი იყო შემწვარი სოკო. ნიგუზიანი ბადრიჯანი კი ცოტა ვჭამე, არ მომეწონა, ზედმეტი მარილი ჰქონდა. ისე ყველიც მარილიანი იყო.

ნამცხვარი ტკბილია

ტყემალი მუხავა

- რა დალიეთ, ღვინო, თუ ლიმონათი?
- თითო ჭიქა წითელი ღვინო დავლიეთ, მწვადს ძალიან უხდება.
- რამდენი გადაიხადეთ?

- 50 ლარიანი მივეცი და უკან 20 ლარიანი მოგვცა და კიდევ რაღაც ხურდა. ძალიან ვისიამოვნეთ, თუ გინდა კვირას ერთად წავიდეთ სადმე.

- ძალიან კარგი!

წიწაკა მწარეა

10. შინაარსის მიხედვით ჩაწერე მოცემული სიტყვები (მკვლედი, მოქანდაკე, მბეჭდავი, მოთამაშე, მომღერალი, მცოდნე, მსმელი, მონადირე, დამლაგებელი, მშენებელი, მკერავი, მოცურავე, დამდგმელი):

1. ეს კაცი ძალიან კარგ, ორიგინალურ სახლებს აშენებს. ის კარგი (არის) 2. ამ კაცის პოლიციამ ჯერ კიდევ ვერ დაიჭირა. 3. ბებიაჩემი ცნობილია, ის

ძალიან კარგად კერავს. 4. ამ პიესის რეჟისორი ითვლება ამჟამად საუკეთესო რეჟისორად. 5. მამამისი ბევრ ღვინოს სვამს, მაგრამ არ თვრება, ის კარგი 6. ეს ქალი ძალიან სწრაფად ბეჭდავს. ის ცნობილი არის. 7. ჩემი ძმა ძალიან ხშირად თამაშობს ფეხბურთს და კარგია. 8. ბიძაჩემი ხშირად ნადირობს, ის კარგი 9. ზურა წერეთელი მან ბევრი მონუმენტური ქანდაკება შექმნა. 10. დღეს საღამოს ჩვენთან მოვა ქალი, ყველაფერს გარეცხავს და გააუთოებს. 11. ნიკოს დამთავრებული აქვს კონსერვატორია და კლასიკური მუსიკის კარგი 12. გუშინ ვაკის საცურაო აუზზე გაიმართა შეჯიბრება ცურვაში. მონაწილეობა მიიღო ყველა ახალგაზრდა 13. კარგად მღერის ნინო? როგორ არა, ის ძალიან კარგი

11. დაიმანსოვრეთ წარსული დროის მიმღეობის ფორმები!

აშენებ-ულ-ი	შეღებ-ილ-ი
გაოცებ-ულ-ი	შეკვეთ-ილ-ი
დახატ-ულ-ი	შეკერ-ილ-ი
გაკეთებ-ულ-ი	გარეცხ-ილ-ი
ადუღებ-ულ-ი	დაბეჭდ-ილ-ი
შეწუხებ-ულ-ი	დაწერ-ილ-ი
დათვალიერებ-ულ-ი	გაგზავნ-ილ-ი
შემოწმებ-ულ-ი	გადახდ-ილ-ი
მიღებ-ულ-ი	მოსმენ-ილ-ი
გაგებ-ულ-ი	დაჭრ-ილ-ი
ჩაცმ-ულ-ი	გაწმენდ-ილ-ი
მოპარ-ულ-ი	ნა-ნახი
გაქირავებ-ულ-ი	ნა-ყიდი
შეშინებ-ულ-ი	ნა-წერი
დაპატიჟებ-ულ-ი	ნა-ქარგი
აღფრთოვანებ-ულ-ი	ნა-მღერი
გაყიდ-ულ-ი	

12. წერტილების ნაცვლად ჩაწერე შინაარსის მიხედვით წარსული დროის მიმღეობა (შეკერილი, გაგზავნილი, შეწუხებული, აშენებული, ადუღებული, დაპატიჟებული, დალაგებული, გაქირავებული, შეღებილი, ჩაცმული, შეშინებული, დაკარგული, დახატული, გაყიდული, ნაყიდი, დაჭრილი, დათვალიერებული):

1. საავადმყოფოში მიიყვანეს ჯარისკაცი 2. ჩემი ძმის მიერ სურათი ყველას მოეწონა. 3. გუშინ პოლიციამ დოკუმენტები აღმოაჩინა. 4. ეს ქალბატონი ყოველთვის კარგად არის 5. დღეს საღამოს ჩვენ ვართ ქალბატონ მარიამთან დაბადების დღეზე. 6. ეს არის ბაბუაჩემის მიერ სახლი. 7. ფრთხილად იყავით! ეს კარი ახალია, არ დაისვართ. 8. დედას წყალი უკვე ჰქონდა ხინკლის ჩასაყრელად. 9. ჩვენს სტუმრებს ქალაქი უკვე ჰქონდათ. ისინი ჩვენ მცხეთაში წავიყვანეთ სვეტიცხოვლის და მცხეთის ჯვრის სანახავად. 10. დედას ძალიან უნდოდა ასეთი ფეხსაცმლის ყიდვა, მაგრამ მაღაზიაში დახვდა. 11. გუშინ არასასიამოვნო ამბავი გავიგე და ძალიან ვარ. 12. მოსამსახურე ქალმა ყველაფერი დამახვედრა. 13. გუშინ ქორწილში თინას ძალიან ლამაზად კაბა ეცვა. 14. ეს ოთახი გაქვთ? დიას, ეს ოთახი ერთი თვის წინ ჩემმა მეუღლემ უცხოელს მიაქირავა. 15. ყველა წერილი ინგლისში 16. ძაღლის ყეფისაგან ბავშვი იღვა და ტიროდა. 17. ბილეთი გაქვთ? როდის მიფრინავთ?

13. დაიმახსოვრეთ მომავალი დროის მიმღეობის ფორმები!

ა-სა-შენებ-ელ-ი	შე-სა-კერ-ი	გა-სა-ყიდ-ი
გა-სა-კეთებ-ელ-ი	და-სა-წერ-ი	გადა-სა-ხად-ი
ა-სა-ღუღებე-ელ-ი	გა-სა-რეცხ-ი	მო-სა-სმენ-ი
და-სა-თვალიერებ-ელ-ი	და-სა-ბეჭდ-ი	შე-სა-მოწმებ-ელ-ი
და-სა-ხატ-ი	მი-სა-ღებ-ი	ჩა-სა-ცმე-ელ-ი
გა-სა-გებ-ი	და-სა-სხმ-ელ-ი	მო-სა-პარ-ი
გა-სა-ქირავებ-ელ-ი	გა-სა-წმენდ-ი	გა-სა-გზავნ-ი.

14. ჩაწერე შინაარსის მიხედვით მომავალი დროს მიმღეობები (გასაყიდი, ჩასაცმელი, დასათვალიერებელი, გასაგზავნი, გასაქირავებელი, გასაწმენდი, მოსასმენი, გადასახადი, დასაპატიჟებელი, გასარეცხი, გასაკეთებელი, დასახადი, დასაბეჭდი, დასაწერი, გასაგები):

1. გუშინ ბევრი საქმე გავაკეთე, მაგრამ კიდევ ბევრი დამრჩა
2. სტუმრები წავიდნენ ქალაქის
3. მე გავგზავნე ერთი წერილი გაზეთში
4. გუშინ მთელ ღღეს სტატია ვწერდი, მაგრამ კიდევ ბევრი მაქვს
5. ძალიან ბევრი ჭურჭელი მოგროვდა
6. ყველაფერი
7. ჩემი ფენსაცმელები ძალიან ჭუჭყიანია,
8. გაქვთ თქვენ რამე
9. ეს ბინა
10. ლევანს ძალიან ბევრი სიმფონია ჰქონდა
11. მთავრობამ გააძვირა გაზის და შუქის
12. ხვალისთვის ჩვენს დირექტორს სტუმრები ჰყავს
13. ღღეს საღამოს თეატრში პრემიერაზე მივდივარ. არაფერი მაქვს
14. გამოფენისათვის ბავშვებს ახალი სურათები ექნებათ
15. ეს სახლი

15. დაიმახსოვრეთ მიმღეობის უარყოფითი ფორმები!

აუშენებელი.	დაუვიწყარი.	უცოდველი.
დაუხატავი.	უჭმელი.	შეუძლებელი.
დაუბეჭდავი.	დაუპატიჟებელი.	შეუკერავი.
დაუწერელი.	მიუღებელი.	გადაუხდელი.
გაუკეთებელი.	ჩაუცმელი.	

16. ჩაწერეთ შინაარსის მიხედვით მიმღეობის უარყოფითი ფორმები (დაუპატიჟებელი, უჭმელი, უცოდველი, დაუვიწყარი, შეუძლებელი, დაუწერელი, შეუკერავი, გაუკეთებელი, გადაუხდელი, მიუღებელი, ჩაუცმელი):

1. ელენეს კაბა დარჩა
2. გუშინ ჩვენთან მოვიდა
3. ეს პირობები ჩვენთვის
4. ქეთი, ნუ დადიხარ
5. ამის გაკეთება სულაც არ არის
6. პარიზში
7. ნინუცა
8. ამქვეყნად
9. გუშინ მეგობრები მოვიდნენ ჩემთან, დიდხანს იყვნენ და სადილი დამრჩა
10. მთელი საღამო ვწერდი დავალებას, მაგრამ ბოლო ნაწილი მაინც
11. გადახდილია უკვე ეს ანგარიში? არა, ის კიდევ

17. დაწერეთ „სტუმრად ქართველებთან“.

სავაჭრო ცენტრებსა და სუპერმარკეტებში

ილაპარაკეთ ქართულად!

Part VII

1. ა) ამოწერე თანდებულიანი სიტყვები. აღნიშნეთ რომელი ბრუნვაა; ბ) ამოწერეთ წარმოებული სიტყვები და გამოყავით მაწარმოებლები

ტყიდან ჩიტების საამური ჭიკჭიკი ისმოდა. ნინო ხშირად დადის სილამაზის სალონში. ცისფერი ფერი ნიკას ზღვას და მეზღვაურებს აგონებდა. ბექა მაკას თანაკლასელია. ის ძალიან ნიჭიერი და ჭკვიანი ბიჭია. ტელევიზორში გუშინდელი ფეხბურთის მატჩის ჩანაწერი აჩვენეს. სუფრაზე ცხელი ხაჭაპური მოიტანეს. უცხოელმა ტურისტებმა საქართველო თითქმის ფეხით მოიარეს. გზაზე მოხუერი ხინკალი ვჭამეთ. გულკეთილობა არაჩვეულებრივი თვისებაა. თბილისში რამდენიმე სადაზღვევო კომპანიაა. ნინომ სტუმარი ქალაქის ცენტრში გაასეირნა. მთის ძირში კამკამა წყარო ჩამოდიოდა. გათენდა მშვენიერი, მზიანი დღია. ჩემს ქუჩაზე მანქანების სამრეცხაოა. ლამას დიდი სანათესაო ჰყავს. საქართველოსა და საბერძნეთს შორის სავაჭრო ხელშეკრულება დაიდო. სტუმრებს ფშაური ლუდი დავაღვევინეთ. ქეთი ძალიან ბავშვურია. რაჭველები და კახელები დინჯი ხალხია. კახეთი ყურძნის სამშობლოა. თინიკო და სოფიკო კლასელები არიან. „უთაგო მხედარი“ საინტერესო რომანია.

2. დაიმანსოვრეთ მოცემული სიტყვები და შეადგინეთ მარტივი წინადადებები მათი გამოყენებით:

ზემთ	გარეთ	დილით
ქვემთ	შიგნით	ღამით
აქეთ	გვერდით	დღისით
იქით	მარჯვნივ	საღამოს
უკეთ	მარცხნივ	წინათ

კარგად	ჩუმად	უცბად
ცუდად	ადვილად	სწრაფად
უშნოდ	აღბათ	ნელა
წესიერად	სამწუხაროდ	ჩქარა

ჩუმად იყავით!
ჩქარა მოდი!

3. დააბოლოეთ სიტყვები:

1. გარე... თოვდა. 2. ადამიანებს ხშირ... ჰქონდათ ერთმანეთში კამათი. 3. სიტყვა რომ არ გავაგრძელო, მოკლე... ვიტყვი. 4. ესენი ამ ლაპარაკში იყვნენ გართულნი, როდესაც ზევი... დაღმართებიდან ერთი ცხენოსანი გამოჩნდა. 5. ამბობენ: „აშკარა... ჩანს ქუდები კლდეზე ზოგი თეთრ..., ზოგი შავ..., სხვა წითლ... და ლურჯ...აო“. 6. ზემო... ვთქვი, რომ

ცივი — ცივა

cold – it is cold

ცხელი — ცხელა

hot – it is hot

ბრილი — ბრილა

cool – it is cool

თბილი — თბილა

warm – it is warm

**მზე —
მზიანი დღე
ღრუბელი —
ღრუბლიანი ამინდი**

**მთვარე —
მთვარიანი ღამე
წვიმა —
წვიმიანი ამინდი**

ბაკურიანში მოვიდა თოვლი-მეთქი. 7. ამას წინა... მეგობრები თეატრში წავიდნენ. 8. რა საცოდავ... კნავის ჩვენი კნუტი!. 9. სამწუხარო..., დედაჩემმა სწორე... გუშინ დაკარგა თავისი საყვარელი ბეჭელი. 10. აბა წარმოიდგინეთ, ერთი მხრივ... ბუნებაში თავისუფლად გაზრდილი სოფლელი ბავშვი და მეორე მხრივ... ოთახში გამოკეტილი ქალაქელი ყმაწვილი. 11. ტყე შემოდგომაზე ყვითლ... და წითლ... შეიღება. 12. ალბა... იცის, რომ სასიკვდილოდ დაჭრილი გმირი მოჰყავს, ალბა... ესმის მიდამოს ჩვენი ნალველი. 13. ტახტზე იჯდა თამარ მეფე, მომხიბლავი, ეშხიანი! მარცხნი... ედგა თინათინი, მარჯვნი... ნესტან-დარეჯანი. 14. ეს სულ იმ ბებერი არწივის ბრალია, ჩემ გვერდი... რომ ბუღობს. 15. როდის გადის მატარებელი, სადამო... თუ დილ...?. 16. ხვალ აუცილებლ... მოვალ.. 17. ნინო უპრობლემო... დამთანხმდა. 18. თქვენი ჩივილი ცუდ... გაიგეს. 19. გარე... საშინელი სიცხეა. 20. ბავშვი სისტემატურ... აცდენს სკოლას ავადმყოფობა ... გამო.

4. დაიმახსოვრეთ კონტაქტის ფორმები!

- ბავშვი აკეთებს დავალებას.
- დედა ბავშვს აკეთებინებს დავალებას.
- გიორგი ჭრის შეშას.
- გიორგი მუშას აჭრევინებს შეშას.
- ნინო ზრდის ბავშვს.
- ნინო დედას აზრდევინებს ბავშვს.

5. გადაიყვანეთ შემდეგი ზმნები შუალობით კონტაქტში:

წერს —	კლავს —	ალაგებს —
ანათებს —	კერავს —	ბანს —
თხრის —	ბეჭდავს —	აშენებს —
ხატავს —	ხაზავს —	რეცხავს —
იწყებს —	აჩერებს —	აბარებს —
ყიდის —		

6. შეაფასეთ წერტილები:

1. დღესვე მოვიყვან ყველას და გადავაწყვეტ..... ამ საქმეს. 2. ირაკლიმ გუშინ ბიჭებს არაჩვეულებრივი ლუდი დააღ.....ა. 3. ერთ ვიწრო ხეობაში შეიტყუეს მტრის ჯარი და იარაღი დააყრ.....ეს. 4. მთავრები ერისთავებს აზრდე.....ებდნენ თავის შვილებს. 5. ნინომ ბებოს ლამაზი კაბა შეაკერ.....ა. 6. მასწავლებელმა ჩააწერ..... მაგალითები მოწაფეებს რვეულში. 7. გიორგიმ გააწმენდ..... კოსტუმი ნინოს. 8. კარგი იქნება, თუ მოასმენ..... ამ მუსიკას თქვენს მეგობარს. 9. მარიამ, ნუ დაახევ..... ამ სურათს ნიკოს. 10. ლექტორმა ათარგმნი..... წინადადებები სტუდენტებს. 11. პოლიცია ლევანს ახდევ..... ჯარიმას. 12. თელო დედის სურათს ცნობილ მხატვარს ახატვ..... 13. ნინო აწვევ..... გოჭს მზარეულს.

14. მე ვასწორებ..... ჩემს მოწაფეებს დავალებებს. 15. თქვენ უნდა ვინმეს შეამოწმ.....ოთ ეს დოკუმენტი. 16. ნუ ანთებ..... პატარა ბავშვს ცეცხლს.

განსოგდეს!

ერთად იწერება ერთი მნიშვნელობის მქონე რთული სიტყვები. ესენია: ერთგვარი სიტყვის გაორკეცების შედეგად მიღებული უკავშირო ან „და“ კავშირით შეერთებული რთული სიტყვა, რომელსაც დაერთვის მასწარმოებელი. (მაგ. ჩურჩული, სხვადასხვა, დაძმური და ა.შ)

დეფისით იწერება ის რთული სიტყვები, რომელთა მნიშვნელობა უდრის თითოეული სიტყვის მნიშვნელობათა ჯამს. გაორკეცებული ზედსართავი, ან რიცხვითი სახელები, ერთი და იმავე ფუძის მქონე ზმნები განსხვავებული ზმნისწინებით. (მაგ.: ცოლ-ქმარი, ორ-ორი, წითელ-წითელი, აიარ-ჩაიარა და ა.შ.)

7. ხაზი გაუსვით სწორ ფორმას, დაუსვით კითხვები სიტყვებს:

(გულ-კეთილობა, გულკეთილობა) არაჩვეულებრივი თვისებაა. ნინომ სტუმარი ქალაქში (გაატარგამოატარა, გაატარ-გამოატარა). მთის ძირში (კამკამა, კამ-კამა) წყარო ჩამოდინდა. უეცრად ატყდა (ჭეჭა-ქუხილი, ჭეჭაქუხილი). (სტუმარ-მასპინძლობა, სტუმარმასპინძლობა) ძველი ქართული ადათია. ისინი (აღმა-დაღმა, აღმადაღმა) დასეირნობდნენ. ნოდარმა და გიორგიმ (პირ-ჯვარი, პირჯვარი) გადაიწერეს და რაღაცას (ბუტ-ბუტებდნენ, ბუტბუტებდნენ). რა ამინდია დღეს: დარია თუ (ავ-დარია, ავდარია). ძალიან საინტერესო (რადიოგადაცემა, რადიო-გადაცემა) მოვისმინე. ჩემს სახლთან ახლოა (ფოსტა-ტელეგრაფი, ფოსტა ტელეგრაფი). მოხუცს (საჭმელ სასმელი, საჭმელ-სასმელი) არ აკლდა. ტყეში ჩიტების საამური (ჭიკჭიკი, ჭიკ-ჭიკი) ისმოდა. (არემარე, არე-მარე) ნისლმა დაფარა. ელენე ბებოს (ხანდახან, ხან და ხან) ესტუმრება, მოიკითხავს, სურსათს მიუტანს და სახლს დაულაგებს.

ზურიკომ ყველა (წინ და წინ, წინდაწინ) გააფრთხილა. ირაკლის (ყავის ფერი, ყავისფერი) ჩანთა უყიდეს. სანდრო და ნიკა (ძმა-კაცები, ძმაკაცები) არიან. ჩვენ (ახლო-მახლო, ახლომახლო) კარგი რესტორანი არ არის. სტუმარმა ამ ამბის გაგონებაზე (ხარ-ხარი, ხარხარი) დაიწყო. (ვადაგასულ, ვადა გასული) წამლის მიღება არ შეიძლება. (თმა გათეთრებული, თმაგათეთრებული) მოხუცი სიამოვნებით უსმენდა ბეთჰოვენის მე-9 სიმფონიას.

8. დაიმანსოვრეთ: სტატიკური ზმნა აღნიშნავს საგნის მდგომარეობას, დინამიკური — მოქმედების პროცესს

სტატიკური ზმნა

ვ-დგა-ვარ	ვ-დგა-ვარ-თ	ვ-წერი-ვარ	ვ-წერი-ვარ-თ
დგა-ხარ	დგა-ხარ-თ	წერი-ხარ	წერი-ხარ-თ
დგა-ს	დგა-ნ-ან	წერი-ა	წერი-ან

9. დააბოლოეთ სიტყვები:

1. ნუ წევ..... ბალახში, თორემ გაცივდება! 2. კარგად ზი..... შენ ამ სკამზე? კი, მე ძალიან კარგად ვზი..... 3. ნუ ზი..... შენ ასე შორს ჩემგან!. 4. ბატონო გიორგი, სად დგა..... თქვენ ახლა? მე ვდგა..... უნივერსიტეტთან. 5. სად წევ..... ახლა თქვენ? ჩვენ ვწე..... ახლა პატარა ოთახში, რადგანაც დიდ ოთახში ძალიან ცივა. 6. მე უკვე ვწე.....

7. ხეს ერთი ვაშლი აბი..... 8. ბავშვებო, გადმოწერეთ დაფიდან ყველაფერი, რაც წერი..... 9. ოთახში ლამაზი ჭალი კიდი..... 10. ბატონ ირაკლის ჭიქაში არაფერი არ უსხი..... 11. ელენეს მისამართი წიგნაკში ხომ არ გიწერი.....? არა, არ მიწერი..... 12. ქეთის წიგნები საწერ მაგიდაზე აწყვი..... 13. ამ კაბას ძალიან ლამაზი ღილები აკერი..... 14. ნიკოს ოთახში უკიდი..... თავისი მშობლების სურათი. 15. რატომ არ ანთი..... ბუნარი? იმიტომ არ ანთი....., რომ დღეს არც ისე ცივა. 16. ვისია ეს ქუდი, რომელიც იატაკზე აგდი.....?. 17. რა წერი..... ამ წიგნში? 18. რამდენი ზედმეტი ნივთი ყრი..... ჩემს მაგიდაზე! 19. სად კიდი..... ჩემი პალტო? შენი პალტო შემოსასვლელში კიდი..... 20. რომელ რიგში სხედ.....? ჩვენ ვსხედ..... მეხუთე რიგში. 21. სად დგა..... ბავშვები? ბავშვები სკოლასთან დგა..... და გველოდებიან. 22. ოთახში დგა..... საგარძლები და მაგიდა. 23. ელენე წევ....., ის ავადაა. 24. სად ხარ? ახლა კაფეში ვზი..... ჩემს მეგობართან ერთად.

10. ჩაწერეთ მოცემული სიტყვები საჭირო ფორმით (თოვლი, ზამთარი, ყინვა, მზე, ცხელი, წვიმა, თბილი, გრილი, ცივა, ღრუბელი):

დღეს ამინდია, ხვალ კი დღე იქნება. წასვლა შეიძლება,
 . გადაიღო. ისე ,რომ ქუჩაში ვერ გავჩერდი. ზაფხულობით თბილისში ძალიან .
,მაგრამ მთაწმინდაზე ყოველთვის საქართველოში საერთოდ ზამთარი
 იცის,თუმცა მთიან ადგილებში დიდი მოდის დაც არის ხოლმე. გუდაურსა
 და ბაკურიანში ბევრი ხალხი ჩადის თოვლზე სასრიალოდ.

11. დაწერეთ ტექსტი: „მოგზაურობა უცხოეთში“

**მოუსმინეთ ქართულად საინფორმაციო
 გადაცემებს!
 მოუსმინეთ ამინდის პროგნოზს!
 მოუსმინეთ სპორტულ გადაცემებს!
 წაიკითხეთ გაზეთ „პალიტრის“
 საინფორმაციო გვერდი!**

Part VIII

1. ლეგენდა თბილისის დაარსების შესახებ

ერთ დღეს საქართველოს მეფე ვახტანგ გორგასალი (მეფობდა მე-5 საუკუნეში) მცხეთის ახლოს, მდინარე მტკვრის მიდამოებში, თავის ამაღლასთან ერთად ნადირობდა. მეფემ ხოხობს ისარი ესროლა. დაჭრილი ფრინველი ძირს ჩამოვარდა, მაგრამ მსახურებმა ვერ იპოვეს. ცოტა ხნის შემდეგ კი ნანადირევი (ხოხობი) გოგირდის თბილ წყალში ნახეს ჩავარდნილი. როდესაც ფრინველი წყლიდან ამოიყვანეს, მოხარული იყო. ამ ფაქტმა მეფე გააოცა და ბრძანა: ამ ადგილას ქალაქი გაეშენებინათ! ქალაქს „თბილისი“ (სიტყვიდან თბილი-ი) უწოდა.

მოგვიანებით საქართველოს დედაქალაქი მცხეთიდან თბილისში გადაიტანეს.

თბილისი საქართველოს დედაქალაქია

I. უპასუხეთ კითხვებს ტექსტის მიხედვით.

1. საქართველოს რომელი მეფის სახელს უკავშირდება ქალაქ თბილისის დაარსება და ეს როდის მოხდა?
2. სად ნადირობდა მეფე?
3. რომელი ფრინველი დაჭრა?
4. სად იპოვეს მსახურებმა ხოხობი?
5. რა ბრძანა მეფემ?
6. რას უკავშირდება ქალაქ თბილისის სახელწოდება?

თბილისი უკველესი ქალაქია

II. თარგმნეთ ტექსტი ინგლისურ ენაზე „ლეგენდა თბილისის დაარსების შესახებ“

2. გაასწორეთ შეცდომები:

1. ჩვენ ქუჩიდან ხშირად გესმის საშინელი ხმაური. მე უსმენ შენ ყურადღებით? უთხარი, რა მოხდა?

თბილისი 1500 წლისაა

3. ის ვუსმენდი რადიოს გუშინ, როდესაც შენ დარეკე.
4. ალო! მისმენთ! ვინ გნებავთ?
5. ცუდად გესმის (მე), თუ შეიძლება ახლიდან დარეკეთ.
6. გიორგი ისე სწრაფად ლაპარაკობდი, რომ არაფერი გესმოდა (მე).
7. დედა ყოველთვის ეუბნები ლევანს, რომ ყურადღებით მოისმინოს ლექცია.
8. არ ინერვიულო, ირაკლი, დაელაპარაკები თინას ამ პრობლემის შესახებ და ყველაფერი კარგად იქნება.
9. მე აუცილებლად უნდა მითხრა დედას შენი ამბავი.
10. კაცმა გაიგონა საშინელი ყვირილის ხმამ.
11. გუშინ მე მოუსმინე სატელევიზიო გადაცემას „ახალი თაობა“, სადაც ბევრი ილაპარაკეს სასკოლო რეფორმის შესახებ.
12. ქეთი თავისუფლად ლაპარაკობ რუსულ ენაზე.
13. ხათუნა დიდხანს ელაპარაკებოდა თავის მეგობარს ტელეფონით.
14. ბებოს ყურში კარგად არ მესმის, ამიტომ მე ხმამაღლა ელაპარაკება.
15. სტუდენტები დიდი ყურადღებით უსმენდა ლექტორს.
16. გაკვეთილის დროს ბავშვები ერთმანეთს ჩურჩულით ველაპარაკები.
17. ჩვენ ღამის 3 საათამდე ილაპარაკეს..
18. მე მას არ ელაპარაკები, მაგრამ ის მაინც ელაპარაკება მე.
19. რაც არ ვიცი, როგორ უთხრას?
20. შენ გითხარი მე მოვალ დღეს 7 საათზე და არ მოვედი, მომატყუილე?

3. ამოიწერეთ ზმნები და გაარჩიეთ (რამდენ პირიანია, შეუწყვეთ ნაცვალსახელები, რომელ პირშია, რა ფორმაა; დაშალეთ: გამოყავით ზმნისწინი, პირისა და რიცხვის ნიშანი):

ეს სურათი ძველი ფოტოებიდან ამოგაძვრე. ზანგები თეთრკანიანებს შეერივნენ. ჩვენი ბაღ-ვენახები თოვლით დაიფარა. ცაში ვარსკვლავს ვერ მისწვდები. ცხენი დიდი სისწრაფით მიქროდა. საქმე მშვიდად უნდა გააკეთო. ნიკომ დაარსა ახალი პარტია. ის კაცი ტყუილად მიდი-მოდიოდა. დედამ შვილს კაბა შეუკერა. ნინომ ეს საქმე ვერ გადაწყვიტა. არჩილმა წიგნები მაგიდაზე დააწყო. ძაღლის ლეკვი ბავშვებმა დაბანეს. ჩვენი სკოლის გვერდით ლამაზი სახლი ააშენეს.

4. ა) ქვემდებარეს (subject) კლასიფიციდი ნაწი გაუსვით. მარტივ შემასმენელს (predicate) – ერთი, ხოლო შედგენილ შემასმენელს (compound predicate) – ორი; ბ) დაუსვით კითხვები სიტყვებს:

ქართველები მართლმადიდებელი ქრისტიანები არიან. მეფემ ბრძანება გასცა. მოსახლეობამ ეპისკოპოსს დახმარება სთხოვა. საქართველო უძველესი კულტურის ქვეყანაა. ხალხმა თავადების ცხოვრება კარგად იცოდა. უცხოელ ტურისტებს განსაკუთრებით მოსწონთ სვანეთი. ნიკომ სულხან-საბა ორბელიანის იგავ-არაკები წაიკითხა. ნინო კაბადოკიელი ქართველების განმანათლებელია. ოთარი ნინოს ძმის კლასელია. ვანოს შიშისაგან თმები გაუთეთრდა. სოფელს პატარა მდინარე ჩამოუდის. სტუდენტებმა სამეცნიერო კონფერენციაზე მრავალი საინტერესო მოხსენება წაიკითხეს. ირინე და მარინე სამხატვრო აკადემიის სტუდენტები არიან. რომი ძალიან ლამაზი ქალაქია. გუშინ ჩვენთან ინგლისელი და გერმანელი სტუმრები იყვნენ. სამწუხაროდ, რეზო შინ არ იყო. მარტი, აპრილი და მაისი გაზაფხულის თვეებია. ლევან ზვიადაძე ოლიმპიური თამაშების ჩემპიონია. გიორგის ტკბილად ეძინა. ერეკლეს სახლში უცხოელები ცხოვრობდნენ. სახლიდან ორ ნაბიჯში წყარო ჩამოდიოდა. ჩვენ წინ ულამაზესი არსება იდგა. დაჭრილი წყალს ითხოვდა. ირგვლივ ყველაფერი მშვენიერია. საქართველოში ოდითგანვე (უძველესი დროიდან) ერთად ცხოვრობდნენ სხვადასხვა ეროვნების ადამიანები: ქართველები, აფხაზები, ოსები, რუსები, სომხები, აზერბაიჯანელები, ბერძნები, ქურთები და სხვა. მოხუცი ტკივილისაგან ვეღარ ლაპარაკობდა. მათი სიმღერის ხმა დიდხანს ისმოდა. შავი ზღვა საშინლად ღელავდა. ნინო დიდი ხნის მასწავლებელი იყო.

5. თარგმნეთ ინგლისურ ენაზე:

სოფელში მხოლოდ ეკლესიის ზარების რეკვის ხმა ისმოდა. შენ ჩემი რომ გესმოდეს, კარგად იქნებოდა შენი საქმე. თვალეში ჩავხედე, შევჩერდი, მაინტერესებდა, რას მეტყოდა. რასაც ვამბობ, ყველაფერი სიმართლეა. მე ვიტყვი სიმართლეს. სასამართლოში მე ვიტყვი სიმართლეს.

წაიკითხეთ ქართული გასართობი ჟურნალები!

Part IX

1. დაიძახსოვრეთ I თურმეობითის (რეზულტატივის) ფორმები! შეადგინეთ მარტივი წინადადებები ამ ფორმების გამოყენებით:

(-ებ თემის ნიშანი I თურმეობითში გადაყვება)

ახლანდელი	წარსული	I თურმეობითი	
ვაშენებ –	ავაშენებ –	ამიშენებია –	ავვიშენებია
აშენებ –	ააშენებ –	აგიშენებია –	აგიშენებიათ
აშენებს –	ააშენა –	აუშენებია –	აუშენებიათ

ვაკეთებ –	გავაკეთე –	გამიკეთებია
ვაცილებ –	გავაცილებ –	გამიცილებია
ვაჭირავებ –	გავაჭირავე –	გამიჭირავებია
ვიძინებ –	ღავიძინე –	ღამიძინებია
ვუყურებ –	ვუყურე –	მიყურებია

არ დამისატავს!
არ დამიწერია!
არ გამიკეთებია!

(-ებ თემის ნიშანი I თურმეობითში არ გადაყვება)

ვაქებ –	შევაქე –	მიქია
ვიღებ –	მივიღე –	მიმიღია
ვიწყებ –	ღავიწყე –	ღამიწყია

(-ავ და -ამ თემის ნიშნები I თურმეობითში ყოველთვის გადაყვება)

ვხატავ –	დავხატე –	დამიხატავს	დაგვიხატავს
ხატავ –	დახატე –	დაგინატავს	დაგინატავთ
ხატავს –	დახატა –	დაუნატავს	დაუნატავთ

ვკერავ –	შევკერე –	შემიკერავს
ვბეჭდავ –	დავბეჭდე –	დამიბეჭდავს
ვრეცხავ –	გავრეცხე –	გამირეცხავს
ვმალავ –	დავმალე –	დამიმალავს
ვრეკავ –	დავრეკე –	დამირეკავს
ვსვამ –	შევსვი –	შემისვამს
_____	ღავლიე –	ღამილევია

(-ობ თემის ნიშანი I თურმეობითში არ გადაყვება)

ახლანდელი	წარსული	I თურმეობითი	
ვცხოვრობ –	ვიცხოვრე –	მიცხოვრია	გვიცხოვრია
ცხოვრობ –	იცხოვრე –	გიცხოვრია	გიცხოვრიათ
ცხოვრობს –	იცხოვრა –	უცხოვრია	უცხოვრიათ
ვმუშაობ –	ვიმუშავე –	მიმუშავია	
ვლაპარაკობ –	ვილაპარაკე –	მილაპარაკია	
ვთამაშობ –	ვითამაშე –	მითამაშია	

ვმოულობ —	ვიმოვე —	მიმოვია
ვისაუზმობ —	ვისაუზმე —	მისაუზმია
ვათბობ —	გავათბე —	გამითბია

(უთემისნიშნო ზმნები)

ვწერ —	დავწერე —	დამიწერია	დაგვიწერია
წერ —	დაწერე —	დაგიწერია	დაგიწერიათ
წერს —	დაწერა —	დაუწერია	დაუწერიათ

ვჭამ —	შევჭამე —	შემიჭამია	შეგვიჭამია
ჭამ —	შეჭამე —	შეგიჭამია	შეგიჭამიათ
ჭამს —	შეჭამა —	შეუჭამია	შეუჭამიათ

ვიწვევ —	მოვიწვიე —	მომიწვევია
ვთხოვ —	ვითხოვე —	მითხოვია
ვქსოვ —	მოვქსოვე —	მომიქსოვია
ვგზავნი —	გავგზავნე —	გამიგზავნია
ვუსმენ —	მოვუსმინე —	მომისმენია

(ობიექტური წყობის ზმნები)

მომწონს —	მომწონდა —	მომწონებია
მიყვარს —	მიყვარდა —	მიყვარებია
მაქვს —	მქონდა —	მქონია
მყავს —	მყავდა —	მყოლია

(ფუძემონაცვლე ზმნები)

ახლანდელი	წარსული	I თურმეობითი	
ვარ —	ვიყავი —	ვყოფილვარ	ვყოფილვართ
ხარ —	იყავი —	ყოფილხარ	ყოფილხართ
არის —	იყო —	ყოფილა	ყოფილან
ვშვრები —	ვქენი —	მიქნია	გვიქნია
შვრები —	ქენი —	გიქნია	გიქნიათ
შვრება —	ქნა —	უქნია	უქნიათ
ვამბობ —	ვთქვი —	მითქვამს	

ახლანდელი	წარსული	I თურმეობითი	
მივდივარ —	მივედი —	მივსულვარ	მივსულვართ
მიდიხარ —	მიხვედი —	მისულხარ	მისულხართ
მიდის —	მივიდა —	მისულა	მისულან

2. გადაიყვანეთ ზმნები I თურმეობითში (რეზულტატივში), დაუსვით კითხვები სიტყვებს:

1. მხატვარს კარგი სურათები (დახატა) თავისი მეგობრებისათვის. 2. ჩვენ არ (დაწერს) მისამართები კონვერტებზე. 3. მათ თურმე ჯერ კიდევ არ (გაუგზავნის) ამანათები

ჯარისკაცებისათვის. 4. მას მთავრობისგან ფულადი ჯილდო (მიიღებს). 5. მე შენთვის არაფერი (დამალავს). 6. გუშინ ჩვენს ახალ ელჩს ბევრი სტუმარი (მოიწვევს) თავის სახლში. 7. მასწავლებელს ძალიან (აქებს) გიორგი კრებაზე. 8. გუშინ ელენე თურმე არავის (გააცილებს) სახლში. 9. ნიკოს არ (დახატავს) ეს სურათები ამ ეკლესიის კედლებზე. 10. სანდროს ჯერ კიდევ არ (დაწერს) დავალება. 11. ბავშვებს ჯერ კიდევ არ (დაიწყეს) სწავლა. 12. ეს სახლი უკვე (გააქირავებენ). 13. გიორგის მე ჯერ არ (შეურიგდა). 14. დიდი ხანია არ (იწვიმა). 15. ბავშვებს ძალიან ბევრი (ირბენს) და სახლში სულ სველები მოვიდნენ. 16. გიას ბევრი ფული (იშოვა). 17. ქეთის საჭმელი არ (გააკეთებს). 18. რატომ არ (დაწერს) დავალება? 19. გუშინ ნიკო კინოში (იყო) თავის მეგობრებთან ერთად. 20. მე არ (დარეკავს) შენთვის, რადგანაც დრო არ მქონდა. 21. დათო (წავა) გერმანიაში. 22. ლევანს ბევრი (ითამაშა) თავის მეგობრებთან ერთად. 23. (იცხოვრა) შენ ოდესმე ბარსელონაში? არა, მე არასდროს (იცხოვრა) იქ. 24. ეტყობა, ბავშვს ბევრი (იტირა) ჩვენი აქ არ ყოფნის დროს. 25. ბავშვებს ასე კარგად არასოდეს არ (იცეკვებს), როგორც გუშინ სადამოს. 26. შენ დამიძახე მე? არა, მე შენთვის არ (დამიძახე). 27. მე ბევრჯერ (ვთქვი) შენთვის ამ ამბის შესახებ. 28. ნინოს არასდროს არ (უღალატა) თავისი ამხანაგებისათვის. 29. მე არასოდეს არ (მომწონს) ხათუნა ისე, როგორც დღეს. 30. ლევანს არასოდეს არ (ჰყავდა) ასეთი კარგი მანქანა.

3. ჩასვით მოცემული სიტყვები (დაინახავ, გაიხედე, გინახავს, უყურებს, ვნახე, ვნახოთ, მინახავს, ვუყურებდი, ხედავს, ვუყურე, დაინახა):

1. მამაჩემი ყოველ სადამოს ტელევიზორს. 2. მე დღეს პირველად ეს ფილმი, ადრე არ 3. ჩემი და ცუდად , ამიტომ კითხვის დროს სათვალეს ხმარობს. 4. აქედან რა კარგად ჩანს სამების ეკლესია, ჩემი სახლის აივნისა და ვერ 5. , როგორ ისწავლი, რას გააკეთებ. 6. და არ მჯეროდა, რომ ეს კაცი პატარა გიორგი იყო, ისე გაზრდილა. 7. დიდხანს და ვათვალისწინებდი იმ მოხუცს, მაგრამ მაინც ვერ გავიხსენე, ვინ იყო. 8. ნინო არ , შენ შესახებ ვერაფერად წამოვიდა. 9. ნიკომ ხეზე ფრთამოტეხილი ჩიტი 10. მოდი, ფანჯრიდან, ჩემი ახალი მანქანა მოჩანს.

4. გაასწორეთ შეცდომები:

1. შენი ტელეფონი მე ჯერ კიდევ არ ჩავიწერია წიგნში. 2. როგორც ჩანს, თქვენ არ გამითბიათ სტუმრისათვის ოთახი. 3. უხეში ლაპარაკი მისგან მე არ შეგიძინებია. 4. მე მისთვის ბევრი რამე გითხოვია და მას არასოდეს უარი არ მითქვამს. 5. უკვე დიდი ხანია, რაც მე არ გაუგზავნია ფული ბავშვებისათვის. 6. თურმე შენ უკვე მიმიწერია შენი მეგობრებისათვის წერილი და მე კი არაფერი არ ვიცოდი ამის შესახებ. 7. თქვენ ახალი ამბებისათვის არ მოგვისმენია? 8. ბებიას ჯერ კიდევ არ მიმიღია ჩემი წერილი. 9. თურმე ირაკლისთვის თემოს კიდევ გითხოვია ფული. 10. თიკას ბევრი ამხანაგი დახვედრია აეროპორტში. 11. ნინუცას კარგად მიმღერია კონცერტზე. 12. დღეს მე ჯერ კიდევ არ უსაუზმია. 13. მე ამ სფეროში არასოდეს გიმუშავია. 14. გუშინ კახა ყოფილხარ თქვენთან და მე არაფერი ვიცოდი ამის შესახებ. 15. მე რომ ავად არ ყოფილიყავი, მეც აუცილებლად მოვიდოდი შენთან. 16. როგორც ჩანს, შენ ჯერ კიდევ არ ულაპარაკია შენს მშობლებთან შენი გამგზავრების შესახებ. 17. ანას არ მითქვამს ჩემთვის სიმართლე. 18. ჩვენ ჯერ არ გითამაშიათ ვახოსთან ფეხბურთი. 19. თქვენ არ გვითქვამს ჩემთვის ყველაფერი. 20. დღეს ნინუცას არ მქონია გაკვეთილი. 21. როგორ ჩანს, შენ წუხელ არ მძინებია. 22. ეს რა მიქნია? როგორ დაუნგრევია ელენეს ყველაფერი? 23. მე არასოდეს არ მოგქცევიავარ მას ცუდად. 24. სამწუხაროდ მე არ გამომშვიდობებინხარ ჩემს მეგობარს, რომელიც დიდი ხნით წავიდა უცხოეთში საცხოვრებლად.

5. წაკითხეთ საგაზეთო სტატია და მოკლედ გადმოეცით მისი შინაარსი:

თსუ-ში პირველი სამეცნიერო პოპულარული ჟურნალის „თსუ მეცნიერება“ პრეზენტაციის შესახებ

თსუ-ში პირველი სამეცნიერო-პოპულარული ჟურნალის – „თსუ მეცნიერება“ პრეზენტაცია გაიმართა. ჟურნალი ორენოვანია. მასში ქართლ და ინგლისურ ენებზე მკითხველი გაეცნობა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში 2010-2011 წლებში მიმდინარე საერთაშორისო მნიშვნელობის სამეცნიერო კვლევებს. ჟურნალის პირველ ნომერში საუბარია ქართველი მეცნიერების მიერ შექმნილ მზის ენერჯის ახალი ტიპის კონცენტრატორზე, რომელიც მსოფლიო ბანკის ფორუმებზე 2011 წლის 750 საერთაშორისო პროექტიდან საუკეთესო ოცეულში შევიდა.

ჟურნალი „თსუ მეცნიერება“ – ეს არის სამეცნიერო-პოპულარული ჟურნალი, რაც ნიშნავს, რომ სტატიები ფართო საზოგადოებისათვის გასაგებ ენაზეა დაწერილი. ამ ჟურნალის მიზანია, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში მიმდინარე სამეცნიერო კვლევების შესახებ ინფორმაცია არ იყოს ჩაკეტილი და მისი გაცნობის შესაძლებლობა უცხოელებსაც ჰქონდეთ. გვინდა ვაჩვენოთ, რომ თსუ არა მხოლოდ საგანმანათლებლო, არამედ სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრიც არის; რომ აბსოლუტურად ყველა სამეცნიერო სკოლას, რომელიც საქართველოშია შექმნილი, საფუძველი თსუ-ში ჩაეყარა და ამ ფუნქციას პირველი ქართული უნივერსიტეტი დღესაც ინარჩუნებს.

6. დაწერეთ ტექსტები:

„ჩემი საყვარელი მსახიობი“

„ფილმი, რომელიც მომეწონა“

„ოპერა, რომელიც მიყვარს“.

„უყურეთ ქართულ ტელესერიალებს!“

Part X

1. დაწერეთ დანარჩენი ფორმები:

ახლანდელი დრო	წარსული	სრული წარსული
მე მომ-აქვ-ს	მე მომ-ქონდ-ა	მე მო-ვ-იტანე
მე მომ-ყავ-ს	მე მომ-ყავდ-ა	მე მო-ვ-იყვანე

II კავშირებითი	I თურმეობითი
მე მო-ვ-იტანო	მო-მ-იტანი-ა
მო-ვიყვანო	მო-მიყვანი-ა

2. ა) თარგმნეთ ინგლისურ ენაზე; ბ) ამოწერეთ ზმნები და გაარჩიეთ:

- ოთარმა დღეს სადილად თანამშრომლები უნდა მოიყვანოს.
- ხშირად მოჰყავს ხოლმე?
- არც ისე. საერთოდ უყვართ ჩვენთან მოსვლა. მეც მოვიყვანე გუშინ ჩემი მეგობრები და ჩაიზე დავპატიჟე.
- ძალიან კარგი. როგორც ჩანს შენ დრო გაქვს. ალბათ ნინო გეხმარება?
- არა, ნინოს დრო არა აქვს. ბავშვებს ბევრი დრო სჭირდება.
- ნინოს შვილები მუსიკის მასწავლებელთან დაჰყავს?
- კი, დაჰყავს.
- მეც მინდოდა წამეყვანე ჩემი შვილები მუსიკაზე, მაგრამ დრო ვერ გამოვნახე.
- უფროსი შვილი ხომ დაგყავდა მუსიკის მასწავლებელთან?
- მართალია, უფროსი დამყავდა, მაგრამ მაშინ მეტი დრო მქონდა, სხვაგან ვმუშაობდი.
- სად მუშაობდი?
- მე ვმუშაობდი სუპერმარკეტში, დღეგამოშვებით. კარგი სამსახური მქონდა. სურსათიც იქიდან მომქონდა ხოლმე. ხშირად მთხოვდნენ ბავშვები მომეტანა მათთვის კამფეტები, ნამცხვრები. ჩვენ ასეთი პირობა გვქონდა, თუ კარგად მოიქცეოდნენ, რამეს მოვუტანდი, გემრიელს.
- მართლა?
- რასაკვირველია, ბავშვების მოტყუილება არ შეიძლება. თუ დაპირდები, უნდა მოუტანო.
- გეთანხმები. სურსათი შენ მოგაქვს საერთოდ?
- ძირითადად მე მომაქვს. მე დავდივარ სუპერმარკეტში და ბაზარში. შენთან?
- ჩვენთან სურსათი კახას მოაქვს, რადგან მე დღისით დაკავებული ვარ. დიდი ხანია არაფერი მომიტანია სახლში.

4. უბასუხეთ კითხვებს მოცემული ტექსტის (მინერალური წყალი „ბორჯომი“) მიხედვით:

1. რა დროიდან იყენებს კაცობრიობა მინერალურ წყლებს სამკურნალოდ?
2. საქართველოში „ბორჯომის“ წყლის გარდა კიდევ რომელი მინერალური წყალია ცნობილი?
3. რა დაავადებების სამკურნალოდ იყენებენ „ბორჯომის“ მინერალურ წყალს?
4. როდის ისმევა „ბორჯომის“ მინერალური წყალი?
5. რა ჯილდოები აქვს მიღებული „ბორჯომის“ მინერალურ წყალს?
6. როგორია „ბორჯომის“ მინერალური წყლის ექსპორტი?

5. დააჯგუფეთ წინადადებები იმის მიხედვით: მარტივია, თუ რთული; რთული თანწყობილი, თუ რთული ქვეწყობილი:

ოჰ, რა ლამაზად იღვიძებს ბუნება მიძინებული! განა ყველა კაცი ადამიანია? ხომ ლამაზია ეს ჩემი ცოლი? მაგრამ მე უფრო ლამაზი მინდა. ლამაზ მინდორზე კანკალებს ვაშლის ხის ჩრდილი. მაღლი შენს გამჩენს ლამაზო, ქალო შავთვალეებიანო! რა ლამაზი წყებს შენს ლამაზ თვალებს! შენი ღიმილი დამიბრუნებს გამქრალ გაზაფხულს. კონკურსზე ერთი და იგივე რეჟისორის გადაღებული ორი ფილმი აჩვენეს. გიამ სტუმარ გოგონას ყვავილები აჩუქა. მუდამ იყავი ჩემს გვერდით მაშინაც კი, როცა ყველაზე მეტად მიჭირდა. მუსიკას ჩემს ცხოვრებაში განსაკუთრებული ადგილი უკავია. დაზამთრდა, თოვლის ფიფქით შეიმოსა ნაძვი, გაიყინა ნაკადული. მეომრები, რომლებიც გადარჩნენ, ბუჩქებში დაიმაღლნენ. არიან ადამიანები, რომლებიც სიკეთეს სხვის დასანახად ჩადიან (აკეთებენ). საქართველოში ქრისტიანობა სახელმწიფო რელიგიად მირიან მეფის დროს გამოცხადდა. ბაბუას სახლს რომ მივუახლოვდით, მუხლები მომეკეცა. ერთ დღეს, შინ რომ დავბრუნდი, სახლი ცარიელი დამხვდა. გადიოდა დღეები, ნინო კი არსად ჩანდა. მაკა ყველაფერს ხედავდა, რაც ხდებოდა და გული უკვდებოდა. ფული რომ მქონდეს, კარგად მოვიწყობდი ცხოვრებას. ნიკო მიხვდა, რაშიც იყო საქმე. მოსამართლის განცხადებაზე ყველამ ამოიგმინა. მასწავლებელი გაბრაზდა, ნიკო რომ ასე უპასუხისმგებლოდ მოიქცა. ნინო დარწმუნებული იყო, რომ ის ნიკოს ძალიან უყვარდა. ხმამაღლა განაცხადა: მე ვიტყვი სიმართლეს! შენ გაიხარე, შვილო, დალოცა მოხუცმა ბავშვები. დედა ეკას სკოლაში არ უშვებდა, რადგან სიცხე ჰქონდა მალაღი. ბავშვები ეზოში თამაშობდნენ და არაფერი ახსოვდათ. ნიკოს თვალები გაუბრწყინდა, როდესაც ნანა დაინახა. რატომ არ ჭამ ნამცხვარს, ერიდები გასუქდე? რატომ არ თამაშობ ფეხბურთს, ფეხი გტკივა? სად უნდა წახვიდე, იცი? რა მოგივიდა, ფეხი იტკინე? ნეტა ვიცოდე, რას ფიქრობ? ზუსტად თუ იცი, რა გინდა? როგორ ფიქრობ, წვიმა მოვა? ყველაზე მეტად, ვინ გიყვარს? აუცილებელია კანონის უზენაესობა, უკანონობა ქვეყანას ანგრევს!

6. უპასუხეთ კითხვებს მოცემული ტექსტის („ქართული ვაზი და ქართული ღვინო“) მიხედვით:

1. რა ადგილი უჭირავს ვაზს ქართველი კაცის ცხოვრებაში?
2. საქართველოში რასთან არის დაკავშირებული ვაზის კულტი?
3. რაში გამოიხატება ვაზისადმი ქართველი ხალხის დიდი სიყვარული?
4. რამდენი ჯიშის ვაზი ხარობს საქართველოში?
5. როგორი წარმატება აქვს ქართულ ღვინოებს საერთაშორისო გამოფენებზე?
6. როგორია ღვინის დამზადების ტექნოლოგია?
7. სად და რაში ინახავდნენ ღვინოს ქართველები?

**უყურეთ ქართულ ტელეარხებს!
წაიკითხეთ ქართული ჟურნალ-გაზეთები!**

ილაპარაკეთ ქართულად!

Right forms

Part II

4. დავალებას. გაზეთს. სურათს. საქმეს. სახლს. საჭმელს. კაბას. ბურთს. წყალს. ტორტს. მუსიკას. ტელევიზორს. გაკვეთილს. წინდას.

Part III

3. დედას. ნინო. წვენს. ხეს. ჩემი წიგნი. იყო. კაცები. მუშაობდა. ქართულს კარგად სწავლობდა. თქვენი მეგობრები. ჩემი მეგობრები. დილით. ყავას, რძეს. იყავი. ვიყავი აკეთებენ. ფეხბურთს. 7. დავდიოდი. მიდიან. ადის. ჩამოდის. წავალთ. მოვიდნენ. ჩადის. შევიდა. შემოვიდა. მოხვალ. გადი. შემოხვალ. წამოვედი. მოვდიოდი. მოვდიოდი.

10. ვაკეთებდი, გავაკეთებ. ვსადილობდი, ვისადილებ. ვამზადებდი, მოვამზადებ. ვსაუზნობდი, ვისაუზნებ. ვწერდი, დავწერ. ვფიქრობდი, ვიფიქრებ. ვალაგებდი, დავალაგებ. ვსაუბრობდი, ვისაუბრებ (ვილაპარაკებ). ვაშენებდი, ავაშენებ. ვრეცხავდი, გავრეცხავ, ვვაჭრობდი, ვივაჭრებ. ვხატავდი, დავხატავ. ვაუთობდი, დავაუთობ. ვცეკავდი, ვიცეკვებ. ვკერავდი, შევკერავ. ვკითხულობდი, წავკითხავ. ვუსმენდი. მოვუსმენ. ვჭამდი, შევჭამ. ვვანშობდი, ვივანშობ. ვთამაშობდი, ვითამაშებ. ვჩქარობდი, ვიჩქარებ.

11. მიდიხართ. მივდივართ. ვიყავი. წავალთ. იყავით, ვიყავი. ვიყავი. მიდიოდნენ. წახვალთ. მოვლენ.

13. ვიცოდი. იცი. ვიცოდი. იცით. იცოდა. იცის. იცით. ეცოდინება.

14. მივდივარ. მოვდივარ. დავდივარ. მიდიხარ. მივდივარ. მოხვალ. მოვალ. მივედი. მოხვედი. წამოვედი. მოვალ. მივდივარ. ჩამოვიდა. მივდივართ. წამოვალ. წამოხვალ. მივდივარ. მიდიხარ, მივდივართ. წავალთ.

Part IV

5. დაწერა. შეჭამა. მოკრიფეს. მოვისმინე. გაშალა, შეკერა. დაკარგა. შეჭამეს. დაჭრა. დახურა. მოვიგე. წაიკითხა. დავხარჯეთ. ხაჭაპური. დაიძალა. დათომ. დედამ. დააძინა. დაიწყო. ააშენეს. გამოაცხო. შეჭამა. დახურა. ილაპარაკეს, მასწავლებელმა. გაკვეთილი, იფიქრა. 6. წერილი. ჩემმა მშობლებმა. დედამ, ჭურჭელი. ნინომ ლამაზი კაბა. ბიჭმა დედას. ჩემმა მეგობარმა ტელეფონი. ბიჭებმა, ფეხბურთი, ბუნარი. ბავშვებმა, ტაქსი. ნიკო, დაწვა. პატარა ბავშვმა დაასხა ცხელი წყალი. ნიკომ, სიმღერა. გაკვეთილები. მეგობრებმა. ელენემ. ვანომ. ქეთიმ, ლექსი. ბავშვებმა, ნიგვზიანი, შოკოლადი. გიორგიმ, წიგნი. ბებია მ ხორცი და კარტოფილი. სახლი. გოგონამ. ნინოს, ფული. ნანას. თამარს შვილი. გიორგიმ დედას. თინამ ლამაზი პერანგი, ბავშვს.

10. გადაიხადოს. გადათარგმნო. გაშალოს. დავხუროთ. წავიდეთ. დაამთავროს. დახატოს. შეწვას. გაგზავნო, დაკარგო. ჩაიცვა. გაიმეორეთ. მოამზადეთ. გამოაცხო, გავათბოთ. ვიყო, მოვლენ. იყვნენ, წაიღო. გაგზავნონ. დახარჯოთ. დავლით დაიწყეთ, ვაჩუქეთ. შეჭამო. შევინახოთ. დაბეჭდოთ. გამოცვალო. დაიხურო. ჩააცვა. მოარჩინოს. გაუაჩუროთ, წავიდეთ. ადგეთ.

Part V

1. უფრო დიდია? 2. უფრო მალე 3. უფრო ლამაზი. 4. ადრე – უფრო ადრე. 5. საუკეთესო

მეგობარი. 6. მოწითალოა. 7. უკეთესია. 8. უღარიბესი. უკეთილესი. უფრო ძვირია. 10. მოყვითალო.

Part VI

3. 1) ლონდონში. 2) სკოლაში. 3) აღმართზე. 4) დავითთან. 5) კედელზე. 6) სახლიდან. 7) ამერიკელი მეგობრებისაგან. 8) მოედნამდე. 9) ზაფხულში, მცხეთიჯვარში. 10) კონცერტზე. 11) მოედნამდე. 12) მეგობრისათვის. 13) ბიბლიოთეკაში, საათამდე. 14) უნივერსიტეტში, ფაკულტეტზე. 15) ცურვაში, რაგბში, კალათბურთსა და ფეხბურთში. 16) ფეხბურთზე. 17) ანასთან. 18) ოთახში ფანჯარასთან. 19) დედაჩემისაგან. 20) ხისგან. 21) დილით 8 საათიდან საღამოს 6 საათამდე. 22) ხეობაში.

4. ლექციის. სახლის. გაკვეთილების. უნივერსიტეტის. წვიმის. ისტორიის. მეგობრებს, ფილმის, მასწავლებლის, ღობის, მის.

6. სვამ. ვსვამ. სვამს. სვამს. დავლიე. დალიეს. სვამ, ვსვამ. დავლიეთ. ვსვამ. დალია. დავლევ. დავლიო.

7. 1) მშია, ვჭამოთ. 2) შეჭამ, შევჭამ, დავლევ. 3) წყურია. 4) მივცემ, იყიდოს. 5) ვჭამე, მშია. 6) მოგცეთ, გინდათ. 7) ამიწონეთ. 8) შეჭამ. 9) გვწყუროდა, დავლიეთ.

Part VII

5. აწერინებს. ანათებინებს, ათხრევინებს. ახატვინებს. აწყებინებს. აყიდვინებს. მოაკვლევინებს, აკერინებს. აბეჭდინებს, ახაზვინებს აჩერებინებს, ალაგებინებს, აბანინებს, აშენებინებს, არეცხინებს.

6. 1) გადავაწყვეტინებ. 2) დააღვინა. 3) დააყრევინეს. 4) აზრდევინებდნენ. 5) შეაკერინა. 6) ჩააწერინეს. 7) გააწმენდინა. 8) მოასმენინებ. 9) დაახვევინებ. 10) ათარგმნინეს 11) ახდევინებს. 12) ახატვინებს, 13) აწვევინებს, 14) ვასწორებინებ. შეამოწმებინოთ. ანთებინეთ.

9. 1) წევხარ. 2) ხიზარ. ვზივარ. 3) ზიხარ. 4) დგახართ, ვდგავარ. 5) წევხართ, ვწევართ. 6) ვწევარ. 7) აბია. 8) წერია. 9) კიღია. 10) უსხია. 11) გიწერია, მიწერია. 12) აწყვია. 13) აკერია. 14) უკიღია. 15) ანთია, ანთია. 16) აგღია. 17) წერია. 18) ყრია. 19) კიღია, კიღია. 20) სხედან, ვსხედვართ. 21. დგანან, დგანან. 22) დგას, 23. წევს. 24. ვზივარ.

10. თბილი, ღრუბელი. წვიმა. იცოდა. ცხელი, გრილი. თბილი, თოვლი, ყინვა ზამთარი.

Part VIII

1. 1) ისმის. 2) გისმენ, მითხარი. 3) უსმენდა. 4) გისმენთ. 5) მესმის. 6) მესმოდა. 7) ეუბნება. 8) დაველაპარაკები. 9) ვუთხრა. 10. გაიგონა, ხმა. 11. მოვუსმინე. 12) ლაპარაკობს. 13) ელაპარაკებოდა. 14) ესმის, ველაპარაკები. 15) უსმენდნენ. 16) ელაპარაკებიან. 17) ვილაპარაკეთ. 18) არ ველაპარაკები, მელაპარაკება. 19) ვუთხრა. 20) მითხარი, მოხვედი.

Part IX

1. 1) უყურებს. 2) ვნახე, მინახავს. 3) ხედავს. 4) დაინახავ. 5) ვნახოთ. 6) ვუყურებდი, 7) ვუყურე. 8) მინახავს. 9) დაინახა. 10). გაიხედე.

Dictionary

Structure of the Dictionary

All parts of speech that are met in this book are included in the dictionary as independent lexical units. Lexical units are situated in alphabetical order and have appropriate characteristics, namely it is indicated to which parts of speech they belong. Words, which change, are given in their several forms.

Nouns are presented in the Nominative case, singular and Genitive case form is indicated for those nouns the stem of which changes in declension. Adjectives are presented in the Nominative case.

Verbs are mainly given in the present tense, III person and then follow the future and past perfect forms

Verbal forms of the past perfect are given together with a pronoun if it stands in the Ergative case and if it does not, the pronoun is not indicated.

Abbreviations

person - pers.	demonstrative pronoun - demonstr. pr.
plural - pl.	adjective - a.
singular - sing.	participle - p.
case - c.	present tense - pres. t.
tense -t.	past tense - past t.
noun - n.	future tense - fut. t.
verb - v.	inanimate - inanim.
grammar - gram.	animate - anim.
adverb - adv.	perfective aspect - perf. asp.
interjection - int.	ergative case - erg. c.
conjunction-conj.	nominative case - nom. c.
compound verb - comp. v.	vocative case - voc. c.
interrogative pronoun - int.	adverbial case - adv. c.
negative pronoun - neg. pr.	genitive case - gen. c.
relative pronoun - rel. pr.	negative particle - neg. part,
	imperative mood - imp. m.

ს

აბა! - now
 აბაზანა (აბაზანის) - bathroom
 აბამს (მიაბამს, მან მიაბა; დააბამს, მან დააბა) - she binds, she is binding, she ties
 აბანო - bath - house
 აბი - pill, tablet
 აბიტურიენტი - school-leaver
 აბრეშუმი - silk
 აბრუნებს (1. დააბრუნებს - მან დააბრუნა - 2. მან აბრუნა) - he returns, he is returning, he sends back
 აბრძანდეს! აბრძანდება - stand up, get up (imp. m)
 აგარაკი - cottage, dacha
 აგებს - (ააგებს - მან ააგო) - he constructs, he is constructing, he builds
 აგებული - constructed
 აგვისტო - August
 აგვიანებს (დაავვიანებს, მან დაავვიანა) - he is late
 აგრეთვე - adv. also
 აგროვებს (მოაგროვებს, მან მოაგროვა) - he collects, he is collecting, he gathers
 აგრონომი - agriculturist
 აგრძელებს (გააგრძელებს, მან გააგრძელა) - he continues, it goes on
 ადამიანი - person, human, being
 ადგილი - place
 ადგომა (ადგომის) - to get up, to stand up
 ადექი - stood up, got up (II pers. past t.) stand up, get up (imp. m.)
 ადეილად - adv. easily
 ადის - he goes upstairs, he climbs
 ადმინისტრატორი - administrator
 ადრე - early
 აერთიანებს (გააერთიანებს, მან გააერთიანა) - he unites
 აეროდრომი - airfield
 აეროპორტი - airport
 ავადაა (ავად გახდება, ავად გახდა) - he is ill, hi is sick
 ავადმყოფი - sick
 ავალ - I will go upstairs (I pers. fut. t.)
 ავანთე - I switched on, I lit
 ავექი - I got up
 ავეივარ - I am going upstairs, I am climbing
 აველი - I went upstairs, I climbed
 ავეჯი - furniture
 ავი - furious
 ავიაცია (ავიაციის) - aviation
 ავსებს (აავსებს, მან აავსო) - he fills, he is filling
 ავტობიოგრაფია (ავტობიოგრაფიის) - autobiography
 ავტობუსი - bus
 ავტომანქანა (ავტომანქანის) - car

ავტომატი - shotmachine, submachine, gun
 ავტონომიური - autonomic
 ავტორი - author
 ავტორიტეტი - authority
 აზერბაიჯანელი - Azerbaidzanian
 აზრი (ჩემი აზრით) - idea, opinion, (in my opinion)
 ათავენს (გათავენს, მან გაათავა) - he finishes, he ends, he is finishing
 ათასი - thousand
 ათასჯერ - thousand times
 ათეთრებს (გათეთრებს, მან გაათეთრა) - he whitens, he is whitening
 ათვლიერებს (დაათვლიერებს, მან დაათვლიერა) - he surveys, he is surveying
 ათი - ten
 აი! - here is, this is
 აივანი - balcony
 აინტერესებს - he is interested in
 აიღო - he took
 აკადემია (აკადემიის) - academy
 აკადემიკოსი - Academician
 აკანკალებს - he trembles, he is trembling
 აკეთებს (გაკეთებს, მან გააკეთა) - he does, he is doing
 აკრძალვა (აკრძალვის) - prohibition, to prohibite
 აკრძალული - prohibited
 აკუმულატორი - accumulator
 ალაგებს (დაალაგებს, მან დაალაგა) - he tidies up, he is tidying
 ალბათ - probably, perhaps
 ალგებრა (ალგებრის) - algebra
 ალმასი - uncut diamond
 ალუბალი (ალუბლის) - cherry
 ალუმინი - aluminium
 ალუჩა (ალუჩის) - plum
 ამ (ამან, ამას) - this (short form of the demons, pr.)
 ამაზე - about it, about this
 ამნათი - parcel
 ამის გარდა - besides this
 ამბავი (ამბის) - news
 ამბობს (იტყვის, მან თქვა) - he says, he is saying
 ამდენი - so much (many)
 ამზადებს (მომზადებს, მან მოამზადა) - he prepares, he is preparing
 ამთავრებს (დაამთავრებს, მან დაამთავრა) - he finishes, he is finishing, he ends
 ამიერკავკასია - Caucasus
 ამინდი - weather
 ამისთანა - pr. such
 ამისთვის - pr. for this
 ამიტომ - adv. because of, that's why, therefore
 ამოვივარ (ამოვალ, ამოველი) - I am going upstairs, I am ascending (comp. v. I pers. pres. t.)

ამორჩევა (ამორჩევის)	- to elect, to choose, election	ასტრონომია (ასტრონომიის)	- Astronomy
ამორჩეული	- elected	ასული	- daughter
ამოცანა (ამოცანის)	- tusk	ასწორებს (გაასწორება, მან გაასწორა)	- he corrects, he is correcting
ამოწმებს (შეამოწმებს, მან შეამოწმა)	- he checks, he is checking, he verifies	ატამი (ატმის)	- peach
ამჟამად	- at present	აუდიტორია (აუდიტორიის)	- auditorium
ამტკიცებს	- he proves, he is proving	აუზი	- swimming pool,
ამფითეატრი	- circle	აუთოებს (დააუთოებს, მან დააუთოა)	- he irons, he presses, he is ironing
ამხანაგი	- friend	აუცილებელი	- necessary
ან	- or	აუცილებლად	- by all means, without fail
ანბანი	- alphabet	აფასებს (დააფასებს, მან დააფასა)	- he appreciates
ანათებს (გაანათებს, მან გაანათა)	- he illuminates, he shines, he lightens	აფენია	- it is spread, it is laid
ანალიზი	- analysis	აფთიაქი	- chemist's
ანანასი	- ananas	აფრენა (აფრენის)	- to fly
ანატომია (ანატომიის)	- Anatomy	აფრინდება	- it will fly, it will take off
ანგარიში	- account, bill	აფხაზეთი	- Abkhazia
ანგარიშობს (იანგარიშებს, მან იანგარიშა)	he counts, he is counting	აქ	- here
ანგინა (ანგინის)	- quincy	აქებს (შეაქებს, მან შეაქო)	- he praises
ანდერძი	- testament, will	აქედან	- from here
ანთება (ანთების)	- 1) to light, 2) inflammation	აქეთკენ	- to this way
ანთია	- it is lighted	აქვს	- he has (inanim)
ანკეტა (ანკეტის)	- form questionnaire	აქლემი	- camel
ანუ	- or, i. e.	აქტი	- act
აპატიებს	-he will forgive	ალარ	- neg. part, not any more
აპრილი	- April	აღებს (გააღებს, მან გააღო)	- he opens, he is opening
არ	- neg. part, not	აღმართი	- ascent
არა	- no	აღმატებითი ხარისხი	- superlative degree
არავინ	- neg.pr. nobody, none	აღმაშენებელი	- builder, constructor
არავის	- nobody	აღმოსავლეთი	- The East
არავისი	- nobody's	აღმოჩენა	- to discover, to be found, to reveal, discovery
არამედ	- but	აღწერა (აღწერის)	- to describe, description
არაჟანი (არაჟნის)	- sour-cream	აშენება (აშენების)	- to build
არაფერი	- nothing	აშენებული	- built
არაყი (არყის)	- vodka	აჩვენებს	- he shows, he points, he is showing
არდადეგები	- holidays vacations	აჩქარებული	- accelerative, hastened
არითმეტიკა (არითმეტიკის)	- arithmetics	აცვია	- he wears
არის	- he, she, it is	აცხადებს (გამოაცხადებს, მან გამოაცხადა)	- he announces, he declares, he is announcing
არსება (არსების)	- being, creature	აცხობს (გამოაცხობს, მან გამოაცხო)	-he bakes, he is baking
არსებითი	- substantial	აძლევს	- she gives
არტყამს (დაარტყამს, მან დაარტყა)	he hits, he kicks, he is kicking	აჭარა (აჭარის)	- Adjara
არჩევა	- to elect, to choose	ახალგაზრდა	- young
არც	- part.s neither... nor	(ახალგაზრდის)	
არწივი	- eagle	ახალი	- new
არხი	- canal, channel	ახალშობილი	- -new born
ასაკი	- age	ახლა	- adv. now
ასანთი	- match	ახლანდელი	- adv. present
ასე	- adv. so this way	ახლავე	- adv. just now
ასევე	- also, as well	ახლო, ახლოს	- adv. near
ასეთი -	- such, this kind of	ახლობელი (ახლობლის)	- close (friend, relative)
ასი	- hundred		
ასო	- letter		
ასპექტი	- aspect		
ასრულებს (შეასრულებს, მან შეასრულა)	- he executes, he fulfills		

ბაბუა (ბაბუის)	- grandfather	ბუზი	- fly
ბაღრიჯანი (ბაღრიჯანის)	- eggplant	ბულბული	- nightingale
ბავშვი	-child, kid	ბულგარეთი	- Bulgaria
ბაზარი (ბაზრის)	- market	ბუნება (ბუნების)	- nature
ბაზრობა (ბაზრობის)	- fair	ბურთი	- ball
ბალი (ბლის)	- cherry	ბუფეტი	- refreshment
ბალიში	- pillow	ბუმტი	- bubble
ბამბა	- cotton		ბ
ბანაობა	- to swim, to bathe, swimming	გაგება	- to understand
ბანდეროლი	- parcel	გაგზავნა (გაგზავნის)	- to send
ბანკი	- bank	გადავდივარ	- I am moving in
ბაჟი	- tax	გადის	- he goes out, he is going out
ბარათი	- letter	გადაცემა (გადაცემის)	- broadcast, transmission
ბარგი	- luggage	გადასასვლელი	- underground
ბარტყი	- nestling	გავრცობილი წინადადება	- complex sentence
ბარძაყი	- thigh	გაზაფხული	- Spring
ბატკანი (ბატკნის)	- lumb	გაზეთი	- newspaper
ბატონი	- mister	გათობა (გათობის)	- heating, to heat
ბაქანი (ბაქანის)	- platform	გათხოვება (გათხოვების)	- to get married
ბალი	- garden	გათხოვილი	- married
ბგერა (ბგერის)	- sound	გაკვეთილი	- lesson
ბებია (ბების)	- grandmother	გალერეა (გალერეის)	- gallery
ბედი	- fate, fortune, luck	გამარჯობა(თ)!	- hello, good morning/afternoon/evening
ბედნიერი	- happy	გამზირი	- avenue
ბედნიერება (ბედნიერების)	- happiness	გამოკლება (გამოკლების)	- deduction, to deduct
ბევრი	- many, much, a lot of	გამომცემლობა (გამომცემლობის)	- publishing house
ბელეტაჟი	- first floor	გამომცხვარი	- baked
ბენზინი	- petrol	გამოსახლება	- reflection
ბერი	- monk	გამოფენა (გამოფენის)	- exhibition
ბელურა (ბელურის)	- sparrow	გამოჩენილი	- famous, outstanding, well-known
ბეწვი	- fur	გამოცდა, (გამოცდის)	- examination
ბეჭედი (ბეჭდის)	- 1. ring, 2. stamp, 3. seal	გამრავლება (გამრავლების)	- multiplication, to multiply
ბეჯითი	- dilligent	გამყიდველი	- seller
ბიბლიოთეკა (ბიბლიოთეკის)	- library	გამზდარი	- thin, lean, slim
ბინა (ბინის)	-flat	განათლება (განათლების)	- education, to educate
ბიოგრაფია (ბიოგრაფიის)	- biography	განვითარება (განვითარების)	- development, to develop
ბიოლოგია (ბიოლოგიის)	- Biology	განიერი	-wide
ბიურო	- office, bureau	განმავლობაში	-during
ბიუჯეტი	- budget	განმანათლებელი	- enlightener
ბიცოლა	- aunt (uncle's wife)	განსაზღვრება (განსაზღვრების)	- definition
ბიძა, ბიძია (ბიძის)	- uncle	განსაკუთრებით	- adv. especially, particularly
ბიძაშვილი	- cousin	განსაკუთრებული	- special
ბიჭი	-boy	განაწილება (განაწილების)	- distribution, to distribute
ბნელი	-dark	განყოფილება (განყოფილების)	- department, section
ბოდიში!	- pardon, apology, excuse	განცხადება (განცხადების)	- declaration
ბოთლი	- bottle	გარდაცვალება (გარდაცვალების)	- to die, death
ბოლო	- end	გარდაიცვალა	-he died
ბოლოკი	- radish	გარე	- outer
ბოსტნეული	- vegetable	გარემოება (გარემოების)	- circumstance, case
ბრილიანტი	- diamond		
ბრინჯი	- rice		
ბრმა	- blind		
ბროწეული	- pomegranate		
ბრუნვა (ბრუნვის)	- case, declension, to decline		
ბრძანება (ბრძანების)	- to order, comment		

გარეული	- wild	დაბლა	- below
გარეცხვა (გარეცხვის)	- to wash	დაბრძანდი!	- sit down (II pers. imp. m.)
გასასვლელი	- exit	დაბრუნდა	- he returned, he came back.
გასაღები	- key	დაგვიანება (დაგვიანების)	- to be late coming late, delay
გასვლა (გასვლის)	- to go out	დადგენილება (დადგენილების)	- decision, decree
გაუთხოვარი	- single, maiden	დადებითი	-positive
გაუმარჯოს!	- long live	დადის	- he goes
გაურეცხავი	- unwashed	დავალება (დავალების)	- homework, obligation
გაშორებული	- divorced	დათვალიერება (დათვალიერების)	- survey, inspect, inspection
გაჩერება (გაჩერების)	- stop, station, to stop	დათვი	-bear
გაჩვენებ	-I will show you	დაკავებული	- arrested, to be busy
გაჩუქებ	-I will present you	დაკრძალვა (დაკრძალვის)	- funeral
გაციებული	- to be cold	დამარცხება (დამარცხების)	- defeat, to defeat
გაცნობა (გაცნობის)	- acquaint	დამფუძნებელი (დამფუძნებლის)	- founder
გაყიდვა (გაყიდვის)	- to sell	დამწერლობა (დამწერლობის)	- writing
გაყიდული	- to be sold	დანა (დანის)	- knife
გემი	- sheep	დაპატიჟება (დაპატიჟების)	- invitation, to invite
გემო	- taste	დარბაზი	- hall
გემოვნება	- taste	დარტყმა (დარტყმის)	- hit, strike
გენაცვალე	-I would take your troubles	დასავლეთი	- the West
გეოგრაფია	Geography	დასვენება (დასვენების)	- to rest, rest
გეომეტრია	Geometry	დასასვენებელი სახლი	- rest house
გვარი	- surname	დასასრული	- end, finish
გველი	- snake	დასაწყისი	- beginning
გვერდი	- side	დასხედით	- sit down (II pers. pi. imp. m.)
გვიან	- adv. late	დაფრინავს	- it flies, it is flying
გვირილა (გვირილის)	- daisy	დაღმართი	- descent
გზა (გზის)	- road, way	დაწერილი	- written
გინდა	- you want (II pers. pres.t.)	დაწეკი!	- go to bed (II pers. imp. m.)
გინეკოლოგი	- gynaecologist	დაწვა	- he went to bed, to burn
გმირი	- hero	დაზასიათება (დაზასიათების)	- description, testimonial, to describe
გოგირდი	- sulphur	დაზატვა (დაზატვის)	- to draw, to paint
გოგო	- girl	დაზატული	- painted, drawn
გოგონა	- girl	დაჯარიმება (დაჯარიმების)	- to menalize
გოზინაკი	- gozinaki (Georgian sweet)	დაჯდომა (დაჯდომის)	- to sit down
გოჭი	- piglet	ღგას	- he stands, he is standing
გრადუსი	- degree	ღგება	- he gets up
გრამატიკა	- Grammar	ღგომა	- to stand
გრამი	- gram	ღგდა (ღგდის)	- mother
გრიპი	- flue	ღგდაენა (ღგდაენის)	- native language
გრძელი	-long	ღგდალი (ღგდლის)	- hen
გრძნობა (გრძნობის)	- feeling, to feel	ღგდამილი	- mother-in-law
გული	- heart	ღგდამიწა (ღგდამიწის)	- earth
გული ერევა	- he vomits	ღგდაქალაქი	- capital
გულკეთილი	- gentle, kind hearted	ღგილა (ღგიდის)	- aunt
გულშემატკივარი	- fan	ღგილაშვილი	- cousin
გუნდი	- team	ღგკანი	- dean
გურული	- Gurian	ღგკემბერი (ღგკემბრის)	- December
გუშინ	- adv. yesterday	ღგმოკრატია (ღგმოკრატის)	- democracy
გუშინდელი	- adv. yesterday's		
გუშინწინ	- adv. the day before yesterday		
ღ			
ღა	- 1) sister, 2) and		
ღაარსა	- it was founded by		
ღაახლოებით	- approximately		
ღაიბადა	- he was born		
ღაბალი	- short		

დემოკრატიული	- democratic	ექნება	- he will have (inanim.)
დენი	- current	ექსპონატი	- exhibit
დეპეშა (დეპეშის)	- message, telegram	ეყოლება	- he will have (anim.)
დეპუტატი	- deputy	ეჩქარება	- he is in a hurry
დიალოგი	- dialogue	ეჭვიანი	- jealous
დიასახლისი	- housewife	ეხვევა (მოეხვევა, მოეხვია)	- he embraces, he is embracing
დიახ!	- yes		ფ
დიდი	- big, huge	ვაგზალი (ვაგზლის)	- station
დიდხანს	- (for) a long time	ვაგონი	- carriage, car
დილა	- morning	ვაზი	- vine
დილით	- in the morning	ვაი!	- int. woe!
დიპლომი	- diploma	ვალერიანის წვეთები	- drops of valerian
დირექტორი	- director	ვალუტა (ვალუტის)	- currency
დისწული	- niece, nephew	ვაჟი	- a boy, son
დოკუმენტი	- document	ვაჟიშვილი	- son
დნება	- it melts, it is melting	ვაჟკაცი	- manly man, a brave man
დრამა (დრამის)	- drama	ვარ	- I'am
დრამატურგი	- playwright, dramatist	ვარდი	- rose
დრო	- time	ვარდისფერი	- pink
დღე (დღის)	- day	ვარსკვლავი	- star
დღევანდელი	- today's	ვაშლი	- an apple
დღესვე	- just today	ვაჭრობა (ვაჭრობის)	- trade, commerce, to trade
დღეობა (დღეობის)	- birthday	ვაჭრობს (ივაჭრებს, მან ივაჭრა)	- he trades
დღეს	- adv. today	ვანში (ვანშიის)	- supper
დღესასწაული	- holiday	ვანში	I am standing
	ე	ვდგავარ	- vineyard
ებრაელი	- Jew	ვენახი	- neg. part, no, not, can't
ებრაული	- Jewish	ვერ	- silver
ეე	- demonst. pr. this, that	ვერცხლი	- tiger
ეევიბტე	- Egypt	ვეფხვი	- "The Knight in the Tiger's Skin"
ეევიბტელი	- Egyptian	ვეფხისტყაოსანი	- I am sitting
ევროპელი	- European	ვზივარ	- videotape
ევროპული	- European	ვიდეომაგნიტოფონი	- circumstance
ეზო	- yard, playground	ვითარება (ვითარების)	- I was standing
ეკლესია (ეკლესიის)	- church	ვიდექი	- int. pr. who
ეკონომისტი	- economist	ვინ?	- somebody, someone
ელჩი	- ambassador	ვინმე	- donkey
ენა (ენის)	- language, tongue	ვირი	- whom
ენერგია (ენერგიის)	- energy, power	ვის	- whose
ენძელა	- snowdrop	ვისი	- vitamin
ერთად	- together	ვიტამინი	- 1 will be
ერთადერთი	- the only	ვიქნები	- pr. somebody
ერთი	- one	ვილაც	- 1 was
ერთ-ერთი	- one of them	ვიყავი	- narrow
ერთმანეთი	- each other	ვიწრო	- I was sitting, I sat
ერთხელ	- once	ვიჯექი	ზ
ეროვნება (ეროვნების)	- nationality	ზამბახი	- iris
ეროვნული	- national	ზამთარი (ზამთრის)	- winter
ეს	- demonst. pr. this, that	ზარალი	- damage
ესე იგი	- i. e.	ზარი	- bell
ესენი	- these	ზარმაცვი	- lazy
ესპანეთი	- Spain	ზაფხული	- summer
ესწრება	- he attend	ზეგ	- adv. the day after tomorrow
ეუბნება	- he tells him, he says to her	ზედმეტი	- extra
ეფერება	- he caresses	ზევიდან	- adv. from above
ექვსასი	- six hundred		
ექვსი	- six		
ექიმი	- doctor		

ზევით	- adv. above	თურქეთი	- Turkey
ზეთი	-oil	თქვა	- he said
ზეიმი	- celebration	თქვენ	- you
ზეპირად	- by heart	თქვენი -	- your (s)
ზის	- he sits, he is sitting	თხელი	- thin
ზიზარ	- you are sitting	თხილამური	- ski
ზმნა (ზმნის)	- verb	თხილი	- huzel-nut
ზოგიერთი	- some of	თხოვდება (გათხოვდება, გათხოვდა)	- she is getting married
ზოგჯერ	- -adv. sometimes	თხრის (გათხრის, გათხარა)	- he is digging, he digs
ზომა (ზომის)	- size	თხუთმეტი	- fifteen
ზოპარკი	- zoo		0
ზრდის (გაზრდის, მან გაზარდა)	- he brings up, he grows	ია (იის)	- violet
ზურგი	-back	იანვარი (იანვრის)	- January
ზუსტად	- adv. exactly	იასამანი (იასამნის)	- lilac
ზურმუხტი	- emerald	იარუსი	- first circle
ზღვა (ზღვის)	- sea	იატაკი	- floor
	0	იაფფასიანი	- cheap
თავი	-head	იბანს (დაიბანს, მან დაიბანა)	- she washes, he bathes, he is washing
თავი დამანებე!	- let me alone	იგებს 1. გაიგებს, მან გაიგო 2. მოიგებს, მან მოიგო	- 1. he gets to know, he understands; 2. he wins, he is wining
თავსაფარი (თავსაფრის)	- headscarf	იგვიანებს (დაიგვიანებს, დაიგვიანა)	- he is coming late
თავის ტკივილი	- headache	იგი, ის	- 1. demons, pr. that, 2 pers. pr. he, she, it
თავისუფალი	- free, vacant	იგივე	-demons, pr. the same
თაიგული	- bouquet	იგონებს 1. მოიგონებს, მან მოიგონა; 2. გამოიგონებს, მან გამოიგონა	- 1. he reminds; 2. he invents
თამადა (თამადის)	- Toast Master	იდაყვი	- elbow
თამაში	- play, game	იღვა	- he was standing, he stood
თარიღი	- date	ივარცხნის (დაივარცხნის, დაივარცხნა)	- she combs, she is combing
თარო	- shelf	ივლისი	-July
თბება	- it is getting warm	ივნისი	- June
თბილა	- it is warm	იზომავს (გაიზომავს, მან გაიზომა)	- he tries on, he is trying on
თანაც	- besides	იკეტება (დაიკეტება, დაიკეტა)	- it closes, it locks
თბილი	- warm	იკრავს (შეიკრავს, მან შეიკრა)	- he is buttoning, he buttons
თეატრი	- theatre	იისფერი	- violet
თებერვალი (თებერვლის)	- February	იმ (იმან, იმას, იმის, იმით)	- short form of demons, pr. that
თევზი	- fish	იმერელი	- Imeretian
თეთრდება	-it is becoming white	იმისი	- his, her
თეთრეული	- linen	იმიტომ	- adv. because of that, because
თეთრი	- white	იმყოფება	- he is, it is
თერაპევტი	- therapist	ინგლისელი	- Englishmen
თერთმეტი	- eleven	ინგლისი	- England
თერმომეტრი	- termometre	ინგლისური	- English
თეფში	- plate	ინდაური	- turkey
თექვსმეტი	- sixteen	ინდოეთი	- India
თეძო	- ham	ინდური	-Indian
თვალი	- eye	ინებეთ!	- please, here you are
თვე (თვის)	- month	ინჟინერი (ინჟინრის)	- engineer
თვით	- hemself, itself		
თვითმფრინავი	- airplane		
თვითონ	- pr. himself, myself, herself		
თვრამეტი	- eighteen		
თითი	- finger, toe		
თირკმელი	- kidney		
თმა (თმის)	- hair		
თოვლი	- snow		
თოთხმეტი	- fourteen		
თუ	- if, or		
თუთიყუმი	- parrot		
თურმე	- it appears, it seems		

ინსტიტუტი	- institute	კანონი	- law
ინტერესი	- interest	კანფეტი	- sweet, goody
ინტურისტი	- intourist	კარადა (კარადის)	- bookcase, dresser
იოდი	- iodine	კარაქი	- butter
ირანი	- Iran	კარბურატორი	- carburator
ირგვლივ	- around	კარგად	- adv. well
ირემი (ირმის)	- deer	კარგი	- good
ისე	- adv. so, so that	კარდიოგრამა	- cardiogram
ისევე	- also	კარი	- door
ისეთი	- such, that kind of	კარტოფილი	- potato
ისინი	- they	კატა (კატის)	- cat
ისმენს	- he listens, he is listening	კატალოგი	- catalogue
ისპანახი	- spinach	კაფე	- cafe
ისტორია (ისტორიის)	- history	კაშნე	- scarf
იტალია (იტალიის)	- Italy	კაცი	- 1. person, 2. man
იტყვის	- he will say	კახეთი	- Kakheti
იურიდიული	- juridical	კახელი	- Kakhelian
იურისტი	- lawyer	კახური	- Kakhurian
იქ	- adv. there	კბილი	- tooth
იქვე	- adv. near there	კედელი (კედლის)	- wall
იქიდან	- adv. from there	კეთილი	- kind
იქით	- adv. that way, there	კერვა (კერვის)	- sew, sewing
იქნებ, იქნება	- maybe	კერავს (შეკერავს, მან შეკერა)	- he is sewing, he sews
იღებავს (შეიღებავს, მან შეიღება)	- he colours, she dyes, she is colouring	კერძი	- dish, portion
იღებს (აიღებს, მან აიღო)	- 1. he takes, he is taking; 2. he receives	კერძო	- private
იყავი	- you were	კესანე	- forget me not
იყო	- it was, he was	კეტავს (დაკეტავს, მან დაკეტა)	- he is closing, he closes
იცვამს (ჩაიცვამს, მან ჩაიცვა)	- he puts on, he is putting on	კვარტალი (კვარტლის)	- block
იცინის (გაიცინებს, მან გაიცინა)	- he is laughing	კვდება (მოკვდება, მოკვდა)	- he is dying
იცის	- he knows	კვერცხი	- an egg
იწვა	- he was lying, he lays	კვირა (კვირის)	- Sunday, week
იწყებს (დაიწყებს, მან დაიწყო)	- he begins, he starts, he is beginning	კვიცი	- colt
იხდის 1. გადაიხდის, გადაიხადა; 2. გაიხდის, მან გაიხადა;	- 1. he pays; 2. he puts off, he is putting off	კიბე (კიბის)	- stair
იხვი	- duck	კიდევ	- also, again
იხურავს (დაიხურავს, მან დაიხურა)	- he puts on	კითხვა (კითხვის)	- question
იჯარა (იჯარის)	- lease, rent	კითხულობს (წაიკითხავს, მან წაიკითხა)	- he is reading, he reads
იჯდა	- he was sitting, he sat	კითხულობს (ჰკითხავს, მან ჰკითხა)	- he is asking, he asks
	კ	კივი	- kiwi
კაბა (კაბის)	- dress	კილო	- kilogram
კავკასია (კავკასიის)	- Caucasus	კილომეტრი	- kilometre
კათოლიკოსი	- Catholicos	კინო	- cinema
კათედრა (კათედრის)	- chair	კისერი (კისრის)	- neck
კაკალი (კაკლის)	- nut	კიტრი	- cucumber
კაკაო	- cacao	კლავს (მოკლავს, მან მოკლა)	- he kills
კალათბურთი	- basketball	კლასი	- class
კალამი (კალამის)	- pen	კლასიკური	- classical
კალმახი	- trout	კნუტი	- kitten
კანდიდატი	- candidate	კოვზი	- spoon
კანი	- skin	კომბოსტო	- cabbage
კანკალებს	- he trembles, he is trembling	კომერციული	- commercial
		კომპოზიტორი	- composer
		კომში	- quince
		კონგრესი	- congress
		კონვერტი	- envelope

კონკურენცია - competition
(კონკურენციის)
კონკურსი - competition
კონსტიტუცია - constitution
(კონსტიტუციის)
კონფერენცია - conference
(კონფერენციის)
კონცერტი - concert
კოლო - mosquito, gnat
კოცნა (კოცნის) - kissing
კოცნის (აკოცებს, მან აკოცა) - he is kissing, he kisses
კორპუსი - building
კოფთა (კოფთის) - blouse
კუ - tortoise
კულტურა (კულტურის) - culture
კუპე - compartment
კურდღელი (კურდღლის) - hare
კურორტი - resort
კურსი - course
კუჭი - stomach

ლ
ლაბადა (ლაბადის) - overcoat
ლალი - ruby
ლამაზი - beautiful, pretty, handsome
ლაპარაკი (ლაპარაკის) - talk, conversation
ლაპარაკობს (ილაპარაკებს, ილაპარაკა) - he speaks, he talks
ლარი - Lari
ლაქი - lacquer
ლეიბი - mattress
ლეკვი - puppy, cub
ლექსი - poetry
ლექსიკა (ლექსიკის) - vocabulary
ლექსიკონი - dictionary
ლექტორი - lecturer
ლექცია (ლექციის) - lecture
ლეღვი - fig
ლიდერი - leader
ლითონი - metal
ლიმონათი - limonade
ლიმონი - lemon
ლინგვისტი - linguist
ლიტერატურა - literature
(ლიტერატურის)
ლიტრი - litre
ლობიო - bean
ლოგიკა (ლოგიკის) - logic
ლოგინი - bed
ლოდინი - expectation
ლომი - lion
ლოყა (ლოყის) - box
ლოყა - cheek
ლოცვა (ლოცვის) - prayer
ლოცულობს - he prays, he is praying
ლოცავს (დალოცავს, მან დალოცა) - he blesses, he is blessing
ლუდი - beer
ლურჯი - blue

მ
მაგ - demons, pr. that
მაგალითი - example
მაგიდა (მაგიდას) - table
მაგისტრატურა - magistracy
(მაგისტრატურის)
მაგნიტოფონი - tape recorder
მაგრამ - but, however
მაღლობა! (მაღლობის) - thanks
მაზლი - brother-in-law
მაზუთი - black mineral oil
მათ - pers. pr. them, they
მათემატიკა (მათემატიკის) - mathematics
მათი - their
მაიმუნი - monkey
მაინც - part, yet
მაისი - May
მაიონეზი - maionese
მაისური - vest, shirt
მაკარონი - macaroni
მალამო - ointment, remedy
მალე - soon
მამა (მამის) - father
მამაკაცი - man
მამალი - cock
მამამთილი - father-in-law
მამიდა - aunt
მამიდაშვილი - cousin
მამინაცვალი (მამინაცვლის) - stepfather
მან, მას - pers. pr. he, him
მანამ - till, untill
მანდარინი - tangerine
მანიკური - manicure
მანქანა (მანქანის) - car
მანძილი - distance
მარანი (მარნის) - wine-cellar
მარგალიტი - pearl
მართლა - adv. really
მართლმადიდებელი - Orthodox
მარილი - salt
მარკა (მარკის) - stamp
მარკიანი - stamped
მარმარილო - marble
მარტი - March
მარტივი - simple, easy, prime
მარტო - only
მარცვალი - syllable
მარცხენა - left
მარცხნივ - on the left, to the left
მარწყვი - strawberry
მარჯვენა - right
მარჯვნივ - on/to the right
მასპინძელი (მასპინძლის) - hostess, host
მასწავლებელი - teacher
(მასწავლებლის)
მატარებელი (მატარებლის) - train
მაღაზია (მაღაზიის) - shop
მაღალი - tall, high
მაღარო - mine, pit

მაშინ	- then	მიღიხარ	- you go
მაცივარი (მაცივრის)	- fridge	მიეცი!	- 1. you gave him (II pers. past t.); 2. give him (imp. m.)
მაწონი (მაწვნის)	- sour milk	მივა	- he will go there, he will come there
მაჯა (მაჯის)	- wrist	მივალ	-I will come there
მგელი (მგლის)	- wolf	მივლივარ	-I am going
მგზავრი	- passenger, traveller	მიველი	-I came there
მგონია	- it seems to be, I think	მივიდა	- he came there
მდგომარეობა	- situation	მივლინება (მივლინების)	- business trip
მდებარეობს	- situated	მიზანი	- aim, purpose, target
მდიდარი	- rich, wealthy	მიზეზი	- reason, cause
მდივანი (მდივნის)	- secretary	მიირთვით!	- help yourself
მდინარე (მდინარის)	- river	მინანქარი	- enamel
მღოვკი	- mustard	მინდა	- I want
მე	- I	მინდორი (მინდვრის)	- field
მეათე	- the tenth	მინერალური წყლები	- mineral waters
მებარეული	- porter	მისამართი	- address
მებაღე (მებაღის)	- gardener	მისაღები	- reception room
მეგობარი (მეგობრის)	- friend	მისი	- his, her
მეგრელი	- Mingrelian	მისცა	- he gave him
მედალი (მედლის)	- medal	მიფრინავს	- it flies, it is flying
მეეზოვე (მეეზვის)	- yardman	მიევარს	- I love, I like
მეზობელი (მეზობლის)	- neighbour	მისცა	- he gave
მეზღვაური	- sailor	მისცემს	- he will give
მეკარე (მეკარის)	- goalkeeper	მიეცი!	- give him (II pers. imp. m.)
მელა	- fox	მიწა (მიწის)	- ground
მეორე	- second	მიწა-წყალი	- territory
მერე	- then, after	მიწისქვეშა	- underground
მერცხალი (მერცხლის)	- swallow	მიხაკი	- pink, carnation
მერხი	- desk	მიხვალ	- you will come
მესაათე (მესაათის)	- watch-maker	მიხველი	- you came
მესაკუთრე (მესაკუთრის)	- owner	მიჰქონდა	- he was taking
მეტად	- more	მკლავი	- arm
მეტისმეტად	- rather, too	მკაცრი	- severe, strict
მეტოქე (მეტოქის)	- rival, competitor	მკერავი	- tailor
მეტრი	- metre	მკერდი	- breast, chest
მეტრო	- -subway	მკვლარი (მკვლრის)	-dead
მეუღლე (მეუღლის)	- -spouse	მკვეთრი	- sharp, acute
მეფე (მეფის)	- -king	მკითხველი	- reader
მეცადინეობა	- -study, to study, classes	მკრთალი	- pale
(მეცადინეობის)		მოგება (მოგების)	- profit, win
მეცადინეობს (იმეცადინებს, მან იმეცადინა)	- he studies, he is studying	მოლა (მოლის)	- fashion
მეცნიერი	- scientist	მოლი!	- come here (II pers. fut. imp. m.)
მეხუთე	- the fifth	მოლის	- he is coming
მზად (მზად ყოფნა)	- to be ready	მოღიხარ	- you are coming
მზე (მზის)	- the sun	მოედანი (მოედნის)	- square
მზესუმზირა (მზესუმზირის)	- sunflower	მოვა	- he will come
მზიანი	- sunny	მოვალ	- I will come
მთა (მთის)	- mountain	მოვლივარ	-I am coming
მთავარი	- main	მოველი	-I came
მთავრობა (მთავრობის)	- government	მოვიდა	- he came, he has come
მთარგმნელი	- interpreter, translator	მოთეთრო	- whitish
მოელი	- whole, entire	მოკითხვა (მოკითხვის)	- greeting
მოვარე (მოვარის)	- the moon	მოკლე	- short
მიაქვს	- he takes there, he is taking there	მოკრივე (მოკრივის)	- boxer
მიაჩნია	- he considers		
მიდამო	- environment		
მიდის	- he goes (there)		

მოლაპარაკება (მოლაპარაკების)	- negotiation	მუშაობს (იმუშავებს, მან იმუშავა)	- he works, he is working
მოლარე (მოლარის)	- cashier	მუცელი	- abdomen
მოლოდინი	- expectation	მუხლი	- knee
მომსახურება (მომსახურების)	- service	მღვდელი (მღვდლის)	- priest
მომღერალი	- singer	მყიდველი	- buyer, customer
მონაზონი (მონაზვნის)	- nun	მშენებელი (მშენებლის)	- builder
მონასტერი (მონასტრის)	- monastery	მშვენიერი	- wonderful
მორიგე (მორიგის)	- on duty	მშვიდობა (მშვიდობის)	- peace
მორჩენა (მორჩენის)	- recovery, cure	მშვიდობით!	- good bye
მორჩებით	- you will recover	მშია	- I am hungry
მორწმუნე	- believer	მშობელი	- parent
მოსაზომებელი	- fitting-room	მშობლიური	- native
მოსამართლე (მოსამართლის)	- judge	მცენარე (მცენარის)	- plant
მოსამსახურე (მოსამსახურის)	- servant, office-worker	მცირე	- small, tiny
მოსაწვევი	- invitation	მცხოვრები	- inhabitant
მოსახლეობა (მოსახლეობის)	- population	მძივები	- beads
მოსწავლე (მოსწავლის)	- pupil	მძიმე	- heavy, hard
მოქალაქე (მოქალაქის)	- citizen	მწარე	- bitter
მოქანდაკე	- sculptor	მწერალი (მწერლის)	- author, writer
მოღალატე (მოღალატის)	- traitor	მწერი	- insect
მოყვითალო	- yellowish	მწვადი	- shashlik
მოჩანს	- it appears, it seems	მწვანე	- green
მოცეკვავე (მოცეკვავის)	- dancer	მწვანელი	- greens
მოძრაობა (მოძრაობის)	- action, movement	მწვრთნელი	- coach
მოძღვარი	- confessor	მწყურია	- I am thirsty
მოჭადრაკე (მოჭადრაკის)	- chess player	მჭადი	- maize
მოჭიდავე (მოჭიდავის)	- wrestler	მხარე (მხარის)	- side
მოხარშული	- boiled	მხარი (მხრები)	- shoulder
მოხდა	- it happened, it has happened	მხატვარი (მხატვრის)	- painter, artist
მოხდება	- it will happen	მხეცი	- beast
მოხვალ	- you will come	მხოლოდ	- only
მოხვედი	- you came, you have come	ნავთობი	6 -oil
მოხუცი	-old	ნავსადგური	- port, harbour
მრავალი	- many, much	ნაზი	- tender, delicate
მრგვალი	- round, circular	ნათელი	- clear, light
მრეცხავი	- laundress	ნათესავი	- relative
მსახიობი	- actor, actress	ნათლიდედა (ნათლიდედის)	- godmother
მსახური	- servant	ნათლიმამა	- godfather
მსაჯი	- referee	ნათლობა (ნათლობის)	- baptism, christen
მსგავსი	- similar	ნათლული	- godson, goddaughter, godchild
მსოფლიო	- the world	ნათურა (ნათურის)	- bulb
მსუბუქი	- light, slight	ნამცხვარი	-cake
მსხალი (მსხლის)	- pear	ნაპირი	- shore, coast
მტევანი (მტევნის)	- bunch of grapes	ნაღველი (ნაღვლის)	- grief
მტერი (მტრის)	- enemy	ნაყიდი	- bought
მტრედი	- pigeon	ნაყინი	- ice-cream
მუდამ	- always	ნაცრისფერი	- gray
მუზეუმი	- museum	ნაწარმოები	- literary work, work
მული	- sister-in-law	ნაწილი	- part
მურაბა (მურაბის)	- jam	ნაწლავი	- intestine
მუსიკა (მუსიკის)	- music	ნაჭერი (ნაჭრის)	- piece
მუქი	- dark, murky	ნახატი	- drawing, picture
მუშაობა (მუშაობის)	- to work	ნახე	- you saw, you have seen
		ნახევარი	- half
		ნახვა	- to see, to visit
		ნახულობს	- he visits

ნახვამდის!	- good bye	პარკი	- park
ნახშირი	- coal	პარლამენტი	- parliament
ნდომა (ნდომის)	- to wish, desire	პარტერი	- stall
ნებართვა	- permission	პარტია (პარტიის)	- party
ნელლეული	- raw material	პასპორტი	- passport
ნეკნი	- rib	პასუხი	- answer, reply
ნელა	- slowly	პატარა	- small, little
ნელი	- slow	პატარძალი (პატარძლის)	- bride
ნიგოზი (ნიგოზის)	- nut, walnut	პატიუებს (დაპატიუებს, მან დაპატიუა)	- he invites, he is inviting
ნივთი	- thing	პატრონი	- owner, master
ნიკაპი	- chin	პატრონობს (უპატრონებს, უპატრონა)	- he owns, he protects, he bosses
ნიმუში	- model, example	პეპელა (პეპლის)	- butter-fly
ნისლი	- fog, mist	პერანგი	- shirt
ნიშანი (ნიშნის)	- sign, mark	პიესა (პიესის)	- play
ნიჭი	- talent, gift, capacity	პირადი	- personal, individual
ნიჭიერი	- talented, gifted	პირადობის მოწმობა	- identity card
ნოემბერი (ნოემბრის)	- November	პირდაპირ	- straight
ნოველა (ნოველის)	- novel, short story	პირველად	- first, for the first time
ნორმალური	- normal	პირველი	- the first
ნოხი	- carpet	პირი	- 1. mouth, 2. gram, person
ნუ	- neg. part, not, don't	პირის დაბანა	- to wash face
ნული	- zero	პირიქით	- on the contrary, vice versa
ნურავინ	- neg. pr. nobody	პირსახოცი	- towel
ნურაფერი	- neg. pr. nothing	პიჯაკი	- suit
	ო	პოეტი	- poet
ობიექტური	- 1. objective person; 2. a. objective	პოულობს (იპოვის, მან იპოვა)	- he finds, he is finding
ობობა (ობობის)	- spide	პოლიტიკა (პოლიტიკის)	- policy
ოღნავ	- adv. slightly	პოლონეთი	- Poland
ოთახი	- room	პორტრეტი	- portrait
ოთახასი	- four hundred	პორტფელი	- portfolio
ოთხი	- four	პრეზიდენტი	- president
ოთხმოცი	- eighty	პრემიერა (პრემიერის)	- premiere
ოთხშაბათი	- Wednesday	პრესა (პრესის)	- press
ოკეანე (ოკეანის)	- ocean	პროგრამა (პროგრამის)	- programme
ომი	- war	პროსპექტი	- avenue
ონკანი	- tap	პროფესია	- profession
ოპერა (ოპერის)	- opera	პროცენტი	- percentage, percent
ორასი	- two hundred	პური	- bread
ორგანო	- organ		
ორი	- two		
ორივე	- both		
ორმოცი	- forty		
ორსართულიანი	- two storeyed		
ორშაბათი	- Monday	ფილეტი	ქ - waistcoat
ორცხოვილა	- biscuit	ფურნალი	- journal, magazine
ორჯერ	- twice	ფურნალისტი	- journalist
ოსეთი	- Oseti		
ოფიციალური	- official		
ოქრო	- gold		
ოქროსფერი	- golden	რა (რას, რამ, რის, რით)?	- int. pr. what
ოქტომბერი (ოქტომბრის)	- October	რადიო	- radio
ოცნება	- dream	რაიონი	- region
	კ	რამდენი?	- how many, much
პალტო	-coat	რამდენიმე	- some, several
პამიდორი (პამიდურის)	-tomato	რამდენჯერ?	- how many times, how often
პანაშვიდი	- wake		
პაპა (პაპის)	- grandfather	რასაკვირველია	- of course
პარასკევი	- Friday	რატომ?	- why
პარიკმახერი	- hairdresser	რაც	- something
		რბილი	- soft

რეგისტრაცია (რეგისტრაციის)	- registration	სადილობს (ისადილებს, მან ისადილა)	-he has dinner
რედაქტორი	- editor	სადღეგრძელო	-toast
რეისი	- ring, to call	საელჩო	- embassy
რეკვა (რეკვის)	- he rings, he calls,	საერთაშორისო	- international
რეკავს (დარეკავს, მან დარეკა)	- he is ringing	საერთო	- common
რეკლამა (რეკლამის)	- advertisement	საერთოდ	- generally
რელიგია (რელიგიის)	- religion	სავარცხელი (სავარცხლის)	- comb
რეჟისორი	- producer	სავარძელი (სავარძლის)	- arm-chair
რესპუბლიკა (რესპუბლიკის)	- republic	სავაჭრო	-commercial
რესტორანი (რესტორნის)	- restaurant	სავსე	-full
რეცეპტი	- prescription	საზამთრო	- watermelon
რეცხავს (გარეცხავს, მან გარეცხა)	- he washes, he is washing	საზოგადოება (საზოგადოების)	- society
რვა (რვის)	- eight	საზღვარგარეთი	- abroad
რვაჯერ	- eight times	სათვალე (სათვალის)	- spectacles, glasses
რვეული	- note-book	საინტერესო	- interesting
რთველი	- vintage	საინფორმაციო	- informative
რთული	- difficult, complicated	საკათედრო	- cathedral
რიგი	- row, line, queue	საკითხი	- question, item
რიცხვი	- number	საკმაოდ	- enough
რკინა (რკინის)	- iron	საკუთარი	- own, private
რკინიგზა (რკინიგზის)	- railway	საკუთრება (საკუთრების)	- property
როგორ? -	- int. pr. how	სალათა (სალათის)	- salad
როგორი?	- int. pr. what kind of	სალონი	- salon
როგორც	- conj. as	სალარო	- cash
როდესაც	- conj. when	სამასი	- three hundred
როდის?	- adv .when	სამაჯური	- bracelet
როლი	- role	სამი	- three,
რომ	- conj. that, in order to	სამინისტრო	- ministry
რომელი	- int. pr. which	სამკაული	- decoration, ornament, adornment
რომელიც	- rel. pr. which, that	სამოცი	- sixty
რუმინეთი	- Rumania	სამსახური	- work, office, service
რუსეთი	- Russia	სამშაბათი	- Tuesday
რუსეთის	- Russia's	სამშობლო	- motherland
რუსი	- a Russian	სამხატვრო	- artistic
რუსულად	- in Russian	სამხრეთი	- South
რუსული	- Russian	სანაპირო	- coast, embankment, sea- shore
რუხი	- grey	სანთელი (სანთლის)	- candle
რძალი (რძლის)	- daughter-in-law	საოცრად	- wonderfully
რძე (რძის)	- milk	საპარიკმახერო	- hairdresser's
		საპონი	- soap
		სართული	- floor, storey
საავადმყოფო	- hospital	სარკე (სარკის)	- mirror
საათი	- 1. hour 2. clock, watch	სასადილო	- dining-room
საბანი (საბნის)	- blanket	სასახლე (სასახლის)	- palace
საბაჟო	- customs	სასიამოვნოა	- it's nice, agreeably, pleasant
საბარგო	- for luggage	სასმელი	- drink
საბერძნეთი	- Greece	სასმისი	- glass, tumbler
საბუთი	- document	სასტუმრო	- hotel, inn
საბურავი	- tyre	სასულიერო	- spiritual
საგანი	- subject	სასწრაფო დახმარება	- ambulance, first aid
სად?	- adv. where	სასწრაფოდ	- immediately
სადარბაზო	- entrance	საუზმე	- breakfast
სადგური	- station	საუზმობს (ისაუზმებს, ისაუზმა)	- he has breakfast
სადილი	- dinner		

საუკეთესო	- the best	სკოლა (სკოლის)	- school
საუკუნე (საუკუნის)	- century	სნეულება (სნეულების)	- illness, sickness
საქართველო	- Georgia	სოკო	- mushroom
საქმე (საქმის)	- job, work, business	სომეხი	- a Armenian
საქმრო	- groom	სომხეთი	- Armenia
სალამო	- evening	სომხური	- Armenian
სალამოს	- adv. in the evening	სოფელი (სოფლის)	- village, country
საყელო	- collar	სპეციალისტი	- specialist
საყინულე	- ice-box	სპილენძი	- copper
საყურე (საყურები)	- earring	სპილო	- elephant
საშინლად	- terribly, horribly, awfully	სპორტი	- sport
საშინაო	- home, domestic	სრიალებს	- he slides, he is sliding
საჩუქარი (საჩუქრის)	- present, gift	სრიალი	- sliding
საცივი	- satsivi (Georgian meal)	სრულიად	- entirely, completely, absolutely
საცოლე (საცოლის)	- bride	სტადიონი	- stadium
საწარმო	- enterprise	სტაფილო	- carrot
საწოლი	- bed	სტიპენდია (სტიპენდიის)	- scholarship
საჭმელი (საჭმლის)	- food	სტუდენტი	- student
სახე (სახის)	- face, image	სტუმარი (სტუმრის)	- guest
სახელი	- name	სუბიექტი	- subject
სახელმწიფო	- state, country	სულ	- entirely, totally
სახეობა (სახეობის)	- sort, species	სული	- soul
სახლი	- house	სუნი	- smell, odour
საჯდომი	- seat	სურათი	- picture
სეზონი	- season	სურდო	- cold
სემესტრი	- term	სურვილი	- wish, desire
სექტემბერი (სექტემბრის)	- September	სურს (ისურვებს, მან ისურვა)	- he wishes
სექცია (სექციის)	- section	სურსათი	- provisions
სვამს	- he drinks, he is drinking	სუსტად	- weakly, feebly
სვანეთი	- Svaneti	სუსტი	- weak, feeble
სიამოვნებით	- adv. with pleasure	სუფთა	- clean
სიგანე (სიგანის)	- width	სუფთად	- neatly, cleanly
სიგრძე (სიგრძის)	- length	სუფრა (სუფრის)	- table-cloth
სიღვდრი	- mother-in-law	სცალია	- he has time
სითბო	- warmth	სცენა (სცენის)	- stage, scene
სიკეთე (სიკეთის)	- kindness	სწავლა (სწავლის)	- study, to study, to learn
სიკვდილი	- death, to die, dying	სწავლობს (ისწავლის, მან ისწავლა)	- he studies
სილამაზე (სილამაზის)	- beauty	სწამს	- he believes
სიამარი	- father-in-law	სწყურია	- he is thirsty
სიმდიდრე (სიმდიდრის)	- wealth	სხეული	- body
სიმპათიური	- sympathetic	სხვა	- other, another
სიმღერა (სიმღერის)	- song	სხვადასხვა	- different, Various
სინაზე (სინაზის)	- tenderness	სჯერა	- he believes, he is sure
სინათლე (სინათლის)	- light	სჯობია	- it is better
სინჯავს (გასინჯავს, მან გასინჯა)	- he inspects, he examines, he is inspecting		
სისხლი	- blood		
სიტყვა (სიტყვის)	- word		
სიყვარული	- love		
სიჩუმე (სიჩუმის)	- silence, quiet	ტანი	- body, trunk
სიცივე (სიცივის)	- cold	ტანსაცმელი (ტანსაცმლის)	- clothes
სიცილი	- laugh	ტაქსი (ტაქსიმ)	- taxi
იციინის (გაიციინებს, მან გაიციინა)	- he is laughing	ტაში	- applause
სიცოცხლე (სიცოცხლის)	- life, life-span	ტადარი (ტადრის)	- church, temple
სიცხე (სიცხის)	- heat	ტბა (ტბის)	- lake
სიძე (სიძის)	- son-in-law	ტელევიზორი	-TV
სიხარული	- joy	ტელეფონი	- telephone
სკამი	- chair	ტერფი	- foot
		ტვინი	- brain
		ტილო	- louse

ტირის (იტირებს, მან იტირა)	- he cries, he weeps, he is crying	ფართო	- wide, broad
ტიტა	- tulip	ფარშეკანგი	- peacock
ტკბილი	- sweet	ფასი	- price, cost
ტკივილი	- ache, pain	ფერი	- colour
ტოვებს (დატოვებს, მან დატოვა)	- he leaves, he is leaving	ფეხბურთელი	- footballer
ტორტი	- cake, tort	ფეხბურთი	- football
ტრამვაი (ტრამვაიმ)	- tram	ფეხი	- leg, foot
ტრანსპორტი	- transport	ფეხსაცმელი (ფეხსაცმლის)	- shoes, foot-wear
ტუალეტი	- toilet	ფიზიკა (ფიზიკის)	- physics
ტუჩი	- lip	ფიზიკულტურა	- physical training
ტყე (ტყის)	- forest, wood	ფილმი	-film
ტყემალი (ტყემლის)	- tkemali (wild plum)	ფილოლოგი	- philologist
		ფილოლოგიური	- philological
		ფილოსოფია	- philosophy
		(ფილოსოფიის)	
		ფილტვები	- lungs
უ		ფინალი	-final
უამინდობა (უამინდობის)	- bad weather	ფინჯანი (ფინჯნის)	- cup
უარესი	- worse	ფინიში	- finish
უარი	- refusal	ფირმა (ფირმის)	- firm
უარყოფითი	- negative	ფირუზი	- turguoise
უბანი (უბნის)	- district	ფიქრი	- n. thought
უბედურება (უბედურების)	- misfortune, unhappiness	ფიქრობს (იფიქრებს, მან იფიქრა)	- he thinks, he is thinking
უბედური	- unhappy		
უდიდესი	- greatest, biggest	ფოთოლი	-leaf
უთო	- iron	ფოიე	- foyer
უთხრა	- he said	ფორთოსალი	- orange
უკან	- adv. back, behind	(ფორთოსლის)	
უკაცრავად!	- pardon, excuse me, sorry	ფოსტა (ფოსტის)	- post-office
უკეთესი	- better	ფოსტა-ტელეგრაფი	- post-telegraph
უკვე	- already	ფრანგი	- a French
უკრავს (დაუკრავს, მან დაუკრა)	- he plays, he is playing the piano	ფრანგული	- French
უკრაინა (უკრაინის)	- Ukraine	ფრენა (ფრენის) მიფრინავს, (გაფრინდება, გაფრინდა)	- flight
უკრაინული	- Ukrainian		- it flies, it takes off
ულამაზესი	- the most beautiful	ფრე	- draw
ულუფა (ულუფის)	- portion	ფრენბურთი	- volleyball
უმარილო	- saltless	ფრინველი	- bird
უმცირესი	- minor	ფრჩხილი	- nail
უმცროსი	- younger	ფსიქოლოგია	- psychology
უნდა	- 1. he wants; 2. must, should	(ფსიქოლოგიის)	
		ფული	- money
უნივერსალი (უნივერსალის)	- department store	ფუნთუშა (ფუნთუშის)	- bun
უნივერსიტეტი	- university	ფურცელი (ფურცლის)	- paper, page, sheet, leaf
უფასო	- priceless	ფუტკარი (ფუტკარის)	- bee
უფლება (უფლების)	- right	ფუძე (ფუძის)	- basis
უფრო	- adv. more	ფქვილი	- flour
უფროსი	- older, elder, chief	ფხალი (ფხლის)	- pkhali (Georgian meal)
უყვარს	- he loves		
უყურადღებო	- inattentive	ქ	
უძველესი	- ancient, oldest	ქათამი (ქათმის)	- hen
უცოლო	- single, unmarried	ქალა (ქალის)	- cranium
უცხოეთი	- abroad	ქალაქელი	- city-dweller, townsman
უცხოელი	- foreigner	ქალაქი	- city, town
		ქალბატონი	- lady, miss, madam
		ქალი	- woman
ფ		ქალიშვილი	- girl, daughter
ფაკულტეტი	- faculty	ქამარი (ქამრის)	- -belt
ფანქარი (ფანქრის)	- pencil	ქანდაკება (ქანდაკების)	- sculpture
ფანჯარა (ფანჯრის)	- window	ქარვა (ქარვის)	- amber
ფარდა (ფარდის)	- curtain		

ქართველი - a Georgian
 ქართლელი - a Kartlian
 ქართულად - in Georgian
 ქართული - Georgian
 ქარი - wind
 ქება (ქების) - to praise
 ქელი - range
 ქვა (ქვის) - stone
 ქვანახშირი - coal
 ქვევიდან - from below
 ქვევრი - kvevri (a wine jar buried under ground)

ქვეყანა (ქვეყნის) - country
 ქვეწარმავალი (ქვეწარმავლის) - reptiles
 ქვითარი (ქვითრის) - receipt
 ქილა (ქილის) - jar
 ქიმია (ქიმიის) - chemistry
 ქირა (ქირის) - pay, hire
 ქირავდება (გაქირავდება, გაქირავდა) - for rent
 ქირურგი - surgeon
 ქლიავი - plum
 ქმარი (ქმრის) - husband
 ქონება - property, estate
 ქორწილი - wedding party
 ქრისტიანი - a Christian
 ქრისტიანობა - Christianity
 ქსოვა (ქსოვის) - to weave, weaving
 ქსოვს (მოქსოვს, მან მოქსოვა) - she weaves, she is weaving
 ქული - hat, cap
 ქუთუთო - eyelid
 ქულა (ქულის) - point, pass mark
 ქურა (ქურის) - forge
 ქურქი - furcoat
 ქუჩა (ქუჩის) - street
 ქცევა (ქცევის) - behaviour, to behave

ღ

ღაბაბი - double chin
 ღალატი - betrayal
 ღალატობს (უღალატებს, უღალატა) - he betrays
 ღამე (ღამის) - night
 ღამით - at night
 ღარიბი - poor
 ღებულობს (მიიღებს, მიიღო) - he gets, he receives
 ღელავს (იღლევებს, მან იღლევა) - he is excited
 ღვეზელი - pie
 ღვინო - wine
 ღვიძლი - liver
 ღია - open
 ღია ბარათი - postcard
 ღირებულება (ღირებულების) - value, price, cost

ღირს (ელირება) - it costs
 ღირსი - worthy
 ღმერთი - God
 ღომი - gomi (Georgian meal)
 ღონე (ღონის) - strength, force
 ღონიერი - strong
 ღორი - pig, swine
 ღრმა - deep
 ღრუბელი - cloud
 ღრუბლიანი - cloudy
 ღრძილი - gum
 ღუმელი - stove

ყავა (ყავის) - coffee
 ყავისფერი - brown
 ყანწი - bowl
 ყაყჩო - poppy
 ყელი - throat
 ყვავი - crow
 ყვავილი - flower
 ყვავის - it blossoms
 ყველა - all, everybody
 ყველაფერი - everything
 ყველგან - everywhere
 ყველი - cheese
 ყვითელი - yellow
 ყიდვა (ყიდვის) - to buy, to purchase
 ყიდულობს (იყიდის, მან იყიდა) - he buys, he purchases, he is buying
 ყიდის (გაყიდის, მან გაყიდა) - he sells, he is selling
 ყინვა - frost, to freeze
 ყინავს - it is freezing, it freezes
 ყინული - ice
 ყნოსავს - he smells
 ყოველგან - everywhere
 ყოველთვის - always
 ყოველი - every, each
 ყოფნა - to be
 ყოჩაღ! - well done, good lad
 ყრუ - deaf
 ყურადღება (ყურადღების) - attention
 ყუთი - box
 ყური - ear
 ყურება - to look, to watch
 უყურებს - he looks, he watches, he is watching

ყურბენი (ყურბნის) - grapes

შაბათი - Saturday
 შავი - black
 შალი - shawl, wool
 შარდი - urine
 შარვალი (შარვლის) - trousers
 შარშან - adv. last year
 შარშანდელი, (შარშანდლის) - last year's

ყ

ყავა (ყავის) - coffee
 ყავისფერი - brown
 ყანწი - bowl
 ყაყჩო - poppy
 ყელი - throat
 ყვავი - crow
 ყვავილი - flower
 ყვავის - it blossoms
 ყველა - all, everybody
 ყველაფერი - everything
 ყველგან - everywhere
 ყველი - cheese
 ყვითელი - yellow
 ყიდვა (ყიდვის) - to buy, to purchase
 ყიდულობს (იყიდის, მან იყიდა) - he buys, he purchases, he is buying
 ყიდის (გაყიდის, მან გაყიდა) - he sells, he is selling

ყინვა - frost, to freeze
 ყინავს - it is freezing, it freezes
 ყინული - ice
 ყნოსავს - he smells
 ყოველგან - everywhere
 ყოველთვის - always
 ყოველი - every, each
 ყოფნა - to be
 ყოჩაღ! - well done, good lad
 ყრუ - deaf
 ყურადღება (ყურადღების) - attention
 ყუთი - box
 ყური - ear
 ყურება - to look, to watch
 უყურებს - he looks, he watches, he is watching

შ

შაბათი - Saturday
 შავი - black
 შალი - shawl, wool
 შარდი - urine
 შარვალი (შარვლის) - trousers
 შარშან - adv. last year
 შარშანდელი, (შარშანდლის) - last year's

შაქარი (შაქრის)	- sugar	ჩასაცმელი	- clothes
შედარება (შედარების)	- comparison, to compare	ჩემი	- my, mine
შედარებით	- comparatively, relatively	ჩემოდანი (ჩემოდნის)	- suitcase
შედგება	- it consists	ჩვენი	- our
შედივარ	-I am entering, I enter	ჩვეულებრივი	- ordinary
შეველი	- I entered	ჩვიდმეტი	- seventeen
შევიდა	- he entered	ჩითი	- cotton
შეკვეთა (შეკვეთის)	- order, to book	ჩირი	- dried fruit
შეკვეთილი	- ordered, booked	ჩიტი	- bird
შეკითხვა	- question	ჩოგბურთი	- tennis
შემდეგ	- then, after	ჩუმად	- silently, quietly
შემდეგი	- following, next	ჩქარა	- quickly, fast
შემთხვევა (შემთხვევის)	- event		
შემიძლია	- I can		
შემოდგომა (შემოდგომის)	- Autumn	ცა	Ⓔ
შემოდი!	- come in (II pers. imp. m.)	ცამეტი	- sky
შემოსასვლელი	- entrance	ცარცი	- thirteen
შემწვარი	- roasted, fried	ცილოლბს	- chalk
შენ	- you	ცეკვა (ცეკვის)	- he tries, he is trying
შენახვა (შენახვის)	- to keep	ცეკვაუს, (იცეკვებს, მან იცეკვა)	- dancing, to dance
ინახავს (მან შეინახა)	- he keeps	ცენტრი	- he dances, he is dancing
შენდება	- it is being built	ცეცხლი	- centre
შენი	- your	ცივა	- fire
შენიშვნა (შენიშვნის)	- remark, notice	ცივი	- it is cold
შენობა (შენობის)	- building	ციფერი	- cold
შესანიშნავი	wonderful, remarkable	ციხე (ციხის)	- sky blue
შესახებ	about it, about	ცნობა (ცნობის)	- fortress, prison
შესვენება (შესვენების)	break	ცოდნა (ცოდნის)	- information, to inform
შეფასება (შეფასების)	to estimate, value	ცოლი	- knowledge
შეცდომა (შეცდომის)	error, mistake	ცოლიანი	- wife
შეხვედრა (შეხვედრის)	to meet, meeting	ცოლ-ქმარი (ცოლ-ქმრის)	- married
შეჯიბრება (შეჯიბრების)	competition, to compete	ცოტა	- husband and wife
შეებულება (შეებულების)	leave	ცოცხალი	- few, little
შვიდი	seven	ცრემლი	- alive
შვილი	child (whether son or daughter)	ცულად	- tear
	grandchild	ცული	- badly
შვილიშვილი	he is hungry	ცურვა (ცურვის)	- bad
შია	(at) home	ცურავს	to swim, swimming
შინ	contents		- he swims, he is swimming
შინაარსი	domestic	ცქერა (ცქერის)	to look
შინაური	to bear, birth	ცხელა	- it is hot
შობა (შობის)	far	ცხელი	- hot
შორს	-I. between, among; 2. middle, mid	ცხენი	- horse
შუა	midday, noon	ცხვირი	- nose
შუადღე (შუადღის)	forehead	ცხვირსახოცი	- handkerchief
შუბლი		ცხოველი	- animal
		ცხოვრება (ცხოვრების)	- life, to live
		ცხოვრობს (იცხოვრებს, მან იცხოვრა)	- he lives
ჩავდივარ	Ⓕ	ცხრა	-nine
	-I am going down, I go down		
ჩათვლა (ჩათვლის)	- quize	ძალა (ძალის)	Ⓖ
ჩაი (ჩაიმ)	- tea	ძალიან	- power, strength
ჩაიდან	- tea-pot	ძალღი	- adv. very
ჩანგალი (ჩანგლის)	- fork	ძე (ძის)	- dog
ჩანთა (ჩანთის)	- bag	ძეგლი	- son
ჩანს	- it seems	ძეკს	- monument
ჩართვა (ჩართვის)	- to switch on, to turn on		- it lies
ჩართე!	- switch on (II pers. imp. m.)		

ბერა (ბერის)	- kite	წვრთნის	- he trains
ბეწკვი	- chain	წვრილი	- small, tiny
ბეხვი	- sausage	წიგნი	- book
ბვალი (ბვლის)	- bone	წითელი (წითლის)	- red
ბველი	- old, ancient	წილი	- part, share, lot
ბვირად	- dear, expensive	წინ	- ahead of, in front of, before
ბვირი	- dear	წინა	- fore, preceding
ბვირფასი	-dear	წინააღმდეგ	- against, regardless of
ბია	- uncle	წინადადება (წინადადების)	- sentence
ბილი	- sleep	წინათ	- formerly, before, ago
ბირი	- root, bottom	წინანდელი	- previous, former
ბირითადად	- fundamentally, mainly, principally, particularly	წინაპარი (წინაპრის)	- ancestor
ბირითადი	- fundamental, principal	წინასწარი	- preliminary
ბირს	- downstairs	წინდა (წინდის)	- sock
ბლიერი	- strong, mighty, powerful	წინიდან	- in front of
ბლივს	- hardly, scarcely	წიწაკა (წიწაკის)	- popper
ბმა (ბმის)	- brother	წიწილა (წიწილის)	- chicken
ბმისწული	- niece, nephew	წმენდა (წმენდის)	- to clean
ბნელი	- difficult	წმენდს (გაწმენდს, მან გაწმინდა)	- he cleans, he is cleaning
ბოწი	- garnet	წმინდა	- saint
		წნევა (წნევის)	- pressure
წადი!	go (imp. m.)	წოლა (წოლის)	- lie, lying
წავა	he will go	წონა (წონის)	- weight
წავალ	I will go	წრე (წრის)	- circle
წავიდა	he went	წუთი	- minute
წამალი (წამლის)	- medicine, remedy	წუხელ	- adv. last night
წამი	- second	წუხს	- he worries
წამწამი	- eye-lash	წყალი (წყლის)	- water
წარბი	- eye-brow	წყალსადენი	- waterpipe
წარსული	- past	წყარო	- spring, source
წარწერა (წარწერის)	- inscription, to inscribe	წყლები	- waters
წახვალ	- you will go	წყლული	- ulcer
წახვედი	- you went	წყნარი	- quiet, silent
წევრი	- member		
წევს	- it lies, he lies		
წევხარ	- you lie		
წელი (წელიწადი), (წლის)	- year	ჭადრაკი	- chess
წელს	- this year	ჭამა (ჭამის)	- eating, to eat
წერა (წერის)	- to write, writing	ჭამს (შეჭამს, მან შეჭამა)	- he is eating, he eats
წერილი	- letter	ჭამა-სმა (ჭამა-სმის)	- eating and drinking
წერს (დაწერს, მან დაწერა)	- he writes, he is writing	ჭარხალი (ჭარხლის)	- beet
წერტილი	- point, full stop	ჭალი	- chandelier
წესი	- rule	ჭერი	- ceiling
წესრიგი	- order, arrangement	ჭია (ჭიის)	- worm
წვაავს 1. (დაწვაავს, მან დაწვაა); 2. (შეწვაავს, მან შეწვაა)	- 1. he burns; 2. he roasts	ჭიანჭველა (ჭიანჭველის)	- ant
წვეთი	- drop	ჭიდაობა (ჭიდაობის)	- wrestle
წვენი	- juice	ჭიდაობს (იჭიდავებს, მან იჭიდავა)	- he wrestles
წვერი	- 1. heard, 2. top	ჭირი (შენი ჭირი მე)	- plague, misery
წვიმა (წვიმის)	- rain	ჭიქა (ჭიქის)	- glass
წვიმიანი	- rainy	ჭკვიანი	- clever, intelligent, wise
წვიმს	- it is raining	ჭკუა (ჭკუის)	- mind, intellect
წვნიანი	- juicy, sappy	ჭრელი	- gay, variegated
წვრთნა	- to practice, to exercise, to train, training	ჭრის (დაჭრის, მან დაჭრა)	- he cuts, he is cutting
		ჭურჭელი (ჭურჭლის)	- dishes, vessel
		ჭუჭყიანი	- dirty, muddy

საზი	- line	ხერხემალი (ხერხემლის)	- spine
სალათი	- dressing-gown	ხვალ	- tomorrow
სალიჩა (ხალიჩის)	- carpet	ხვალინდელი	- tomorrow's
სალხი	- people	ხვალისათვის	- for tomorrow
სალხური	- folklore	ხვევა (დახვევა)	- to wrap
სანა (ხნის)	- period	ხველება (ხველების)	- cough
სანდახან	- sometimes	ხიდი	- bridge
სანძარი (ხანძრის)	- fire	ხიზილალა (ხიზილალის)	- cavier
სანჯალი (ხანჯლის)	- daggar	ხილი	- fruit
ხარ	- you are	ხინკალი (ხინკლის)	- khinkali (Georgian meal)
ხარი	- bull	ხმა (ხმის)	- voice, tone
ხარისხი	- degree, grade	ხმამალა	- loudly
ხარისხიანი	- qualitative	ხმადაბლა	- in a low voice
ხარშავს (მოხარშავს, მან მოხარშა)	-he boils, he is boiling	ხმალი (ხმლის)	- sword
ხარჩო	-kharcho (Georgian meal)	ხმაური	- noise
ხარჯი	-expense	ხოლო	-conj. but, however
ხარჯავს (დახარჯავს, მან დახარჯა)	-he wastes	ხმოვანი (ხმოვნის)	- vowel
ხასიათი	-character	ხორბალი (ხორბლის)	- wheat
ხატვა (ხატვის)	-to draw, to paint	ხორცი	meat
ხატავს (დახატავს, მან დახატა)	-he draws, he paints, he is drawing	ხოხობი	- pheasant
ხატი	-icon	ხსოვნა (ხსოვნის)	- memory
ხაში	-khashi (Georgian meal)	ხუთი	- five
ხაჭაპური	- khachapuri (cheese cake)	ხურდა (ხურდის)	- change
ხაჭო	- curds, cottage-cheese	ხუცესი	- priest
ხაშლაძა	- khashlama (Georg. meal)		
ხახვი	- onion	ჯაზი	ჯ
ხბო	- culf	ჯამი	-jazz
ხდება	- it happens	ჯანმრთელი	- bowl, basin
1. წახდა	1. it spoiled	ჯანმრთელობა (ჯანმრთელობის)	- healthy
2. გახდა	2. she lost weight	ჯგუფი	- health
3. გახდა	3. she became	ჯღომა (ჯღომის)	- group
4. მოხდა	4. it happened	ჯემი	- to sit
ხე (ხის)	- tree	ჯერ	- jam
ხედავს (შეხედავს, შეხედა)	- he sees, he looks	ჯვარი (ჯვრის)	- yet, still
ხედი	- view, prospect	ჯვრისწერა (ჯვრისწერის)	- cross
ხელბურთელი	- handballer	ჯიბე (ჯიბის)	- engage
ხელბურთი	- handball	ჯილდო	- pocket
ხელთათმანი	- gloves		- reward, prize
ხელი	- hand	ჰაერი	ჰ
ხელისგული	- palm	ჰავა (ჰავის)	-air
ხელის მოწერა	- to sign	ჰალსტუხი	- climate
ხელისუფლება (ხელისუფლების)	- government	ჰაგეს	- tie
ხელმწიფე (ხელმწიფის)	- king, prince, tzar	ჰკონია	- he looks like
ხელნაწერი	- manuscript	ჰქვია	- it seems to him
ხელოვანი	- artist (painter, actor etc.)	ჰქონდა	- it is called, its name is, his name is
ხელოვნება (ხელოვნების)	- art, skill	ჰქონია	- he had (inanim.)
ხელოვნური	- artificial	ჰყავს	- he would have (inanim.)
ხელოსანი (ხელოსნის)	- workman	ჰყოლია	- he has (anim.)
ხელსახოცი	- napkin		- he would have (anim.)
ხელფასი	- salary		
ხელშეკრულება(ხელშეკრულების)	- agreement, contract		
ხელჩანთა (ხელჩანთის)	- handbag		
ხეობა (ხეობის)	-gorge		

PART IV

T-17 -with grammar and conjugation of the verbs մտխոյանալ, մտխոյանալ in the past imperfect and future tenses.	2-3 days
Declension of qualifying words in pair before/after a noun and vocabulary (parts of a body).	3-4 days
T-18 - with grammar	2-3 days
Texts «At a Chemist's», «At a Dentist's» with vocabulary	2-3 days
Texts «Ambulance», «At the Patient's» with vocabulary	2-3 days

PART V

T-19, T-20 - with grammar and vocabulary	2-3 days
T-21 - with grammar	2 days
Text «In the Shop» with vocabulary	2-3 days
T-22 and text «At the Market» with grammar and vocabulary	3-4 days
Text «In a Shopping Centre»	3-4 days

PART VI

T-23 - with vocabulary	2-3days
T-24 - with grammar	2-3days
T-25 - with grammar and vocabulary	3-4 days
T-26 with grammar, T-27 and text «Invitation to a Wedding» with vocabulary	3-4days
Text «On a Visit»	3-4days

PART VII

Text «Bus Travel» with grammar	2-3days
Text «At the Booking-office» with grammar	2-3days
Texts «Travelling by Car», «Air Travel» with grammar and text «Inquiries»	2-3days

Texts «Television», «What is the Weather Like?» with phrases	2-3days
Texts «Hotel Services», «At the Hair-dressing Salon» and «At the Restaurant» with phrases	2-3 days

PART VIII

Text «In Tbilisi» T-28 with grammar and vocabulary	3-4 days
T-29 and text «Phone Dialogues» with grammar	2-3 days
Texts «In a Taxi», «On a Trolley-bus» with grammar and vocabulary T-30, T-31 with vocabulary	3-4 days
Text «In the Capital»	2-3 days

PART IX

T-32 with grammar	2-3 days
Text «At the Exhibition», T-33 and text «Talking About Drama» with vocabulary	2-3 days
Text «Fans» with phrases, vocabulary and text «At the Zoo», with vocabulary	3-4 days
Text «At the Flower Shop» with vocabulary and T-34 with grammar and vocabulary, phrases	2-3 days
Text «At the Theatre»	2-3 days

PART X

Text «Getting a Job» with grammar and phrases	2-3 days
Texts «A Sample Application», «Autobiography», and «Reference»	2-3 days
Text «Privatization» with vocabulary and phrases	2-3 days
Text «Borjomi Mineral Water»	2 days
Text «The Pipe Line» with grammar and vocabulary	2-3 days
Text «Georgian Vines and Wines» with vocabulary	2 days

CONTENTS

By the Author	3
General Characteristics of the Georgian Language	4,5,6
About Georgia	7,8,9

PART I

Reading and Writing	11
Georgian Alphabet	13
Writing of Georgian Letters	14,15
Countries of the World	20
Cities of the World	20
Cities and Resorts of Georgia	21
Regions of Georgia	21
Rivers of Georgia	21
Georgian Surnames	22
Outstanding Georgian Writers and Poets	22

PART II

Acquaintances	23
T-1	24
T-2	28
T-3	32
T-4	35
T-5	35
T-6	36
T-7	38
T-8	39
T-9	40
«Getting to know you»	42,43
(Personal and Possessive Pronouns. The Table of Subjective and Objective Person Markers. Basic and Non-basic Person of the Verb. The Numerals).	

PART III

Studying and Education	45
T-10	46
T-11	50
T-12	52
T-13	53
T-14	56
What Time is it?	61
T-15	62

T-16	63
At a Public Library	64,65
A Dialogue with School Leaver	66,67,68
(Declension of Noun. Formation of the Past Imperfect and the Future Tenses. Preverbs)	

PART IV

At the Doctor's	69
T-17	70
T-18	78
At a Chemist's	86
At the Dentist's	88
Ambulance	90
At the patient's	91,92
(Dynamic Passive Verbs. Declension of Qualifying Words in Pair Before/After a Noun. Formation of the Past Perfect and II Subjunctive.)	

PART V

Trade	93
T-19	94
T-20	95
T-21	98
In the Shop	100
T-22	102
At the Market	103
In a Shopping Centre	106,107,108
(Degrees of Comparison of Adjectives. Declension of the Demonstrative pronouns. Version of the Verb. The Infinitive Forms of the Verb).	

PART VI

Visits	109
T-23	110
T-24	113
T-25	117
T-26	12
T-27	121
Invitation to a Wedding	122
On a Visit	125,126,127,128
(Forms for the Respectable Addressing. Postpositions. Participles)	

PART VII

Travel	129
Bus Travel	130

At the Booking-office	132
Travelling by Car	134
At the Auto-service	134
Air Travel	135
Inquiries	137
At the Airport	137
In Another Town	138
At the Hotel	138
Description of a Picture	138
Television	141
What is the Weather Like?	142
Hotel Services	143
At the Hair-dressing Salon	143
At the Restaurant	144
(Word-building. Adverb. Contact. Compound Words. Static Verbs).	

PART VIII

In the Capital of Georgia	145
In Tbilisi	146
T-28	148
T-29	151
Phone Dialogues	152
In a Taxi	154
On a Trolley-bus	154
T-30	156
T-31	157
(Structure of a Sentence. Predicate).	

PART IX

Attending Shows and Sightseeing	161
T-32	162
At the Exhibition	164
T-33	165
Talking About Theatre	166
Fans	167
At the Zoo	169
At the Flower Shop	170
T-34	171
At the Theatre	173,174,175
(Formation of the I Resulting).	

PART X

Business Affairs	177
Getting a Job	178
A Sample Application	180
Autobiography	181
Reference	182
Privatization	183,184
«Borjomi» Mineral Water	185
The Pipe-line	185,186,187
Georgian Vines and Wines (Compound and Complex Sentences).	188
Part I	190
Part II	193
Part III	195
Part IV	198
Part V	201
Part VI	203
Part VII	207
Part VIII	222
Part IX	213
Part X	217
Right forms	219
Dictionary	221
Structure of the Dictionary	221
Abbreviations	221
Plan of Studies	240, 241
Contents	242,243,244,245

**We welcome any comments. Please note my address
11 Zurab Chavchavadze st.,
Tbilisi, Georgia,
or**

**Phone: (+995 99) 438-160 Prof. Meri Nikolaishvili
(+995 32) 295-20-58 Prof. Nino Bagrationi**

GEORGIAN NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES

**52, Rustaveli Ave.,
Tbilisi, Georgia
2012**